MDK

Burgheim Károly
nyomdász

Sarokdisz terve, ábra.

÷ A szakkör tanfolyamából

Grafikai Szemle 1904 f 47 5 [illegible]

Mark

Yours truly
Augustus

Sincerely here, Mrs.

— A Faithful Employee

Christian Friends Pray 38

MDK

Burgheim Károly és Brenner Jakab
nyomdászok

közös munkája az első melléklet

÷ Boritékunk és mellékleteink

Grafikai Szemle 1908 évf. 6 sz 121 l

mDK

Burgheim Károly

nyomdász

munkái a kiállitáson

Busay Balázs. A karácsonyi nyomtatvány

kiállitás

Grafikai Szemle 1911 évf 17 15 l

Burgheim Karoly és

MDK

zadó

Melléklet. Kétzinnyomatos körlevél.
mértéktartó zinézés. Vörös és fekete
Egyszerű ízlést és ízlésű nyomtatóvy.
(Karczag nyomda)
Grafikai Szemle 1908. 6 z. Mellékleta

Borítékunk és mellékletünk
Grafikai Szemle 1908. 6 z. 121 o

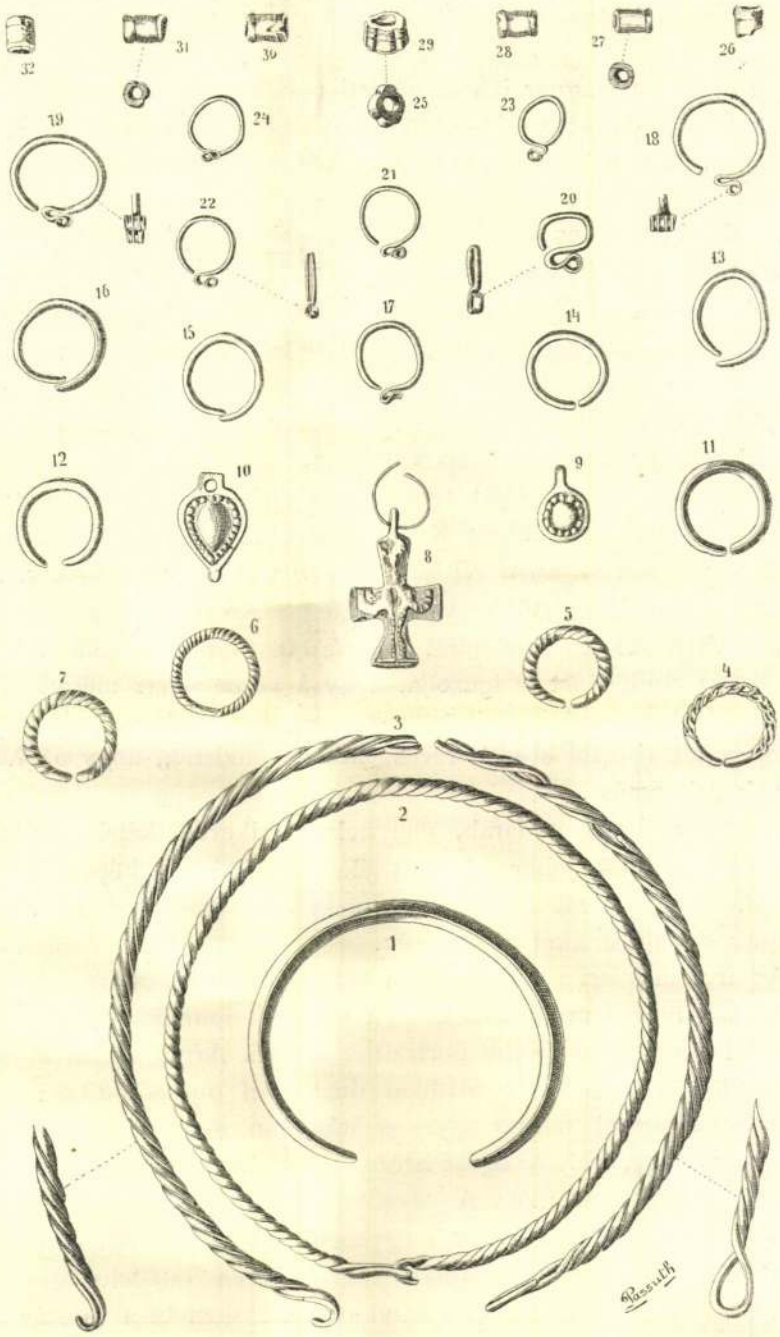

IV. FÖLDVÁRI LELETEK. (Arad m.) $^1/_2$ n.

I. MIKSA CSÁSZÁR DOMBORMŰVES MELLKÉPE.

Az országos magyar iparművészeti múzeum gyüjteményei sorában kiváló helyet foglal el egy fából faragott domborműves mellkép, mely I. Miksa német császárnak, az «utolsó lovag»-nak élethű képmását ábrázolja.

A dombormű egykor a Pálffy-grófok tulajdonában volt s a vöröskői-vár műgyűjteményében őriztetett. E gazdag gyüjteményről az első lajstromot Pálffy I. Rudolf, ki méltán mondható a gyüjtemény másodalapítója- és átalakítójának, 1761-ben készíttette el s ennek «képgyüjtemény» fejezete alatt a 11. pontban a domborműről oly említés tétetik, hogy az «Korvin Mátyásnak fából faragott s festett mellszobra», melyet Burgmayr János készített 1510-ben.*

A lajstrom összeállítóját nyilván az a körülmény vezethette tévútra, hogy a dombormű hátán K(önig) MATHIAS CORVINUS JOH. HUNNIADIS SOHN. *ward K(önig) in Hungarn 1458. Starb. 5. April 1490.* czimű tintával készült s valószinüleg a XVII. század legvégéről, vagy a XVIII. század legelejéről származott felirat olvasható, a mely felirás egyszersmind azt is igazolja, hogy a vöröskővári műgyüjtemény tulajdonosai hosszú időkön át maguk sem tudták, hogy a dombormű voltaképen kit ábrázol s azon téves hitben leledztek, hogy az Mátyás királynak a képmása.

A szóban forgó műdarab, melynek jól sikerült képét mellékelve adjuk, a császárnak jobbra fordult életnagyságú mellképét ábrázolja profilben. Anyaga fa, melyben a mellképet magas domborulatban kifaragták s olajfestékkel kiszinezték.

Az arcz művészi tökélylyel van alakítva s oly annyira egyénítve, hogy ez az 51 éves uralkodónak — a mint ezt fennmaradt képei után constatálni lehet** — élethű portraitjét képezi. Arcza szakál és bajusz nélküli, ajkai a szájgödrök tövében duzzadtan domborodnak; szeme álmatag révedezéssel tekint egyenes irányban maga elé, a hatalmas nyerges orr pedig, mely az egész arcznak legjellemzőbb része, merészen emelkedik ki az arczélből. A szemhéjak fölött, a szemgödörtől az arczcsont irányában s az orrtőtől egy-egy erős ráncz húzódik alá az arczon, míg az összecsukott ajkak végződésében található gödröcske mosolygóssá változtatja a száját, mind oly vonás, mely a császár képé-

* L. *Jedlicska Pál:* Kiskárpáti emlékek Vöröskőtől Szomolányig. Budapest. 1882 88. oldal.

** Lásd a császárnak Dürer Albert által 1518-ban készített arczképét az Albertinában.

Arch. Ért 1898.

nek egyéni jellegét megadta s a melyeket jól ismerünk az egykoru festményekről.*

Fejét fekete nemezből készült barett födi, mely a kor divatja

1. MAXIMILIÁN CSÁSZÁR DOMBORMŰVES ARCZKÉPE.
Az Orsz. Iparművészeti Muzeumban cca 1/4 n.

szerint széles, lapos fejrészből s felfelé hajtott széles karimából áll. Ez utóbbinak középső részén egy mély ráncz látható, a mi által a barett

* Tudvalevő dolog, hogy Miksa több ízben festette le magát Dürer Albert és Bernhard Strigel által.

úgy tűnik elő, mintha annak karimája hátulsó részének felétől kezdve kettős volna. Hajviselete ugyanaz, melyet a kor divatja a főrangúak számára előirt:* a homlokon egészen az orrtőig aláér s egyenes vonalban lenyírva, a szem hátsó szögletéig húzódik, elfödi a szemöldököt is s a halántékon találkozik a gyenge hullámvonalas, tömött csigákban egészen a középső nyakcsigolyáig lecsüngő koponyahajzattal, mely alsó részében megint egyenes vonalban van megnyírva. A tömött hajzat eltakarja a fület s felületén hullámvonalas véseteivel tünteti elő az egyes hajpamatok fekvését. Színe szürke lévén, nyilvánvaló, hogy Miksát a történeti valóságnak megfelelően, őszbevegyülten tünteti elő.

A mellet virágmustrával beszőtt s egész a nyak tövéig kivágott aranyozott öltöny födi, mely a nyakat a kulcscsont mellső részéig meztelenül hagyja; vállain fekete színü palást nyugszik, melynek gallérja a mell felé keskenyedő háromszöget képez. Ez alatt domborodik ki a kép középső részén a felkarnak egy része, mely a karcsont felső harmadánál van elvágva.

A mellkép világos zöld olajfestékkel bevont deszkaalapra van ráerősítve; az alap ismét gazdagon van fekete színnel felfestett renaissance izlésü növénymustrával ékítve, mintegy szövetutánzatot kívánván ezzel a készítő mester előállítani.

A dombormü egy 53·5 cm. hosszu, 40·5 cm. széles és 10 cm. mély, többszörös lécztagokkal és hornyolatokkal szegélyezett s aranyozott fakeret által van három oldalról körülvéve. A negyedik oldalon a domború kép talapzata, sima felületü, vízszintesen elhelyezett párkány, melyen fekete olajfestékkel egykorú irással ezen szavak vannak lapidár betükkel felfestve:

IOANN BURGKMAIR. PICTOR. AVGVSTAIS. FECIT. MDXI.

Valószinü, bár ennek még csak nyomát sem lehet ma látni, hogy a császár mellét a vállon át vetett ékszer — az aranygyapjas rend láncza és jelvénye ékesítette s hogy a baretten is valami dísz, talán egy aranymedaillon, foglalt helyet. Mindez ma hiányzik a dombormüről. Mikor a kép az iparművészeti múzeum tulajdonába jutott, a barett fekete bársony áthuzattal, a haj szürke haj-parókával volt borítva, a köpenyt pedig fekete színü posztóból készült boríték jelezte.

A dombormünek ilyetén felöltöztetése a XVIII. században történhetett; a fölösleges lomtól csak legújabban eszközölt szakszerü restauráczió szabadította meg a becses müdarabot.

A müemlék datálva lévén s készítő mestere iránt kétségbe alig vonható feljegyzést tartalmazván, provenientiája iránt mi nehézségek

* Miksáéval mindenben megegyező hajviseletet látunk Harmadik Frigyesnél, (v. ö. a 135. lapon közölt arczképét), Hutteni Ulrichnál stb. August Heyden: Trachtenkunde 160. lap. Leipzig. 1889.

sem forognak fönn. Meghatározza maga a fölirás, hogy a domborművet *Burgkmair János* festő és fametszet-rajzoló készítette 1510-ben, s minden bizonynyal lakóhelyén: Augsburgban.

Miksa császárról följegyezte a történelem, hogy nemcsak hadászati dolgokban végzett sokat, de rajongott a művészetek s a tudományok

III. FRIGYES CSÁSZÁR ARCZKÉPE EGYKORÚ FESTMÉNY UTÁN.

iránt is s ezeket telhető módon támogatni, életének egyik feladatát képezé. A művészet iránti érzék a vérében volt meg, hiszen fia volt III. Frigyesnek, unokája Zsigmond tiroli herczegnek, ki a művészetek fellendítése körül hervadatlan érdemeket szerzett magának. Miksa nemcsak pártolta a művészeteket, de maga is megtanulta a kőfaragást, az építészetet, az ácsmesterséget, a festészetet és a zenét, sőt ezeket egész

életén át űzte is. Kortársai s a német fejedelmek sorából nagyon kimagaslott e tulajdonságai által, melyekhez még az irodalom ismerete és gyakorlata is járúlt, mert fel van róla jegyezve, hogy ő maga is szerkesztett irodalmi műveket. *Weisskunig*-ját tollbamondotta s tábláinak metszését, melyben *Hans Burgkmair*-nek oly nagy része volt, nagyon szorgalmazta. Miként Conrad Peutinger dr. följegyezte, e táblák metszése 1510-ben már annyira előhaladt, hogy Burgkmairnek ez évben 92 képért 113 forint 24 krajczárt fizetett ki, a mely összegben egyúttal az asztalos és a két példametsző (Formschneider) díjai is benn-foglaltatnak.*

Ismeretes, hogy Burgkmaier a *Weisskunig*-nak, mintegy 110—115 lapját rajzolta metszés alá, tudva van az is, hogy a művész a császárnak pénzeket mintázott (valószinű, hogy csak rajzban),** tudjuk azt is felőle, hogy már 1498-ban az augsburgi festőczéh mestere lett s hogy már legelső műveiben is (Szent-Péter basilika, San Giovanni in Laterano basilika és Santa Croce) a renaissanceot teljesen érvenyesíti, a mit a császár diadalmenetéből rajzolt képein is constatálhatunk: az az egy azonban teljesen ismeretlen előttem, hogy *Burgkmair* a szobrászat terén is kipróbálta volna erejét s így — ha az imént bemutatott szobormű felirása valódi, a mihez kétség alig férhet — tudtommal ez az eset egyetlen a maga nemében s hivatva van arra, hogy Burgkmair festő nevét a szobrászok közé is beigtassa, annyival inkább, mert a mű művészi magaslaton álló s teljesen méltó Burgkmair művészi egyéniségéhez.

A magam részéről nemcsak természetesnek, de megokoltnak is találom a művész ezen vállalkozását. A dombormű 1510-ben készülvén, készítési éve éppen azon időre esik, a midőn a *Weisskunig* faduczainak kimetszése *Claus Seman*, *Alexi Lind*, *Cornelys*, *Hans Franck* és *Taberith* fametszők által a leglázasabb mértékben folyamatban van, a mi az oly fogékony és tehetséges művészre, a minő Burgkmair volt, nagy hatással lehetett. Meg nem állotta tehát, hogy a szeme előtt lefolyt munkából ki ne vegye részét s talán képfaragó barátai támogatásával létrehozott a plasztika terén ő is egy művet, mely nem lehetett más, mint egyéni vonzalmának, tiszteletének és szeretetének tárgya: a császárnak mellképe, kinek szolgálatában életének felét eltöltötte.

Lehetséges azonban az is, hogy e domborművön csupán a rajz

* 1510. Augsburg: So hab ich Hansen Burgkmair, maller, den schreiner und den zwaien formschneidern für 92 bilder und anders, wie an gedachten malers handgeschrift begriffen ist, bezalt fl 113 creuzer 24. — Jahrbuch der Kunsth. Sammlungen des Allerh. Kaiserhauses. Wien. 1892. XIII. köt. Nr. 8581. XIV. lap.

** Augsburg. 1514. aug. 5. Item 17. schilling 3 heller dem Burckmair, die munz zu entwerfen Kunigstans etc. U. o. XVIII. l. No 8600. és XIX. lap. No 8603.

körvonalai valók Burgkmairtől; a faragást talán említett fametszőtársai eszközölték s Burgkmair még csak a színezést végezte el rajta, a mit azonban a rendelkezésemre álló eszközökkel ez idő szerint eldönteni még nem tudok, az ügy érdeme s művészettörténeti fontossága azonban méltó volna rá, hogy németországi szaktársaink vele behatóbban foglalkozván, a nyilt kérdést képező ügyet dűlőre juttatnák.

Budapest, 1898 márczius 5.

Mihalik József.

ŐSKORI CSERÉPEDÉNY SZELEVÉNY-VADASRÓL.

A n. muzeumnak küldte Kovách Albert; cca $^1/_3$ n. lásd még 157. l.

LEVELEZÉS.

I. Br. MISKE KÁLMÁN. RÉGISÉGEK VELEM SZENT VIDRŐL (VASM.) Praehistorikus idők kereskedésénél minden bizonynyal nagy szerepe jutott élelmi czikkek mellett a kész bronztárgy cserekereskedési értékének. Feltételezve, hogy a Dunántúl egyik legfontosabb öntő telepe Velem szt. Vid volt, úgy ez csak olyformán képzelhető, ha sűrű összeköttetései voltak településünknek nem csupán közeli, hanem távoli vidékekkel is, és hogy ha ama sokszor megvitatott kereskedelmi utak egyike, itt az Alpok lábánál településünkön keresztül vezetett. Hogy feltevésem Velem szt. Vid fontosságáról mint bronzt feldolgozó telepről, nem túlmerész, az leletei sokaságából és fontosságából tűnik ki. Ez állítás bizonyítéka a csupán metallurgikus czélokra használt eszközök előfordulása, ilyenek a kalapácsok, czifrázó vésők és öntőminták, nem különben tanuság reá e munkához szükséges öntő anyag jelenléte leleteiben, mint beolvasztásra szánt töredék, öntőrög, nyersanyag alakjában. A dolog természete megkívánja, hogy ily fontosabb öntőtelepnek nem csupán közel vidékkel, hanem a messze távollal is összeköttetései voltak, így nem egy tárgy, mely reánk maradt, analogiáját délen, avagy más vidék leleteiben leljük. De hol oly tökéletes eszközök fordulnak elő, miként településünkön, ott nincs kizárva azon feltevés, hogy itt kivitelre szánt czikkekkel van dolgunk. Egy nagyobb öntőtelep leleteiben több kor tanujeleiből összehalmozott lelet nem ritkaság s ez természetes, mert, miként tudjuk, gondos megőrizésben lett részesitve nem csupán a használatra szánt tárgy, hanem annak töredéke is, melyet új öntés folytán ismét használhatóvá tehettek, úgy hogy fejlődöttebb igényeknek is megfelelt. Ily helyről származó leleteknél a korrendi meghatározást csupán összehasonlítások útján érhetjük el s épen a régibb typusok legtöbb esetben ritkák, miként azt Velem szt. Vid-ben is tapasztalhatjuk. Leleteink zömét itt a Hallstatt-kor tárgyai képezik s elenyésző csekély számuak ezekkel szemben a bronzkor maradványai. Ezen állításom nem annyira a cserépedényeket illeti, hanem inkább a bronztárgyakat, mert ezen utóbbiaknál a régibb typusok csupán olvasztásra szánt gyüjtelékes leletekből, avagy netán bronzkori lakók által elvesztett tárgyakból származók.

Őstelepünk leleteiben bronzkori typusok igen ritkák. Ilyen egy tőrpenge töredéke (1. ábra) Méretei: 94 mm. teljes hosszúság, legnagyobb szélesség az aklaknak szánt lyukaknál mérve 33 mm. Alakja kezdetleges. Rövid testű, közepen csekély vastagodású, legömbölyitett gerinczczel bír, mely a legömbölyített s három aklyalyukkal ellátott nyélbe foglalandó részben elenyészik. A csúcsa hiá-

Burgkmair

grafikus XVI. n.

l.

Lukinich J.: Mohácsi emlékkönyv 1526. Bp. 1926. 49. l.

Keppel

MINISTERIUM A MINYAR

miniszteri iroda s. tiszt.

vezményt meg kell adni, ha életképes vállalatot akar a kormányzat. Részletesen kifejti, hogy ez miben állana: egyedül ez a lap kapja meg a hivatalos hirdetéseket, a kamara, a helytartótanács, a katonai főparancsnokság hirdetményeit. Az első kettőre vonatkozólag a kancellár, az utóbbira az udvari haditanács adhat rendeletet. A váltótörvényszék a váltókódex értelmében szabadon választhatja meg a lapot, ahol hirdetéseit el akarja helyezni, ezért itt az elnököt majd figyelmeztetni kell a *Pester Zeitung*ra, azzal az indokolással, hogy eddig igen sok hibával szedték ki hirdetményeiket. Ugyanilyen utasításokat kapjanak a pesti és a budai magisztrátusok is. Ami a magánhirdetéseket illeti, ezeket csak a cenzúra segítségével lehet a *Pester Zeitung*hoz irányítani. Például a német kereskedelmi és szépirodalmi lapok kizárólag csak a tárgykörükbe szorosan véve beletartozó hirdetéseket közölhessenek. Egyedül a *Pester Zeitung* hozhasson hivatalos formában kinevezéseket, előlépéseket. Az államkancellária tudassa a lehető leggyorsabban szerkesztőségével a közlésre alkalmas politikai újdonságokat. Külföldi lapszemléjüknek sem szabad elkésnie, ezért utasítani kell majd a cenzúrahivatalt, hogy késedelem nélkül

Folyó sz.	Tárgy	Folyó mtr.

méretek		Egyes ár		Egyes össz.		Munkák össz.	
Négysz. mtr.	Köb-mtr.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.

3%

röző lelkisége is valószínűsíti. Másrészt nem csekély a németalföldi, olasz és francia mesterek száma sem ; alkotásaik minősége — elég Romeyn de Hooghe-ra, Nypoortra, Westerhootra utalnunk — a német metszők munkáit messze felül is múlja. Jól tudjuk, hogy a németalföldi rézmetszés mily nagy mértékben befolyásolta a XV. századtól kezdve a németet. Nem egy nevezetesebb kiadó- és rézmetszőcsalád Flandriából vagy Hollandiából vándorolt a nagyobb üzleti lehetőségek kedvéért Augsburgba, Nürnbergbe s ott alapított iskolát : elég a Sandrart-családra utalnunk. Másrészt nem érdektelen rámutatnunk arra a forradalmi változásra sem, amelyet éppen a magyar eredetű Dürer (Ajtósi) Albert, minden idők legnagyobb német művésze indított meg a német fa- és rézmetszés történetében. A korai német metszetek áttekinthetetlen zavarosságában éppen Dürer szelleme vágott rendet, világos képalkotású, a széteső részleteket szilárd, organikus egységbe fogó, nagyvonalú metszeteivel. Amellett az újabb kutatás Dürer leszármazottainak egész seregét mutatta ki, akik Németországban s másutt igen megbecsült művészi tevékenységet folytattak ; így a nagy mester *András* fiát, *Miklós* unokaöccsét *(Niklas Unger)* s rajtuk kívül is sok kiváló magyar mestert, mint *Zeggin* (Szegény) *Györgyöt,* a kassai *Endris Unger*-t, *Hans Balk*-ot stb.[148]

* * *

A legkorábbi magyar tárgyú krónikákban még kevés a harci cselekmények ábrázolása. Hartmann Schedelnek, Koberger Antal kiadásában, 1493-ban megjelent s Wolgemut és Pleydenwurff metszeteivel ellátott világkrónikája, amelynek Buda vára legrégibb hiteles képét köszönhetjük, nem ad csataképeket.[149] Annál színesebb és gazdagabb harci jelenetekben Miksa császár Weiskunigja, amelynek illusztrációit 1513—16 között Hans Burgkmayr (1473—1531) készítette, a német grafika legkimagaslóbb mestere a XVI. század elején. A 110 fametszet élénk tanubizonysága Burgkmayr velencei iskolázottságának s a Quattrocento befolyásának. Lineáris stílusú metszetei, árnyékolásának plaszticitása, nyugodt és tiszta felfogású kompozíciója olasz szellemű;[150] ezt bizonyítják csataképei is a Weiskunig lapjain (20. kép). Burgkmayr olaszos szellemű munkáihoz képest a XVI. század első felének illusztrált német krónikái nagy visszaesést mutatnak. Mint történeti forrá-

Antocsata -

sokat is, a csak legnagyobb óvatossággal fogadhatjuk a német kiadóktól közrebocsátott kiadványokat. Gyakran más művekből

20. Hans Burgkmayr : Csatajelenet Miksa császár Weiskunigjából (1513—16).
Hans Burgkmayr: Scena di battaglia. Weiskunig dell' Imperatore Massimiliano (1513—16).

veszik az adatokat, képeket, s hogy rá ne jöjjenek a kölcsönzésre, nem ritkán elferdítik az adatokat, a képeket más aláírással látják el s több helyütt is alkalmazzák.[151]

8 Burgkmayr, Hans

magyar vonatk. műve

II. Lajos magyar király

arckeje (~~[illegible]~~ nincs rajz)

Reprodukálva

Ort M. 70-71. l.

~~Arjoukon sarkautyi VI. 134.~~

Burgkmair Hans

l.

Rothardszárny
162 l.

I.–VI. + 1.–300. Bl., 1 + I. II. lépes tábla

Wien
W. Braumüller
1855

II. Die Kunst- und Wunderkammern und die Bibliothek. Mit einer Tafel. 1.–278. Bl.
(tábla hiányzik)

u. o.,
1855

Burgkmayr Hans

II. Lajos király a tró-
non, fenti tollrajza.

Repr.
Magyarművelődtört

II. 306. b

Burgkmayr Hans

Magyar követség
megkéri II. Lajos szá-
mára Miksa császár
leányának kezet.
Fenti fermetszete
Miksa császár Weiss-
kunigjában

Repr.

Magyarmüvelődtört.

II. 299. l.

porcellán kereskedés
TITEL

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Burkmayr Hans

Miksa császár magyar testőrségének díszruhás alakjai.

Fametszet.

Repr.

Varmagyis

II. 503. l.

Bürgkmayr Hans

Udvari mulatsag a XVI. Harad elejen magyarruhás álarcosokkal.
Fenti fametszete Miksa császár Weisskunigjában.

Repr.

Magyarmuvelodtort.

II. 271 l.

Overdue

Burgmaier, Hans

festo

l

Lepold Stefano

26-l

~~Rábatamási O. T. népkvt.~~

X. 172

D Burgmayer

veinet fametrio

l. Burgkmayr

Endrädi

41 l.

Római üvegserleg X. 148.

Fayence, mit drei Blumenbukette. Sie

723. ALVINCI KORSÓ, ónfedővel, fajánsz, cer Krug, mit Zinndeckel, Fayence, auf

724. ALVINCI KORSÓ, ónfedővel, fajánsz Krug, mit Zinndeckel, Fayence, auf

725. KORSÓ, népies fajánsz, ónfedővel, vil volkstümliche Fayence, mit Zinndeckel

726. ALVINCI KORSÓ, ónfedővel, fajánsz Krug, mit Zinndeckel, Fayence, auf de

727. KORSÓ ÓNFEDŐVEL, népies fajánsz deckel, volkstümliche Fayence, blau d

728. ALVINCI KORSÓ, ónfedővel, fajánsz, Alvincer Krug, mit Zinndeckel, Fayenc bürgen, XVIII. Jh.

729. ALVINCI KORSÓ, ónfedővel, fajánsz, cer Krug, mit Zinndeckel, Fayence, a XVIII. Jh.

730. KORSÓ ÓNFEDŐVEL, népies fajánsz mit Zinndeckel, volkstümliche Fayenc

:z, kinai modoru, fekete és vörös alapu lakkdiszitéssel.
iokban egy-egy jelenet és virágdisz váltakozik. Hollandia,
asen, Fayence, mit schwarz-roter chinesischer Lackmalerei.
:m.

serép. Magyar, XIX. sz. — Zweihenkelige Vase, Ton mit

nfedővel, domboru és vésett körvonalu disszel. Német,
:eug, mit hohem Zinndeckel, auf der Wandung Relief und
).

fajánsz, szines virágos disszel és két oroszlánnal. Magyar,
her, habaner Fayence, mit farbigem Blumenschmuck und

ld és barna mázas cserép. Kina. — Gottheit auf einer
in glasierter Ton. China.

tusban kétfejü sas. Pesaro, XVIII. sz. — Krug, Fayence,
che Doppeladler. Pesaro, XVIII. Jh.

tt mázzal, kék szinben. Kina. — Zweihenkelige Vase, Ton

sttel. Habán, XVIII. sz. — Krug, volkstümliche Fayence,

Burgkmair

Lásd

Fógel József dr

II. Lajos udvartartása.
1516-1526. Bp. 1917
117 l.

ségek.

§

várható évi kiadásokról költségvetést
is, illetőleg a kért hitelösszeg folyó-
ben szeptember hó 1-ig felterjeszti a

ádást december hó végével kell a Tanács-

és rendkivüli kiadásokra esetről-eset-
gedélyt és fedezetet kérni.

§

a kihirdetésének napján lép hatályba.

vi

Burgkmair

d.

Majkönyvdíj

43. P.

Burgkmair

MAGYAR MŰVÉSZET
1925. 297

III 3 - 106

327

N. M.
1906

253

906: v. 25

Részlet Burgkmair Nürnbergben és Augsburgban működött festő és fametsző „Triumphzug des Kaisers Maximilian I" című egyhorú metszetéről

Magyar viselet a XVI. századból.

M. 20

Om I.

Fráter György halála után nyiltan kitört a háború Ferdinánd és a porta közt. Ahmed és Mehmet pasák bevették Temesvárt (1552 július 30), melyet *Losonczy* István egy hónapnál tovább vitézül védett, de az idegen őrség és polgárság által kényszerítve, végre egyezség mellett feladott. A török azonban megszegte a kapitulációt és Losonczy társaival, miután előbb még boszút állott a hitszegőkön, künn a mezőn veszett el.

A budai pasa, Ali, ez alatt Hontban, Nógrádban hódított majdnem ellenállás nélkül. Csak a kis Drégelyben szállott vele szembe a primás tisztartója, *Szondy* György. A felszólításra: adja meg magát, azt felelte, hogy ő ott hal meg a várban. Azután a mi értékes vagyona volt, felégette, paripáit leszúrta és kisded csapatja élén fogadta a törököket. Még sebesülten is, féltérdre rogyva, harczolt. Egy golyó végre leteríté. Fejét levágták és leguríták a hegyről a völgybe. Holttestét azonban Ali, ki becsülte a vitézséget, eltemettette, és fejfául kopját tűzött sírhantjára (július 9).

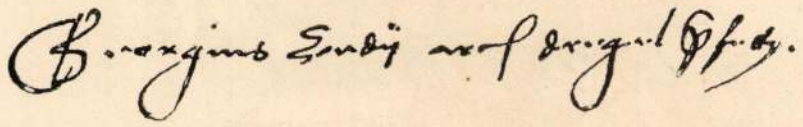

Szondy György névaláírása.

A két diadalmas török had Eger alatt találkozott (szept. 11). Benn a várban alig két ezer ember — őrség, vármegyei, úri hadak, nemesek, pórok — felett Mecskey Istvánnal Ruszkai *Dobó* István parancsolt. A tüzérséget Bornemisza Gergely deák, a pécsi kovács, igazgatta. Leleményes esze, tüzelése roppant kárt okozott az ostromlóknak. Mikor pedig a vad török vitézség általános rohamokban háromszor felhágott a törésekre, a várfalakra: kétségbeesett küzdelemben, ember ember ellen, paraszt, nemes, katona, még nők is — az egri nők! — háromszor verték vissza dühös támadását. Október 18-ikán végre elvonúltak a pasák. Eger meg volt mentve. A sebesültekről és ügyefogyottakról a törvényhozás gondoskodott az 1553. évi XXV. törvényczikkben. Dobót erdélyi vajdává nevezte ki Ferdinánd. De az ő vitézsége sem tudta ez országot és kapcsolt részeit a magyar királynak megtartani. Izabella fiával visszatért (1556) és Szolimán nem engedte elbukni János Zsigmondot, a ki az „ő szolgájának fia volt".

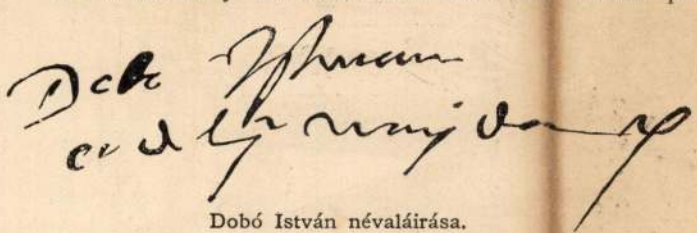

Dobó István névaláírása.

Burgmayr. Jakub

rodem

1570

laid

z

Jedlička I. 88. l

Vereeniging H. Vincentius à Paulo

VII. 41.

Burgkmair Hans

l.

Novák II.

120, 121. l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

BURGKMAIR, *Hans*, német festő, * Augsburg 1473, † 1531. Atyja Thomas B. műhelyében tanult. Schongauer hatása alatt kezd festeni, de csakhamar velencei befolyás alá kerül. 1498-tól Augsburgban id. Hans Holbein vetélytársa, majd a sváb iskola legkiválóbb képviselője. Olaszos hatású képeit élénk, meleg színezés, harmonikus formák jellemzik, de pl. Dürerrel szemben némi felszínesség is. Vallásos tárgyú és arcképei Augsburg, Nürnberg, München és Bécs képtáraiba kerültek. A grafika terén vezetőszerepet játszott Augsburgban. Fametszetei, köztük híres clair-obscur metszetei, amelyekkel a technikában elérhető legerősebb színességre törekedett, hasonló festői, dekoratív jellegűek, mint festményei. Nagy része volt I. Miksa császár irodalmi-művészeti vállalkozásaiban: a csak próbanyomatokban elkészült „Genealogia" és a „Weisskunig" fametszetei majdnem teljesen az ő műve, de közreműködött a „Diadalmenet" és „Theuerdank" illusztrálásában is. B. fia, *Hans* B., szintén festő s 1560-ban halt meg.

E. G. I. 161 l

Scherffenberg Frigyes Zsigm.

Mellig, kissé bal
val és más hadi ékit:
ban. Gönder parókáj
s szakála nincs. Vér
kendőjének csipke vég
től megszakitott öt
„Friedrich Sigm
Scherffenberg auff
Röm: Käyserl: Maÿ:
schall Leutenant
ment Hoch=

Rézmetszet.

Boethius: Tri
J. Chr. Lochn

Burgmaier, Hans

I. Miksa császár rendeletére a császár családjából származó szentek képsorozatába 1517 körül készítette a Szent István Királyt ábrázoló vajzot

Lepold Antal

Szent István király ikonografiája – Serbit Istvánemlékk. III.

132, 134. l.

M. D. K.

BURGSDORFF, É. F. vajzoló

Nagyvárad vára és városfola

(1691.) Perr.

Gerő: Magyarországi várépítészet

Bp. 1955. 404. l.

BURGSTADLER SIMON, asztalosmester

Pesti asztalos kontár volt 1828-ban.-Terézvárosi lakos.-Helyrajzi szám: 809.-Összeirási szám: 2240.- 47.old.

BATARI FERENC: Pest-budai asztalosok 1828-ban
89.old.

Az Iparműv.Múz.Hopp Ferenc Múz évkönyve. XIII. 1970. Bp. 1971.

Burghoffer István

"Müvészi amatőrképé"-t hozza a lap "Kairói részlet" cimmel.
Repr.

ÉLET, Bp. 1913. okt. 5. V. évf. 4o. sz. 1292. lap.

BURGSTALLER, Joseph, pozsonyi kőmű-
vesegéd

J. B. Maurergesell, +39 éves korában, Pozsony, 1841
aug. 7. (1841, 291 l)

Preßburger Zeitung
(Gesellschaft)

MDK

Burgundi építőmühely mesterei

Koragótikus hatásuk felismerhető az esztergomi vár bordakersztmetszeteinek alakján.

A magyarországi müvészet története I.
Bpest, 1961. LL. kiadás 56.1.

Pozsony. Burgtaller József,
könnyvesegéd, 1797.

Pressburger Zeitung
1797.) 17. szám

BURGSTALLER, Joseph, pozsonyi kőművesszegéd

J. B, Maurergesell, 30 hónapos fia meghalt. (1797, 222 l)

—

J. Buchstaller, Maurergesell, 13 hónapos fia meghalt. (1800, 495 l)

—

J. Buchstaller, Maurergesell, 30 hónapos lánya, 4 és fél éves fia meghalt. (1800, 627 l)

—

J. B. Maurergesell, 27 éves felesége meghalt. (1802, 829 l)

—

Pressburger Zeitung

(Genthon)

Burgkmair, Hans id. (1) MDK

német festő

A Szépművészeti Múzeum Grafikai Gyűjteményének ismeretlen mestertől származó tulajdonított rajza Hans Burgkmair id.-nak tulajdonítható.

T. Gerson: Eine unbekannte Zeichnung von Hans Burgkmair dem Älteren
Acta Historiae Artium 1956 IV Tom. 1-2n. 138

Burgkmair, Hans id. (2) MDK

A rajz témája: A trójai háború
egy epizódja: Thetis istenasszony
egy szolgálójától tövetbe delfinek
hátán Skyros szigetére viszik a
zsákbavarrt gyermek Achillészt,
hogy a megjósolt torai hősi
haláltól megóvják. (ill)

Gerson T.: Eine unbekannte Zeichnung
von Hans Burgkmair dem Älteren
Acta Historiae Artium 1956 IV. Tom. 1-2 sz. 138 o

Burgkmair, Hans id. (3) MDK

A rajz 1518-as évszámot viseli.

Szürkén alapozott papíron tussal, és fehér fedőszínnel tivitelerve 205 x 150 mm méretű és mint nürnbergi mester művét tartották eddig evidenciában.

Gerszi T.: Eine unbekannte Zeichnung von Hans Burgkmair dem Älteren Acta Historiae Artium 1956. IV Tom. 1-2 n. 138. s.

Burgkmair, Hans id. ④ MDK

A rajz eddigi publikációi
(1.sz. jegyzet szerint).
– Praun, Esterházy (E. 17.40 Walch)
– E. Hoffmann, Német rajzok
1400–1650. Országos Szépművészeti
Múzeum Grafikai Osztályának
LXII kiállítása.
Gerszi, T.: Eine unbekannte Zeichnung
von Hans Burgkmair dem Älteren
Acta Historiae Artium 1956. IV Tom. 1-2 sz.
141. o.

Burgkmair, Hans, id. (5) MDK

(Deutsche Zeichnungen 1400–1650)
LXII. Ausstellung der graphischen
Abteilung des Ungarischen Museums
der Bildenden Künste.).
Budapest 1931, Nr 74 (Nürnberger
Künstler)

Gerevich T.: Eine unbekannte Zeichnung von Hans Burgkmair dem Älteren
Acta Historiae Artium 1956. IV Tom. 1-2 s. 141.0.

Burgkmair, Hans, d. (6) MDK

– Handzeichnungen Alter Meister aus der Albertina und anderen Sammlungen. Herausgegeben von J. Schönbrunner – J. Meder. Wien 1896 Nr. 619. (Oberdeutscher Künstler)

Gerson T.: Eine unbekannte Zeichnung von Hans Burgkmair dem Älteren

Acta Historiae Artium 1956. IV Tom. 1-2 n. 142. o.

Burgkmair, Hans, id (7) MDK

A nürnbergi sármarás ellen beszél az alakok típusa, mozgás elegan-ciája dekorativ ruhakatás, clair-obscure technika.

Erek augsburgi eredetre valla-nak.

Gerszi T: Eine unbekannte Zeichnung von Hans Burgkmair dem Älteren Acta Historiae Artium 1956. IV Tom. 1-2 n. 138.o.

Burgkmair, Hans id (8) MDK

Augsburgból ezeltek Zi a művé-
nek, akik Maximilian császár szá-
genealógiáját trójáig vezettek
vissza.

A bpesti rajz témában és karakter-
ben a Genealógiába illik.

Gerszi T: Eine unbekannte Zeichnung
von Hans Burgkmair dem Älteren
Acta Historiae Artium 1956. IV Tom. 1-2 sz
1380.

Burgkmair, Hans id. (9) MDK

Szoros analógia a 16 század 2. évtizedének közepén id Hans Burgkmair által készített fametszettel:
Cime: Judith és Holofernes.
(ill)

Gerszi T: Eine unbekannte Zeichnung von Hans Burgkmair dem Älteren.
Acta Historiae Artium 1956. IV Tom.
1-2 sz. 139.o.

Burgkmair, Hans id (10) MDK

Analogia:

Hans Burgkmair „Theuerdank" egyik lapjának részletével és az 1510-ben készített „Erenyek és trünök" sorozat alakjaival.

Gerszi Terér: Eine unbekannte Zeichnung von Hans Burgkmair dem Älteren

Acta Historiae Artium 1956. IV Tom.

Fl. n. 140-0-

Burgkmair, Hans id (11) MDK

Tájképi analógia:

id. Burgkmair Hans: Maximilian császár imakönyvének Zeszi tett sebrajzokban. (1) Szt Krisztóf)
(2) Vernon és Zizerete. ill.)

Gerszi T.: Eine unbekannte Zeichnung von Hans Burgkmair dem Älteren.
Acta Historiae Artium 1956. IV Tom. 1-2 n
140. o.

Burgl Tanás
esztergályos

M.D.K.

1749-ben, szalvétaprést, fakanalat és tintatartót üvegbetittel készít.

Péczely Piroska: A keszthelyi Festetics kastély és belső berendezése

70 l.

M.D.M.

101

Burgmann

Szt.Teréz vizfestmény selyempapiron.Joann B.fescit

Vác,Muzeum.1912-es katalógus 164.lap

J. Burgmann festő

Csatkai

10

Kossuth és Bem 1849.

Vis.

Av. Körirat: VEREINT I. KAMPF FÜR UNGARNS HEILIGE FREIHEIT. Középen Kossuth és Bem mellképe, alattuk: LUD. KOSSUTH – JOS. BEM. Lenn: 1849.

Rev. Babérkoszorúban hétsor írás: DES-RUHMES-UNWELKBAREN-LURBEER-WINDET D. GESCHICHTE-EUCH-BEIDEN. Lenn apró betűkkel: DRENTWETT.

Átm.: 40.5 m/m

Scholtz János áll. főreálisk. tanuló ajándéka

Gy. l. n. g. 265/1918. VII. 28.

megírva

Bürgolits István

festő, rajztanár

szül. 1888. Kapuvárott.

A bpesti képzőm-

főiskolán Revész

Imre, Balló Ede és

Edvi Aladár tanítvája

volt, 1912. rajztanári

oklevelet kapott.

Csáktornyán, Kapuvá-

ron, Kaposváron, 1938

óta Sopronban működik

Csatkózl

Burgolits István

1907/8–1911/12

Tenképzőmfőiskérk

72. l.

485

Burgolits István

Kapuvári születésü müvész.
1938-ban Sopronba került a polgári iskolába rajztanárnak.
1912-ben végezte el a Képzőművészeti Főiskolát.
Edvi Illés Aladár, Balló és Révész tanitványa.
Sopronban csak kisebb képekkel szerepelt tárlatokon.

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története
Sopron 1962. 27.l.

Burgsdorf Ernst
Friedrich Baron
von

l.
Glaser Karlsruhe

123. l.

9, 82, 261, 11.

Kalvin János arcképe IV. 126.

BURGUNYA, Joan de

BUZÁSI ENIKŐ: „Opus Johannes Burgundi": Savoyai Bona, milánó hercegnő képmása. = Művészettörténeti Értesítő, XXXVIII.évf.1/4.sz.1989 147 -150.p. ill.

Burgunya, Esztergom, Keresztény muzeum

a na Slovensku a naša revolúcia
Slov. vydav. polit. lit. 1958.

1945. Oslobodenie a prvé kroky
Slovensku. B. Bystrica, Stredo-

Poučné úvahy o šťastí života. Lipt.
931. 229 s.
. Prejavy z konferencie rímsko-
onanej v Treč. Tepliciach ...
/5x/
kedysi a teraz. Praha, Orbis

áta. Bratislava, Madách 1984. 195s.
itó-rendiek Nyitrán. Magyar mü-
yitra, b.n. 1879. 939 s.
Resocializační pedagogika. Pra-
1981. 414 s.
z zázrakov. Martin, Matica sloven-

Baranyai Lajos

az alábbi tervpályázaton megosztott III. díjat nyert 12. számú pályaterv egyik szerzője.

A Budapesti Televízió Adóállomás és Mikrohullámú Központ fejlesztésére kiírt tervpályázat, 1970.
Magyar Ép.miv. 1971.3.sz. 2-6.l.

Buri Tünde, gyermekrajzoló

Buri Tünde VI. o.

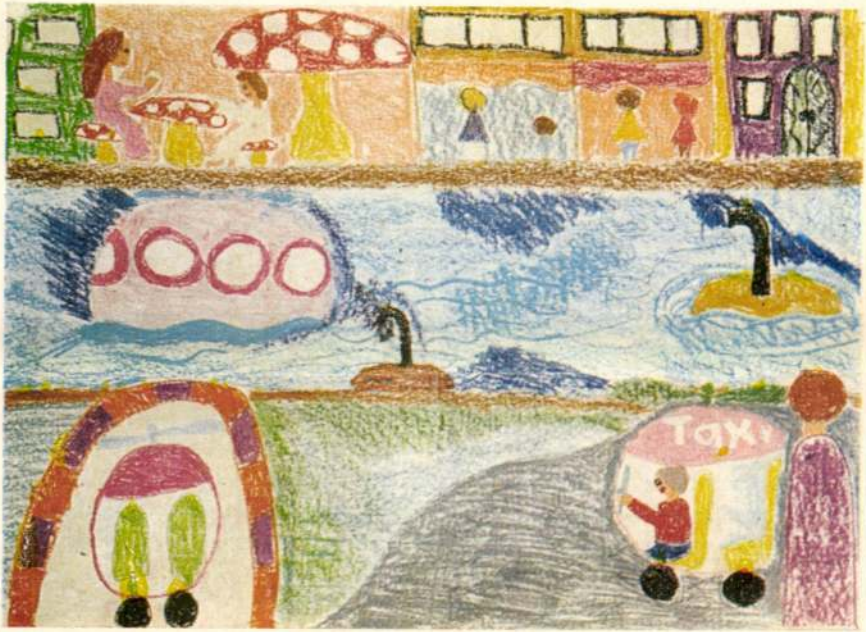

41

M.D.K.

Burián

"A hősi halált halt kormányzóhelyettes"-ről készült képét emliti meg /kozma/ sign.-val "Tavaszi Tárlat" cimmel közölt beszámoló.

Szinházi Magazin, Bp. 1943. márc. 31.-ápr.6.
VI. évf. 15. sz. 2. lap

MDK

Burián

Kér arcmásképe a"Nő a művészetben" tárlaton.

Cikk: Tárlatok.

Művészet, 1936. 3-4.sz. 58.l.

MDK

Burián Babett

Kosztümös hölgy, of.

N.Szal. kiáll. 1927. jun. 8. 1.

M.D.K.

Burián Dávid, aranyműves novícius

neve 1749-ben fordul elő az egri minorita rendházban működő készművesek közül.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemlékei topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 315 old.

M.D.K.

Burián Dávid, aranyműves
novícius

nevét 1749-ben említi a
minoriták leltárkönyve, mint
a rendházban működő ötvös-
művest.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső,
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 318. old.

BURIÁN Dávid aranymüves-novicius. Egerben 1749-ben emliti a minoriták leltárkönyve, mint olyan kézmüvest, aki a rendházban müködik.

Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

1965 MÁJ 21.

1021

Díjnyertes — Indiában

Az első sugárzó tavaszi nap. Május.

A búzakalász hajú és nefelejcskék szemű kislányt „kerékpáros lovag" várta gyöngyvirággal, az iskola kapujában.

A kislány: *Burián Edit*, a Kalamár József utcai általános iskola nyolcadikos tanulója. És indiai rajzverseny díjnyertese.

Ülünk a szobában, Editke kezében gyöngyvirág. Végtelenül nyugodtnak, csendesnek látszik. Ha nem szólalnék meg, talán reggelig őriznénk a csendet.

Rajzolni előbb tanult, mint a betűvetést. Rajzolni mindig szeretett. *Szabó László*, a rajztanára benevezte indiai rajzkiállításra, melyet évenként rendez a Shankar's International Children's Competition (gyermekrajzkiállítást szervező jó nevű társulat). Ötvenkét ország gyermekrajzolói indultak, a beküldött rajzok száma százhúszezer.

„Vártam a sikert, de sokat szurkoltam is!" — mondja, egy pillanatra kizökkenve a nyugalmából. Hazánkból négyen nyertek díjat, Edit a második.

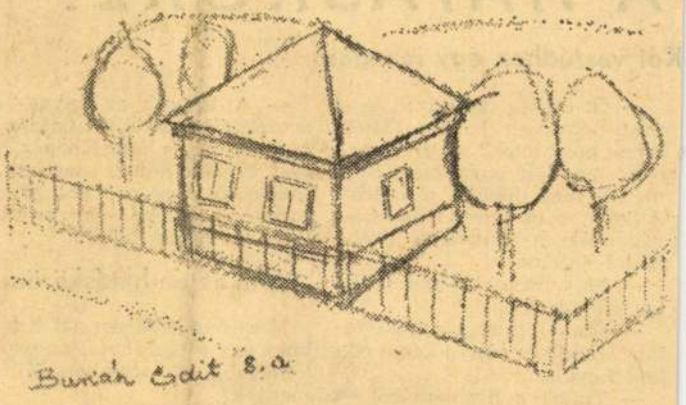

Vizsgarajz.

Olvasom *N. R. Gopalkrishnan* titkár levelét, Új-Delhiből keltezve: „Örömmel értesítünk, hogy a Shankar's gyermekrajzkiállításon díjat nyertél..." Arról is hírt ad, hogy a „Gyermekrajz" című indiai folyóirat közli a rajzait. Események pergőtüze: a Kulturális Kapcsolatok Intézete is jelezte, hogy a díjak — serlegek, könyvjutalmak — már hajóúton vannak.

Editkére nézek. Leolvasom az arcáról, hogy lassú az a hajóposta.

Rajzokat, akvarelleket küldött a messzi Indiába. A témák: esős, őszi táj, labdázó játszadozó gyerekek és csepeli házak.

Királyerdei híradások.

Minduntalan zavarba jövök, annyi jót hallok. Jeles tanuló és felvették a Kossuth Lajos Gépipari Technikumba. A felvételi vizsgára készülődve ritkábban vette kézbe az ecsetet. A rajztanára „kockológiá"-ra fogta. Mértani idomokat rajzolt, ami kóstoló a műszaki rajzból.

Most avatták úttörővé. S némi nagylányos büszkeséggel egészíti ki, hogy jövőre tagja lesz a KISZ-nek. De a vakáció sem sürgős, mert fáj elszakadni a Kalamár utcai iskolától...

Hol kislány, hol nagylány. Amolyan csitri — bár a szó nem divatos. Otthon anyunak segít. Külön tornaórára is jár és reggel hétkor kel. Idejét maga osztja be.

Boldog ifjúság.

Az egyik vizsgarajz volt: ki milyen családi házat szeretne? A vallomások rajzlapjain kertes, összkomfortos házak. Editéé is remekbeszabott épület.

Hajtun József

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
CSEPEL

A HATÁSKÖRE

Két vasrúdhoz egy igazgató

— Öt év óta így csinálják, s még nem volt baleset. Miért lenne pont most? Figyeljenek oda. Emeljék lassabban! Spanolják meg jobban a láncot! Akkor nem lehet baleset — válaszolja a művezető, Szabó Antal elvtárs.

— Más megoldás nincs? Ez így szabálytalan is!

— Szabálytalan, szabálytalan. Mondtam már, jobban oda kell figyelni.

— Tudok a problémáról — mondja *Hajas Sándor* főművezető —, többször szóvá tették már.

— És mégsem segítenek rajta?

— Sajnos, a trepnikre fület hegeszteni nem lehet, mert ezek szabvány trepnik, és állandó körforgásban vannak a többi üzemmel. De különben sem adhatok utasítást, mert

nem az én hatásköröm.

— A levél alapján a dolgozóknak igazuk van. Bár én még sohasem hallottam róla — kezdi *Buzánszki Albin* gyáregységvezető.

— Nem?! Hiszen ez két é óta minden alkalommal tém a termelési tanácskozásokon.

— Akkor biztos kiszignáltan valakinek!

— Mégsem történt semmi.

— Ez igaz. Pedig ha egyszer valóban baleset lesz, akkor..

— Akkor intézkedik, ugye azonnal?

— A trepnik az anyag- és áruforgalmi osztály tulajdonában vannak, s csak *Kovács József* elvtárs adhat utasítást a tmk-nak, hogy azokkal bármi történjék. Ebbe én, sajnos, nem szólhatok bele.

Nem az én hatásköröm.

Már-már kezdtem azt hinni, hogy egy megoldhatatlan problémával állok szemben. Kihez menjek?

Amikor Soltész István elvtárs, a Fémmű igazgatója elolvasta a levelet, és végighallgatta kálváriámat, fanyar mosolyra húzta a száját. Rövid idő alatt előttem volt az 1961-ben beadott újítás, a szabvány trepnik használati utasítása. Kovács József elvtárs, az anyag- és áruforgalmi osztály vezetője elmondta, hogy a trepniket más üzemben is használják darún, úgy, hogy a villák helyére két vasrudat tolnak, ami a trepni két végénél kiáll, s erre akasztják a darulláncot. Így teljesen balesetmentes a szállítás.

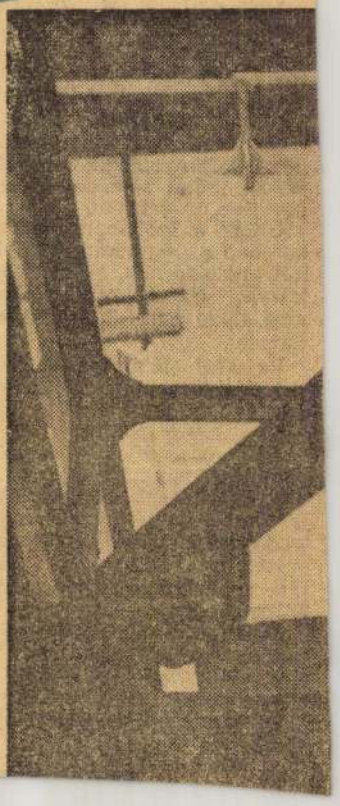

postaládája

takarékosság
g érdekében

közvetlenül nem fogadhat el

MDK.

Burián Edit

Rövid riport a müvészről

Petőfi Népe 1965.márc.24. lap -

Burján Emil, szobrászművész

Chikán Bálint: Vázlat egy csoportképhez (II) Körkép a romániai magyar képzőművészekről.

6 Burján Emil: Évszakok III, acél, 51 × 36 × 36 cm, 1982
6 (fotó Paraszkay György)

Művészet, 1984. augusztus, 6-old.

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Burián György

KISALFÖLD

1982 SEP 29

1021

Burián György: Századok.

FUVAROZ

20%-OS

FUVARDÍJKEDVEZMÉNYT

adunk

a munkanapokon 14 óra utáni, valamint a szombati és a vasárnapi lakossági fuvarokra

VOLÁN

19. sz. VÁLLALAT

Ø Burián H.

festő

Virágcsendélet,

pantell

62 x 46.

Báró Orczy hagyatékának aukciója.

Árv. Csarnok.

1940.

, hogy a pesti Hazai Első Takarékpénz-

:Budapest, V. Berlini-tér 6.szám:/ a

sága 1930. évi december havi javadalma

ket utalja ki azonnal, 1930. évi decem-

340 - 2
--------szám.
24 - 1930.

Az 1930. évi december havi javadalom kiutalása.

melléklet száma: 0

A Műemlékek Országos Bizottságának,

Budapest.

Elszámolás kötelezettsége mellett, másolatban megküldöm.

Budapest, 1930. november hó 26-án.

A miniszter rendeletéből:

MDK

Burián I,

Arckép, paszt.

Öreg ember, paszt.

M. Akv. és Paszt.festők Egyes. 11. kiáll.
N.Szalón 1925. febr. 6 l.

Ø Burián Imre

1878/9. I. előkeszületi osztály
szül. Illaván (Trencsén m.)
1857 okt. 2. vk. 1877/8. végezte a tanítóképzőt.
1878/9. II. előkeszületi osztály

Magyar Nemzeti Akadémia VI. 142.

BURJÁN J. ujpesti litografus a 19. században. Több magyar katonai tárgyú, szines kőnyomat sorozatot adott ki: Honvéd gyalogság, Cs. Kir. Tábor, stb. — Bibl.: M. T. Kpcs. Gyüjt. — Dr. Szentiványi Gyula ur szóbeli közlése. —

A Magyar Nemzeti Múzeum Könyvtárából

kölcsönvettem a következő munkát:

Szerző, vagy rendszó	czím, rész	darab-szám	alak	kötés	jegy

1.....

áridő 1.....

talos jegyzet: .....

Sajátkezü aláirás: .....

Állás: .....

Lakás: .....

Burian J.

Burian J. nyjesti litografus a XIX. században. ~~Katonai~~ Magyar katonai tárgyú vi-nes könyomat sorozatot adott ki i Honvéd gyalogság. Cs. k. tábor stb. M. Tört. Képes. graf. Gyűjt.

arcképsorozaton ugyanis,melyeket
rajzolt és Lántz József vitt át k
azt olvassuk,hogy "Gedr.im Lith.In
am Ausladplatz No 24.I.Stock in Pe
más lapokon pedig "Lith.bey Joh.S
im Jahre 1829".A lapok kétségtele
egy nyomdából kerültek ki.[illegible]

Pesti nyomdájában folytatta
korábbi tájképsorozatát,portrékat
dott ki,de emellett hivatali és ke
kedelmi nyomtatványok,valamint hel
szinrajzok,térképek nyomásával is
lalkozott,amelyek leginkább pest-b
érdekűek.Nyomdájában készültek a J
Nep.Mathes "Veteris arcis Strigoni
c.könyvének Csintalan József és Go
Ferenc által rajzolt szakrajz mell

Burian J

9412.

Honvédek.

Egész alakban, gyakorlat közben, három sorban elhelyezett 34 képben vannak ábrázolva. Élökön tisztek állanak. Felszerelésök: piros csákó és nadrág, kék kabát, bakancs, vállon átvetett köpeny, kard és szuronyos puska. Felirata
fölül: K. MAGYAR KATONASÁG és 4
alól: HONVÉD GYALOGSÁG
jelzése pedig: BURIAN J. UJPEST.

Szines kőnyomat, méretei a papirosnak 21:34.2 cm.

Sz.n. 97-912
189-912-23
Át.lelt.7598.

1.63

9409.

Katonai tábor.

Egy-egy

Három sorban elhelyezett hét képben szemlélhető, a melyek között lovak, legénységi és parancsnoki sátor, valamint egyéb jelenetek szemlélhetők. Felirata
fölül balra: K.k. Lager
jobbra: cs.k.tábor
jelzése pedig oldalt jobbról: BURIAN J.UJPEST
és fönt: 1.

Szines kőnyomat, méretei a papirosnak 21:34.1 cm.

Sz.n.94-912
189-912-20
Át.lelt.7595.

0·63

M.D.K.

Burián Imre

Horthy Istvánról készitett festményének repr.-ját hozza a lap.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. márc. 26.-ápr. 1. VI. évf. 13. sz.

Burián Irén festő

születési év, hó, nap

Esztergom (1917–23 tanult a kiszom

1899. VII. 19 főiskolán)

Benkhard V. – VI. évf.

zal a megjegyzéssel értesítem,
törvényhatósági s belügyminisz
hagyási záradékkal való ellá

Budapest, 1916.

A miniszter re

de Majo

miniszteri

A Műemlékek Országos Bizottság

MARTOS MARCELLNÉ: ISCHL

PAPP JÓZSEF: SOPRONI ÖREG UDVAR

BURIÁN IRÉN: SCHUSCHNY ERNA FESTŐMŰVÉSZNŐ

A NEMZETI SZALON TÁRLATÁRÓL

Képzőművészet
1931. 43-44.

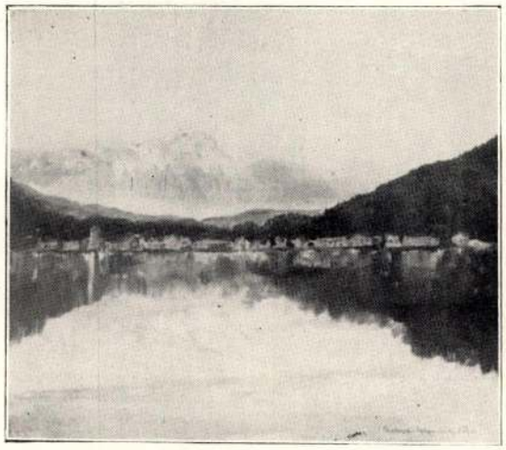

KATONA KLEINBERGER PÁL: TÁJKÉP

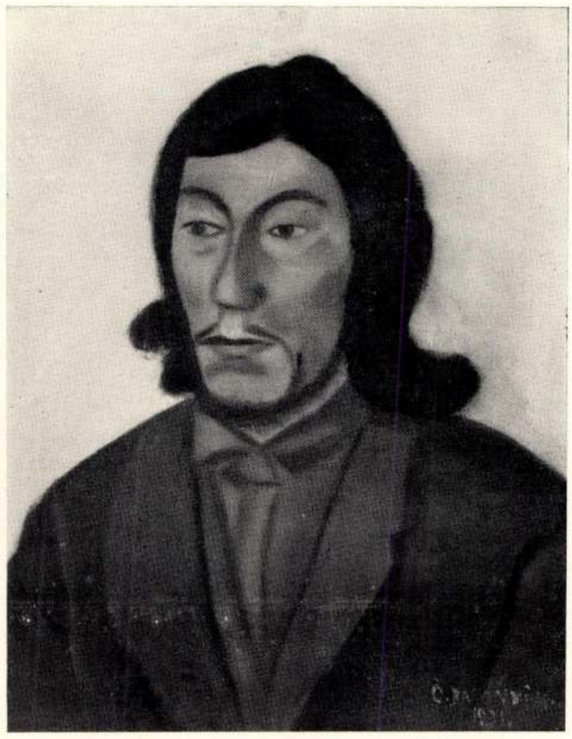

Ö. BAKONYI KATÓ: TANULMÁNYFEJ

NÓTINÉ K. BORISKA: ERDŐ MÉLYÉN

PÁLLA JENŐ: ERDÉLYI VÁROSKA

A NEMZETI SZALON TÁRLATÁRÓL

Burián Irén

Női archép, repr.

Képzőművészet

1933. Bo. l.

A Magánfelek terhére k

megtéritésének alakulása az 1935.év

Év	közcső	ös
1935.	63.7o7.21	1c
1936.	:87.477.87	1
1937.	129.486.73	1
1938.	114:726.o4	1
1939.	124.725.33	1

6.Rovat. Különfélék.

Több: 229.o18.o3 Pvel.

Burián Irén

Képzőm. Főisk. ifj. kiáll
1921. márc.

Részlet a Margit-
hidról

Hl. Burián Iván
festő

Nemzeti Szalon

Margithid,
Dunapart,
Szekszárdi táj.
Virágok,
Tanulmány,
R.I. arcképe,
Fiatal mama a kislányával

1934. Tavaszi tárlat

Tanulmány,paszt.

1935. Aquar, paszt.festők kiáll.

Virágok, paszt.

1939.-es Szalon kiáll.

Arckép, paszt.

1939. Őszi kiáll.

Őszi csokor,paszt.
Tanulmány,paszt,

1929. Tavaszi tárlat

Szekszárdi táj,paszt.
Tanulmány,paszt.

1929. Őszi tárlat

Vollerich Olga arcképe, olaj

1930. Tavaszi szalon

Est, paszt.

1930. IV. Balatoni kiáll.

Árnyékban,

1931, AME kiáll.

Fekete kalapos hölgy,paszt.

1931. Tavaszi tárlat

Tanulmány,paszt.
Muskátlis ablakban,paszt.

1931. Őszi tárlat

H. Schusny Erna arcképe,olaj
Női arckép,olaj

1932. Aquar. paszt.festők kiáll.

Vera, paszt.
Önarckép, paszt.

1932. Tavaszi tárlat

Tanulni, paszt.
Munkátlis ablakban, paszt.

1932. Téli tárlat

Arckép, paszt.
Dáliák,olaj

1933. Magy,Képz,nők 24 kiáll.

Női arckép, paszt.

1933. Gyüjteményes kiáll.

Fekete Ödönné arcképe,
Nővák Lászlóné arcképe,
Maszéna Ferencné arck.
Palkovichné De Bon Kriszta bárónő arcképe,
Tanulmány,
H. Schuschny Erna arck.
Szombathelyi Margit.
dr. Kunszt Rezsőné,arcképe,
Önarckép,
Zsuzsa,
Férfi portré

1924. Magy.képzőmüv.nők kiáll.

Tanulmány,paszt,
Alvó lány, paszt.
Arckép tanulmány,paszt
Női arckép, paszt.
Sárga-ruhás lány, paszt.

1924. Balatoni társ.II.kiáll.

Csopaki tájék, paszt.
Kertrészlet,Csopakon, paszt.

1925. Aquar. paszt.festők kiáll.

Arckép, apszt.
Öregember, paszt.

1926. Aquar és paszt.festők kiáll.

Önarckép, paszt.
Hid,paszt.

1926. Kecskeméti képzőmüvészeti kiáll.

Önarckép, olaj
Esztergomi részlet,paszt.

1926. Nagykörösi képzőmüvészeti kiáll.

Önarckép, olaj
Esztergomi részlet,paszt.

1926. Győri és pápai képz,kiáll.

Esztregomi strand, paszt.
Uj frizura,paszt.
Önarckép, olaj
Esztergomi részlet,paszt.

1926. szombathelyi képz,ti, kiáll

Önarckép, olaj
Esztergomi részlet,paszt.

1928. Balatoni társ,kiáll.

Füredi villában,paszt.

1928. Tavaszi tárlat

Otthon ,olaj
Akt, paszt.
Arcképtanulmány I.II. paszt.

1928. Tavaszi szalon kiáll.

Félakt, paszt.

1928. Őszi tárlat

Imádkozó, paszt.

1928. Aquar.paszt.festők kiáll.

Ábrándozó, paszt.

1929. Tavaszi szalon

Villamosból, paszt.

H. Berián Irén

Félakt, pastell

Nemzeti Szalon

1928

Tavaszi Szalon

T. 1103.

ellátott papirtekercsen lévő térkép

te
.

vk. 11.5 : [illegible] 12.3 cm.

H. Burián J.

1928. jun. Neurz. Izalon
tav. tál.
~~[illegible]~~ 4 festmény.

Müeml. Ost. Birottsága III, 227, 228, 229, 230,
232,

Haidekerné
Burián Irén

Nemzeti Szalon
1929. máj
Tavaszi halon

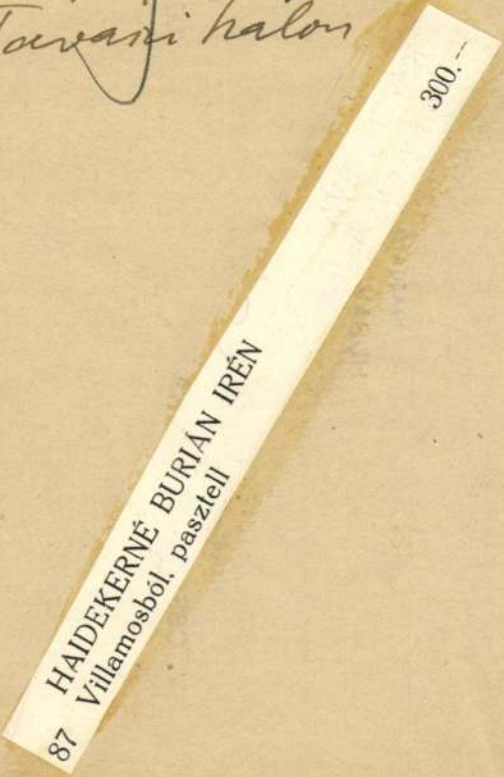

ALELNÖKÖK:

CSÓK ISTVÁN GEREVICH TIBOR HORVAI JÁNOS

FARKAS ZOLTÁN

IGAZGATÓ:

HUBAY ANDOR

TITKÁRNŐ:

V. CSERESNYÉS ERNA

FŐTITKÁR:

LEHEL BÉLA

Haidekkerné
Burián Irén

Este, pasztell

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1930.

Zampis

~~Hadjárat 1848.~~

6728 Szerezsán.

A balra fordul~~va ábrázolt~~ szerezsán jobb kezével lábhoz eresztett puskájának csövét fogja. ~~mig~~ Tüzsője mögé késeket és pisztolyokat dugott. Felirata: »EIN SERESSANER«, jobbra félmagasságban: »AZ« alól balra: »Ausschl. Eigenth. d. Producenten«, jobbra: »Gedr. bei J. Höfelich«.

Kny. mag. 31.2 cm. — Dep r. 95 e) és új 42 e)

— Ny lelt. sz. 730 e)

H. Burián Jén

1933. ápr. koll. kiállítás
a Nemzeti Szalonban.
Életrajz nincs. Főleg
arcképek és néhány Tájkép.

H. Burián Iréu

kiáll -

Nemzeti Szalon

1933. ápr -

Föv. képt -

H. Burián Irén

koll. kiáll

Nemzeti Szalon 1933. apr.

81. gyűjt. kiáll

lásd

könyvtáramban

Előszó.

A NYOLC FESTŐ, NYOLC SZOBRÁSZ művészcsoport V. kiállítása az emlékezés jegyében áll. Külön teremben rendezett gyűjteménnyel hódol elhunyt társa, Szabados Jenő emlékének, akit alkotó ereje teljében kivánt áldozatul a mi létünkért is folyó élet-halál harc. Szabados Jenő az orosz fronton vesztette el ifjú életét hősi harcban, amelyből nem akarta kivonni magát. Festészetünk egyik legnagyobb, legtöbbet igérő tehetsége tünt le vele kultúránk horizontjáról. Sokat vártunk tőle. Szinte belátthatatlan fejlődés előtt állott, mert mint ember szerény volt és tanulnivágyó, gondolatait pedig, amelyek munkás kezét vezették, az élő hit melege fűtötte. Tehetsége emberi tulajdonságaival alátámasztva, a fiatalság lelkesedésével, hivő komolyságával hivatásnak tekintette munkáját. Nem a sima utat járta, nem a

Burián Imre

pesti

Arckép, pasztell

Nemzeti Szalon

1939-es Szalon

H. Burian Irén

Őszi csokor, pastell

Tanulmány, pastell

Nemzeti Szalon

Őszi kiáll. 1939. szept.

Burián Jenő

1924. máj. MKE

kiáll. Nemzeti Szalonban

Tanulmány, pastell,
Alvó leány, pastell
Arcképtanulmány, pastell
Női arckép, pastell
Sárgaruhás leány, pastell

1924. nov.-dec. balatoni

kiáll. Nemzeti Szalonban

Csopaki tájék, pastell
Kert részlet Csopakon, pastell

1925. jeb. M Akv Pf Egy Kiáll

Arckép, pastell
Öreg anyó, pastell

~~Árpádkori ~~ę~~ gyöngy VI. 161~~

Burián Iréi

festő

Csopaki tájék, pasztell

Kert részlet Csopakon, pasztell

Nemzeti Szalon

II. Balatom kiáll. 1924 nov. dec

A NEMZETI SZALON VEZETŐSÉGE:

ELNÖK:

† Gróf ANDRÁSSY GYULA v. b. t. t.

ALELNÖKÖK:

Gellért Jenő Horvai János

IGAZGATÓ:

Déry Béla

ÜGYÉSZ:

Dr. Képessy József

MŰTÁROS:

Kató Kálmán

PÉNZTÁRNOK:

Eckstein M. Miklós

TITKÁR:

Bende János

TISZTELETBELI TAGOK:

† Benczúr Gyula † Szinyei Merse Pál

† Munkácsy Mihály Eugen svéd királyi herceg

SOCIETAIREK:

Burian Irén

1928. Balatoni Fársaság liáll-
Füredi villában, pasztell

Müller, Bernhard, dr. III. 161.

Burián Irén

Füredi villában,
pastell

Nemzeti Szalon

III. Balatoni kiáll.
1928. ápr.

Burián Iren,

Haidekkerné

Árnyéktan

Nemzeti Szalon

IV. Balatonikiáll.

1930

sept.

DRAWING ROOM
TILE
BAY
HALL
DINING ROOM
PANTRY
KITCHEN
FUEL
SCULLERY

Bůrián J.

Archép, pastell
4.000.000.–
Öregember, pastell,
2.000.000.–

Nemzeti Szalon

MAPE 11. kiáll. 1925
febr

8 –

Tolnak lelke melyen!
ZSITVAY TIBOR
a Magyar Turista Szövetség vednöke

egy sportág, amely oly közel állana a művészethez mint a turistaság! Alighá tévedek, ha azt állítom, hogy minden turistában bizonyos fokig művészlélek lakozik! Aki a hegyeket járja, nem maradhat érzéketlen a nagy hegyek grandiózus szépségeivel szemben, magával hozza ezt a szépséget, ennek a szépségnek egy részét a városok szürke falai közé, magával hozza lelkébe raktározott emlék gyanánt, vagy vászonra, papírra rögzítve, ha tehetséggel van megáldva. Boldog az, aki a Természet, a hegyek világának szépségeit nemcsak meglátni és élvezni, hanem művészi formában visszaadni és megörökíteni is képes.

Mi turisták rendszerint semmi fáradságtól, sőt nélkülözéstől sem riadunk vissza, ha arról van szó, hogy távoli hegyóriások szép vidékeit felkeressük. De most nem kell útrakelnünk, mert a hegyvilág ezernyi szépsége, megannyi gyönyörű tája látogatott el hozzánk a városba.

Üdvözöljük sorra mind a viszontlátott kies tájakat és zordonfenségű bérceket, amelyek között egyaránt otthonos a magyar hegymászó és termé-

Burián Irén

90	Önarckép. paszt.	4000
91	Hid, paszt.	3000

Nemzeti Szalon

1926. maj

MAPE 12. kiáll.

✓

KÉPZŐMŰVÉSZEK UJ TÁRSASÁGA

ELNÖK

EGRY JÓZSEF

H. Burián Zoé

festő

Ábrándozó, pastell

Nemzeti Szalon

MAFÉ 14. kiáll.

1928. okt.

CZIGÁNY DEZSŐ :
Fasor

Hl. Burián Irén

l.

Műcsarnok

1931. őszi tárl

MAPE ki áll.

H. Burián Irén

festő Műcsarnok

1931. őszi tárl. XII. 286.

H. Burián Irén

55	Vera	pasztell	200.—
56	Önarckép	pasztell	500.—

Nemzeti Szalon
Akv past kiáll. 1932 máj-jun

né, sz. Daniel Zsófia.
támlásszék előtt áll, kissé
nt. Kinyujtott jobb kezét
e, baljával pedig a kék
elyezett piros párnára tá-
a van különféle virágokkal.
nyhimzésű kivágott piros
lekötött csipkeujjakkal,

s derekán gyöngyfüzérrel.
s. Simára lefésült haja
zeme barna. Fülbevalót,
arpereczeket hord. A hát-

m. — Lelt. sz. 1225. — Véte-
től 300 K-án (1157–908). —
- Elszámoltatott 1908 auguszt-
zámolást jóváhagyta az 1911
tározat (911–911).

H. Burián Irén

Virágok, pasztell

Nemzeti Szalon

MAFE 20-ik jubiláris kiáll. kat.

1935. dec. 20 -

1936. jan. 6.

BURIÁN IRÉN

43. Fátyolos hölgy, pasztell

Nemzeti Szalon

1940. nov. dec

MAPE 25. kiáll

Haidekkerné Burián
Irén
festő Mücsarnok
1932. tav. tárl. 192

Hermanné Schuschny
Erna arck, parst

Fl. Burian Irén

Új Szalon 1934. dec
Karácsonyi kiáll.

Virágcsendélet,
pasztell

RIÁN IRÉN: SCHUSCHNY ERNA FESTŐMŰVÉSZNŐ

N TÁRLATÁRÓL

NÓTINÉ K. BORISKA: ERDŐ MÉLYÉN

Burián Irén

fesső

Cás d. még

Haidekerné

Burián Irén

alatt is.

H. Buriani Irén

festő

Műcs. kiáll, 1931 tól

Pipics III. l.

Át. Képt. 127.

As Kép. 127.

~~ás~~ arczélben látható. Szürke parókája
t csokorra kötötte, szemöldöke fekete,
tvált. Ingének és sötétkék kabátjának
csavart, mellfodra látszik, mellénye

i 13.2: 11.8 cm. —

Burián Iréń

1917/18 - 1922/23

Fehérszőmfőiskérk

1932-33. 72. l.

Burián Irén

Szerepel az MSZMP II/3 körzet
Klubjában nyílt Kiállításon

N. N.: Tizenöt művész
Kollektív Kiállítása

Magyar Nemzet 1969 XI. 15

Burián Irén

Alkotásával szerepel a Nemzeti Szalon tav.tárlatán.

Ujság,934.VI.10.

H.Burián Irén

Alkotásával szerepel a Nemzeti Szalon tav.tárlatán.

P.H.934.VI.10.

MDK

Burián Irén

Tanulmány, paszt.

KMTárs 1938. őszi kiáll. 25 l.

MDK

Burian Irén

Füredi villában, paszt.

Balatoni Társ. 3. N.Szal. 393. kiáll. 1928. ápr. 12. l.

MDK

H. Burián Irén

Ábrándozó, paszt.

Képzőművészeti Főiskola kiáll. Ernst Múzeum 1924

Magy.Akv. és Paszt.festők 14.kiáll. N.Szal.1928.okt.

8. 1.

MDK

H.Burián Irén

Virágcsendélet, paszt.

Uj Szalon...karácsonyi kiáll. 1934. dec. 5. l.

MDK

H. Burián Irén

Női arckép, paszt.

M. képzőm. nők 24. kiáll. N. Szal. 1933.

5.1.

MDK

H. Burián Irén festő

Műveivel résztvett a Nemzeti Szalon tav. tárlatán.

Cikk: A Nemzeti Szalon tav.tarlata.

Képzőművészet, 1929. 21.sz. 144.l.

Burián Irén festőművész

Résztvett az "Alkotó Művésznők Egyesülete" első kiállitásán.

E.K.931.VI.7.

Burián

Kövével nevezel a Mikszá-
nak jubileumi kiállítás.

Uj M. 936 v. 3.

H. Burián Irén

csoportkiállítás – nemzeti szalonban –
szép sikere van elegáns portréinak. –

Nemzeti ujság

1933 IV. 7.

H. Burián Frén

festőművész

Csoportkiállítás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. A zsíros kréta karanálatában biztos kezű festő, formatökéletessége elismerésre méltó, - portréi azonban nem elég lendületesek.

Esti Kurir
1933.IV. 6.

H. Bucián Irén

festőművész

Csoportkiállítás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. Parzell-arcképsorozatot látunk, amelyben legszebb a művésznő önarcképe s a „Fiatal mama kislányával" c. kettős portrait.—

Pesti Hirlap
1933.IV.2.

H. Berecián Irén

festőművész

Gyüjteményes kiállitás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. Különlegesen elegáns portréival hivja fel magára a figyelmet.

Nemzeti Ujság
1933.IV.4.

H. Burján Irén

festőművész

Csoportkiállítás - Nemzeti Szalonban - képével szere pel. Érzelmes parzellportrék.

8 Órai Ujság
1933.IV.2.

H. Buriám Irén

festőművész

Csoportkiállitás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. Egy sorozat pasztell-arcképet állitott ki, melyeken társaságbeli hölgyek szépségét örökítette meg. Néhány csendélet és tájkép beszél még a művészünk egyéb érdeklődési köréről. -

Budapesti Hirlap
1933.IV.2.

H. Burján Irén

festőművész

Csoportkiállítás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. Finom pasztell portrék.

Magyar Hirlap
1933.IV.2.

H.Burián Irén

festőművésznő

Magyar Képzőművésznők Egyesülete kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.
Női arckép

Pesti Hirlap
1935.II.19.

H. Burián Irén

MDK

Tanulmányfej, pasztell

Műcsarnok 1941 Arcképkiállítás

H.Burián Irén

Tavaszi Szalon - Nemzeti Szalonban - képével szerepel /friss pasztelltanulmány /

Pesti Hirlap 1931.VI.21.

H. Burián Irén MDK

Félakt, paszt.

Nemzeti Szalon 1928. ápr.
Tavaszi Szalon

MDK

H.Burián Irén festőművésznő.
A Nemzeti Szalon Tavaszi Tárlata.

Képzőművészet,1929.21.sz.144.l.

Burián Irén, festöm.

képe a jó anyagot gyarapitotta.

-

Mücsarnok.- Tavaszi tárlat. - Képzömüvészet.1932. 5/
51.sz.

MDK

H.Burián Irén, festö

Virágok. Pasztell.

Nemzeti Szalon.-MAFE XX.Jub.Kiáll. 1935.dec.2o.-
1936.jan.6. Kat.

MDK

H. Burián Irén festő

Csoportkiáll. a N.Szal.-ban. Művész-Élet 1933. ápr. 15. 6.l.

MDK

Burián Irén, festöm.

29. Arckép. Paszt.

Az 1939-es Szalon katalogusa.
Nemz. Szal. 1939.jun.lo-25.-ig.

Burián Irán

MIK

Virágok, pasztell

Műcsarnok 1938 Őszi tárlat

Burián Irén

MDK

Tanulmány, pasztell

Műcsarnok 1938 Őszi tárlat

Burián Iván

műveivel szerepel „15 művész
kollektív kiállítása az MSZMP 11/3-as
körzetének klubszobájában

Magyar Nemzet 1969 november 15
4. old

MDK

H.Burián Irén festőm.

Gy.N. cikke. Képzőművészet, 1928. 14.sz. 229. l.

MDK

H. Bárián Irén festő

H. Schuschny Erna urhölgy arcképe
Szombathelyi Margit arcképe
Dr. Kunszt Rezsőné arcképe
Önarckép
Zsuzsa
Férfi portré

Nemz. Szalon kiáll. 1933. ápr. 7 l.

MDK

H. Búrián Irén festő

Fekete Ödönné urhölgy arcképe
Novák,Lászlóné " "
Maszéna Ferencné " "
Palokovichné De Bon Kriszta bárónő arcképe
Kazy Károlyné bárónő arcképe
Tanulmány

Nemz. Szalon kiáll. 1933. ápr. 7 l.

MDK

H. Bárián Irén festő

Margithid
Dunapart
Szekszárdi táj
Virágok
Tanulmány
R.I.arcképe
Fiatal mama a kislányával

Nemz. Szalon kiáll. 1933. ápr. 7 l.

Burián Irén
Fátyolos hölgy, pasztell

A Magyar Akvarell- és Pasztellfestők Egyesülete kiállítása. Nemzeti Szalon, 1940. november, 9 l.

ık a kis Jézus, nagy arany glóriával a feje
. Mögötte, rózsaszín köpenyben térdel
f, jobb kezével égő gyertyát tartva a kis
fölé. A háttérben jászol fölé hajló barna
és szürke szamár. Az ablakon át két
or tekint az istállóba. Mögöttük mélybenyúló
Mária mögött a töredezett falon kereszritkáslombú fa mellett legelésző fehér juhlátható. Az építmény fagerendás teteje előtt
n, tekercset tartó kis angyal.
iniciáléból kiinduló lapszéldíszítés négyoldalt
eli a lapot. A csipkézett, stilizált levelekkel
ett indaszárakon naturalisztikus szegfűk,
ák, két szürke majom, két madár, egy lepke,
tollazatú páva s egy kakas. (346. kép.)
lap: *I* iniciálé (57×45 mm) rózsaszín
ben, arany alapon elkopott betű. Zöld és
szín levelekből képzett kis lapszéldíszítés
dik el a betűből fekete-fehér mókussal.
lap: *A* iniciálé (46×43 mm) kék keretben,
alapon zöld betű, belül karminpiros alapon
arabeszkes díszítéssel. A lap belső szélét
jtott keskeny stilizált levelek díszítik, madár-
katicabogárral.
lap: (In die Pentecostes.) *I* iniciálé (67×
n) aranykeretben lila betű. A betű belsejében
ntlélek megjelenése látható. Aranydíszítésű
alajon, középen, sárga emelvényen ül Mária,
kulcsolt kézzel. Mellette három-három apos-
, mögöttük a többi apostol feje látszik.
feje fölött az aranysugarakat árasztó fehér
b. Az apostolok ruhája zöld, fehér, vörös
rke színű. A kék háttér fehér hálózattal s lila
kkal díszített. A belső lapszélt nyugodt-
indaornamentika díszíti egy lepkével.
lap: *I* iniciálé (54×43 mm), rózsaszín
en egyszerű arany betű. A lap külső szélét

Burián Irén

Csopaki tájék, paszt.
Kert részlet Csopakon, paszt.

Balatoni Társaság II. kiáll. Nemz. Szal. 1924.
nov. 9 1.

MDK

H. Burián Irén

Füleky József: Csoportkiállítás a N. Szalonban.
Művész-Élet. 1933. ápr. 15. 6 l.

MDK

H. Burián Irén, festőm.

XII. terem?

286. Kató Mária arcképe. Pasztel.

Műcsarnok.

Kat. 39.1. Évsz.?

H. Burián Irén
Őszi csokor, paszt.
Tanulmány, paszt.

Őszi kiállitás. Szenzeti Szalon, 1939. szept. 8 l.

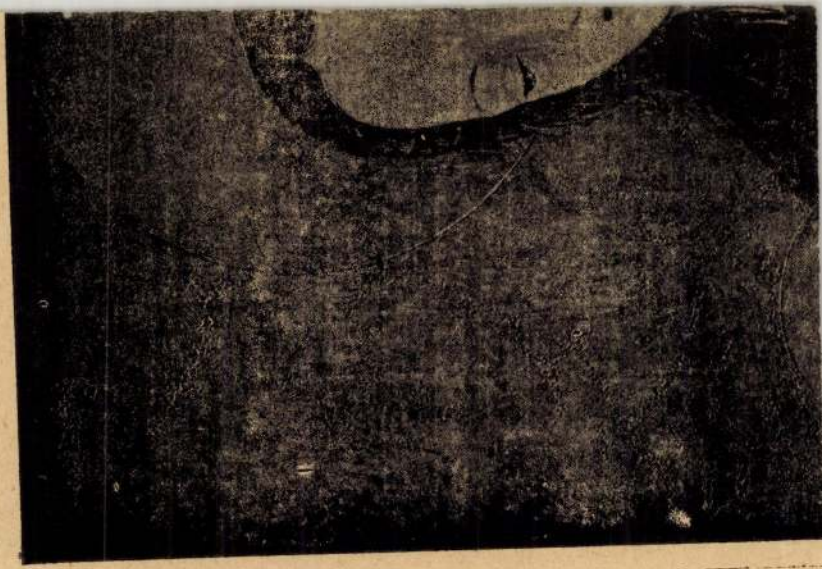

MDK

H.Burián Irén

Tanulmány, paszt.

Tav.tárlat, N.Szal. 1934. jun. 4 l.

MDK

Burián Irén

Önarckép, paszt.

Hid, "

MAPE 12.kiáll. kat. N.Szal. 1926. máj. 9 l.

MDK

H.Burian Irén

Vera, paszt.

Önarckép, "

Akv. és paszt. kiáll. N.Szal. 1932. máj.

7 l.

H. Burián Irén

MDK

Kató Mária arcképe, pasztell

Műcsarnok 1931 őszi tárlat

MDK

Burián Irén

Csopaki tájék, pastel
Kert részlet Csopakon, pastel

A Balatoni Tarsasag II. Kiall.Kat. 1924.
Nov.29.-Dec.8. 9.1.

M.D.K.

H. Burián Irén

"Tanulmány" c. festményének repr.-ját bemutatja a lap a Nemzeti Szalon Tavazi Tárlatáról.

Portrék a Tavasz Tárlaton c.
Szinházi Élet. Bp. 1934. juni 17-23. XXIV. évf. 26. sz. 54-55. lap.

MDK

Burián Irén

Fátyolos hölgy, pasztell

A Magyar Akvarell- és Pasztell-festők Egyesülete kiáll.kat.1940.Nov.24.-Dec.8.- 9.lap

MDK

H. Burián Irén

Az Alkotó Művésznők Egyesületének első kiáll.
Képzőművészet 1931. 42. sz. 162.l.

MDK

H. Burián Irén

A N. Szalon tavaszi tárlata. Képzőművészet 1931. 42. sz. 164.l.

MDK

Burián Irén

Arckép c. pasztellje, a Nemzeti Szalon 1939-es kiáll.-án.

(esszi): Kiallitasokról.

Magyar Nemzeti Művészet, 1939.4.sz.95,96.l.

H.Burián Irén.

A Nemzeti Szalon kiállitotta müveit 1933-ban.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

MDK

H. Burián Irén, festö

Tanulmány.
Muskátlis ablakban. Paszt.

Nemzeti Szalon.-Tavaszi tárlat. 1931. junius. Kat.

MDK

H. Burián Irén, festö

Arckép. Pasztell.
Dáliák. Olajf.

Nemzeti Szalon.- Téli tárlat.1932.dec. Kat.

MDK

H.Burián Irén festő

KMTárs őszi tárl. 1938. Mücs. nov. 33 l.

MDK

H. Burián Irén

A Nemzeti Szalon tavaszi tárlata.
Képzőművészet 1929. 144.l.

Burián Irén

Csabai-Rott Margit, Csengeri Ibolya, Hollósné,-Mattioni Eszter, Honti-Páriss Elza, Horváth Margit, Junger Kató, Kampis Margit, Maksay Nelly, Papp Emilia, Radnai Margit, G. Raidl Ida, br. Schossberger Klára, Szántó Vera, Weil Erzsébet, Weisz Klári művészek szerepelnek a Nemzeti Szalon kiállitásán, melyet a Szinyei-Merse Társaság rendezett "Tavaszi Szalon" cimmel.
A lap "Kis beszámoló hölgyekről" cimmel számol be a tárlatról.

Délibáb, Bp. 1927. juni. 16. II. évf.
24. sz. 64-65. lap.

autográfia

Burián Irén

festő

a 1920-as évek végén

Esztergomból

származott el.

Bék Kom Eszt

72. l.

Haideckerné dr

Burián Irén

festő

vül. Esztergom.

Cáid

Boz Magyarlex

398 h.

IX. Pius archépe, ovális

MDK

Burián Jenő

az alábbi pályázaton pályamunkáját 7oo pengőért megvásárolták

Az Idegenforg. Tanács plakátpályázata Magyar Iparművészet 1929. 6o.l.

H. Burián J.

A Nemzeti Szalon szezon záró kiállításán pastell arcképeit látjuk. (említve.)

Pesti Hírlap, 1928. Jún. 21.

Il. Bunián J.

A Nemzeti szalon rezes rósó hi-
ullitásán gartell orchéspeit lát-
juk (mulitte.)

Pesti Hirlap, 1928. Jún. 21.

Ó Burján János

épitesz

szül. Liptóvozsahegyen

1886. nov. 2.

l.

Gulás Magyar írók

IV. k. 287. h.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztert
Budapest 5. Póstafiók 118.

53.918/1943. szám.

A Müemlékek Orsz.Bizottsága tek.Elnökségének

Hivatalból.

Budapest, IX., Hőgyes E.-u.

Burjan János

építész.

Szül - Liptórózsahegy 1886.

Oklevelet nyert 1912.

Névjegyzműnyomtam 5. l.

ujabb féléven velül fizetzend
a törvényes örököse léphet a
Ezt a szerződést
nek tarta.
BUdapest, 1933.októ

Ø Burján János

Pest
1873

l.

Kolbkártyaf.

ind Byzantinische		
unst Lfg 13.	2. 34	
Bild	4. 16	
ildeyklen	6. 50	
ike I/II. ktre	24. 05	
. 1915.		30. —
"		10. 40
d. Vereines f. siebenbürg		
ndeskunde 38.		3. —
133.) 1915		10. —
und Byzantinische		
t. Lfg. 14.	2 34	~~2. 34~~
Archäologie u Geschichte		
broschi.	~~40. 80~~	5574
~~120 74~~		
ines Lexikon		
Átvitel	~~166. 39~~	~~55 74~~
	123. 13	53 40

BUSCHMANN F. UTÓDAI — 1912. VIII. 2000

Bürján János

kártyafestő Pest

1873

lásd

Tanulmányok Bpest I.

140. l.

Burján János

festő.

A M. Képzőművészek Egyesülete a KM Tárnulat jubiláris kiállításán szereplő művészek közül fentit a Zala-éremmel tüntette ki.

Pesti Hírlap

1941. márc. 18.

(A Magyar Képzőművészek Egyesülete)

Vallás és közoktatásügyi minisztert

3619/1941.

szám.

941-MÁR-

AC

A Müemlékek Orsz.Bizottsága t.Elnökségének,

Budapest.IX.Hőgyes Endre-u.10

Hivatalból.

Közszolgálati ügyben.

1596 – 1601: D' Isor Kálmán

Durián Jeromos Körmöcbányai
orgonista, orgona-klavichord
és virginál készítő.
I dőre blembar, hiszen mussikus
volt. Ott hallmeg. Leánya Bierben
Dominigo Laporta neje, ezenkívül 6
gyermeke, 2 fiát Mátyás-Jeromost
ismerjük. Az utóbbi szintén orgonaszítő
Veranczius Faustus csanádi püspöknek
dolgozik. Hiszen esztergályos

Ernyei József jegyzete

Durián Jeromos
Durián Mátyás
hangszerkészítők

megvisa

III

681 (1363)
806 (6)

s oremba nézve ábrázolt

(nő~~nek~~ a derekát szorító övön két pénzes-
mutat~~ni látszik~~. Haja szőke. ~~és~~ Piros
az ujjak végén, himzett csik ~~képezi~~. Az
ms~~l~~oros feliratának kezdete: PDICHA és

üvészeti Muzeumban helyeztetett el. (480/97)
vétetett vissza (366-907)

40

Buryán Mátyás
orgonakészítő 1574

Körmöc-
banya-
l.
Corvina
1927.
97. l.
98. l.

Skuteczky Döme, (1850—1921).

453. NŐI ARCKÉP (Frauenbildnis). Jel
Fa (Holz). 51×43 cm.

Snyders, Frans, (1579—1657) után (Nach

454. CSENDÉLET KUTYÁVAL ÉS M
Rézkarc (Radierung). 17×27 cm.

Sófalmy Árpád, műk. 1840—1860 körül

455. GÖRÖG NŐ ARCKÉPE (Bildnis e
Vászon (Leinwand). 72×60 cm.

Sole, Giovanni Giuseppe dal, (1654—1719)

456. MÁRIA MAGDOLNA ANGYALLA
Vászon (Leinwand). 80×61 cm.

Sonderseel, Jan XVI—XVII. század

457. DIANA ÉS AKTEON (Diana und
Rézmetszet (Kupferstich). 39×52 c

Spányi Béla, (1852—1914).

458. A LEGELŐN (Auf der Weide). Je
Vászon (Leinwand). 61×90 cm.

S. R. monogrammista, XVIII. sz. (Jh.)

459. DÁVID GÓLIÁT FEJÉVEL, Do

tudie zu „Ladislaus V.").

Bezeichnet): Szemlér, 1874.

ezeichnet): Szemlér M. 1874.

ezeichnet): „Szenes Budapest."

ichnet): Sz. I. 1896.

(Studienkopf eines alten Mannes). Jelezve (Bezeichnet):

Buryán Mátyás

Körmöcbányai orgona-
készitő 1574-

Oláh Károly: Az orgona-
épitészet története

és Laisd

Péter magyar orgona-
készitő csomagjában
Horváth Henrik cikkét.

275.

417.

Buryán Mátyás

Orgona készítő

1574. Körmöcbánya.

Horváth Henrik.

Árpádkori

st Margit

Kopostója

173. l.

1905

171/1905 fk-hoz.

A m.kir.vallás és közoktatásügyi
20-án 23564 sz.a.kelt és a IX.ke
rendeletének másolata:

Utasitom az állampé
sága részére szállitott irodai
hét /:307:/ korona 15 fillér öss
gyár részvénytársaságnak kellően
Bizottságának másodelnöke által l
ki és a vallás és közokt. minisz
számoljon el.

Busián Judit laktesendező, Autostesvező ipasmúvész

Kép egy interieur-részletéről

1966. jan. 15 Magyar Hirek

MDK

J.Burián Judit

V. Orsz. Iparm. Kiáll. Mücs. 1965.

J. Burián Judit belsőépitész

M.D.K.

Művei a kiállitáson szekrények

Vámossy Ferenc: Az V. Orsz Ipa művészeti Kiállitásról

Magyar Építőművészet 1966/2. 59-60.l.

M.D.K

Burián Judit
Iparmúvész

Falra függeszlett szekrénysorát
mutatta be a tárlaton.

Kovács Ilsuzsa: Az V. Iparmüvészeti Kiállítás belsőépítészeti ...
Művészet, 1966. április - 26 kep.

MDK

Burján Kálmán

Szerepelt a "November 7 Ünnepi Hetek" során megnyi: kiállításon.

"Piacon"
"Őszi vásár"

Tímár Edo: Néhány szó Nagykanizsa képzőművészeti életéről.
ZALAI HIRLAP. 1957. okt. 31.

MDK

Burján Kálmán

és Szemenyey Ferenc

festőművészek vezetik a

nagykanizsai Képzőművészeti kört.

Tinár Ede: Néhány szó Nagykanizsa képzőművészeti életéről.
. ZALAI HIRLAP. 1957. okt. 31.

Burián Judit

Karszéke

Szerepel az alábbi tárlaton

Horváth György: A fiatal iparmüvészek első orsz. kiáll. az Ernst Muzeumban

Magyar Nemzet 1970 VII. 9

Buzián Judit

Karszéke

Szerepel az alábbi tárlaton

Horváth György: A fiatal ipak művészek
első orsz. kiáll. az Ernst Muzeumban

Magyar Nemzet A fo VII. 9 sold.

S. Burián Judit bútortervező

szerepel az Iparművészeti Tanács „Művész az Iparban" c. Kiállításán a Bacsó Béla utcai teremben.

Magyar Nemzet 1970 január 15
4. old.

J. Burián Judit

Kerepel az Oparmüvészeti Tanár
„Művész az iparban" c. kiállításán

Magyar Hirlap 1970 I. 10.

MDK

J. Burián Judit, [iparművész]

Szerepel az Iparmüv. Tanács kiállításán.

[Bútortervező]

– : Művész az iparban 2.

ESTI HIRLAP Bp. 1970. jan. 6.

MDK

Burián Judit, iparművész

Bútortervező. Szerepel az Iparműv.
Tanács kiállításán.

–: Egymilliomodik nék 9.

Népszabadság, Bn. 1970. jan. 10.

Burián Judit

Szerepelt a kiállítók között.

Dicz Gusztáv: Otthon '71 kiállítás; Ipari Művészet, 1971. 1. sz. 20. l.

Burián Judit

A Kisjutka gyerekszoba (Lóniai ülőbútor KTSz)
szerepelt a kiállításon.

Pataki Mária: „Otthon 69"; Ipari Művészet, 1968.5-6.sz. 48.l.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1970 JAN 6

ESTI HÍRLAP
Budapest

MŰVÉSZ AZ IPARBAN

Az Iparművészeti Tanács *J. Burián Judit* bútortervező, *Fekete Ferenc* és *Prohászka Margit* textiltervezők munkáiból *Művész az iparban* címmel kiállítást rendez a VIII., Bacsó Béla u. 49—51. szám alatti bemutatóteremben. A kiállítást pénteken délután 3 órakor nyitja meg *Pécsi László* Munkácsy-díjas tervezőművész.

F. Burián Judit

ipar termelő egységeiből önálló vállalatokat hozzunk létre, mert ezekben az iparágakban lehet a leggyorsabban az ehhez szükséges feltételeket megteremteni. A többi iparágban 1971 folyamán, esetleg

Burian Judit
iparmüvesz

„Karossiek"
(repro)

Horváth György: Fiatal iparmüvesek.
Nők Lapja, 1970. november - 47 szám

Burián Judit

Született Gyulán, 1935-ben. Az Iparműcészeti Főiskolát 1958-ban végezte el. Mestere Hornicsek László volt. Legjelentősebb munkái: „Jutka" hálószoba.

Magyar Képzőműcészek Szövetsége belső-építész szakosztályának kiállítása, Budapest, 1970

41

Burián Judit

„Szolnok" konyhabútorcsalád, „Kis Jutka" gyerekszoba, „Erika" szék, „Riviera" nappalizoba, BM Bemutatóterem, Bpest, Csepel Autógyár igazgatóság mobiliái

Magyar Képzőműcészek Szövetsége belsőépítesz szakosztályának kiállítása, Budapest, 1971

Burián Judit

szerepel a Belsőépítészet

Kiállításán az Ernst Múzeumban

Magyar Nemzet 1971 januárt

4. old.

Burián Judit

Központi Statisztikai Hivatal elnöki rész, MSZMP szálloda berendezése, iskolabútor tipusterv-sorozata, üdülő és szállodaberendezések tipusterv-sorozata

Magyar Képzőművészek Szövetsége belső-építész szakosztályának kiállítása, Budapest, 1970.

Bujián Judit

1970-ben egyéni kiállítás a „Művész az iparban" sorozatban. Fiatal iparművészek kiállításán (1970) az Iparművészeti Tanács különdíja: szerepelt külföldön is.

Magyar Képzőművészek Szövetsége belsőépítész szakosztályának kiállítása, Budapest, 1970

Buri ón Judit

A prágai, a szófiai és az V. Országos Iparművészeti Kiállitáson.

Magyar Képzőművészek Szövetsége belső-építész szakosztályának kiállitása, Budapest, 1970

F. Barián Judit

A Bacsó Béla utcai Ifjúsági Házban „Művész az iparban" címmel csoportkiállításon vett részt.

Magyar Hírlap 1970. jan. 10. 3. l.

J. Bierián Judit
belső építész

Méltatás.

Korács Zsuzsa: Kinek tervezünk és mit?
Művészet, 1974. augusztus - 9 lap

Bartán Judit

Részt vesz a kiállításon

Jubileumi Iparművészeti Kiállítás
1975. Iparcsarnok, jún – júl.

Burián Judit, belső építész

* Csepel Galériában állít ki.

↓

Lóska Lajos: fiatal iparművének kiállítása 7.

NÉPSZABADSÁG, 3 p. 1975. feb. 11.

Burián Judit

Részt vesz a kiállításon

Jubileumi Iparművészeti Kiállítás
1975. jún – júl.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Burián Judit
Népszabadság
belsőépítész

1021

1975. február 11., kedd

Fiatal iparművészek kiállítása

Bemutatkozás a Csepel Galériában

Végre kezdjük szívügyünknek tekinteni és foglalkozunk is az *ipari formatervezés* problémáival. Ezt bizonyítja — igaz nem mindig eléggé meggyőzően — a Magyar Iparművészeti Főiskola továbbképzős hallgatóinak munkáiból a *Csepel Galériában* rendezett kiállítás. A tárlaton csak az iskolás jelleg zavar némiképp: sok a szemléltetni próbáló — és a látogatót zavaró — vázlat, tervrajz. De ha ettől a kis negatívumtól eltekintünk, jó kiállítást láthatunk Csepelen.

A kisméretű galériában nem túl sok a kiállított tárgy, de ezt szinte észre sem vesszük, mert a hiányt nagyon jól pótolják a tárgyak fényképeivel. *Burián Judit* belsőépítész ötletes, élénk színű variálható gyermekbútorainak sajnos inkább csak a tervrajzait láthatjuk, a kiállított két kombinálható széken és polcon kívül. De a látvány óhatatlanul bútorgyártásunk fogyatékosságait juttatja eszünkbe. Jobb volna az ilyen és az ehhez hasonló elmés bútorokból minél többet az *áruházakban* látni. De bútorgyártásunkban nemcsak az ízléses áruk és az esztétikus forma hiánycikk, hanem többnyire a modern, ízléses és olcsó bútor is.

A legteljesebb képet *Lugossy Mária* tevékenységéről kapja a látogató. Az ötvösművészt most szobrászként is megismerhetjük, igaz, hogy ezek a kiállított „szobrok" az alkalmazott művészet körébe tartozó plasztikák. Mind a két fémkompozíció, mind pedig a tárlaton látható nyakékek azt bizonyítják, hogy Lugossy Mária a fiatal ötvösök egyik legjobbja.

Amit a legnagyobb örömmel üdvözlünk a Csepel Galériában, az fiatal ipari formatervezőink — *Heintz Bogdán*, *Scherer József* és *Illés Csaba* — bemutatkozása. A *design*, a forma minősége még napjainkban is elhanyagolt mostohagyerek, pedig termelésünk fontos része, a minőségi termelés elengedhetetlen feltétele.

Hogy mindez nem a tervezőktől függ, ezt bizonyítják a Csepel Galériában kiállított tervek is. A használhatóság és a szépség összeférhetőségének jó példája Heintz Bogdán vérsejtszámlálója. A célszerű tervezés és a funkció mellett ugyancsak jelentős esztétikai értéket hordoz a Scherer József és *Bezzegh Tibor* tervezte — sajnos csak fényképen látható — ionizátor.

Lóska Lajos

A februári folyóiratokról

TÁRSADALMI SZEMLE

A folyóirat most megjelent februári száma vezető helyen közli *Óvári Miklós* tanulmányát *Kulturális forradalmunk három évtizede* címmel, valamint *Nagy János* írását *az európai biztonság időszerű kérdéseiről*. A lap közli *P. N. Fedoszejev: A társadalmi fejlődés aktuális kérdéseinek kutatása a Szovjetunióban* című összefoglaló tanulmányának első részét.

A gépipar és a nemzetközi gazdasági integráció címmel *Hoós János* tekinti át a magyar gépipar helyzetét, sorra véve fejlesztésének problémáit is. Összefoglalóul leszögezi: a gépipar legfontosabb feladatainak sikeres megoldása a jövőben nem általában a gépipar fejlesztésében meglevő lehetőségek egyszerű hangsúlyozását igényli, hanem a hatékony gépipari fejlesztés által megszabott követelményeknek a hazai körülményekkel, adottságokkal, a nemzetközi integráció fejlesztési ütemével való következetesebb összevetését. Az ily módon kialakított célok azonban nagyobb biztonsággal és eredményesebben hajthatók végre. Így érdemben javulhat az ágazat termelékenysége, s a gépipar a lehetőségek oldaláról hiánytalanul betöltheti fontos népgazdasági szerepét.

A Szemle rovatban érdekes felmérés összefoglalóját találjuk. Szélesebb családszociológiai kutatás keretében 14—24 éves fiatalok vallanak arról, hogyan képzelik el jövő életüket *Egy napom tíz év múlva* címmel. Nyolcszáznégy fiatalt kérdeztek meg, az általános iskola 8., a gimnázium 3—4. osztályába, illetve iparitanuló-iskolába járó gyermekeket, valamint főiskolai és egyetemi hallgatókat. A megkérdezettek közül 357-en budapestiek, 304-en kisvárosiak, 143-an baranyai, hajdúsági, somogyi, Győr-Sopron megyei faluban élők voltak. S bár a minta nem reprezentálja az azonos korú magyar ifjúságot, a felmérés nagysága és differenciáltsága folytán megfelelő ízelítőt ad arról: *hogyan gondolkodnak a mai fiatalok jövő életükről.*

A Nemzetközi Szemle rovatban *a szovjet békeprogram megvalósulásának állomásairól* olvashatunk, a kulturális témájú írások között pedig *az anyanyelvi képzés társadalmi jelentőségéről.*

Burian Judit

Építőtervező, részt vett a kiállító-
son

Jubileumi Iparművészeti Kiállítás
Miskolcon, 1975. jún – júl.

Burián Judit

Szerepelt az Iparművészeti Muzeum ipari formatervezés cimü tárlatán gyermekbutorral.

Magyar Hirlap 1977-274-6
Kenessei:Az ipari formák otthonunkban,

Burján Emil

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-743, 940-726
1979 SEP 77

A Nap

1021

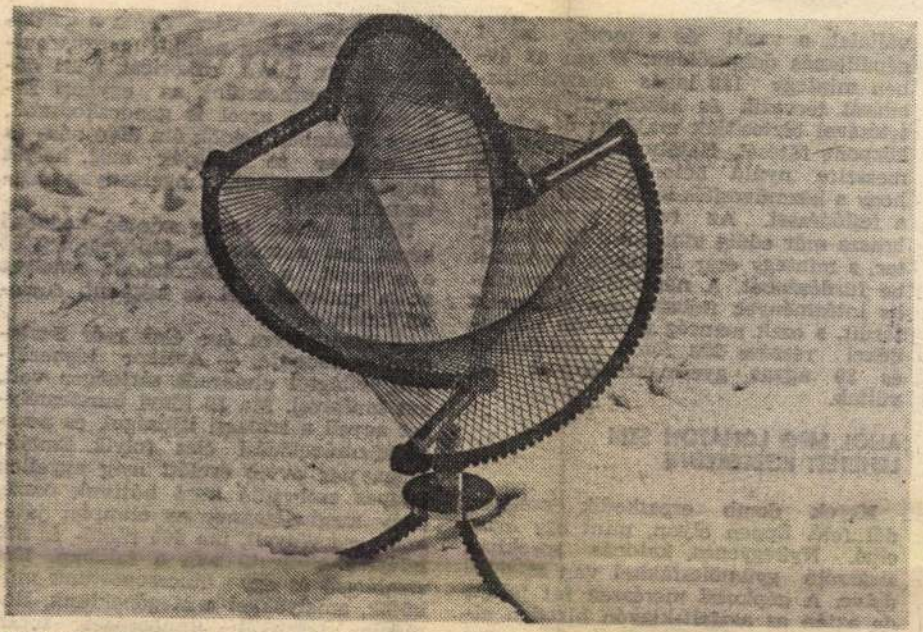

BURJÁN EMIL

Térplasztika

vállalat, a vasút és a mezőgazdasági gépállomás dolgozóinak. Ebben az évben mintegy 120 lakás használatbavételével biztosítják majd az új városközpont fűtését. Hatalmas földtúrások, messzire nyúló betoncsövek hirdetik, hogy a közművesítés lépést akar tartani a fejlődéssel. Az ivóvíz vezetékének hossza már eddig több mint 20 kilométer, s mintegy ezer lakásban rendeztek be fürdőszobát. A néptanács a szociális intézmények fejlesztésére is gondot fordít, s ezek nemrég a líceum növendékei részére 220 főnyi bentlakással és 30 ágyas gyermekfektetővel bővültek.

AHOL MÉG LÓHÁTON SEM LEHETETT KÖZLEKEDNI

Kerek domb ereszkedik szeliden dél felé. Éppen olyan, mint egy óriás cipó. Nyílegyenes, katonás sorokban strázsáló gyümölcsfákkal van teletűzdelve. A gépkocsi merészen fut feléje, de aztán az aszfalt-kígyón hirtelen elkanyarodik a domb mellett. Az út bal oldalán messze a látóhatárig smaragdzöld rétek nyújtóznak, ezer meg ezer

mezőgazdaság
sági hatékon
szorozódott. B
vényeket term
mederben, de
hogy a faluba
sásfonóipar
hagytunk a sz
termelésére is

Bokor Istvá
képet fest a szalacsi fejlődésről. Két éve vezeti a kultúrotthont, amelyet azóta vízvezetékkel és központi fűtéssel láttak el.

— Tizenhárom éve élek már Szalacson — mondja. — Amikor idekerültem, világtól elmaradt sártenger volt, két tanítóval. Ma 39 főnyi tanszemélyzet neveli a szalacsi ifjúságot, és pezsgő közművelődési élet folyik. Emlékszem, pár évvel ezelőtt még egyetlen telepes zsebrádió köré bújtunk össze, hogy meghallgassuk az olimpiai játékok eseményeit, ma 400 rádió- és 370 televízió-előfizető van a faluban. Két színjátszó és egy tánccsoportunk működik, amelyekkel a Megéneklünk, Románia fesztivál ünnepségei során megyei szinten is jól szerepeltünk. Felkaroljuk a népi hagyományokat, így színpadra vittük a szalacsi lakodalmast

BURJÁN GÁL Emil *119, 135, 136*
Gyergyószentmiklós, 1947. január 2.
IA Képz. Főisk. Kvár. szobrász

Banner Erdély

jámborsága erősebbnek b
ereklyék áradatának vá
templomokig. Az egyház
a szentek tetemeinek f
zsinatok tárgyalták me

Fordulópont: a pápa

A szentté avatások
lentős változást hozot
ban meghalt augsburgi
ellen hadakozva találk
szentté nyilvánitotta.
távoli püspököt illető

BURJÁN GÁL Éva Emese *135*
Szatmárnémeti, 1955. március 25.
IA Képz. Főisk. Kvár. grafikus és költő

Banner Erdély

kel tartson körmenetet

A defensor civitatis
hivei testi-lelki üdvö
volt ilyen tipusú szen
életében védelmező püs
talom, tekintély/ birt

A szerzetesek monos
egyének, akik élete ma
lékezetében. Életüket,
közbenjárásukra éltükb
rendszerint az apát fo
Vita /életrajz/ vagy P
A legendák néven össze
karta állitani, hogy h

F. Bürján Judit

A 2 Orsz. bútortervpályázaton a IX. kategóriában (kis- és kiegészítő bútorok) IV. díjat nyert.

Botka Zoltán: Orsz. bútortervpályázat 1973; Ipari Művészet, 1973/3. sz. 17. l.

1983. II. 9. Televízió, 18.05 (Ind.).
Inlesek a pofonok.

Burián Judit, iparminőr

mára bizonyára ismerős butor következik, Burián Judit Vera nevü butorcsaládja. Hogy itt bemutathassuk a studióban ezeket a darabokat magánosoktól és közintézményektől kértük kölcsön. A tervezővel beszélgetünk a következő néhány percben.

- Ide illik a Mándi Iváni kérdés, mi van Verával.

- Vera sajnos megszünt, 1974-ben kezdődött ennek a tervezése, 75-től gyártotta a Budapesti Faipari Vállalat és tudtommal 198o nem tudom pontosan meghatározni mikor beszüntették a gyártását.

- Mit tudott Vera.

- Hát Vera mondjuk nem állt nagyon sok darabból, viszont az a pár darab azt igyekeztem ugy tervezni, hogy az több célt tudjon kielégiteni. A ülőkéje a növekedő gyermek méreteinek megfelelően változtatható. Egy ilyen forgatható ülőke volt. Na most egy kisebb növésü gyermek az alacsonyabb ülésre tudott ülni, ezt ha megforditották akkor az ülése magasabb volt. A harmadik változtatási formájában ugy ülőkeként, mint asztalként is lehetett alkalmazni.

- Milyen darabjai voltak még.

- A Vera gyermekbutor követ kező darabja az etető-pad volt. Az etetőpad egy olyan fixikis épitmény volt, ahova a gyermek betudott önmaga ülni, oda tették elé az ételt és ő szépen önmagától tudott ott enni.

- És a pelenkázó, vagy csomagoló.

- Na most ez a polyázó ez végsősoron a gyermek életében egy pár hónap, ami azt jelenti, hogy a szülőknek nagy anyagi befektetést jelentene, ha erre a pár hónapra vennének egy butort.

- A pelenkázás véget ért csak levettük róla a laticelt és ott állt egy kis szekrényke.

- Igy van, ott állt a kis szekrényke, kétajtós, polcos, belül polcos. Tehát bármit lehetett benne tárolni. A polcrendszer is mondjuk szintén két funkciós volt. Abból a szempontból, hogy ezt ovodák padként is tudták használni. Na most lakáson belül viszont a szülők igy egymásra téve szintén tárolni tudtak, játékokat rátenni,

- Mégis Vera élt 5 esztendőt.

- Sajnos.

- Tacskó még ennyit sem. Ahol most ülünk ebben a környezetben ez egy protótipus, vagy mintadarab.

- Ez a protótipus igen, ez egy ifjúsági butor pályázat volt és erre terveztem ezt a Tacskó butort. Ez 76-ban került kiállitásra, a protótipus. 77-ben készült egy nullszéria és ez fehér-piros és sötétkék alapszinnel, tehát amit itt pirosnak látunk az fehérben és sötétkékben, és maga a huzat, ami itt nyers-szinben látható, az hozzá hangolt kockás, tehát a piroshoz piros kockás és a kékhez kék kockás.

- Hát pedig hogyha a tini már huszon éves lesz, még akkor is tudta volna ezt használni.

- Igen szóval az az igazság, hogy ez a butor mondjuk nemcsak a gyerekeknek lenne alkalmas butor, hnem a gyerek ugyu felnő, előbb utóbb vagy férjhezmegy, vagy megnősül és tulajdonképpen ugyan ugy használhatja tovább is.

- Hát akár a fotelokat, akár ezt az ágyat, ez egy kétszemélyes ágy.

- Természetesen, tudniillik ezek a tároló elemek nemcsak játék és könyv számára alkalmasak, hanem akkor itt lehet akár fehérneműt is tárolni. És óriási előnye, hogy nincs fixen összeépitve, tehát ha a lakója és használója megunja akkor fogja magát átrendezi ahányszor akarja, és amennyi energiája van hozzá.

- Hát ahogy elnézem ez egy nagyon kedves fiatalos, lendületes butor, lett volna, mért nem lett.

- Ugy tartották, hogy talán nem lenne kelendő forgalomban. Ugyhogy azért nem került végsősoron a széleskörü vásárló elé.

- Ez tehát a Tacskó sorsa és ön az ön tervezői pályafutása az tulajdonképpen hogy alakult.

- Hát én 22 évig dolgoztam, mint tervező, egy tervező irodában, azon kivül egy gyárnál voltam tervező. Most megváltam és most a Képző- és Iparmüvészeti Lektorátuson dolgozom. Az ember annyi mindent szeretett volna alkotni, hát amikor időnként azt érezte, hogy ez nem megy annyira, akkor

- Veszi a kalapját az ember ilyenkor, ugye.

- Igen és próbál mást csinálni.

Burján H. Katalin

1914/15 – 1917/18

Tehképzőmfőiskérk

72. l.

átutalás
megírva

Burian (Buryan)

Mátyás
orgonakészítő

l. Burián (Buryan)
Jeromos cikké-
ben

...sáról szóló úti számlát
... alatt csatolva, van
...lettel bemutatni. –
...ug. hó 8án

Tisztelettel:

[illegible]

Ø Bucián Zsigmond

Jametovo

1903

Ésmisk 1930. 82 l.

M. D. K.

BURIANER Boldizsár épitész

Debrecen, Kistemplom tornya (?) 1726 (kép)

1727. Kistemplom helyreállitása

lásd: Balczer

Balogh István: Debrecen. 70., 72., l.

megírva

Burisch Mátyás

Órás

Bazin

2469. ÁLLÓ ÓRA. Ütőszerkezettel, tölgyfatokban. Készítette: Mathias Burisch, Pösing, XVIII. század második fele . . . . . 50.—

Árverési Közlöny

1940. 1. rk. sz.

1045. JAPÁN FESTŐ. Regény-illusztráció. Színes fametszet . . . . . 12.—
1046. HARIHARA. Temperafestmény. India . . . 8.—
1047. VÁZA. Sokszínű keménycserép. Kína . . . 27.—
1048. BONBONTARTÓ FEDŐVEL. Réz, rekeszzománc dísszel. Japán . . . . . 16.—
1049. ÁLLÓ VILLANYLÁMPA. Arita porcellán. Japán . . . . . 90.—
1050. PALACKALAKÚ VÁZA. Arita porcellán. Japán . . . . . 6.—
1051. CSÉSZE. KUTANI PORCELLÁN. Japán . 25.—
1052. PIPEREKÉSZLET. Teknőc, gazdagon vésett és aranyozott díszítéssel. Kína. 12 drb. Tokban 90.—

MDK

Burisch Mátyás

órásmester

Bazin

18. sz. 2. fele.

Csatkai Endre: Hitzelberger Antal győri órás fuvola-órái.

ARRABONA 3. Győr. 1961. 153-159. l.

158.l.

Burja Péter, ötvöslegény. 1647—1651-ig Kassán Szentkirályi Mártonnál (l. o.) tanulta az ötvösséget. Az utóbbi évben felszabadult.

Mihalik József: Kassa v. ötv. tört. Budapest, 1900. 319. l.

Burján Emil, szobrászművész

Fotók művészek csoportképe

Fotó: Bánszky Pál

Fotó: Bánszky Pál

Fotó: Bánszky Pál

BURJÁN G. Emil

Gál Éva és Burján G. Emil kiállitása
: Korunk Galérai, 1980. április

Katalógus lerakva: Gál Éva

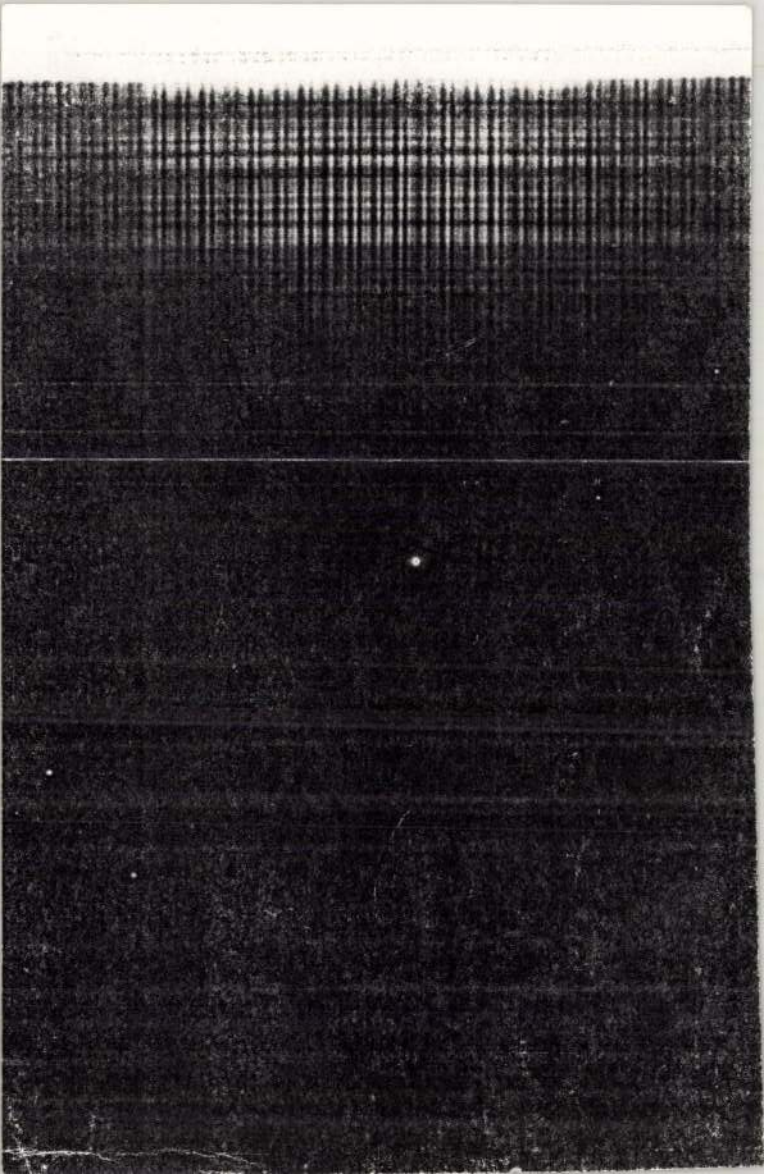

Buzján Kálmán

Szerepel a zalai rajztanárok kiállításán a lenti művelődési házban

Borbás György: Képzőművészi pedagógusok Zalában

Népművelés 1968 I. n. 38 old.

Burján Kálmán

Kiáll. Nagyk. városi kult.h.

(DISz rend.)

Akv. és olajkép első
ízben

Kérskiállítás Nagykanizsán.
Morvay Gyula

Zala, Zalaegerszeg
1956. jun. 15.

M.D.K.

Burián László

Karlovszky Bertalan tanitványa. Fényképét hozza a lap munkaközben, gróf Eszterházy Józsefné portréját festi.
A lap bemutatja még a művésznek Kiss Ferenc szi művészről festett és nagybányai Horthy Istvánnéről készült képeinek repr.-ját. A Színészkamara számára megfestette Horthy Miklós portréját. Uray Tivadar Hamlet portréját, valamint a fiatal Eszterházy József gróf és felesége portréját festette meg.

Szinházi Magazin, Bp. 1942. ápr. 29-május 5. V. évf. 19. sz. 2o-21. lap

M.D.K.

Burián László festőművész

"Bárdossy László" portréjának repr.-ját hozza a lap, amelyet a művész a Sándor-palota diszterme számára készitett.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. febr. 5-11.
VI. évf. 6. sz.

M.D.K.

Burián László festőművész

A lap bemutatja a Műcsarnok tavaszi tárlatáról "vitéz nagybányai Horthy István" címmel a művész festményének képr.-ját.

"Szobrok és képek három tárlatról"c.
Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. ápr. 2-8
VI. évf. 14. sz.

M.D.K.

Burián László

Szinyei Merse Janó kultuszminiszter portréját festi. A lap munkaközben mutatja be a müvészt, festményével együtt.
Repr.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. juni 25.-juli 1.
VI. évf. 26. sz.

M.D.K.

Burján László

Uray Tivadarról -Hamlet szerepében- készült képét bemutatja a lap a Műcsarnok kiállításáról.

Film Színház Irodalom, Bp. 1941. nov. 7-13.
IV. évf. 45. sz.

M.D.K.

Burján László

A Szinmüvészeti Kamara megbizásából elkészitette a kormányzó portréját.
Repr.

Tarka Barka c. rovat
Film Szin ház Irodalom, Bp. 1941. nov. 21-27
IV. évf. 47. sz.

M.D.K.

Burján László festőművész

Horthy Miklósról festett képének repr.-ját bemutatja a lap, melyet a Szinészkamara számára készitett.
A beszámoló megemliti a müvésznek a Nemzeti Szalon kiállitásán szereplő müvei közül Uray Tivadarról és Muráti Liliről festett képeit.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. jan. 23-29.
V. évf. 4. sz.

. . .

M.D.K.

Burján László

A Mücsarnok tárlatán került bemutatásra Kiss Ferenc szinmüvészről készült portéja.

Repr.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1939. dec. 6-13. II. évf. 49. sz.

M.D.K.

Burján László festőművész

/h.k. dr./:"Fény nevére, áldás életére!" cimmel a kormányzó portréjának leleplezéséről ir a Szinészkamarában.
A portré repr.-ját hozza a lap, amelyet sikerült müvészei alkotásnak tart a kritika.

Szinházi Magazin, Bp. 1942. jan. 21-27. V. évf. 5. sz. 5-7. lap

MDK

Burján László festőm.

Tárlatbeszámoló. Magy.Kulturszemle, 1942.
jan. 15. 19-2o l.

M.D.K.

Burján László festőművész

Fényképét és gróf Edelsheim-Gyulai Lipótné portréját bemutatja a lap a Mücsarnok tavaszi tárlatáról.
Repr.

A művésznek Horthy Miklósról készült portréját ugyancsak hozza a lap.
Repr.

Hunyady Sándor: A Mücsarnok tavaszi tárlata.
Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. ápr. 24-30.
V. évf. 17. sz.

MDK

Burián László

Eldölt plakátpályázat. Magy. Iparmüvészet, 1929.
225. o.

Kuntár L: A szombathelyi nyomdászat története.

Burján L.

Lévrajzokkal szerepel a „Műterem" kiállításán

Ujság 1937 VI. 1.

MDK

Burján L.

Önarckép, szén

Grafikai kiáll. Műterem, 1937. aug.
1 l.

Burján László

Szinyei Merse Jenő arcképe repr.

Lóránth László:

Paletta. [Bp 1944] 32-34. l. Önarcképpel.

Figyelembe veendő életrajzi adatokkal.

XIV.

Burján László

lásd életr.-arck

Pipics Szár

30, 31. l.

titkos megbízás

minden mozisnak:

azonnal kösse le

MAG
FI

FILMKAMARAI ÉS MO

BUDAPEST, 1940 JÚNIUS 15. EGYES SZÁM ÁRA:

A LEGBRILLIÁN
LEGMULATSÁGOSAB

ZNI

Burján László

Szinyei Merse Pál
vall.- és közok. mi-
niszter arcképe Pan-
nonhalmán felsi-
pol.

Mihályi Ernő
Művészi élet Pannon-
halmán
Pannonhalmi Szemle
1943. 279. l.

Elefántcsont, mag. 18 cm.

KANÁL,
XVIII. század.
Elefántcsont, hossza 6 cm.

OLLÓ ÉS FOGPISZKÁLÓ,
XVIII. század.
Elefántcsont tokban.
Hossza 12 cm.

KRISZTUS-TEST
XIX. század.
Elefántcsont, mag. 5 cm.

MENEKÜLÉS EGYIPTOMBA
Dombormű.
XIX. század.
Elefántcsont, mag. 10·5 cm.

MADONNA,
fején korona.
XIX. század.
Elefántcsont, mag. 13 cm.

SZŰZ MÁRIA MENNYBEMENETELE
Dombormű.
Német munka, XIX. század.
Elefántcsont, mag. 21 cm.

MADONNA
Szobrocska.

Burjan Lánlós

l.

Műterem 11. sz
graf. kiáll. Kat. (1937)
Önarckép, Neuráp

gyökkitevővel egyenlő hatványra eme
A számegyenes pontjai és a való szám
natkozás van. Vannak való számok
A való számok kétféleék racionális és
lió és negatív egész és tört számok.
vont gyök. A valótlan számok 2
páros kitevőjű gyöke) számok és négü

Burján László

szélcsebben kezeli az
arcokat és kezeket,
de valójában rajzos
arcképfestő

~~Mücs. Kiáll, tól~~
Pipics 44. l.

Dimanche soir

Mademoiselle Isabelle est
certainement en terre sainte,
elle visite certainement
sanctuaires

N.D.

MDK

Burján László festőművész

Az Egyetemi Nyomda könyvművészeti kiállitásán, a Kormányzoról készitett arcképe.

Cikk: A Kir.Magy. Egyetemi Nyomda ...

Diárium, 1941. 12.sz. 286.lap

MDK

Burján László festőművész

A Szinműv.Kamara részére festett Horthy-portréjának tanulmányképén kivül négy művészi arcképpel szerepel Az Egyetemi Nyomda könyvművészeti kiáll.-án.

Cikk: A Kir.Magy.Egyetemi Nyomda ...

Diárium, 1941. 12.sz. 288.lap

BURJÁN László festő

sikeres braziliai portréfestő

gyüjteményes kiáll. Santosban

ld. Irodalmi Ujság, 1963. május 1. 8.

atel

MDK

Burján László festő

Szépmüvészet, 1941, 328 l.

Burján László

festő

l.

M. Könyvszemle

1942. 464. l.

Burján László

írod

Peter Lloyd

1940. jan. 14

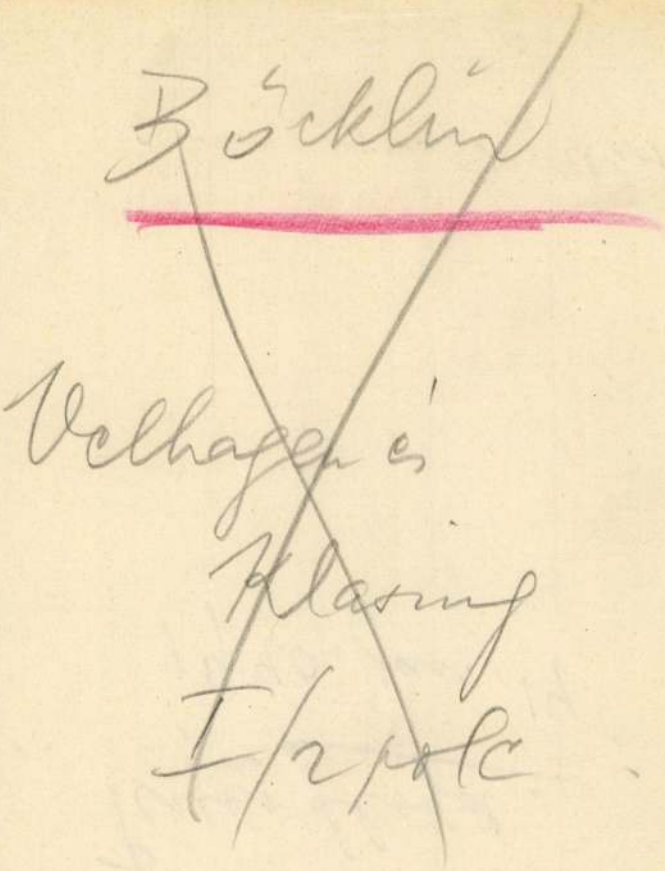
Böcklin
Velhagen &
Klasing
I/2 pfg

Burján László

MDK

Raffay Erzsi

Műcsarnok 1943 tavaszi kiállitás

Burján László

korompai Brunswick György

Műcsarnok 1943 tavaszi kiállítás

Burján László MDK

Horthy István

Műcsarnok 1943 tavaszi kiállitás

Burján László

MDK

Bárdossy László, repr.

Műcsarnok 1942-43 téli kiállítás

Burján László M DK

gr. Esterházy Józsefné

Műcsarnok 1942-43 téli kiállitás

Burján László MDK

Bárdossy László

gr. Esterházy József

Műcsarnok 1942-43 téli kiállitás

Burján László

MDK

Horthy István,repr.

Műcsarnok 1943 tavaszi kiállitás

Burján László MDK

báji Patay Tibor

Mücsarnok 1940 Tavaszi tárlat

Burján László

Bálji Pálay Tibor

Burján László

MDK

Tavasz

Mücsarnok 1940 Gyermek a művészetben c.kiáll.

Burján László MDK

dr. Muráti Györgyné

Mücsarnok 194o Tavaszi tárlat

Burján László

B.L.-né

Műcsarnok 1940 Tavaszi tárlat

MDK

Burján László

Horthy István, of.

7.nemzeti képzőm. kiáll. 1944. jun. Mücs.

MDK

Burján László

Női arckép, of.

7. nemzeti képszőn. kiáll. 1944. jun.
Miem.

MDK

Burján László

dr.Dischka Győző, of.

7. nemzeti képzőm. kiáll. 1944. jun.
Műcs.

Potemkin Ágost: —+

Potsdam: város Néme
tovabb müemlékei közül

Burján László

MDK

vitéz Solth Imre

Műcsarnok 1941 Jubileumi kiállitás

Burján László MDK

M.-né Plotényi Médi

Mücsarnok 1941 Jubileumi kiállitás

Burján László MDK

ivj.Horthy Istvánné, olf.

Mücsarnok 1940 A magyar müvészetért c.kiáll.

Burján László MDK

Edelsheim-Gyulai Lipótné

Mücsarnok 1942 Tavaszi kiállitás

Burján László

MDK

ifj. Korompai Brunswick Györgyné

Mücsarnok 1942 Tavaszi kiállitás

MBK

Burján László MDK

Kiss Ferenc

Mücsarnok 1942 Tavaszi kiállitás

Burján László MDK

Horthy Miklós

Miccarnok 1942 Tavaszi kiállitás

Burján László MDK

Deák Istvánné

A müvész felesége

Brázay Dorisz

dr. Muráti Györgyné

Mücsarnok 1941 Arcképkiállitás

Burján László MDK

Bercsényi Józsefné

Műcsarnok 1941 Arcképkiállítás

Burján László

MIK

Uray Tivadar Hamlet szerepében

ifj. br. Apor Istvánné

Műcsarnok 1941 Arcképkiállítás

Burján László MDK

b. Patay Tibor

Műcsarnok 1941 Jubileumi kiállitás

Burján László MDK

Deák Istvánné, repr.

Mücsarnok 1941 Arcképkiállitás

Burján László MDK

dr. Székely Molnár Zsigmondné

Mücsarnok 1943 Téli kiállitás

Burján László

MDK

dr. fáji Fáy István

Mücsarnok 1943 Téli kiállitás

Burján László

MDK

Nagy Ibolya

Műcsarnok 1943 Téli kiállítás

Burján László

MDK

gr. Wenckheim Dénes

Műcsarnok 1943 Téli kiállítás

Burján László

MDK

Szinyei Merse Jenő, dr.

Műcsarnok 1943 Őszi tárlat

Burján László MDK

dr. Mesterházy Ödönné

Mücsarnok 1943 Őszi tárlat

Burján László

Barcalay Györgyné

Mücsarnok 1943 Őszi tárlat

Burián László

dr. Koncz János

Műcsarnok 1938 Őszi tárlat

Burián László

MEK

dr. Simig Gyula

Műcsarnok 1938 Őszi tárlat

Burján László

MDK

Brunswick György

Kiss Ferenc

Dr. Csapó Tibor

Műcsarnok 1939 Őszi tárlat

Burján László MDK

Dr. Felkay Ferenc

Ráth Jenő

Gerlóczy Lajos

Kiss Ferencné

Mücsarnok 1939 Őszi tárlat

Burján László MDK

Nevető férfi

Dr. Simig Gyula

gr. Kendeffy Ádámné

vitéz Ollé-Kunos Jenő

vitéz Kiss Albert

Mücsarnok 1939 Őszi tárlat

MDK

Burián László MDK

Nevető férfi

Mücsarnok 1939 Téli tárlat

Burián László MDK

gr. Kendeffy Ádámné

Edelsheim-Gyulay Ilona gr.

Mücsarnok 1936 A nő a müvészetben c.kiáll.

Burján László

MDK

br. Kazy Klára

Mücsarnok 1939 dec-1940 január

Burján László MDK

Onarcképtanulmány, rajz

Mücsarnok 1939 dec-1940 január

Burián László MDK

Leányka

Mücsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Búrián László MDK

korompai Brunsvick György

Mücsarnok 1936 Jubielumi kiállitás

MDK

Burján László

br. Kazy Klára, of.

Horthy jub. kiáll. Mücs. 1939. dec.

23.1.

MDK

Burján László

báji Patay Tibor

Tavaszi Tárlat. 1940 ápr.-máj. 10.l.
Mücs.

MDK

Burján László

B.L.-né.

Tavaszi tárlat. 1940 ápr.-máj. 5.l.
Mücs.

MDK

Burján László

dr. Muráti Györgyné

Tavaszi Tárlat. 1940 ápr.-máj. 6.l.
Műcs.

Burján László

Szentmartony Eva

Miccarnok 1944 Tavaszi tárlat

Burján László

MDK

Balázs Márta

Műcsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Burján László

MDK

Fóthy Gyuláné

Mücsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Burján László

MDK

dr. Dischka Győző, olf.

Műcsarnok 1944 VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Burján László MDK

Női arckép, olf.

Műcsarnok 1944 VII. Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Burján László

MDK

fáji Fáy István, repr.

Mücsarnok 1943 Téli kiállitás

Burián László

MDK

Brunsvick György

Műcsarnok 1936. máj.jun. Jub. kiáll.

Burián László MDK

Leányka

Műcsarnok 1936. máj-jun. Jub. kiáll.

Burian László MDK

gróf Kendeffy Ádámné
Edeisheim-Gyulay Ilona

A nő a müvészetben. Mücsarnok 1936. okt.-nov.

Burján László

MDK

Szentmartony Éva

Műcsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi Tárlat

Burján László, MDK
festö

Tavasz.

Mücs.-OMKT."A gyermek a müvészetben" kiáll.1940.
II.-III.Kat.19.1.

MDK

Burján László

Női arckép. Olajf. Mgt.
dr.Dischka Győző. Olajf. Mgt.

VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.Kat.
Műcsarnok.1944.Jun.1-18-ig. 6.1.

Búrián László

Nevető férfi

Műcsarnok 1939. téli tárlat

MDK

Burján László

-p-: Téli tárlat a Mücsarnokban. Pest, 1943. nov. 2o.

MDK

Burján László

Szinyei Merse Jenő kultuszmin. festm.

Siklóssy L: Őszi tárlat a Műcs.-ban. Pesti Hirlap, 1943. okt. 2. 6 l.

Burián László festőművész

gróf Kendeffy Ádámné
Edelscheim-Gyulay Ilona grófnő

"A nő a művészetben"kiállitás ktalógusa.1936.Mücsarnok

MDK

Burján László

Önarckép tanulmány, rajz

Horthy jub. kiáll. Mücs. 1939. dec. 24.1.

Burján László MDK

Fáy István, repr.

Műcsarnok 1943.nov-dec.
Téli kiállitás

Burján László

MDK

Wenckheim Dénes

Műcsarnok 1943. nov-dec.
Téli kiállitás

BurjánLászló MDK

Fáy István
Nagy Ibolya

Műcsarnok 1943. nov-dec.
Téli kiállitás

Burján László MDK

dr. Székely Molnár Zsigmondné

Műcsarnok 1943. nov-dec.
Téli kiállitás

MDK

Burján László, festö

Szül. 1909-ben Budapesten. Képzöm.Föisk. mint Karlovszky Bertalan növendéke végezte, késöbb tanársegédje lett. 1936-ban állitott ki elöszor a Mücs.-ban.Kitüntetö elismerést kapott.

Nevetö férfi.
Dr.Simig Gyula, Pest vm. tulajdona
Gróf Kendeffy Ádámné.
Vitéz Ollé-Kunos Jenö.
Vitéz Kiss Albert.
Dr.Felkay Ferenc.
Vitéz Rátz Jenö.

Mücsarnok.-Öszi Tárlat.1939.okt.8.-nov.19. Kat. 23, 24.l.

MDK

Burján László, festö

Gerlóczy Lajos.

Kiss Ferencné.
Brunswick György.
Kiss Ferenc.
Dr. Csapó Tibor.

Mücsarnok.-Őszi Tárlat.1939.okt.8.-nov.19. Kat. 24.1.

Burján László MDK

Fóthy Gyuláné

Műcsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi tárlat

Burján László

MDK

Balázs Márta

Műcsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi tárlat

MTK

Burján László, festön

/M.Arck.fest.Társ./

Szinnyei Merse Jenö dr.
Barcalay Györgyné.
dr.Mesterházy Ödönné.

Mücs.-OMKT.Öszi Tárlat. 1943.okt.2.-nov.1. Ka t. 5.l.

MDK

Burjan László

Kiss Ferenc arcképe. Olajf. Burjan László műve.
Repr. (Műcsarnok őszi tarlat.)

Ősz a művészetben. (Bpest, 1941.)

MDK

Burjan László

vitéz nagybányai Horthy István.Olajf. (Pest vármegye tulajdona)

VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.Kat. Műcsarnok.1944.Jun.1-18-ig. 9.1.

MDK

Burján László

ifj.vitéz nagybányai Horthy Istvánné, o.f. Mgt.

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kisill.Kut.
Műcsarnok,1940 Dec.15 - 1941 Jan.12. 16.1.

MDK

Burján László,

műve kiemelendő az olf.-k.,viz. -ek,grafikák anyagából.

Műcs.-Téli tárlat.1942.
Függetlenség. 1942.dec.6. 6.l.

Burján László

festő

VII. Neuz. Képzőmüvi Kiáll. (Múcsarnok)

1944. jun.

Női arckép, of

Dischka Győző arck.

" " " of.

H. J. arcképe, of.

Burián László

festő

Nemzeti Szalon

B u r i á n L á s z l ó.

1937. Arcképfestők Balló Emlék kiáll.

Leányka,olajf,
Önarckép,olajf,

Burján László MDK

Horthy István, olf.

Mücsarnok 1944 VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

MDK

Burián László, festö

Leányka. Of.
Önarckép. "

Nemz.Szalon repr. arcképkiáll. Balló Ede emlékezetér
Magy. Arcképfestök Társ. 1937.okt.9-24. Kat.

Bartján László

Önarcképe Jellinek Gida-emlékdíjat nyert.

N. U. 1940. I. 16.

MDK

Burián László 300 P pályadij

Szent Imre grafikai pályázatunk. Magy.Iparműv. 1930. 144 l.

Burján László
festő
1938-ban végezte a
főiskolát.
kiszintető emlékérmet
kapott

Ferképzőmfőiskévk
1937/39. 97. l.

~~Őskori takásnyomok VI. 14.~~

Burián László

grafikus

1925–27

Ennisk 1930. 82. l.

képzőm. fürk

1931–38

Burján László

ösztöndíjas tanársegéd

1937/38.

az 1937/

BURJÁN LÁSZLÓ VII. é.
Szőnyi István tanár alakrajzi osztályában és a szobrászhallgatók alakrajzánál.

Ferképzőművészeti Főiskola
1937/39. 135.

Burján László

A Műcsarnok Horthy Miklós jubileumi kiállításán megkapta a Jellinek Gida-emlékdíjat Önarcképével.

Új Magyarság
1940. jan. 14.

FŐVÁROSI KÖNYVTÁR
BUDAPEST, VIII., REVICZKY-U. 1.

Van szerencsém a Fővárosi Könyvtár legújabb kiadványát tisztelettel megküldeni.

ENYVVÁRI JENŐ
igazgató

Burján László

BURJÁN LÁSZLÓ.

Festőművész. Született 1909-ben Budapesten. Művészeti tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán végezte, mint Karlovszky Bertalan növendéke, később tanársegédje. A Műcsarnokban első ízben 1936-ban állított ki, ahol kitüntető elismerést kapott.

12. Nevető férfi.
13. Dr. Simig Gyula. Pest vármegye tulajdona.
14. Gróf Kendeffy Ádámné. Gróf Edelsheim Gyulai Lipótné tulajdona.

23

Folytatását lásd a Egyesület példány 23-ik oldalán.

Kiállítás. 1939. őszi tárl.

Burián László

III. évf.

50 P pótalomdíj

1932/33

Ferképzőmfoiskévk 27. l.

Bunyán László

1931/32 - 1932/33

Felsőpozsonyiskola

1937-73 72. l.

Burián László

III. é.

pest. nak.

Ferképzőintézeti vk

1933-34. 45. l.

Burján László V.é

tanársegedi teendők ellátásával megbízott ösztöndíjas hallgató

Ferk pzomfoisk vk

1935–36. 63. l.

46.511/1926. szám.
III.a. u.o.

rép, szines, sugarasan vályuzott felület, közepén csillag.

hullámos peremmel, szines virágdiszitéssel. Mayer Papa,

ölőfürtös és leveles koszoruval. Iglói vakbélyeg. XIX. sz.

d levélkoszoruval. Iglói vakbélyeg. XIX. sz. e. f.

el és zölddel festett rózsakoszoruval. Murány, vakbélyeg.

ycserép, kék levélkoszoruval, fedelén virágalaku gomb.
f.

rasan vályuzatos felület, belsejében kékkel virágcsokor.
. f.

rép, sárgás repedezett máz, szélén kékkel élénkitett áttört
szórtan kék virágocskák. Alján Kaschau, vakbélyeg. XIX.

ás máz, szélén kékkel élénkitett áttört fonatos disz, belse-
P vakbélyeg. XIX. sz. e. f.

ép, sárgás máz, széle kosárfonatosan áttört. Jegye K, ill.
IX. sz. e. f.

Burján László

VII. éves

1937/38-ban 180 P állami ösztöndíj.

tanársegéd

Ferképzőmfoiskévk

1937/39 115-l.

Burián László V.é.

festő

Képzőm Török Erik

1935-36. 73. l

várakozással együtt, mivel cégem	
emberei szerelték le az oltárról	
az egyik képet	15.--
Szállitás a Müemlékek bizottsá-	
gától- a Szépmüvészeti Muzeumba	10.--
Összesen: Pengő :	25.--

Wiesinger Tel.: 313-40

Burjan László

VI. évés, tanársegéd

95 P áll. öntöndy

Képzőmiv. Försk. Évk

1936/37. 53 l.

Telefon: 18-44-41.

ányi rend komoly feladat elé állitja egye-

külön gondot és problemát, valamint számos
anság, a meg nem felelő jegyzetanyag s az

om célja az, hogy a hallgatóságnak minden-
anácsadás formájában, mint megfelelő jegy-
a tekintetében.
z, ha ma az egyetem hallgatója a jelentős
elének költségeit is viselni kényszerül. A-
togatni nem tudják, akik állásban-létük,
m kellő idővel, sem alkalommal nem rendel-
ytalanul folytathassák, azok számára bizo-
et vállalkozásom nyujt. Az ily körülmények
bőségesen megtérül azzal, hogy azok szá-
egyetem oklevelének megszerzése, akik kü-
redménytelenséget volnának kénytelenek el-
kat kellő szorgalommal látogatni nem képe-

t kollegáknak iródik levelem, melyben fel-

telt Hallgatóságnak a következőkben:

Bürján Sándó

VI. éves művészi szakos hallg.

Ferképzomfoiskévk

1936/37. 77 l.

Tojástartó románcos réz, áttört 5·6 cm. XIX. század.

Burján László

1937/38. VII. éves
rendes hallg.
I - II. félév.

Ferképzomfoiskévk 153. l.
1937/39.

r.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Burián

Orbók Attila: "Rivaldafény" novelláját illusztrálta fiatal nőt ábrázoló rajzzal. Repr.

Délibáb, Bp. 1937. dec. 25. XI. évf. 52. sz. 11-12. lap.

Burián László

Ifj Hegedüs Sándor: „Jókai és Gyulai" c. visszaemlékezését illusztrálta Jókai Mór és Gyulai Pál arcképével.
Repr.

"A Délibáb humora" c. rovat fejrajzát készitette. A kép nevető férfit és nőt ábrázol.
Repr.

Délibáb, Bp. 1938. okt. 8. XII. évf. 41. sz. 7-8. lap

Burián László

Székely Molnár Imre: "Szivkirály" c. novelláját illusztrálta anyát fiával ábrázoló képpel.
Repr.

Délibáb, Bp. 1938. szept. 3. XII. évf. 36. sz. 37. lap.

Burián László

Fendrik Ferenc: "Bizalom" c. elbeszélését illusztrálta két -fiatal nőket ábrázoló-képpel.
Repr.

Házaspárt ábrázoló festmény novella illusztrálására. /Cime, irója megállapithatatlan, a lapot megcsonkitották./
Repr.

Délibáb, Bp. 1938.aug.27.XII.évf.35.sz. 59-6o. lap. " szept. 3. XII.évf. 36.sz. 9. lap.

Burián László

Urai Dezső: "Feratti ur" c. novelláját illusztrálta két festménnyel: az egyik egy fiatal nőt és idősebb férfit, a másik egy középkoru férfit ábrázol.
Repr.

Déibáb, Bp. 1938. aug. 13. XII. évf. 33. sz. 59-60. lap.

Burián László

Baudelaire: "Délutáni dal" c. költeményét illusztrálta fiatal nő arcképével.
Repr.

Délibáb, Bp. 1938. ápr. 3o. XII. évf. 18. sz. 9. lap.

Burián László

A fiatal festőművész "Önarckép"-ét bemutatja a lap. A Műcsarnok őszi tárlatán nagy sikert aratott Dr. Simig Gyula Pest megyei árvaszéki elnökről és gr. Kendeffy Ádámnéról festett képeivel.
Repr.-ók.

Barabás Pál: "Mihály bácsi körmei" c. elbeszélését illusztrálta a s ereplő Mihály bácsiról készült festménnyel.

Délibáb, Bp. 1938. nov. 12. XII. évf. 46. sz. 12. és 59-6o. lapokon.

Burián László

Lengyel József: "A vöröskeresztes hölgy" c. novellájához két képet festett sebesült katonákról.
Repr.

Délibáb, Bp. 1938. nov. 26. XII. évf. 48. sz. 38-39. lap.

Burián

Erich Kästner: "Egy anya mérleget csinál" c. költeményét illusztrálta a müvész.
Repr.

Csurka Péter: "Bolond utazás" c. elbeszéléséhez készitett két rajzot.
Repr.

Délibáb, Bp. 1937. dec. 25. XI. évf. 34. és 89-90. lapon.

Burián László

Nagy Lajos: "Végre egy jó lakás" c. elbeszélést illusztrálta férj, feleség, gyermeket ábrázoló festménnyel.
Repr.

Délibáb, Bp. 1938. dec. 3. XII. évf.
49. sz. 12-13. lap.

Burián László

Szentgyörgyi Ferenc: "Téli kaland" c. elbeszélését illusztrálta két képpel.
Repr.

Délibáb, Bp. 1939. márc. 4. XIII. évf. 9. sz. 14-16. lap.

Burián

"Béküljünk ki: c. irásához készitett illusztrációt.

Barabás Pál: "Örök szerelem" c. elbeszéléséhez rajz.

"Szegény virágtalanok" cimmel rajz.

Délibáb, Bp. 1938. január 1. XII. évf.1.sz. 62-63. lap.
" " " 8. " " 2. " 62-63. "
" " " 15. " " 3. " 19. lap.

Burián László

Pajzs Elemér: "Öreg szinésznő" c. és Andreas Poltzer: "Fantasztikus történet" c. elbeszéléseket illusztrálta.

Mikes Margit: "Beczkó ur jó szive" c. novellájához készitett rajzot.

Spencer Walls: "Macskagyökér" c. elbeszéléséhez rajz.

Repr.-ók. Délibáb, Bp. 1938. január 22.
XII.évf. 4. sz. 67-68, 74, " 29.
" 5. sz. 60-63. lapokon.

Burián László

"A Délibáb humora" c. rovatban három tréfás rajzot készitett: Gerő

Fenti rovat cimképét Burián László rajzolta.

Repr.

Délibáb, Bp. 1938. febr. 26. XII. évf. 9. sz. 65-66. lap.

Burián László

"Versek hozzá" cimmel Heine verseket illusztrált fiatal nőt ábrázoló képpel.
Repr.

Várkonyi Zoltán: "Felvételi" c. irását illusztrálta női arcképpel.
Repr.

Délibáb, Bp. 1938. márc. 19. XII. évf.
12. sz. 18. lap. " -6. " "
13. sz. 23. lap.

Burián László

Feleki Sándor: "A fájdalom utja" c. költeményét illusztrálta.
Repr.

Délibáb, Bp. 1939. aug. 26. XIII. évf.
34. sz. 24. lap.

Burián László

Tiszay Andor fordításában közölt japán, indiai, s keletafrikai költők verseit illusztrálta Anna May Wong, hires kinai színésznőről készitett rajzzal.

Székely Molnár Imre: "Hálátlan" c. elbeszélését illusztrálta egy falusi templomot és egy iskolás kis fiut ábrázoló rajzzal.

Repr.-ók.

Délibáb, Bp. 1938. ápr. 2. XII. évf.14.sz. 11. lap. " " " 9. " " 15." 64-65. lap.

Burján László

Egyetemi nyomda
1940.

ORBÁN DEZSŐ

Visóvölgyi vakáció

Egy pesti diák vakációja az erdélyi hegyek között. Burján László rajzaival.

Ára egészvászonkötésben 4.— P

Burján László

ORBÁN DEZSŐ: **Visóvölgyi vakáció.** K. M. Egyetemi Nyomda kiadása. (Ára kötve 3.80 P.)

Orbán Dezső új ifjúsági regényében az erdélyi havasok közé vezeti olvasóit. Egy bogaras nagybácsi, akit állandó kalandvágy űz a világ egyik végéről a másikra, egy szép napon a Visó völgyébe utazik. Gyámfiát is maga után hívja a vakációra, de mire az odaér, ő már messze jár. A fiú kalandos utazás során érkezik meg a nagy hegyek közé, a kis rutén faluba. A pap két fiában remek játszópajtásokra lel, s igen sok izgalmas kalandban van része. A vakáció legnagyobb eseménye, hogy megmásszák a Nagy-Pietroszt, ami csakugyan rendkívüli teljesítmény. A regény telistele van mulatságos helyzetekkel, merész és szeszélyes kalandokkal, s az egészet az az egészséges humor vonja be, amely *Orbán Dezső* regényeinek sajátja. A könyvet *Burján László* szép rajzai díszítik.

Magyar Kultúrszemle

1940. 12. sz. 301. l.

Jesto

Burján László

ORBÁN DEZSŐ: *Visóvölgyi vakáció.* Burján László rajzaival. Erdély hegyes-völgyes vidéke a színtere ennek az izgalmas és szép ifjúsági regényad. é. n. 1. fvk. (Bolti ára: 4·80 P.) *Pontértéke: 8.*

1941

١٣٩١

Burián László

Fův lépt

Gregarthony, of

2/4 1905 Sk. cích. mágyn 24-in

M. KIR. ÁLLAMÉPÍTÉSZETI
HIVATAL
BESZTERCZEBÁNYÁN.

—※—

627. szám.
1905.

A Műemlékek
Bizotts

Folyó évi máju
tára való hivatkozással
mi várban foganatositand
ide nem érkezett.-

Nemzetiszocializmus vagy Szálasi céljai és követelései?

Irta: Dr. Bozóky Lajos

a Magyar Nemzetiszocialista Párt orsz. propagandavezetője

A Szálasi Ferenc eszméit követő párt hivatalos hetilapban furcsa és félrevezetési szándékkal megírt cikk jelent meg Szálasi egyik alantos tisztjének tollából. A különös bírálat nem kevesebbet állapít meg a magyar nemzetiszocializmus harcosairól, mint azt, hogy nem építenek, hanem rombolnak. Ezt különben már sok zsidó tollforgató hangoztatta a Szálasi-párti cikkíró előtt, nem újság és nem is érdekes. Nem érdemelnek figyelmet a személyeinket ért szokásos támadások sem s hogy mégis foglalkozom a cikk tartalmával, annak csak az az oka, hogy tipikus esete a félrevezetésnek, az okok és események elkendőzésének és eltorzításának. Már pedig mi nemzetiszocialisták irtózunk a megtévesztéstől és mindig ragaszkodtunk és ragaszkodni fogunk — bármennyire nem tetszik ellenfeleinknek — az igazsághoz.

Hitet veszitettünk! állítja Szálasi tisztségviselője, de hogy honnan veszi ezt a tényekkel ellenkező megállapítását, arról elfelejt beszélni. Talán abból, hogy nem állunk Szálasi mögött? Hogy miért nem, azt már leszögeztük számtalanszor. Némely gyorsan felejtő agy felfrissítésére csupán pár sorban utalok a közismert eseményekre.

Midőn Szálasi *több különböző önálló kísérletezés után bekapcsolódott a magyar nemzetiszocialista mozgalomba*, melynek akkor már jó néhány éves küzdelmes multja volt, a nemzetiszocialista eszméhez vele együtt hozzátapadt bizonyos idegen elem. Az idegen elem a nemzetiszocializmus rovására még fokozodott, amikor a párt mostani délutáni hivatalos lapja szintén beállott a nemzetiszocializmus szolgálatába és hasábjain igyekezett oly pontokat bevinni a célkitüzésekbe, melyek homlokegyenest ellenkeztek a nemzetiszocializmussal.

Mi hittük, hogy a nemzetiszocializmus teljes, világos és ragyogó eszmerendszere rövidesen megszabadul a nem hangoztatott, de alattomosan megbuvó idegen elemektől. Ebben tévedtünk. Az idegen elem lassan háttérbe szorította a nemzetiszocializmust, és azoknak, kik összeforrottak a nemzetiszocializmussal, cselekedni kellett. *Erőt adott a rendithetetlen hitünk* a nemzetiszocialista eszme igazságában és végső győzelmében. Tehát nem a hitünk veszett el, (ez az alávaló hazug állítás régi kopott zsidó újságírótrükk mintájára csupán a bizalom megingatását célozza) éppen ellenkezőleg, a törhetetlen hitünk állította újra vissza a Magyar Nemzetiszocialista Pártot s adott erőt, arra, hogy megmentsük a szándékosan tévutra vezetett magyar nemzetiszocialista mozgalmat.

Szándékunk sikerült s ma a magyar nemzetiszocialista mozgalom ismét a maga tisztaságában, mentesen minden nem nemzetiszocialista elemtől halad kitüzött célja felé. *És nem jelent egyáltalán akadályt, hogy egy klikkel több van, kiket a nemzetiszocializmus győzelmének utjából félre kell állitani.*

A nemzetiszocializmus ellen harcolók frontja minden országban különböző pártokból tevődött össze, marxista és kapitalista érdekeltségeket kapcsolt testvéri közösségbe a nemzetiszocializmussal szembeni gyülölet. S harcoltak vad dühhel az uj eszme ellen. Eleinte nyiltan, majd mikor az új gondolat egyre jobban elhatalmasodott az emberi lelkekben, ravasz fondorlattal új taktikát választottak s *megtévesztő jelszó lett: rendben van, nemzetiszocializmust, de csak a magunk módján!* Az egyéni elképzelésben alkalmazott nemzetiszocializmusban pedig elfért minden: a Moszkva felé kacsingató szervezőktől, zsidó családi kapcsolatokkal rendelkező vezetőktől, állást igérgető pártügynöktől kezdve a nagyhangu politikai rágalmazóig a liberális mult minden rossz emléke. *Tömegbecsapásra szánt áru volt a meghamisitott nemzetiszocializmus.* Ezekkel szemben ép úgy küzdenek a koreszme mozgalmai, mint a nyilt ellenségekkel.

Amidőn Szálasi a nemzetiszocialista rendszer helyett saját és délutáni lapjának egyéni elképzeléseit tette politikai terveinek központjába, önként besorozta magát és pártját a nemzetiszocialista ellenes frontba, bárhogy is igyekeznek ezt kifelé leplezni. És nincs joguk csodálkozni vagy testvérharcot emlegetni, mikor politikai ténykedésükben állandóan szembetalálkoznak a diadalmas magyar nemzetiszocializmussal. Ahogy a multban a marxista és liberális gondolatokkal megfertőzött tömegek értékes, magyar emberekből álló részét kijózanította és magához vonzotta az új európai koreszmét jelentő gondolatrendszerünk, természetes, hogy úgyanugy, csak sokkal gyorsabban, bekövetkezett ez a vonzódás azoknál, kik rádöbbentek arra, hogy a *hangosan hirdetett nemzetiszocializmus helyett a Szálasi féle célokért és követelésekért kell meddő harcot vivniok.* Ez a magyarázata a Szálasi—Voigt pártból való tömeges kilépéseknek. Ezt bizonyitja az a mindennap előforduló eset, mikor még tagságilag odatartozó testvérek mentegetik magukat előttünk, hogy *még* ott vannak. Egy párt, ahol a tagok jelentős része mentegeti pártállását! Ez az a rendithetetlen hit?

Azon a kérdésen, hogy az új Európának egyik győztes államában — hitünk, hogy hazánk a győztes oldalon harcol — a nemzetiszocializmus vagy a Szálasi céljai kerülhet előtérbe, épeszü ember nem vitatkozhat. Ezen nem változtathat semmiféle burkoltan fenyegető pártvezető nyilatkozat sem.

Ezért áll a magyar nemzetiszocialista mozgalom a túloldalra sodródott Szálasi-párttal szemben.

Ami azt a rágalmat illeti, hogy én utasítást adtam egyes Szálasi-párti vezetők megkörnyékezésére, csak mosolyogni lehet. A cikkíró Szálasi hívő nem említi, vajjon kit akarok megnyerni? Talán *Voigt* urat, vagy *Csia* és *Gaál* Csaba képviselő urakat? Hát megnyugtatom, még álmomban sem gondoltam arra, hogy tőlük a Szálasi-pártot megfosszam, így ilyen utasítást sem adhattam.

A cikkel kapcsolatban még egy jelenségre kívánok rámutatni. Mi nemzetiszocialisták az igazság alapján állunk s ezt vittük keresztül sajtónkban is szemben a régi liberális-zsidó ujságírás hazugságaival. *A valótlan hír csalás az olvasóval szemben.* Ha esetleg kellemetlen a hír, sebet vagy csapást jelent, még akkor sincs jogában senkinek becsapni olvasóit. Eltekintve ettől, a hamisan beállított hír, nem változtatja meg a tényt. Hiába beszélt az angol rádió és ujságírás a dünkircheni vereség után győzelemről, a legnagyobb hang, a legdiadalmasabb szó sem változtatta meg a súlyos csapást. Egy párt Dünkirchenje megmarad annak, még ha talmudi okoskodással győzelemnek is minősítik. Emlékezetes, hogy mikor a zsidóság ijedelmére visszaállitottuk *a Magyar Nemzetiszocialista Pártot, hogyan adagolta naponta a liberális Magyar Nemzet oldalakon és hasábokon át a zs-vitamint: nincs baj, nem kell félni, a magyar nemzetiszociálisták nem mennek a saját mozgalmukhoz, hanem megmaradnak Szálasi mellett.* Azt hitték, így sikerül megakadályozni a magyar nemzetiszocializmus újraszervezését!

Ezt a stílust vették át bizonyos magukat nemzetiszocialistáknak nevező lapok. Ha kivált egy-egy nemzetiszocialista érték, felhangzott a kórus, annyi baj legyen, ez csak egy ember, ha leszakadt egy szervezet, változott a szólam, ugyan, az csak nívótlan tömeg, nincs közöttük egy érték sem. Igy változott a hang ahogy az állandó kiválások nagyobb vagy kisebb üteme megkivánta. És az igazság? Az nem volt fontos.

Még a hang színe is hozzáhasonult a liberális sajtóéhoz. Volt a régi Budapestnek egy *fajidegen* sajátossága: a pesti zsidó *kabaréhumor*. Nagyon tetszett honi zsidóinknak és néhány lokállevegőhöz szokott arisztokratának. Végre egy kitünő magyar kamarai elnök leparancsolta ezt a destruáló szellemtelenséget a budapesti színpadokról. Akkor a 8 órai Ujságba emigrált a kiseprűzött zsidó kabaréstílus s ott talált megértő hajlékot. Azt mondják a 8 órai olvasóinak nagyon tetszik. Ezen nem csodálkozunk, hiszen olvasótábora körülbelül a zsidó kabarék megszokott publikumából verődött össze.

Ebből a kellemetlen szagú zsidó kabaréhumorból kölcsönöztek ki egy részt a „maguk egyéni módján nemzetiszocialista" lapok, gondolván a gúny öl!

Ha ez igaz lenne, hol lennének már Európa vezetői, államférfiai?

Őszintén kérdem, gondolják, hogy ezen az úton megtudják akadályozni a hamisítatlan nemzetiszocializmus győzelmét?

Biztos vagyok benne, hogy tévednek, még úgy is, ha a tőlünk örökölt zöld ing és nyilaskeresztes jelvény talán ideig-óráig megtéveszt is néhány testvért!

KÁRPÁTMEDENCE

GAZDASÁGPOLITIKAI SZEMLE

Főszerkesztő: JUHÁSZ ISTVÁN

Szerkesztők: DR. SZABÓ MIKLÓS és SCHUBERT JÓZSEF

II. évfolyam 7. szám 1942. július

TANULMÁNYOK

Területgyarapodásunk — ELEKES DEZSŐ
Védekezés az árváltozás ellen — TUNYOGHI SZŰCS KÁLMÁN
Mezőgazdaságszervezés — GOLTNER DÉNES
A munkás a termelésben — ORBÁN JÁNOS
A falu életszínvonala — KASS LAJOS
Szomszédos területek — VÉGVÁRI SÁNDOR
Baross Gábor — PÉCHY HORVÁTH REZSŐ

MAGYAR FIGYELŐ

Az erdélyi gyógynövények
Gyári Szabadidő Szervezet Központja
A magyar kis- és kézműipar
Soproni Nyári Egyetem

KÜLFÖLDI FIGYELŐ

Az ukrán gazdasági élet
Laval gazdaságpolitikája
A germánfajú népek Európa újjáépítésében
A román nyersanyaggazdálkodás
Gépkocsialagút a Szent-Gotthárd alatt
Villamosáramot termelnek a Vezuvon
Világgazdasági szemle
Lapszemle

KÖNYVISMERTETÉS

Előfizetési díj egy évre 10.— P
Jogi személyeknek 50.— P
Egyes szám ára 1.— P
Kiadóhivatal: IV., Gr. Károlyi-utca 22

Mit keres

egy szovjetmunkás és hogyan él meg a keresetéből?

Túladóztatott alap-fizetések és óriási árak a Szovjetunióban

A Donec-vidékén, amelynek a Szovjetunió szempontjából való jelentősége vetekszik a Ruhr-vidéknek a német szén- és vasiparra való gazdasági hatásával, több eredeti munkabérelszámolásokat találtak a bevonuló német csapatok. Ezeknek az elszámolásoknak a révén érdekes bepillantást lehet nyerni arra vonatkozólag, *milyen a társadalmi helyzete egy képzett munkásnak egy hirhedt „szovjet paradicsomban".*

A szovjet munkásság névleges fizetése, mind nagyobb munkateljesítményre vonatkozik. Egy vájár például, aki határás napi munkájáért havonta 260 rubelt kapott a cári Oroszországban, ma sem kap többet, de teljesítményét meg kell duplázni. Ha például egy vájárnak egykor 5.3 négyzetméter szenet kellett egy és fél méter magasságra felrakni, ezt a mennyiséget *Stachanov* és a *„munka más lovagjai"* révén háromszor is felemelték úgy, hogy a vájárnak 7.8 négyzetmétert kell felraknia hogy az alapfizetést elérje. Miután azonban ez az alapfizetés amúgy sem elég a munkás életfenntartására, *naponta kilenc esetleg tíz órás munkaidőt kellett magára vállalnia vasárnapi és éjjeli többletmunka formájában* és le kellett mondania a papíron biztosított *szabadnapokról*, hogy szűkös életfenntartásához szükséges minimális összeget megkeresse. Minden négyzetméter szén 2.38 rubelt, s minden éjjeli különóra 1.12 rubelt hozott a munkásnak, sőt a nagyelkűen biztosított szabadnapon való munkáért a fenntebbi munkabérek kétszerese jár neki. Igy *egy vájár keresete 400—500 rubelre emelkedik fel.* Erre az összegre azonban nagyon is szüksége van mert ennek *nagy részét visszaveszi az állam különböző szolgáltatások formájában*, habár a levonások között hivatalosan adónak nevezett szolgáltatás egyike a legkisebbeknek.

Nézzünk csak meg egy eredeti munkás elszámolást, amelyet egy elpusztított szovjetbányában a törmelékek alatt találtak: Ime:

K. vájár munkabér elszámolása 1941. augusztusáról:

Kifizetések:		
Alapfizetés	260	rubel
Túlórázás	70.26	rubel
Éjszakai munka	11.66	rubel
Összesen:	441.92	rubel
Levonások:		
Fizetési előleg	150	rubel
Jövedelmiadó	17.46	rubel
Államkölcsön	40.—	rubel
Levonás késönjövetel miatt	66.27	rubel
Közművelődési hozzájárul.	12.02	rubel
Összesen:	285.75	rubel
Kifizetendő:	156.17	rubel

K. vájár tehát megélhetésére, ha hozzászámítjuk a következő hó tizenötödikén kapott fizetési előleget, *összesen 306.17 rubelt kapott kézhez* egy hónapra. A legnagyobb levonást 66.27 rubelt a *késések okozták.* És K. vájár nagyon meg lehetett elégedve ezzel a büntetéssel, mert a késések miatti levonás csak akkor teszi ki a munkabér 25 százalékát, ha a munkásnak nincsenek késések a rovásán *az előbbi hónapból.* Mert ha a késések egymást követő hónapokba többször fordúlnak elő, *úgy a büntetés félévig terjedhető fogház*, ha pedig valaki igazolatlanul több napot hiányzik, úgy azt a *távol Szibériai bányákba száműzik.* A büntetéseket egy munkástörvényszék szabja ki, és a gyakorlat azt mutatja, hogy *a legkedveltebb büntetés a bérlevonás volt.*

Az adólevonás és a „közművelődési hozzájárulás" csekélyebbek a negyven rubeles államkölcsönnél, ami tulajdonképpen az ötéves terv keresztülvitelére kibocsájtott *kölcsön kényszer jegyzése.* Ez a havi kereset egytizenketted részét teszi ki, *a munkás tehát egy álló hónapot ingyen dolgozik az államnak.* A kizsákmányolt bányász így ad kölcsönt az államnak, így lesz belőle *„kapitalista".* Hogy aztán a kölcsönadó munkás abban a helyzetben volt-e, hogy nyilván tudta tartani a négy százalékra megállapított *kamatok esedékességét* és átudta-e tekinteni a szegényes viskójában lassacskán szaporodó 25, 50, 100, 200 rubel névértékű kamatozó nyereménykötvényeket, az nagyon is valószínűtlen, Valószínű, hogy a nyereménykötvényeket már azzal a célzattal adták a tudatlan munkás kezébe, hogy azoknak minél nagyobb része *veszendőbe menjen.* A „prolikapitalistának" ugyanis 20 éven keresztül negyedévenkint kell figyelemmel kisérnie a húzásokat, hogy nem ütötte-e meg a főnyereményt, (ami legkedvezőbb esetben 3000 rubelt tesz ki.)

A különböző levonásokkal megkisebbedett tiszta kereset azonban még nem azt jelentette, hogy abból most már a munkás tetszése szerint vásárolhatott. Ellenkezőleg a munkás még csak ezután került *az állam kegyetlen árpolitikájának harapófogójába.* A közvetlen adóztatás terén, amihez egyébként a kényszerkölcsönt is hozzá lehet számítani, még némileg keztyűs kézzel jártak el, de egyenesen kegyetlenül járnak el a szovjet urai azoknál a jövedelemelvonásoknál, amiket az egyszerű munkás nem tud ellenőrizni. Mint egyetlen termelő és egyetlen forgalomba hozó, az állam olyan *kereskedelmi felárat* állapithat meg, amilyen sehol másutt az egész világon nincsen. Annál könnyebben teheti ezt, mert a szovjetlakosság már több mint húsz esztendeje nem vehet tudomást az árúk árának világpiaci alakulásáról. Csak így érthetők meg azok a szörnyű árak, amelyek semmi összefüggésben nincsenek a rubelnek háború előtti világpiaci értékével. (Egy rubel = 0.49 RM.) Mert a szovjetmunkásnak 306 rubeles havi jövedelme mellett semmi esetre sem áll rendelkezésére akkora vásárlási erő, amit 612 márka jelentene, különösen ha tekintetbe vesszük a külön megadóztatott és éppen ezért túladóztatott kenyér árát, ami minden európai ember számára *elképzelhetetlenül magas 1.5 rubelre van megállapitva kilogrammonként.* Állion itt ezenkivül irányadóul még néhány elsőrangú közszükségleti cikknek az ára:

1 kg. hús	13—20	rubel
1 „ felvágott	18—20	„
1 „ vaj	24—28	„
1 „ cukor	3.5— 5	„
1 l. tej	3.—	„
1 kg. liszt	2.7—4.7	„
1 tojás	1.—	„
1 ruha	400	„
1 pár csizma	180	„
1 pár gummitalpú cipő	45—50	„

Az árak borzalmas magasságánál még nagyobb baj az, hogy a közszükségleti cikkeket *csak időnkint lehet kapni.* A munkásnak állandóan figyelnie kell, hogy mikor érkeznek be egyes élelmiszerek.

Ezek a körülmények idézték elő, hogy a Donec-vidék munkásai *teljesen el voltak kesereduve* mielőtt a német csapatok bevonultak. Az aktiv felkeléshez azonban, amely megszabadította volna őket a szovjet türhetetlen igáiától, nincs meg az orosz munkásban a kellő forradalmi lendület és hiányzott a vezetés is. Csak akkor lélegzettek fel, mikor a bevonuló német csapatok felszabadították őket és ismét visszaadták nekik azt a lehetőséget, hogy munkájukkal szebbé és jobbá tehessék saját életüket.

SZINHÁZ

Kiss Ferenc a kamara hősi korszakában végzett munkájával bevonult a színészet történelmébe

Cziffra András és Harsányi Zsolt méltató beszédei Kiss Ferenc arcképének leleplezésén

A színészkamara választmányi ülésén leleplezték *Kiss Ferencnek*, a kamara első elnökének arcképét. Az itt elhangzott beszédek, amelyeknek kissé későn, a kamarai hivatalos lap közlése nyomán adhatunk nagyobb nyilvánosságot, egyúttal *válaszok azokra a méltatlan támadásokra, amelyek a nagy érdemeket szerzett elnököt liberális-zsidó oldalról érték. Utóbbi számára bizonyára nem lesz olyan kellemes meglepetés, mint számunkra, hogy az egyik elismerő beszéd — Harsányi Zsolt ajkáról hangzott el.*

A választmányi ülésen, amelyen leleplezték Kiss Ferenc arcképét — *Burján László* festőművész alkotását, — *Cziffra András dr.*, a kamara miniszteri biztosa, aki a választmány ülésén először vett részt, egyebek közt ezt mondotta:

— Azt szeretném, ha ti és a kamara minden tagja a barátot látná bennem. Azt a barátot, aki a legjobb érzése szerint a segítségre siet, hogy minden kamarai tag megkapja a kamara szervezetében és a társadalomban azt a méltó helyet, amely megilleti s azt a kenyeret, amelyet munkájával kiérdemelt. Most, amikor a munkához hozzáfogunk, az első tekintetünk forduljon a kamara első elnöke: Kiss Ferenc felé. Nem az én feladatom Kiss Ferenc érdemeinek méltatása. Ezt nálamnál ékesebb tollú egyének hivatottak megtenni. De *az ő munkásságának igazi emléket úgysem a mások szavai, hanem a saját tettei állítanak. Kiss Ferenc a kamara első, hősi küzdelmében korszakában véghezvitt alkotásaival bevonult a magyar színészet történelmébe s az utókor fogja őt igazán érdeme szerint méltatni.*

Ezután *Harsányi Zsolt* választmányi tag ünnepi beszédében a következőket mondotta:

— A magyar nemzet mostani évei egy évezred fordulóján az életet vagy a halált jelentik. Az a földrengésszerű óriási átalakulás, amelyben vagyunk, nem kevesebbet követel, minthogy *a magyar természet teljesen és tökéletesen változzék meg. Józan, szorgalmas, vagyonosodó, hétköznapi munkájú, vállalkozó merészségű új magyar nemzet kell* az örök határok közé.

— Valaki felteheti a kérdést, hogy e talán hosszadalmas fejtegetések helyett *miért nem beszélek Kiss Ferencről.* Én azt válaszolom, hogy *elejétől végig csak róla beszéltem. Kiss Ferencet elhivatása és tehetsége a színházak világába plántálta.* Éveken át dolgozott a kamara élén. Most nézzünk körül az országban: *minden magyar színházi vállalkozásban magyar tőke dolgozik.* A fővárosban is, a vidéken is. Nyugodtan azt mondhatjuk, hogy *itt csoda történt. Jött egy meggyőződését konokul követő szervező tehetség* és az egész ország minden kulturális pontján megtanította, kényszerítette, lázította, rábeszélte a magyar tunyaságot, hogy vállalkozzék. *Amit ennek az embernek sikerült elérnie, az történelmi eredmény.*

— Ez az arckép, amelyet most a választmány nevében átveszek, nemcsak a kamara, hanem az egész magyar színházkultúra nyilvánossága számára, jelentse számunkra azt a mélységes hitet, hogy *a magyar fajta megtalálta önmagát a most alakuló új világ számára.*

Ezután lehullott a lepel Kiss Ferenc arcképéről s a választmányi tagok lelkes ünneplésben részesítették a kiváló művészt, első elnöküket.

IDEÁL

Tostinak, a híres olasz dalköltőnek az életéből merítette témáját az „Ideál" című olasz film. A téma feldolgozása tulajdonképpen arra mutat rá, hogy a művész életében milyen nagy jelentősége van a szerelemnek. Tosti, aki korának egyik legünnepeltebb muzsikusa volt, már fiatalon is ünnepeltje volt a nőknek, akik nemcsak művészetéért, de feltűnően jó megjelenéséért is elhalmozták kegyeikkel. Az Ideál című filmben Tosti életének egyik érdekes epizódja, angliai kirándulása és az ezzel kapcsolatos tragikus végű szerelmi históriája kerül a közönség elé, az egyik nagyhírű dal születésével kapcsolatban. A film az eddigi olasz gyártmányokhoz hasonlóan bőkezű pompával és valóban nagyvonalu kiállításban tesz bizonyságot az olasz filmek művészi külsőségeiről. Rengeteg külső felvétel teszi szinessé és mozgalmassá a filmet. E képek a szebbnél szebb olasz tájakat mutatják be. Kár, hogy a hangfelvétel már gyengébben sikerült és a legszebb muzsikákat is torzítva halljuk. A főszerepeket *Claudio Gora* játsza, mellette *Laura Adani* és *Germana Paulieri* alakítják a női főszerepeket.

gl

A NÉMET DRÁMA HETE ANTWERPENBEN

Antwerpenben megnyitották „A német dráma Flandriában hetet". Elsőnek a filharmonikusok Diels Henrik vezetésével Jung Albert ünnepélyes előjátékát adták elő. Diel Jorik vezérigazgató, az antwerpeni színházi ügyek legfőbb vezetője, aki annakidején Goethe Faust-ját flamand nyelvre ültette át, előadást tartott a flamand művészeteknek rendkívüli jelentőségéről. Ziegler András intendáns, a lillei színház igazgatója a mai német színművészetről beszélt, s kiemelte, hogy ennek jellemző vonásai a szereplők teljesítményének egysége. A színművészet fenséges célját abban a tragédiában látja, amely az emberi erőt a sors hatalmasságaival állítja szembe. Befejezésül az Egmond nyitányt játszották. Ugyanaznap este kezdetét vette egy drámai ciklus előadása.

MA A
Hungária Park-ban
(volt Angolpark)
DORA KOMAR A BERLINI FILMSZTÁR
Kis Manyi, Déry Sári, Dajbukát Ilona, Szilassy László, Feleky Kamill, Solthy György, Hidvéghy Vali, Ania Suli, Hont Erzsi, Tapolczai Gyula, Pataky Miklós, Nagyajtay György
Monstre jazz-zenekar

A MADÁCH SZINHÁZ NYILATKOZATA A STAUD-ÜGYBEN

A Magyarságban két cikkben mutattunk rá arra a támadásra és ennek alaptalanságára, amelyet Kiss Ferenc és a Színművészeti Kamara ellen intézett a Bethlen-féle folyóiratban a „Magyar Szemlé"-ben Staud Géza tanár, aki dramaturgja a Madách Színháznak. A méltatlan támadásnak, amelyben a liberális, zsidóvédő törekvések nyilvánultak meg és amelyben a cikkíró igen furcsa hangon beszélt a hősi eszményekről is, úgy halljuk, következményei lesznek. Kiss Ferenc és valószínűleg a Kamara is eljárást indíttat a cikkíró ellen. Egyébként Pünkösti Andor, a Madách Színház igazgatója a Staud-üggyel kapcsolatosan a következő nyilatkozat közzétételére kérte fel a Magyarság szerkesztőségét:

— A Madách Színház igazgatósága tisztelettel kéri annak a ténynek megállapítását, hogy a színház egyik alkalmazottjának a Színművészeti Kamarával és a Kamara volt elnökével foglalkozó cikkéről előzetes tudomás nem volt.

HÁROM NŐ ÉS EGY FÉRFI

Három csinos nő játszik a Illuzió című UFA-filmben a férfinemet, mindhármuk ideálját Johannes Heesters képviseli. A három csinos nő érdeklődése egyformán fordul feléje. Az érdekes témájú filmet a közel jövőben mutatja be egyik budapesti nagy premierszínház. Az Illuziót Tourjansky rendezte.

BRÜCKNER LETT A KIEVI NAGY OPERA INTENDÁNSA

Az ukrániai birodalmi biztos *Wolfgang Brücknert*, a königsbergi birodalmi rádióadóállomás első karmesterét a kievi nagyopera intendánsává és a kievi filharmonikus zenekar vezetőjévé nevezte ki. Brückner már meg is kezdte munkáját Kievben.

KARNAGYOK TANFOLYAMA CSIKSZEREDÁN

Az Országos Magyar Cecilia Egyesület Bárdos Lajos zeneművészeti főiskolai tanár vezetésével a csíkszeredai római katolikus tanítóképző intézetben kántortovábbképző és karnagyi tanfolyamot rendez. A tanfolyamon Werner Alajos Kertész Gyula, Forrai Miklós, Kósa Ferenc, Pécsi Sebestyén és Papp Géza zenetanárok adnak elő.

S·P·O·R·T

A szabadkai országos vidéki bajnoki atlétikai viadal néhány kitünő eredményt hozott

A Szabadkai Egyetértés Atlétikai Kör kétezer néző előtt tartotta meg az országos vidéki bajnoki atlétikai viadalát. Kemény küzdelemben néhány figyelemreméltó eredmény született, *így a magasugrásban, a súlylökésben és a síkfutásban.* Ez a bajnoki verseny bebizonyította, hogy atlétikában a vidékre tevődött át a súlypont. Ma már vidéken több kiváló atlétánk van, akikből rendszeres gyakorlás után olyan kiváló atléták fejlődhetnének, akik a fővárosi atlétákat minden tekintetben háttérbe szoríthatnák.

1500 m: Bajnok: Kiss György (Délkelet) 3 : 58.6 mp (Kerület rekord.) 2. Serényi (Északnyugat) 4 p 06.2 mp. 3. Villási (Pestvidék) 4 p 07.8 mp. 4. Hamvas (Pestvidék) 4 p 08.4 mp. 5. Feledi (Észak) 4 p 11 mp. 6. Rakonczay (Pestvidék) 4 p 13.2 mp.

Súlylökésben: Bajnok: Horváth Vilmos (Észak) 13.69 m. 2. Havas (Észak) 13.18 m. 3. 12,73 m. 5. Molnár (Kelet) 12.67 m. 6. Varró (Pestvidék) 12.58 m.

200 m síkfutás: Bajnok: Solymosi (Észak) 22.6 mu. 2. Bakk (Észak) 23.1 mp. 3. Vadász (Észak) 23.2 mp. 4. Magyar (Észak) 23.3 mp. 5. Márton (Délkelet) 23.4 mp. 6. Simonyi (Pestvidék) 23.4 mp.

Magasugrás: Bajnok: Fuchs (Kelet) 178 cm 2. Madas (Északnyugat) 178 cm. 3. Almás (Dél) 178 cm. 4. Kiss István (Dél) 174 cm. 5. Máté (Észak) 174. 6. Gröller (Délnyugat) 173 cm.

110 m gát: Bajnok: Nádasdi (Észak) 16.2 mp. 2. Pécsi (Kelet) 16.6 mp. 3. Krupka (Délkelet) 16.8 mp. 4. Kiss László (Délkelet) 17.1 mp. 5. Kiss István (Dél) 17.4 mp. 6. Czéh (Délnyugat) 17.7 mp.

Diszkoszvetésben: Bajnok: Remetz (Pestvidék) 44 35 m. 2. Horváth Vilmos (Észak) 44.07 m. 3. Solcs (Dél) 42.94 m. 4. Remete (Pestvidék) 40.39 m. 5. Sik (Délnyugat) 39.65 m. 6. Kelemen (Északnyugat) 39.79 m.

10.000 m síkfutásban bajnok: Pataki (Pestvidék) 32.40 mp. 2. Nemény (Észak) 32 p 45.2 mp. 3. Nieveld (Észak) 33 p 35.4 mp. 4. Dimény (Délkelet) 34 p 33 mp. 5. Kiss (Pestvidék) 35 p 01.4 mp. 6. Kullmann (Pestvidék) 36 p 16.6 mp.

Hármasugrásban bajnok: Kapros dr. (Kelet) 13.62 m. 2. Levente (Délnyugat) 13.42 m. 3. Nagy (Székelyföld) 13.13 m. 4. Horváth Vilmos (Észak) 13.08 m 5. Mikics (Dél) 13.04 m. 6. Márton (Délkelet) 12.68 m.

400 m síkfutásban bajnok: *Marosi* (Pestvidék) 50.2 mp. 3. Onódi (Pestvidék) 51.1 mp. 3. Szeben (Pestvidék) 52.2 mp. 4. Balog (Pestvidék) 52.1 mp. 5. Tullner (Északnyugat) 52.8 mp. 6. Varga (Dél) 53.3 mp.

3000 m akadályfutásban bajnok: Farkas (Pestvidék) 9 p 42 mp. 2. Csépány (Észak) 9 p 56 mp. 3. Feledi (Észak) 10p 08 mp. 4. Molnár (Pestvidék) 10 p 14 mp. 5. Erős (Észak) 10 p 18 mp. 66. Práger (Észak) 10 p 21 mp.

A vándorzászlóért folyó pontversenyben: 1. Észak 110 pont. 2. Pestvidék 106 pont. 3. Délkelet 46 pont. 4. Dél 39 pont. 5. Kelet 32 pont. 6 Délnyugat 31 pont. 7. Északnyugat 29 pont. 8. Székelyföld 6 ponttal.

Utnak indult Darmstadtba a magyar úszó- és vizilabda válogatott

Szombaton és vasárnap kerül sor Darmstadtban a magyar-német úszómérkőzésre. Erre a mérkőzésre a MAC kétnapos versenyén válogatta az úszókapitány az úszókat. A magyar válogatott ma délben utazott Darmstadtba, ahová csütörtökön este érkezik meg. A darmstadti verseny szombaton kezdődik és vasárnap is folytatódik. Szombaton bonyolítják le a 4x200 méteres váltóúszást a 100 méteres hátúszást, a toronyugrást, a 400 méteres gyorsúszást és a vizilabda-mérkőzést. Váltóúszásban a magyar csapat győzelme biztos 100 méteres hátúszásban Schröder győzelme valószínű, hiszen legutóbb Hirschbergben a német hadiúszóbajnoki versenyen 1 perc 11.4 másodperc alatt úszta a 100 métert. A toronyugrók versenyén a német Kitziggel Hídvéghy nagy küzdelmet vív majd. *A 400 méteren Tátos győzelme biztos,* úgyszintén 100 méteres gyorsúszásban is. Vizilabda csapatunk szintén győz. Az első nap után tehát a magyar úszók és vizilabdázók nagy pontelőnyre tehetnek szert. Vasárnap délután kerül sor a 100 méteres gyorsúszásra, a 200 méteres mellúszásra, a műugrásra, az 1500 méteres gyorsúszásra, azonkívül vizilabdázóink barátságos mérkőzést játszanak a német válogatottal.

Jó eredmények a német hadi uszóbajnoki versenyen

A Horschbergben rendezett német hadi uszóbajnoki versenyen jó eredmények voltak.

100 m-es gyorsúszás: 1. Schröder 1:01.5 p, 2. Hitziger 1:01.6 p.

100 m-es hátuszás: 1. Schröder 1:11.4 p, 2. Brebs 1:12.8 p.

4x200 m-es váltó: 1. Hellas Magdeburg 10:09.6 p, 2. berlini légifegyvernem 10:19 p.

4x200 mellváltó: 1. T. Hamburg 11:49.5 p, 2. Hellas Magdeburg 11:53.7 p.

400 m-es gyorsuszás: 1. Lehmann 5:15.6 p., 2. Rauber 5:22.7 p.

Műugrás: 1. Aderhold 153.68 p, 2. Walther 146:22 p.

Női számok: 400 m-es gyorsúszás: 1. Schaeferkordt 5:55.7 p., 2. Mirbach 6:02.7 p.

Toronyugrás: 1. Eckstein 65.77 pont, 2. von Hartungen 63.93 p.

4x100 m-es vegyes váltó: 1. Undine München-Gladbach 5:53.4 p., 2. Neptun Gera 6:00.9 p.

3x200 m-es mellváltó: 1. Undine München-Gladbach 9:57.8 p., 2. ASV Breslau 10:01.8 p.

A német vizilabdázó bajnoki mérkőzések során nagy meglepetésre a Duisburger SV bajnokcsapat 3:2 arányú vereséget szenvedett a Münchenes SV együttesétől. A második elődöntő mérkőzésen az LSV Berlin 6:2 arányban verte a Magdeburger SC együttesét.

Beviacqua, az olasz csodafutó

14 perc 50.4 másodperc alatt futotta az 5 ezer métert

A vasárnapi olasz atlétikai bajnoki versenyen kitűnő eredmények voltak. Lanzi a 800 m-en 1:51.9 p-es pompás idővel győzött, Consolini a diszkoszdobásban pedig 50.57 m-es eredménnyel. Meglepetése a diszkoszdobásnak azonban Posta 50.20 m-es második helyezése. Beviacqua az 5000 m-en 14:50.4 perces bajnoki csúcseredménnyel győzött. Az első napi eredmények:

200 m: 1. Monti 21.9 mp, 800 m: 1. Lanzi 1:51.9 p, 400 m-es gátfutás: 1. Filiput 55.3 mp, távolugrás: 1. Pederzani 736 cm, rúdugrás: 1. Conchi 390 cm, gerelyvetés: 1. Matteucci 57.88 m, diszkoszdobás: 1. Consolini 50.57 m.

Második napi eredmények: 5000 m: 1. Beviacqua 14:50.4 p, 110 m-es gátfutás: 1. Dentis 15.5 mp, hármasugrás: 1. Cucotti 14.03 m, súlydobás: 1. Profeti 14.63 m, kalapácsvetés: 1. Taddia 49.38 méter.

100 m: 1. Mariani, 2. Tito, 3. Perroconi mindhárom ideje 10.7 mp.)

400 m: 1. Lanzi 48.1 mp, 2. Ferrasutti 49.2, 3. Paterlini 49.8 mp.

1500 m: 1. Vitale 3:57.2 p, 2. d'Ercole 3:57.3 p, 3. Colombo 4:00.6 p.

Magasugrás: 1. Compagner 193 cm, 2. Giusta 185 cm, 3. Marfari 180 cm.

Mi történik a külföldi sportban?

A Hirschbergben rendezett német hadiuszóbajnoki verseny után felállították azt a német válogatott együttest, amely júl. 18. és 19-én Darmstadtban a magyarok ellen szerepel.

100 m-es gyorsúszás: Schröder vagy Königer, 400 m-es gyorsúszás: Lehmann, 1500 m: Lehmann, 200 m-es melluszás: Temke, 100 m-es hátuszás: Schröder, toronyugrás: Kitzig, műugrás: Aderholdt, 4x200 m-es gyorsváltó: Königer, Laskowski, Schröder, Lehmann.

A német országuti kerékpárbajnoki versenyt 135.5 km-es távon vasárnap bonyolították le. Győzött a müncheni Hörmann 3 óra 39 p 55 mp-es eredménnyel, 37 km-es óraátlaggal a berlini Schawrzer és a nürnbergi Kittsteiner előtt.

A német kézilabdázó bajnokság döntőjében Stuttgartban vasárnap 15.000 főnyi közönség előtt a magdeburgi Ordnungspolizei csapata 6:5 arányban győzött a Waldhof Mannheim együttese ellen, s győzelmével immár másodizben szerezte meg a bajnoki címet.

A Bulgária ellen készülő német válogatott labdarugócsapat második edzőmérkőzésén 5:0 arányban győzött.

A legjobb olasz hölgyatléták részvételével rendezett torinói versenyen Piccini a távolugrásban 553 cm-es, Gianonni a magasugrásban 153 cm-es teljesítménnyel győzött.

Mellerovitz volt német bajnok vasárnap a 100 m-es távon 10.5, a 200 m-en pedig 21.7 mp-es idővel győzött.

Az amszterdami rendőrklub által rendezett atlétikai verseny legérdekesebb száma a 100 m-es síkfutás volt, amelyet Osendarp nyert meg van Beweren és van Osta előtt. A célbírák mindhárom futónak 10.9 mp-et mértek.

Műcsarnok-avatás Kolozsvárott

Irta: Szentgyörgyvári Gyenes Lajos,
a Magyar Képzőművészek Országos Szövetsége ügyvezető elnöke.

Mátyás király születése félezredéves évfordulóján országos ünnepségek keretében Kolozsvárott fölavatták az ország első vidéki Műcsarnokát.

A Rákóczi-kert évszázados fái között aranylik föl az uj Műcsarnok hófehér homlokfalán az egyszerü szó: „Képzőművészet", amely hirdeti, hogy Erdély fővárosában állandó otthont, kőpalotát kapott a festő- és szobrászművészet.

Régi vágyuk teljesült a képzőművészeknek. A budapesti Andrássy-uti régi Műcsarnok fölépitése után hatvanhat évvel tavaszi tárlatot rendezhettek egy uj Műcsarnokban, ennek egyszerüségükben is imponáló, tágas kiállitási termeiben. Ezuttal azonban a kiállitási helyiség megépitése és ennek felavatása az, ami a magyar képzőművészet számára országos jelentőségü eseményt jelent.

Az uj Műcsarnok, amelynek hófehér falai Erdély képzőművészeinek alkotásait ezuttal első izben ölelték magukhoz, a tavasz ébredésével tárta szét kapuit és szólitotta föl alkotó munkára a magyar képzőművészeket. A magyar tetterőnek megszakithatatlan sorokban kell váltogatnia ebben a csarnokban azokat a remekműveket, amelyek a nagy magyar hagyományok nyomán, a haladó idő formanyelvén ismét a nemzet kulturkincseit gyarapitják, amelyek el nem téphető szálakkal füzik egybe Erdély képzőművészeit az anyaország művészeivel és Erdély lelkiségét a magyar haza örök lelkiségével.

Ennek a kis kolozsvári palotának a művészmegértés, a magyar művészek lelki találkozása hajlékának kell lennie. A fiatal és az idősebb művésznemzedék nemes versenyének mindnyájunkat át kell hatnia és ebben a versenyben a különböző képzőművészeti irányzatok értékeit egyformán meg kell beszélnünk, ha azokkal a nemzet nagy ügyét szolgálni lehet.

A magyar képzőművészeknek minden vonatkozásban szem előtt kell tartaniok az egészséges decentralizációnak ezeket a követelményeit, mert a magyar képzőművészetnek Erdély fővárosában emelt palotájában pezsgő, zajló, alkotó munka, egészséges magyar élet másképpen nem képzelhető el.

Erdély képzőművészeit fiatalos tetterő hatja át. Ők az ősi föld varázslatos erejéből meritik megalkuvást nem türő magyar művészeti programmjuk célkitüzéseit. Ezeknek a célkitüzéseknek nemcsak a sikerekben gazdag, Erdélyből elszármazott festő- és szobrászművészeknek kell szolgálatukba állaniok, hanem az egész magyar művésztársadalomnak, hogy a magyar képzőművészet őrtornya Kolozsvárott minél messzebbre szórhassa szét a magyar képzőművészeti kultura szellemi kincseit.

Közellátási visszaéléseket leplezett le a rendőrség

A közellátási rendőrség kideritette, hogy *Schneller Zoltán* bőrvegyész, a „Merkur" börgyár vezetője *158 négyzetméter borjuboxbőrt zugforgalomban értékesitett.* Drágább áron adta tovább *Weisz László* bőrdiszmüvessegédnek és *Ábrahám Károly* kirakatrendezőnek. Schneller beismerte, hogy máskor is adott el Weisz Lászlónak bőrt zugforgalomban. *A detektivek 210 négyzetméter bőrt foglaltak le Schnellernél.*

A közellátási hivatal detektivjei legutóbb razziát tartottak a józsefvárosi pályaudvaron és 7 olyan zsákra akadtak a raktárban, amelyeken tartalomként bab volt feltüntetve. Kiderült, hogy a zsákokban nem bab, hanem kenyér és nullásliszt volt. A szállitmányt *Ruzsvay Bertalan* jászapáti terménykereskedő adta föl Budapestre, *Szabó Gyula* Gizella-uti lakására cimezve. Szabó a lisztből Neiser Károlynéval pogácsát süttetett és azt a budapesti utcákon darabonkint 14 fillérért árusitották. Az eljárás megindult ellenük.

A közellátási rendőrség leleplezte özvegy *Bacskó Illésné* füszerkereskedőt, hogy *kenyeret, nullásliszt, cukrot, zsirt és mosószappant a megengedettnél drágábban hozott forgalomba.* Bacskóné beismerte, hogy régebben árusit üzletében drágább áron élelmiszereket és az árut leánya, *Horváth Józsefné* által eltulajdonitott jegyek ellenében szerezte be. *Lakásukon 14 cipőutalványt, 227 petroleumjegyet, 140 cukorjegyet és különféle élelmiszerjegyeket találtak.* Mindkettőjüket letartóztatták

Kereskedelem és udvariasság

Nagy érdeklődéssel olvastam a *Pesti Hirlap* március 30-iki számában nagy irótársadalmunknak, *Herczeg Ferencnek* a cikkét, amelyet egyetlen szappanvásárlása körüli tapasztalatairól irt. Máris előrebocsátom: *teljes mértékben egyetértek vele!* Egyetértek vele abban a tekintetben, hogy a magyar kereskedőnek elsősorban és mindenekfelett — *udvariasnak kell lennie.* Hetvenéves cégnek vagyok a főnöke, olyan cégnek, amelyet három nemzedéken át szogáltunk. Elődeink nevét, kereskedői becsületét a magam hozzáadott munkájával is igyekeztem mindig növelni, ahogyan csak tehettem. Véremben van az az igazság, hogy a gazdasági életben *nem a jogyasztóközönség van a gyárért és az üzletért, hanem a gyár és az üzlet — a közönségért.* A Baross Szövetségben is de lépten-nyomon mindenütt, amerre járok, magam vagyok a legkérlelhetetlenebb hirdetője ennek az igazságnak. A Baross Szövetségben, amelyre cikke végén Herczeg Ferenc hivatkozik, mindig arra oktatom és sxoktatom a fiatalokat, a kereskedelmi élet uj elindulóit, hogy bárki lép be az üzletükbe, vegyék tudomásul: *Vevő ő felsége lépett be!*

Vevő ő felsége!...

Ebből nem engedek. Kereskedő, aki ad valamit kereskedői hirnevére és tisztességére, az nem méricskéli sem szemmel, sem érzéseiben vevőjét. Kiszolgálja! Kiszolgálja akkor is, ha szegeny, kiszolgálja akkor is, ha gazdag, akkor is, ha előkelő angol ruhában, akkor is, ha városvégi kopottságban lép be a vevő. Mert mindig Vevő ő felsége lépett be. Vele szemben udvariatlannak, ridegnek, gorombának lenni a legnagyobb bün, amelyet kereskedő elkövethet s amelyet, ha nem is a paragrafusok, de az élet minden esetben megbüntet: *népszerütlenséggel, hanyatlással, bukással.*

De viszont!...

A kereskedő is elvárhat valamit a közönségtől. Ugyanazt. Az udvariasságot! Isten óvjon attól, hogy ezt a megjegyzésemet — *Herczeg Ferenc magára vonatkoztassa.* A legüribb és legelőkelőbb gondolkodásu magyar iró semmiesetre sem léphetett be úgy egy üzlet ajtaján, hogy — ha abban az üzletben igazi kereskedő, ha csupa tegnap felfogadott tanonc volt is! — ne kellett volna őt a legnagyobb udvariassággal és a legszolgálatkészebb jóakarattal fogadni. Nem azért, mert Herczeg Ferenc, hanem azért, mert vevő lépett be. Abban az üzletben, akkor, vagy elbizakodott, vagy sivárlelkü emberek lehettek, nem igazi kereskedők. Az ilyen ember nem kereskedő. Kereskedő igy nem fogadhat vevőt!

Felvethetnék néhány magyarázatot azokra a vádakra, amelyek mostanában egyre többször elhangzanak a kereskedelem ellen. Beszélhetnék nehéz helyzetünkről, beszélhetnék arról, mennyire fáj leginkább magunknak, hogy *nem teljesithetjük a közönség minden kivánságát.* Panaszolhatnám, mennyire neheziti az igazi magyar és úri gondolkodásu kereskedő életét, mennyire megcibálja lelkét az a tudat, hogy ha valaha, akkor most kell nem egy, de — *ezer szempontra vigyáznia.* A közönség idegessége még a legjobb szándéku, legnemesebben gondolkodó kereskedőt is zavarba ejtheti Szinte naponta keserves harcot vivunk azok ellen, akik — a jo ég tudja micsoda hiresztelések alapján —máról-holnapra kideritik, hogy ilyen vagy amolyan árut kell vásárolni. És pedig tizszer annyit, mint eddig, mert — holnap már nem lesz! Ezeket hivják „hamszterolók"-nak. Az ilyen hamszteroló nyakába veszi a várost, bejár 50—60 üzletet, szitkozódik, veszekszik és mindenütt igyekszik magának a szükségletein tulmenő árut kierőszakolni. Kétségtelen sulyos hibát követ el az a kereskedő, aki az *ezek ellen szóló idegességét átviszi a tisztességes szándéku vevőre is.* A kereskedőnek legyenek jó idegei! Ne essék abba az optikai csalódásba, hogy minden vevő — *halmozni akar.* A nem ismert vevő is lehet jószándéku és igazi kereskedőnek ezt a fajta vevőt az első szempilantásra fel kell ismernie. Akinek nincs meg az érzéke ehhez, nem méltó a kereskedő névre. Az az üzlet, amelyben nem ismerik fel az igazi vevőt, megbántják, sőt netán még áruhalmozással is meggyanusitják titokban — *nem igazi üzlet.* Kirakata, cégtáblája ragyoghat ugy, hogy még a napfényt is megszégyeniti — *még sem üzlet.*

Ezek miatt kell nekünk vádakat hallanunk és keserves következményeket viselnünk.

Erkölcsi kötelességem, hogy mint a felfejlődő uj magyar gazdasági élet legerősebb érdekképviseletének az elnöke, felszólaljak és harcoljak kétfelé: *igazságot szolgáltassak a kereskedőknek és a közönségnek egyaránt.* A kereskedők és a vevők között a kellemes és udvarias viszonynak kölcsönösnek kell lennie. Nemrégiben *Kállay Miklós* miniszterelnökkel, akinek kérdéseink iránt való érzékét és éleslátását mindnyájan ismerjük, éppen ezekről a kérdésekről beszéltünk. Ő szólt hozzám eképp:

— Ismered-e a kereskedelmi életre vonatkozó legfontosabb angol közmondást?

— Megfelelő embert a megfelelő helyre! — feleltem. A miniszterelnök ur azonban egy másik angol idézetre gondolt: arra, amely megállapitja, hogy a kereskedelmi életben *a harmadik nemzedék szokott csak szellemileg és lelkileg annyira feljejlődni, hogy az üzleti élet minden csinjabinját a legtökéletesebben ismeri és a legteljesebben alkalmazza is.*

Ez az igazság!

Herczeg Ferenc a Baross Szövetség feladatává teszi, hogy a kereskedelmi életnek „felesleges bajain" segitsen. Köszönöm a szövetség nevében ezt a bizalmát. Az a csodálatos és előretörő munka, amelyet a gazdasági élet átállitásában kifejtünk, feltétlenül kötelességünkké teszi ezt is: *nevelnünk kell a neveletleneket.* Minden tekintetben nevelnünk kell őket. Udvariasságra is! De engedje meg nekem, hogy hangsulyozzam: a tiszteletlenség, a vevő meg nem becsülése, sőt a vevő lenézése *nem a mi sajátságunk.* Ez a gondolkodásmód nem a mi köreinkből indult ki. S ha mégis fertőz esetleg itt is, akkor ennek a fertőzésnek mélyebben fekszenek az okai. Vannak, akiknek legkézenfekvőbb érdekük, hogy a magyar kereskedelem hitele és becsülete *lejárjon.*

Ezek pedig aligha lehetünk — mi magunk!... Fojtogató a levegő, nehéz a harc és Herczeg Ferencnek igaza van: ezt a harcot minden eszközzel meg kell vivni s eszközeink közé kell tartoznia — *az udvariasságnak is!*

Ilovszky János.

A hercegprimás a családvédelemről

Esztergom, márc. 30. Az esztergomi Katolikus Kör nagyböjti előadásait a nemzetmentő családvédelmi gondolatnak szentelte.

Az első alkalommal *Serédi Jusztinián* hercegprimás tartott előadást.

— Meg kell ismerni Istent — mondotta — és járatosnak kell lenni a hit tudásában, mert a tudatlanok voltak mindig az Egyház legfőbb ellenségei.

— A katolikus ifjutól azt kivánja az Egyház, hogy Istentől kapott hivatásának megfelelőleg készüljön a családi életre. A házasság sorsdöntő egy-egy ember életében, éppen ezért készülni kell rá.

Ennek kapcsán a biboros főpásztor kifejtette a keresztény családi élet, a gyermeknevelés, a hitvesi hűség legfőbb kérdéseit, majd befejezésében ujra nyomatékosan hangoztatta, hogy engedelmesnek és áldozatoslelkünek kell lenni az Egyház és a haza iránt egyaránt.

Enyedy Andor református püspök a magyar elit kötelességéről

Miskolc, márc. 30. *(A Pesti Hirlap tudósitójától.)* A 110 éves Miskolci Nemzeti Kaszinó közgyülésén dr. *Enyedy Andor* tiszáninneni református püspök tartotta a szokásos Szemere-serlegbeszédet. A püspök a magyar elit kötelességeit vázolta érdekes beszédében.

— Az elit — mondotta többek között — azoknak a férfiaknak vagy nőknek a csoportja, akik a tömegből, a társadalom átlagos tagjai közül kiválnak. Az elitnek ez a kiválása megnyilatkozhatik és megnyilatkozik az érzések nemességében, az izlés választékosságában, az érdeklődés, lelkesedés, a rossztól való irtózás, az igaz, nemes és jó iránti fogékonyság magasabb fokában. Jelentkezhetik a kiválás értelmi téren a több tudásban, a nagyobb hozzáértésben, a mélyebb bölcseségben, élesebb itélőképességben . . .

— Az elit hivatása az, hogy kifejlesszen, az emberek elé állitson, a multból a jövőbe átmentsen egy magasabb életformát: az eszményekért lelkesedő és küzdő ember életformáját. Hivatása az, hogy vegetativ vagyis csak napról-napra tengetett, továbbá az önző és anyagias élvhajhászó életszemléletből minél többeket, lehetőleg az egész tömeget kiragadja és felemelje. Hivatása az elitnek, hogy a társadalom lelkiismerete, hajtó- és lökőereje legyen, olyan célok felé, amelyek a közösség érdekeit szolgálják és feladatait képezik.

— A magyar nemzeti társadalom elitjét azok alkotják, akikben él és öntudatossá válik a magyar nemzet géniusza, szelleme és lelke. Ennek az elitnek az a hivatása, hogy féltékenyen őrizze a magyarság szent hagyományait. Ne engedje elhalványodni nemzeti értékeinket, tündöklő jellemvonásainkat, és ne engedje szem elől téveszteni történelmi hivatásukat és e hivatásból eredő kötelezettségeinket sem. A magyar elit hivatása előre vinni a fejlődés utján a magyarságot. Mert ha felülről erőszakolják rá a nemzetre a fejlődést, akkor azzal szemben mindig kifejlődik egy kis dacos ellenállás. Ha pedig alulról erőltetik a fejlődést, annak a következménye könnyen lehet forradalmi rázkódtatás. Az a jó, ha a nemzet és társadalom belülről érik meg a reformra, önként fogadja el és magától valósitja meg a haladás eszméit. Ma az a hivatása is van a nemzet elitjének, hogy a belső frontot tartsa, erősitse és küzdjen az egységet lazitó, kitartást gyengitő, demoralizáló és destruáló hatások, aknamunkák ellen.

A Műcsarnok tavaszi kiállitása

A Képzőművészeti Társulatnak vasárnap megnyilt tavaszi tárlatán a nagy csarnok közepén vitéz *nagybányai Horthy Istvánnak Burján László* festette arcképét látja a látogató. A művész a hősi halált halt Kormányzóhelyettest repülőtiszti formaruhában ábrázolja, amint jobbjában sapkáját tartja, baljában szolgálati fegyverét markolja meg. Tekintete határozott, arca kedves, jóságos. Maga a kép a művésznek egyik legjobb alkotása.

Az első terem kiállitói között örömmel üdvözöljük *Bosznay Istvánt*, a kitünő tájképfestőt, az erdők és csalitok varázsának poétalelkü megörökitőjét, akitől régóta nem láttunk képet nyilvános kiállitáson. A szemközti falakon viszont *Benkhardt Ágost* jól választott témájú tájképeinek üde zöldjében gyönyörködhetünk. A többi tájképfestők is művészetük legjavát nyujtják. Ifj. *Czene Bélának* a mezei munkáról festett stilizált temperaképeit őszinte meggyőződés hatja át. Ugyanezzel a technikával dolgozott *Sz. Lám Ilus*, aki egy üde koratavaszi képpel és egy áhitatott Madonnával szerepel.

Négy tempera-képet állitott ki *Istókovics Kálmán*, aki különösen bravurosan kezeli ezt a technikát. Az első teremben egyik nagy szintetikus képe az *emberi munkát* mutatja be, mint idő felett álló örök folytonosságot. A művész másik temperája *Vazul megvakittatását* ábrázolja.

A *munka* és a *nyugalom* ábrázolása után következik a *csata*, amelyen a művész a középkori és az újszerü fegyverek gigászi harcát mutatja be.

A második teremben jeles tájképfestőink egész sorával találkozunk. Itt vannak *Szilágyi Lajosnak, Barkász Lajosnak, Kóbor Henriknek, Kárpáthi Jenőnek, Gaál Lorencnek, Gál Jánosnak, Horváth Bélának, halasi Horváth Istvánnak* válogatott művei. De itt kezdődik meg a kiállitás vidám hangulatú arcképeinek sorozata, amelyek bizonyos fokig meg is különböztetik ezt a kiállitást elődeitől. Ezek közt említjük *Áldor János* lila-fehérruhás női portréját, *Komáromi-Katz Endre* kékruhás leányát, *Huber Istvánné* kékvörösbe festett arcképét és *Győrffy István* puha finomsággal festett művét. *Czencz Jánostól* is láttunk színekben pazar női arcképet. *Burján László* Raffay Erzsi-arcképe piros színben maga a derü és az élet. Sikerült mű *Gussich Jenőnek* barna és zöld színekben festett en face-arcképe, finom kéztartással, az ujjak közt égő cigarettával. *Szemerei Markovics Béla* üde képén a pirosbluzos „Kató"-t szintén cigarettával látjuk.

Basilides Barna letompitott színü rajzos arcképeiből és gobelinszerü mesevilágából szintén szép sorozatot láttunk együtt.

A további termekben lévő művek közül emeljük ki *Kövér Gyulának* barna és bíborbársony között „Pihenő leányát". Ez bravúros műve a festőnek. *Mihalovics Miklóstól* kicsiny, de változatos képsorozatot láttunk arcképekből és tájképekből.

Vig Bertalan „Utazás Turkesztánba" címmel egy személyes emlékét festette meg. *Gaár Vilmos* jeles koloristának mutatkozik, „Hazatérő búcsúsok" cimü vászna.

Sok szép tájkép látható a XIV. teremben. Ilyen *Gyoroki Pálnak* széles ecsetkezeléssel festett képe „Széna-tér Tokajban". *Nagy Vilmos* Kőszegből és Sopronból festett meg finom architekturás részleteket. *Havasi Horváth István* az Oltot és a Hargitát, *Vagner Andor* a szekszárdi Benedek-völgyet mutatja be *Bíró József* egy patricius házat festett meg Egerben, *Undi Mária* kolozsvári lépcsőket, *havasi Horváth István* a befagyott Dunát Téténynél, *Böszörményi János* egy dunaparti részletet. Jó gondolat volt ezeket a hazai tájakat egy teremben egyesiteni.

A szobrászati részt a nemrég elhunyt fiatal szobrásznak, *Vastagh Évának* „Hableányok játéka" cimü hármas aktja vezeti be. Egy tehetséges művész minden becsvágya benne van ebben az alkotásban.

Komoly, az ábrázolthoz méltó munka *Prohászka Ottokár* püspök szobra. *Damkó József* alkotása. *Mátrai Lajostól*, *Borbereki Kováts Zoltántól* és *Petri Lajostól* láttunk még finom portré-szobrokat. *Maugsch Gyula* egy kecses női aktot állitott ki.

A többi plasztikai müvek közül kiemeljük *Tóth Gyula* finom vonalú „Jó pásztor" cimü művét, *Varga Ferenc* bronzát, *Várdeák Ferenc* Juskó Béla arcképét, *Kapitány József* férfiképmását, *Siklódi Lőrinc* „Üldözöttjét", *Meggyesy Ferenc* Szent Gellért-legenda részletét. Finom zárt kompozició *Schrotta János* „Holdsarló" cimü műve, antik példák hatottak *Matos Lajosra*, aki egy gerelyvetőt és egy fiúgyermek-aktot állitott ki. *Istók János* szép kis Hannája, ditrói *Siklódi Lőrinc* „Győztes" cimü műve, *Füredi Richard* Petőfije, és *Makovinyi Kálmán* „Zsuzsája" mind komoly alkotások.

E nagyobbszabásü műveken kivül számos kisplasztikai tárgyat, köztük sok érmet és plakettet is láttunk. Ezek közül elsősorban említjük *felsőeőri Fülöp Elemérnek XII. Pius* pápát ábrázoló plakettjét; a további anyagból pedig ki kell emelnünk *Reményi Józsefnek* apró szobrait és plakettjeit, amelyekben egy kiváló művésznek érett alkotásai jelentkeznek.

A grafikai kiállitáson feltünik *Haranghy Jenőnek* „Négy evangélista" cimü freskó kartonrajza, amelyben a művész művészetének legjavát nyujtja. Ezenkivül még szép rézkarcokat is láttunk Haranghytól, szintúgy *Komjáthy Gyulától* és *Varsányi Ferenctől*; ez utóbbi a keleti harctérről hozott vázlatokat.

A grafikai rész egyik gyöngye *Feszty Masa* „Öreg halász" cimü szénrajza. Szépek még *Hende Vincének* budapesti akvarelljei, *Bajor Ágost* Esztergomot festette meg, *Szörényi Reischl Károly* a Mátyás-templomról és a királyi palotáról állitott ki rendkivül finom vizfestményeket.

Befejezésül meg kell emlékeznünk a kiállitás kitünő elrendezéséről, amelyet *Haranghy Jenő* és *Kása Gábor*, valamint *Mátray Lajos* szobrászművész végeztek.

Siklóssy László.

A megálmodott sorsjegy-nyerőszám:

A történet magvának hitelességéhez már csak azért sem fér kétség, mert sokan, különböző változatokban mesélik. Leggyakrabban igy: Kovács József pestkörnyéki béres végigjárta az összes hivatalos helyeket, mig nagynehezen megtudta, hogy egy bizonyos számu osztálysorsjegy melyik árusitóhelyen kapható. Más szám nem érdekli. Végtelenül boldog, amikor azt a számot végül is megkapja. Hetek mulva megtartják a sorsolást és sorsjegyével nagy összeget nyer. Hire terjed és ismerősei unszolják, árulja el, hogyan tudta előre a nyerő számot. Az egyszerü ember végül is elárulja titkát. Azt álmodtam — mondja —, hogy hét fecske szállt a sövényre, aztán fölrepültek és megint visszajöttek, nyolcszor egymásután. Utána három nagy fehér szám jött elém, meghajoltak és fölébredtem. Gondoltam, hétszer nyolc az ötvenkettő és a három másik számot is ügyesen felhasználtam. Igy jött ki a szerencseszámom; megkerestem és megvettem ezt a sorsjegyet.

— Nagy szamár vagy, Jóska — mondja erre az egyik öregebb gazda —, téves uton indultál, hiszen hétszer nyolc az nem ötvenkettő, hanem ötvenhat! Számod hibás volt!

— De már hogy lett volna az hibás — feleli sértődötten a legény —, hiszen megütötte a nagy nyereményt!

Igy a történet. És Jóskának tényleg igaza volt annyiban, hogy a nyereményhez végeredményben csak két dolog kell: szerencse és sorsjegy. Ehhez pedig, hogy egyáltalán megtudjuk, hogy kipróbálhassuk, van-e szerencsénk, csak egyetlenegy dolog kell: sorsjegy! Tehát vásároljunk osztálysorsjegyet.

A tenger rejtelmei

Alig van a természetnek rejtélyekben gazdagabb és titokzatossággal teljesebb területe, mint a tengerek világa. A tenger egyébként is mindig rejtelmeket jelentett és tartogatott az emberek számára, akár mint kalandos utazók vágtak neki az ismeretlennek, akár mint tudósok tanulmányozták a hatalmas viztömegek életét. A tengerek állatvilága sokkal gazdagabb, sokkal változatosabb és a kutatónak sokkal több meglepetést nyujt, mint a szárazföldé. Ha csak azt az arányt nézzük, hogy Földünk felszinét háromnegyed részben viz boritja, máris természetesnek találhatjuk a tudósoknak ezt a feltevését.

Mert a hatalmas, mozdulatlan vagy hegynagyságu hullámokat hömpölygető viztömeg mélyén gazdag élet nyüzsög, eszik, szaporodik és harcol a létért. Ezt a világot feltárni, megismerni és másokkal is megismertetni olyan feladat, amely méltán lehet becsvágya minden tudósnak, minden kutatónak.

Igy érthetjük meg aztán annak a három német fiatalembernek kalandos utját és elszánt kisérletét — amelyet végül is teljes siker koronázott —, hogy nekivágtak az óceánnak és búvárharang nélkül leszálltak a tengerfenékre fényképezni, megfigyeléseket végezni és tudományos adatokat gyüjteni.

Fürdőnadrágban a tenger alatt

Hass János orvostanhallgató volt a bécsi egyetemen és családja megnyugodva küldözte neki havonta a szokásos zsebpénzt azzal a meggyőződéssel, hogy fiuk hamarosan befejezi tanulmányait és mint békés körorvos, hamarosan elhelyezkedik valamelyik városkában. De nem igy történt. Hass barátunk esténként, amikor iróasztalára hajolt, hogy elmélyedjen a tanulmányokban, nem annyira az anatómiát és a gyakorlati sebészetet olvasgatta, hanem kizárólag élettannal foglalkozott, annak is egy egészen sajátosságával, a tengerek világával.

Ez érdekelte legjobban és már akkor elhatározta, hogy egész életét ennek a kérdésnek tanulmányozására forditja. Hamarosan társakra is akadt, *Böhler Jörg* orvostanhallgató és egy ugyancsak fiatal jogász, *Wurzian Alfréd* személyében. A lelkes fiatalemberek megértvén, hogy minden elméleti tudásnál többet ér a tapasztalat, elhatározták, hogy leszállnak a tenger mélyére.

Igen ám, csakhogy ehhez az elhatározáshoz pénzre volt szükség és pedig sok pénzre. Ilyen vállalkozást először alaposan fel kell szerelni mindenféle tudományos eszközzel, műszerekkel, búvárruhákkal, különleges fényképezőgépekkel, hogy a hatalmas hajóról ne is beszéljünk, amely azután az expedició tagjait elviszi a kivánt helyre. A három fiatalembernek pedig csak lelkesedése volt, de pénze nem. Azonban ez alkalommal a lelkesedés is elég volt. Mert leleményesen saját maguk szerkesztettek összeegy, a vizben is használható fényképező masinát, néhány vadászeszközt, szigonyt, horgot és hálót, azután Hamburgból egy alkalmi hajóval elindultak Nyugat-India felé.

Az első expedició — amelyet azután később több is követett — még a háboru kitörése előtt indult utnak.

Búvárharang hiányában, ugy határoztak, hogy fürdőnadrágban szállanak le a tenger mélyébe.

Fényképezés husz méteres mélységben

Megérkezve Nyugat-Indiába, kiválasztottak egy szigetcsoportot Great Bonaire közelében és megkezdték kutatásaikat. Természetesen sok, majdnem elháritathatlan nehézség merült fel a három fiatal tudós előtt, őket azonban nem olyan fából faragták, hogy a nehézségekkel meg ne birkózzanak. Nap-nap után leszálltak a tenger mélyébe, először természetesen csak másodpercekre, de azután hosszas kisérletezéssel sikerült annyira „megjavitani a rekordot", hogy percekig is a viz alatt tudtak maradni.

Csodálatos világ tárult elejük.

Halak, rákok, tengeri sünök, csillagok, tömlősállatok, meduzák, moszatok, ázalagok nyüzsögtek a mélyben milliárdszám. Minden egyes leszállásuk alkalmával egyre-másra készitették a fényképeket, amelyek természetesen sokkal tökéletesebbek voltak, mint azok, amelyeket mások készitettek búvárharangon keresztül. Saját maguk által szerkesztett szigonyaikkal és hálóikkal sok olyan állatot sikerült zsákmányul ejteniök, amelyeket eddig nem ismertek a szakemberek sem.

Életük bizony elég nehéz volt a szigeten, messziről kellett az ivóvizet hozniok, maguk fogta halakat és rákokat ettek, meg kellett küzdeniök a forróövi éghajlat minden nehézségével.

Hét hónapot töltött itt a három német fiatal kutató a szigeten és hét hónap elteltével, hatalmas tudományos eredményekkel gyarapodva, utnak indultak haza.

Otthon érthető érdeklődéssel hallgatták beszámolójukat, amely a tudományos társaságok figyelmét is felkeltette, úgyhogy Hass 1942-ben két izben is előadást tartott Berlinben kutatásainak eredményéről.

Második expedició az Égei-tengeren

Most már sokkal tökéletesebben fölszerelve, több munkatárssal, — a kik között a hires müncheni biológus, dr. Beckh is helyet foglalt — Hassék ujra fölkerekedtek és most az Égeitengerre utaztak le. A Sporádok szigetcsoportjain kezdték meg tudományos munkájukat.

Itt már a tökéletesebb eszközökkel sikerült harmincöt méter mélységbe leszállani és ott is rengeteg fölvételt készitettek. Négyhónapi kutatómunka után — az expedició eljutott a peloponnézusi tengerszorosba és Krétára is — körülbelül száz láda értékes anyaggal megrakodva visszatértek Németországba.

Hass kijelentette, hogy amint mód és alkalom nyilik, azonnal utra kel ujra és körulutazza a földet, mert a trópusi tengerek életét is tanulmányozni akarja. Reméli, hogy még sok értékes adattal járulhat hozzá a mélytengerek világának megismeréséhez.

Megoldódott a dunaparti halott rejtélye

Megirtuk, hogy egy rendőr vasárnap reggel a Petőfi-tér irányában, a Duna medrének szélén, véres, bezuzottfejü férfira bukkant. Az eszméletlen fiatalembert — akinek zsebében *Kohn László* 22 éves kazánfütő nevére szóló iratokat találtak — a mentők a *Rókus*-kórházba vitték. Ott azonban a nélkül, hogy kihallgathatták volna, *meghalt*. Hétfőn egy fiatalember jelentkezett a mentőknél, majd pedig a főkapitányság bünügyi osztályán és bejelentette, hogy *ő Kohn László kazánfütő és az iratai eltüntek*. A rendőrség megindította a nyomozást és keddre kiderült a halott ember rejtélye.

Kohn László ugyanis a tetemnézőben *felismerte a halottban ismerősét, Laki István 22 éves állásnélküli egyént*, akit utóbb édesanyja is felismert. A rendőrség kideritette, hogy Laki István magához vette, majd eladta öccsének több rend ruháját és egy kerékpárgumit és az *igy szerzett, körülbelül kétszáz pengőt, elmulatta*. Meghivta Kohn Lászlót és több kocsmában ittak együtt. Kohn csak arra emlékezik, hogy egy Kazinczy-utcai vendéglőben voltak utoljára és amikor *felébredt, egy utcai padon találta magát, de órája, cipője, felsőruhája és a kabátja zsebében levő iratai eltüntek*. Laki István — ugy látszik — magához vette Kohn iratait, eladta ruháit és tovább folytatta a mulatozást. Szombaton éjszaka vagy a hajnali órákban, nyilván teljesen ittas állapotban, *leesett a rakpartról, a Duna medrének szélén három méter mélyen levő kövekre zuhant és igy támadtak a koponyasérülései, amelyek aztán a halálát okozták*. A rendőrség intézkedésére egyébként Laki István holttestét felboncolják, hogy halálának közvetlen okát pontosan megállapitsák.

Lóverseny

A keddi ügetőversenyek eredményei

I. 1. Izsák (Szemerédi), 2. Erdély, 3. Diva Fm.: Mese, Vitamin D., Mirza, Rózsika, Doll Hall, Rézangyal, Elnök, Jáspis. Tot.: 10:21, 18, 27, 62, 133—333. — II. 1. Harcos (Reinisch), 2. Bella, 3. Babatündér. Fm.: Trencsén, Harcos N., Hunyad, Fuss, Sunyi, Durcás, Dana B., Nebojsa, Négus II. Tot.: 10:295, 30, 21, 16, 817—685. — III. 1. Csorbató (Kovács II.), 2. Meridián, 3. Kálnok. Fm.: Bázis, Bogaras, Radnót. Hü, Ördög, Selyp, Hernád, Irány. Tot.: 10:143, 47, 61, 72, 1303—1335. — IV. 1. Dévény (Fityó), 2. Bell Hall, 3. Clano. Fm.: Erény, Victoria, Erdőszépe, Ellák, Tibro, Bengész, Ila, Extra, Dusi, Cili, Előkelő, Félénk. Szabolcs. Tot.: 10:31, 14, 12, 31, 41—208.

V. 1. Urfi (Horváth), 2. Gazsi, 3. Gulliver. F. m.: Cabala, Ursus, Zivatar D., Zarándok, Álom, Csakugyan, Cirill F., Lepsi, Kelevéz, G. H. Robinson, Pamuki Hárpia, Angyalka, Ohio, Ébredő, Csongor. Tot.: 10:40, 20, 19, 48, 333—266. — VI. 1. Dolly (Vadász), 2. Cicoma MIR, 3. Mesés. F. m. Ballada II, Cerkész T., Igéret, Pamela, Jupiter, Humor, Őszirózsa, Marczika, Tarzan, Rolló, Előre.

ÉRTE MEGYEK

április 2-ig I. oszt. sorsjegyemért, mert a főárusitók tovább nem tarthatják fenn.

Ha április 2-ig nem viszem el, ugy a főárusitók uj igénylőknek adják el sorsjegyemet.

Napi hirek

— **Napirend.** *Március 31. Szerda. Róm. kat.: Guidó. Protestáns: Árpád. Gör. kat.: Hipac. — Budapesten a Nap kel 6 óra 26 perckor, nyugszik 19 óra 11 perckor; a Hold kel 4 óra 06 perckor, nyugszik 13 óra 52 perckor.*

— **Finn ujságirók érkeznek Magyarországra.** Helsinkiből jelentik: A helsinki lapok főszerkesztői, valamint az egyik vidéki finn lap főszerkesztője, április első felében hatnapos látogatásra indulnak Magyarországra. A finn bizottság vezetője dr. *Namelin Ragnar*, a finn külügyminisztérium sajtófőnöke, aki magyarországi látogatása alatt előadást tart „Finnország Kelet és Nyugat között" cimmel. A nyolctagu sajtóbizottság magyarországi tartózkodásának célja, hogy még jobban elmélyitse a magyar-finn kapcsolatokat. A finn ujságirócsoportot a német birodalmi fővárosban *Sztójay Döme* berlini magyar követ ebéden látja vendégül.

— **Beiktatták a MABI uj alelnökét.** A Magánalkalmazottak Biztositó Intézetének igazgatósága hétfőn ülést tartott, amelyen Kállay Ubul elnök beiktatta hivatalába az önkormányzat most kinevezett alelnökét, dr. Szakáll Aladárt. Ezután Kresz Károly üdvözölte Kállay Ubult abból az alkalomból, hogy tiz éve áll az önkormányzat élén.

— **A bolgár tüzharcosok kiküldöttje Budapesten.** A Bolgár Nemzeti Tüzharcos Szövetség kiküldöttje, *Halacseff Iván* ny. tábornok Budapestre érkezett, hogy a magyar tüzharcosokkal felvegye a bajtársi érintkezést és még szorosabbra füzzék a magyar-bolgár világháborus fegyvertársi jóviszonyt. A bolgár tábornok tisztelgő látogatást tett a Magyar Tüzharcos Szövetség székházában, ahol vitéz gróf *Takách Tolvay József* országos elnök és *Kertész Elemér* országos ügyvezető alelnök fogadta. A bolgár kiküldött a magyar tüzharcosokkal megbeszélte a májusban Budapesten és Szófiában rendezendő magyar és bolgár tüzharcos ünnepségeket, majd megkoszorúzta a Hősök Emlékkövét. A bajtársi vacsorán résztvett *Tocher Dimitri* budapesti bolgár követ is.

— **Ravasz László előadása Szent Ágostonról.** A Parthenon-Egyesület abból az alkalomból, hogy Szent Ágoston Vallomásainak forditása a legközelebbi napokban jelenik meg két nyelven, két kötetben, felkérte Ravasz Lászlót, a Dunamelléki Református Egyházkerület püspökét, hogy Szent Ágostonról mint emberről és mint iróról tartson előadást. Az előadás április 9-én, pénteken 6 órakor lesz az Ujvárosháza közgyülési termében (Váci-utca 62—64). A meghivókat az Egyesület főtitkári hivatala (Szabadság-tér 9.) a közelebbi napokban küldi szét. A belépőjegyeket a Franklin Társulat könyvesboltja árusitja.

— **A budapesti közjegyzői kamara** közgyülésén meleg, bensőségteljes ünnepség keretében ülték meg dr. *Lázár Ferenc* felsőházi tag kamarai elnöki működésének tizéves fordulóját. Az elnököt a kamara nevében dr. *Kőrössy Bertalan* kamarai elnökhelyettes köszöntötte, majd a közgyülés tagjai lelkesen s hosszasan ünnepelték. A jubiláló elnök meghatott szavakkal mondott köszönetet.

— **Fontos biztositási tanácsok.** Mindenki vizsgálja át biztositási kötvényét, mert annak összege bizonyára már nem felel meg a mai viszonyoknak. Saját érdekében emelje fel biztositását, másképpen kára *teljesen* nem térülhet meg... Nem kellene életbiztositását is felemeltetnie? ... Háboru esetére is érvényes!... Vagy még nincs biztositása? Mielőbb kösse meg, de balesetbiztositásra is gondoljon.

— **Lelkigyakorlatok a honvédség tisztjei részére.** A Manréza a férfi lelkigyakorlatosház három és félnapos lelkigyakorlatot hirdet a m. kir. honvédség tényleges és nyugállományu tisztjei részére május 25-én estétől május 29-én reggelig. E célra a Zugligetben 54 szobás modern épület áll rendelkezésre. Teljes ellátás, lakás. fütés három és félnapra 40 pengő. Ezenkivül 16 zsir, 14 kenyér és 8 liszt váltójegyet kér a Manréza. Előre jelzett kivánságra diétás ellátás kapható. A lelkigyakorlatra jelentkezők levelezőlapon a Manréza Igazgatás, Budapest I., Labancz-ut 57. vagy távbeszélőn 164—375 számra közöljék személyi adataikat (név, rendfokozat, lakcim), hogy a lelkigyakorlatokra előjegyezhetők legyenek.

— **Országzászlóavatások.** Az EONB számos uj Országzászlót avatott fel országszerte. Szamosujvár város ezrek jelenlétében avatott. Ott volt a környék népe és sok küldöttség. Vác város adta az első lobogót. Az EONB kiküldöttének beszéde után Tamássy Károly polgármester vette át az uj Országzászlót. — A háromszékmegyei Szárazajta székelysége nagyszabásu felsorakozással ünnepelte az országzászlóavatást. Dr. Polonkay Tivadar orsz. képviselő, majd a központ nevében Losonczy Ferenc zászlóbiztos beszélt. A bácsmegyei Mélykutöreglak leventéi által felállitott Országzászlót is beiktatta az EONB.

— **Házasság.** *Nagy Rudolf* és neje, *Varga Piroska* leánya, *Katalin*, március 31-ikén, szerdán este félhét órakor a belvárosi főplébánia templomban házasságot köt *Pénzes János* zászlóssal.

Vizállás

A *Duna:* Regensburgnál és Mohácstól lefelé apad, máshol árad, alacsony vizállásu. Bécs 225 cm. 20%, holnap 225 cm. 23%, Budapest 186 cm. 17%, holnap 204 cm. 19%. — A *Tisza:* Vásárosnamény és Tokaj között árad, máshol apad, alacsony vizállásu. Szeged 150 cm. 15%. — A *Balaton:* Siófok 79 cm. 65%. — A *Velencei-tó:* Agárd 116 cm. 55%.

Vállalati sportegyesületeknek vagy magánosoknak TENNISZPÁLYÁKAT BÉRBEADUNK a Ferenc-körut mellett és a Margit-szigeten. Lillom-utca 3/a. Tel. 135—739.

— **Kállay Miklósné felhivásának visszhangja Szegeden.** Szegedről jelentik: *Kállay Miklós* miniszterelnök feleségének az ország lakosságához intézett felhivása, amelyben a hadiárvák gondozása és felnevelése érdekében országos mozgalmat indított, Szegeden élénk visszhangra talált. Megtörtént az első önkéntes felajánlás is. A Rudolf-tér 14. számú ház lakói, számszerint tizen, vállalták egy szegedi hadiárva gondozásának és neveltetésének költségeit.

— **Győry Elemér református püspök a felsőház tagja.** Győry Elemér, az uj dunántúli református püspök egyházi méltósága alapján tagja lett az országgyülés felsőházának. Elődjének, a nyugalomba vonult *Medgyaszay Vincének* felsőházi tagsága megszünt, ennek folytán az uj püspököt hivják majd most be a felsőházba.

— **Pellegrinetti biboros meghalt.** Rómából jelentik: *Ermenegildo Pellegrinetti* biboros a keddre virradó éjszakán hatvanhétéves korában elhunyt. Pellegrinetti az utóbbi napokban sulyos műtéten esett át. Pellegrinettit XI. Pius pápa 1937-ben nevezte ki biborossá. Azelőtt belgrádi nuncius volt és egyik legjobb ismerője a Vatikánban a balkáni kérdéseknek. Pellegrinetti biboros tiz nyelvet ismert, köztük a magyar nyelvet is. Halálával a bibornoki testület negyvenhat tagra csappant. Eddig még sohasem volt ilyen kevés tagja a testületnek.

— **Kormányzói elismerés.** A Kormányzó a honvédelmi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy Bari Zoltán államvasuti felügyelőnek a honvédelem érdekében kifejtett értékes és hasznos munkásságáért elismerését tudtul adják.

— **Meghalt a szlovákiai Magyar Párt egyik legrégibb tagja.** Pozsonyból jelentik: Néhány nappal ezelőtt hosszas betegség után 78-ik évében meghalt *Hoczman Mátyás* nagymihályi bőrcserző-mester. Az elhunyt alapitótagja volt a keresztényszocialista part nagymihályi helyi szervezetének, amely evtizedekkel ezelőtt alakult meg.

— **Európaiak a trópusi klimában.** Berlinből jelentik: *Buddenberg* tanár nyilatkozott a tuberkulózis kérdéséről, különös tekintettel a forróégövi országokra. Arra a megállapitásra jutott, hogy a tulajdonképpeni trópusi klima a tuberkulózis minden formájára rendkivül kedvezőtlen hatást gyakorol és hogy ennek főoka a levegő nagymértékü nyirkossága. Az egyes trópusi klimaformáknak a tuberkulotikus folyamatra gyakorolt hatását még igen kevéssé fedték fel ahhoz, hogy ebben a kérdésben megfelelő itéletet lehessen alkotni. A kutatások során mindenesetre meg lehetett figyelni a családi tuberkulotikus terheltséget. Ha tuberkulotikus fertőzés történt, azonnal tanácsolni kell a nyirkos trópusi klimáról való elköltözést. Ebből a szempontból kivételes helyzetben vannak a száraz parti klimáju helyek. Buddenberg hangsulyozza, hogy különösképpen a nők vannak veszélyben és pedig trópusi tartózkodásuk első esztendejében. Egyébként ez az utóbbi jelenség a tuberkulózissal terhelteknél a testi adottságtól is függ.

— **Prohászka emlékünnepség.** Az Országos Szent Gellért Egyesület pénteken délelőtt ½12 órakor a Szent Gellért-utcában lévő plébánia falán elhelyezett emléktábla előtt, majd közvetlenül utána az Ujvárosháza dísztermében emlékezik Prohászka Ottokár püspökre.

— **Elfogták a nagyvásárcsarnok raktárának fosztogatóit.** A nagyvásárcsarnokban észrevették, hogy az utóbbi időben ismeretlen tettesek sorozatosan fosztogatják a raktárt. A betörők álkulccsal hatoltak be és tiz esetben loptak el nagyobb mennyiségü árut. Utóbb már annyira nekibátorodtak, hogy gépkocsin szállitották el a lopott holmit. A detektivek most kinyomozták, hogy Polyánszky László 30 éves parkettakészitő, Vidák Miklós 24 éves hentessegéd és Magyar János 21 éves napszámos követték el az álkulcsos betöréseket. A rendőrség letartóztatta őket.

— **Bolgár előadó a magyar rádióban.** Vassilev Slavi bolgár laptudósító, már több cikkben és rádióelőadásban beszélt a bolgár és a magyar nép közötti kapcsolatokról, többek között előadást tartott Magyarország szabadságharcairól és kulturájáról azzal a céllal, hogy a két nép közelebbről megismerje egymást. Vaszilev Slavi most ujabb előadást tart és pedig április 5-én, hétfőn este 8.15-kor a magyar rádióban Budapest II. hullámhosszán beszél Bulgária ősi kulturájának ősi forrásáról, szokásairól és hagyományairól.

— **Megmérgezte magát egy tisztviselő.** Rudolfi László 36 éves tisztviselő a Bethlen Gábor-utca 33 sz. házban lévő lakásán hétfőn éjjel gázzal megmérgezte magát. Hajnalban vették észre tettét, de akkor már halott volt. Kezében női fényképet tartott. Az arcképre kusza irással ennyit jegyzett fel: „Ezzel együtt temessenek el." A főkapitányság életvédelmi osztálya kutatja az öngyilkosság előzményeit.

— **A vásárcsarnokok és nyilt piacok kicsinybeni árai.** Marhahus 370. Borjuhusok 380. Juh hátulja 220—270, eleje 180—210. Sertéskaraj 430—470, tarja, comb, lapocka 350—370, oldalas 260, szalonna, zsirnak való, bőrrel 314. bőr nélkül 334, háj 360, zsir 380. Élő tyuk 420, csirke 480, liba 500, kacsa 480, pulyka 460, gyöngytyuk 460. Tisztitott tyuk 470—500, csirke 550—589, liba 510, kacsa 490, pulyka 470, gyöngytyuk 470. Tojás 420, hütőházi 420, meszes 400. Ponty élő 400—440, jegelt 380—420. Teljes tej lit. 52, tejföl lit. 230, teavaj 730, paszt. 770, tehénturó 130—150—240, Egys. és közs. kenyér 44. Lencse 80—100, borsó, sárga, feles törm. 72, zöld 60, bab, fehér 74. Burgonya nyári rózsa 23, őszi 26. Vöröshagyma 35, fokhagyma 99, fejeskáp. 36—48, kel 40—55, savanyukáp. 58, kalaráb 23—33, sóska 260—650, paraj 160—280, fejessaláta drb 20—100, petrezselyem 53—68, sárgarépa 28—40, hónapos retek ujd. csom. 28—150, kalaráb ujd. lev. 100—240. Alma 200—528, közönséges 160—276, narancs vörösb. 540—700, sárgab. 500—620, citrom drb 24—40 fill.

AZ ELSÖTÉTITÉS ESTE 9 ÓRÁTÓL REGGEL 5 ÓRÁIG TART!

Spellman érsek tiszteletére ebédet adtak Londonban

London, márc. 30. (Bud. Tud.) Az Egyesült Államok nagykövetsége Spellman newyorki érsek tiszteletére ebédet adott. Az ebéden részt vett Abdrevs altábornagy, az európai hadszintér amerikai parancsnoka, továbbá Cadogan parlamenti államtitkár. A spanyol nagykövetség egyik képviselője, valamint több más magasrangu brit és amerikai személyiség.

— **A volt Attila-utca neve véglegesen: IV. Béla-ut.** A Közmunkák Tanácsa a mult év őszén az Attila-utcát IV. Béla-útnak nevezte el. Az elnevezés ellen — a főváros és a posta részéről is — azóta ellenvetések hangzottak el. A Közmunkák Tanácsa most az érvek ellenére is fenntartotta elhatározását azzal a megokolással, hogy IV. Béla a legnagyobb magyar királyok egyike volt, ő alakitotta ujjá a tatárjárás után az országot is, ezért nevét nagyságához méltóan a főváros belső területén kell utcanévvel megörökiteni.

— **Megjutalmazták a magyar nyelv tanulásában kiváló csáktornyai horvát tanulókat.** A csáktornyai állami elemi iskolában a Dunántuli Közművelődési Egyesület a magyar nyelv tanulásában kitünt több szegénysorsu horvát növendéknek osztott ki elismerő emléklapot és pénzbeli jutalmat. A kitüntetett növendékek hazafias versek szavalatával bizonyitották pompás magyar kiejtésüket és lelkes hazafias érzésüket. Sziklay János elnök a magyar nemzeti érzés megőrzésére buzditó beszéd kiséretében kiosztotta a jutalmakat. A buzgón és önfeláldozóan működő tanitói kart végül Missuray-Krug Lajos köszöntötte. Az ünnepség a magyar Hiszekegy eléneklésével záródott.

— **Az olaszországi magyarbarát egyesület uj elnöke.** Az olaszországi magyarbarát társaság elnöki tisztét *Martino di Valperga* államminiszternek az elnöki székből való távozása után *Mario Arlotta* nagykövet vette át. Mint a Giornale d'Italia irja, a társaság még nagyobb bensőséggel fogja ápolni a két nép közötti hagyományos és kulturális baráti kapcsolatokat.

— **Érmeraktár a fóka hasában.** A rigai állatkert egyik jól fejlett borjufókája szörnyü kinok között mult ki a napokban. Amikor az állat tetemét felboncolták, az állat gyomrában egész érmeraktárt fedeztek fel. Az érmék között még használatban lévő, kisebb értékü pénzdarabok is voltak. Nyilván „szórakozásból" hajitották egyes emberek a fóka elé, mely nem tudott ellentállni a szépen csillogó érméknek és lenyelte azokat.

— **A Dunába nyargaltak a vak lovak egy teherkocsival.** Gajtos István kocsis kétfogatu szekerén téglát szállitott a pesti dunai rakparton. Az országház előtt a szekér elé fogott két világtalan ló nyargalni kezdett a rakpart lejtőjén, a kantárszár elszakadt és a lovak a téglával rakott szekérrel együtt a Dunába zuhantak. A kocsist, aki már-már elmerült, kimentették, a lovak és a szekér kiemeléséhez a tüzoltókat hivták segitségül.

— **Nászajándék gyanánt négy hónapot ült.** Az ügyészség közokirathamisitás és bünpártolás vétségével vádolta meg Vámosi Ferenc sörkereskedőt, akinek bünügyét a büntetőtörvényszék Rád-tanácsa tárgyalta. A vádirat szerint Vámosi Ferenc mult év októberében behivót kapott az ügyészségtől, hogy a csalás vétsége miatt reá kirótt négyhónapos fogházbüntetését ülje le. Helyette azonban Vámosi József jelentkezett, ő ülte le a négyhónapos fogházbüntetést. A biróság Vámosi Józsefet ezért korábban már jogerősen kéthónapi és 10 napi fogházra itélte, mig a felbujtóként szereplő Vámosi Ferenc felelősségrevonására most került sor. Vámosi Ferenc tagadta bünösségét, azzal védekezett, hogy az ügyészségi behivót nem kapta kézhez, mert éppen nászuton volt. Vámosi József megerősitette ezt a vallomást.

— A bátyám nem volt otthon — mondott Vámosi József — nem akartam elrontani mézesheteit, ezért a behivóról nem értesitettem. Inkább vállaltam helyette a fogházbüntetés kitöltését, ez volt számára az én nászajándékom.

A törvényszék Vámosi Ferencet, bizonyitékok hiányában nem jogerősen fölmentette.

Minden külön értesités helyett.

Baré Emilné szül. **Radó Emma** mélységes fájdalommal tudatja mindazokkal, akik szerették, hogy imádott férje

Baré Emil

a magy. kir. Operaház ny. I. hangversenymestere és a Nemzeti Zenede ny. tanára

f. hó 28-án, 72 éves korában csendesen elhunyt.

Gyászolják: fia **Baré Rudolf**, menye **Baré Rudolfné Alberti Emmy**, unokája **Miklós**, nővérei, sógorai, sógornői és jóbarátai.

Temetése április hó 1-én déli 12 órakor lesz a Kerepesi-uti temető halottasházából a róm. kat. vallás szertartása szerint.

Köszönetnyilvánitás.

Cinikénk elhunyta alkalmából kifejezett részvétér ez uton mond köszönetet

Leszich Kálmán és neje
Knyihár Olga

Átutalás magira

Burián László
festő l. Burján
L.

MDK

Burián László

Nyugalomba vonult Töreky Géza a kuria elnöke.
Pest. 1944. szept. 2.

MDK

Burján László

Ifj. vitéz nagybányai Horthy Istvánné, of.

KMTárs. M. Mův.ért. 1940-41

16.1.

ációs Központ Évkönyve 1956-58-as

d.e. 10 órakor tartjuk a Kossuth
. /VIII. Muzeum u. 7./
ára feltétlenül számítunk.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV., Dózsa György út 41

Burián László

Szerepel a hagyar Akkrépfestők
kiállításán a Nemzeti Szalonban

Nyság 1937 X. 9

Burián László

Szerepel a magyar tárképfestők kiállításán a Nemzeti Szalonban

Magyarság 1937 X-10

Borján László

Kiakit

Mo. 1942. IV. 18.

özpont meginditotta rotaprintes for-
köteteként a
épzőművészeti Élete"
amely a Közoktatásügyi Népbiztosság
a Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
tkozó részét tartalmazza. Ára: 15.- Ft.

kiadványai közül kapható
ok 1954-55."
özpont évkönyve. Ára: 75.- Ft.

ok 1956-58."

ók a Művészettörténeti Dokumentációs

Burján László

Kiákít

PH. 1942. IV. 19.

zpont meginditotta rotaprintes for-
köteteként a
pzőművészeti Élete"
mely a Közoktatásügyi Népbiztosság
a Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
kozó részét tartalmazza. Ára: 15.- Ft.

iadványai közül kapható
k 1954-55."
zpont évkönyve. Ára: 75.- Ft.

k 1956-58."

k a Művészettörténeti Dokumentációs

Burján László

Kiállít

Pécs. 1942. IV. 18.

Központ-ban (Budapest, XIV. Dózsa Gy
Megrendelés esetén az összeg MNB 1
ciós Központ számlaszámára utalandó
tán juttatjuk el T. Cimhez.

Sajtó alatt:

Évkönyvünk 1959-es kötete.

A forráskiadvány-sorozatból
mely a terület épitészeti állagának a

Burján Lóselő

Kiskit

NÉ. 1942. IV. 18.

T. Cim!

A Művészettörténeti Dokumentációs Kö
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság Ké
című levéltári publikáció jelent meg, a
Művészeti Osztályának iratanyagát és a
iratanyagának a képzőművészetre vonat

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk k

"Művészettörténeti Tanulmányo
című kötete, mely a Dokumentációs Kö

Továbbá kapható

"Művészettörténeti Tanulmányo
című kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolhatók

Burján László

Kiállít

Mj M. 1942. IV. 19.

Központ-ban (Budapest, XIV. Dózsa Gyö
Megrendelés esetén az összeg MNB 149
ciós Központ számlaszámára utalandó.
tán juttatjuk el T. Cimhez.

Sajtó alatt:

Évkönyvünk 1959-es kötete.

A forráskiadvány-sorozatból "A
mely a terület épitészeti állagának a tö

M

Burján László

A Műcsarnok 1942-ben rendezett téli tárlatán szerepelt.

N. M. 1942. XII. 10.

Burján Sándor

A Tücsarnok 1942.-ben rendezett téli tárlatán szerepelt.

M.N. 1942. XII. 8.

Burján László

† Miskolcon 1942-ben rendezett téli tárlatán szerepelt.

Új Magyarság 1942. XII. 8.

MDK

Burj án László

Fáy István portréja, festm.

Myn: A Mücs. téli tárlata. Szépmüvészet, 1944.
1.sz. 22 l.

MDK

Burián László
műve:

Leányka.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Tars.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója. 1936.maj-jun. 30.l.

MDK

Burián László, festö

müvei emlitésreméltóak.

Mücs.-Az 1939.évi Téli Tárlat. -8 Órai Ujs. 1939.febr.1.
4.l.

MDK

Burián László
műve:

korompai Brunsvick György. Magantulajdon.

Az Orsz. Magy. Képzőm. Társ. jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója. 1936. máj-jun. 39.l.

MDK

Burián László

Nevető férfi, of.,repr.

Magyar Nemzeti Müvészet 1939. 1.sz.

BURIÁN LÁSZLÓ

dr.SIMIG GYULA

KMTárs. 1938. őszi tárl.kat. 18.oldal 1

HDE

Burián László
dr. Koncz János

Kiadva 1938. őszi kiáll.
11 l.

MDK

Burián László

Öregasszony, olaj

Fiatal magyar képzőmüv. Főv.Képtár 29. kiáll.
1946. dec. 7 l.

MDK

Burjan László .
Szinyei Merse Jenő, festm.

Ijjas A: Őszi Tárlat. Nemz. Ujs. 1943. okt. 1o.
15 l.

MDK

Burjan László

A Műcsarnok 1943/44 évi téli tarlatan, Burján László portréfestő, Nagy Ibolya arcképével szerepelt a kiallitason.

Pipics Zoltán : Téli tárlat a Műcsarnokban.

Uj Magyarság, 1943. Nov. 21. 14.1.

MDK

Burján László

Művével résztvett a kiallitason.

KmTárs. 1943. marc. - apr. tav.kiall.
Kiallitó művészek névsora. 24.lap

MDK

Burján László, festőm.

"Tavasz" c.művével szerepelt a ki-
állításon.

Műcs.-"Gyermek a művészetben" c. kiáll. XIX-XX.sz.
Bp.1940. febr.-márc.

M.D.K.

Burján László

245. Tavasz. Dr. Siklóssy László tul.

"A gyermek a müvészetben" kiállitás tárgymutatója. Bp. 1940. Orsz. M. Képzőmüv. Társulat. 19. l.

MDK

Burián László festőm.

Örömmel látjuk fiatal festőink előretörését, a portréban.
Szélesen festett tanulmányfeje érdemel dicséretet.

Pipics Zoltán: Téli Tárlat.
Műcsarnok. - Új Magyarság. 1929.jan.29.

MDK

Burián László

A Képzőm.Társ. fennállásának nyolcvanéves jubileuma alkalmából kiállítást rend. a Műcsarnokban. Alkotásával résztvett a kiállításon.

Lazáni Abonyi Ernő: A Képzőm.Társ.jub.kiáll.

Magyarság, 1941.márc.2. 13.l.

MDK

Burián László

A Képzőm.Társ.tanulóinak nyolcvanéves jubileuma alkalmából kiállítást rend. a műcsarnokban. Művei a kiállitáson.

Lamáni Abonyi Ernő: A Képzőm.Társ.jub.kiáll.

Magyarság, 1941.márc.2. 13.l.

MDK

Burián László

A Képzőm.Társ. tevékenységének nyolcvanéves jubileuma alkalmából rend.kiállítást a Műcsarnokban. A kiállításon a VI.teremben szerepelt műveivel.

Lazáni Abonyi Ernő: A Képzőm.Társ.jub.kiáll.

Magyarság, 1941.márc.2. 13.l.

MDK

Burián László. festöm.

1. Gróf Kendeffy Adámné.
2. Edelsheim-Gyulay Ilona frófnö.

KMTára. -A mü a művészetben. 1936. Kat. 8.1.

Burjan László

OMKT.
1936. máj.-jun.
386, 616.

Leányka.
Brunsvick György
arck.

Burjan László

OMKT.
1936. okt.-nov.
1, 2.
Kendeffy Ádámné
Edelsheim-Gyulay
Ilona.

Burián László

5

KMTársh. A nő a művészetben. 1936. okt.-nov.

II/A. TEREM.

A NŐ A MAI MAGYAR MŰVÉSZETBEN.

A folyosón:

1. BURIÁN LÁSZLÓ: gróf Kendeffy Ádámné. Magántulajdon.
2. BURIÁN LÁSZLÓ: Edelsheim-Gyulay Ilona grófnő. Magántulajdon.

I. TEREM.

A NŐ A KÜLFÖLD MŰVÉSZETÉBE

(A kiállított művek a Szépművészeti Mú tulajdonai.)

I. EYBL FRANZ: Leányka arcképe.
II. WALDMÜLLER GEORG FERDINAN györgyi Imréné.
III. L. LÖFFLER RADYMNO: Családi j
IV. DANHAUSER JOSEF: Festő műtern
V. AMERLING FRIEDRICH: Női mellk
VI. RAHL KARL: gróf Zichy Miklósné.
VII. F. SCHIAVONI: Teát készítő nő.
VIII. STEVENS ALFRED: Zöldruhás hölg
IX. SAUTER GEORGE: Kérdés és habo
X. BOUTIBONNE EDUARD: br. Majth lóné.
XI. JOHANSEN VIGGO: Feleségem és
XII. KAULBACH FRIEDRICH AUGUST gyümölcsök.
XIII. FAVRETTO GIACOMO: Zsuzsanna öreg.
XIV. ENGEL OTTO HENRICH: Vasárnap
XV. NEUHUYS ALBERT: Varrónő.
XVI. AUSTEN BROWN THOMAS: Any meke.

Bruyán László

KM Társ 1940. A gyermek

Tavasz, dr. Siklóssy László tulajd.

TALT — INDICE

Lap

— *yz* — : A Szabadság-téri református templom 19

Művészeti élet 20

Könyvszemle 24

Bildende Kunst — Belle Arti 25

Műmellékletek.

LMASABB KÖNYVSZERVEZETE A

YAR

YVBARÁTOK

'MÉNYKÖTETEK, KEDVEZMÉNYEK

R KÖNYVBARÁTOK

IV, KOSSUTH LAJOS-UTCA 18. SZÁM

Burján László

OMKT- 1940-41.
371.

Horthy Istvánné
arck. 6f.

Burján László

Deák István né arck.

KMTárs. Archépiáll.
1941. nov.

ÜVEGSZEKRÉNYBEN.

417. KASZAB KÁROLY: Leányakt. Patinázott gipsz.
418. SOMLÓ SÁRI: Apponyi Albert gróf. Bronzérem.
419. MARKUP BÉLA: Kakas bajban. Patinázott gipsz.
420. SZÉKELY MÓRICZ: Leány korsóval. Bronz.
421. BŐDY KÁLMÁN: Vágy. Bronz.
422. TELCS EDE: Tharaud testvérek. Bronzplakett.
423. SZUHODOVSZKY MIHÁLY: Táncosnő. Terrazit.
424. PÉNTEK ISTVÁN: Madonna. Citromfa.
425. HIESZ GÉZA: »Bocsánat«. Bronz.
426. ZOMBORI KIS ISTVÁN: Női arcmás. Bronzplakett. Mgt.
427. KONKOLY SUGÁR JÓZSEF: Óváry Tiborné. Bronzplakett.
428. MAUGSCH GYULA: Prohászka Ottokár. Bronz.

Burjan László
Jesső

Bárdossy László
archéje

Repr.

KUTTárs téli kiáll

1942. dec –
1943. jan.

Tején turbán van tollal és pikkelyes tetővel,
ú, arcza leberetvált s legye kicsiny. Lehaj-
á brokátból való. Felirata a kép alatt

VII. mori l'anno 1419
anni 5."

to Imperator VII."

tnek 20.5: 15.4 s a rézlapnak 20.9: 15.8 cm.
tori de Turchi. In Vicenza 1599. pag. 22.

66/93 № 9.

15. Vitéz Ollé-Kunos Jenő. Mgt.
16. Vitéz Kiss Albert. Mgt.
17. Dr. Felkay Ferenc. Mgt.
18. Vitéz Rátz Jenő. A Honvédelmi Minisztérium tulajdona.
19. Gerlóczy Lajos. Mgt.
20. Kiss Ferencné. Mgt.
21. Brunswick György. Mgt.
22. Kiss Ferenc.
23. Dr. Csapó Tibor. Mgt.

XIV. TEREM

BARKÁSZ LAJOS:

A IV. terem folytatása.

52. Lankás.
53. Babaruha-varrás.
54. November.
55. Duna-strand.
56. Séta a hegyen. Mgt.
57. Vadorzó.
58. Hómaradék.
59. Almahámozás.
60. Tiszakiöntés. Mgt.
61. Falusi ház.
62. Hüvösvölgy télen.
63. Névnapi ajándék.
64. Mézeskalács-szív.
65. Havas kazlak.

Kiállítás 1939. őszi tárl. kat.

XIII. TEREM

SZEMEREY ZOLTÁN.

Festőművész. Született 1908-ban Budapesten. Tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán Karlovszky Bertalan osztályán végezte, akinek tanársegédje volt. A Műcsarnokban 1935-ben állított ki első ízben, ahol 1938-ban elnyerte Esterházy Pál herceg 3000 pengős jubileumi emlékdíját. Ezenkívül fővárosi ösztöndíjban is részesült és három ízben nyerte el Balló Ede tanulmányi ösztöndíját.

1. Dr. Kőrös László. Mgt.
2. Leányfej. Dr. Zlinszky István tulajdona.
3. Arcképtanulmány. Mgt.
4. Kuruc fej. Dr. Harmos Alfréd tulajdona.
5. Dr. Kornis Gyula. Mgt.
6. Öregasszony-fej. Dr. Zlinszky István tulajdona.
7. Dr. Sztranyavszky Sándor. Mgt.
8. Profil. Dr. Harmos Alfréd tulajdona.
9. Báró Ullmann Györgyné. Mgt.
10. Akt. Dr. Sarudy Ottó tulajdona.
11. Tanulmányfej. Onodi Veress Zoltán tulajdona.

BURJÁN LÁSZLÓ.

Festőművész. Született 1909-ben Budapesten. Művészeti tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán végezte, mint Karlovszky Bertalan növendéke, később tanársegédje. A Műcsarnokban első ízben 1936-ban állított ki, ahol kitüntető elismerést kapott.

12. Nevető férfi.
13. Dr. Simig Gyula. Pest vármegye tulajdona.
14. Gróf Kendeffy Ádámné. Gróf Edelsheim Gyulai Lipótné tulajdona.

u.o. 1943. nov.-dec

58.60.62, 94.

u.o. 1943. ősz kiali

9.19. 21.

IL PIANO REGOLATORE

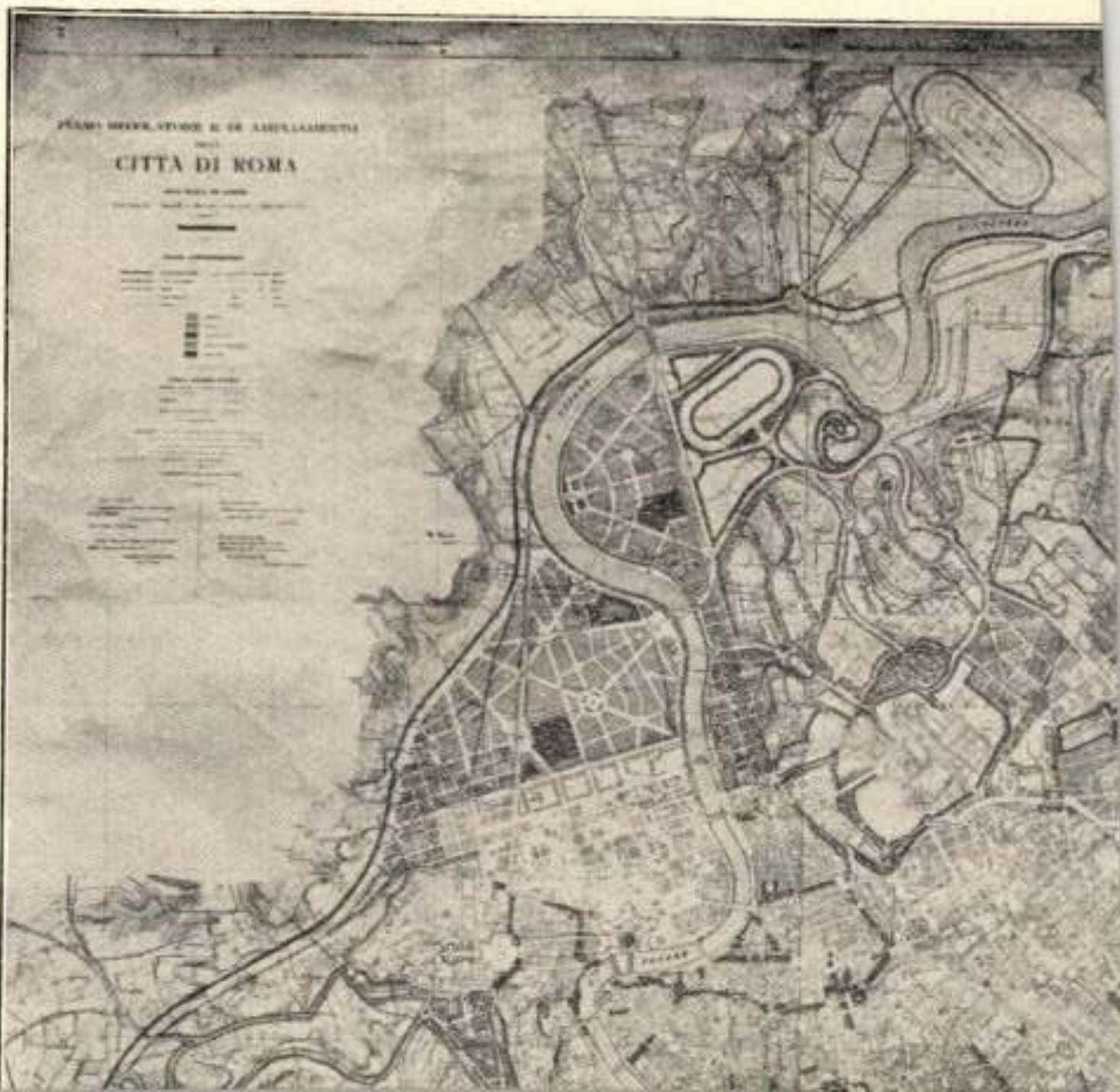

Burján László

KMT 1944. tav. kiáll

16, 47, 222,

Burján László

Színyei Merse Jenő
publicisztikai arcképe

Repr.

Szépművészet

1943. 220. l.

Lakosné Sellye Ibolya: A pannoniai áttört bronzok átteki tése. II. (Magyar-francia.) *Archaeologiai Értesítő* II folyam. II. k. p. 62—97. t. X—XXII.

László Gyula: A népvándorláskori temetők térképezésér Függelék Széll Márta dolgozatához. (Magyar-franci *Folia Archaeologica* III—IV. k. p. 265—267.

— A Tihanyi-téri avarkori temető. Budapest: Egyetemi n 4°, p. 106—112. 4 [IX—XII.] t. — Dissertationes Pa nonicae, II. 11. — Kny.: Aquincumi Babérágak, 2.

— Ungarn auf Regensburger Reliefen. *Ungarn* II. Jg. 457—463. 2 t. [4 kép.]

Latabár Károly: „Az erdélyi háziipari és népművész kiállítás." *Magyar Iparművészet* XLIV. évf. p. 13. 2 ké [p. 28.]

Lázár Jenő: Néhány kiegészítő megjegyzés dr. Banner Jánc nak „Badeni edények a vasmegyei gyüjteményekben" cín értekezéséhez. (Német kivonattal.) *Dunántúli Szemle* VII évf. p. 239—242.

— A sághegyi I. és II. számú bronzleletek ismertetése. (Ném kivonattal.) *Dunántúli Szemle* VIII. évf. p. 371—379.

Lehoczky György: A budai vár. *Építészet* I. k. p. 108—11 9 kép, 9 ábra.

Lepold Antal: Becsei György megítéltetése. A zselizi templo falfestményének magyarázata. *Szépművészet* 2. évf. 1 64—66. 1 t.

Leszik Andor: A szuhogyi csorbakői vár XVI. századbe pénzhamisító műhelye. (Német kivonat: p. 99. Franc kivonat: p. 102.) *Numizmatikai Közlöny* XL. évf. 1 49—54. t. II.

Levárdy Rezső: Az Árpád-kor bencés művészete. *Pannon halmi Szemle* XVI. évf. p. 310—320.

— Az Árpád-kor Krisztus-képe. *Pannonhalmi Szemle* XVI. évf

Burján Sándor

l.

Szépmüvészet

1943. 9/. l.

(Myn: A Mü
csamok
tavaszi tárlata)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Burján László

festő

Bárdossy László

arcképe

Repr.

Szépmüvèszet] 1943. Zsz.

28. l. n.

(Képek.)

Burján László

Szépmüvészet

1942. 20. l.

(Az egyetemi nyomda könyvművészeti kiállítása)

Burián László

2 grafika

Csánky Ung-Mal

37. l.

Burián László

Kopp 1939/40. szezon - II

BURIÁN LÁSZLÓ :

25. Öregasszony. - Olajf., v., 23 x 28.5 cm.
Jelz.l.k. "Burián László 937."

VII.

SZŐNYEGEK, TAKARÓK, FÜGGÖNYÖK

Magyar Könyvnap – 1944

A magyar könyvkiadók és könyvárusok, az itáliai példa nyomán, minden esztendőben felkészülnek a könyvnapokra — a könyv háromnapos ünnepére —, hogy a magyar irodalom, a magyar könyv szeretetére figyelmeztessék a közönséget és ellássák uj könyvekkel, jó olvasmányokkal az ország lakosságát. Junius elseje — a könyv ünnepének első napja — ragyogó napsugarakkal köszöntött a fővárosra, amelynek terein, körutain, főutvonalain az idén is felállitották a magyaros diszitésü könyvsátrakat. A magyar és külföldi klasszikusok és a jelenkori magyar irodalom alkotásai sorakoznak tarkán az utcai könyvsátrak, deszkabódék dúsan megrakott polcain. Színésznők, fiatal emberek, fiatal lányok kinálják az irodalom gazdagon teritett asztaláról a szellem gyümölcseit és a szépre, nemesre szomjazó lélek töltözhet is az emberi szellem nyarának e pompás termésével. Tündöklő nyári sugárzásban megkezdődött a *tizenötödik* magyar könyvnap, hogy a könyvkereskedelem ebben a gondfelhős háborus esztendőben is — szerényebb keretek között ugyan — lelkes szeretettel juttassa el az olvasó kezébe a jó magyar könyvet. A munkán kivül az olvasás az a tevékenység, amely megnyugtat izgalmas napjainkban. Érzi ezt a közönség is, azért siet könyvet vásárolni a könyvnapokon az ünnepi sátrakban.

Az irók is kiállanak ezen a napon az utcára, hogy *személyesen is találkozzanak az ismeretlen olvasóval* és ajánlások beirásával vegyenek részt a magyar könyv ünnepi hirverésének nemes célu mozgalmában.

Az Athenaeum és a Stádium sátra

A Nemzeti Szinház művészbejárata előt áll az *Athaeneum* diszes könyvsátra, melyben *Kállay Miklós, Kodolányi János, Laczkó Géza, Mécs László, Nyirő József, Tóth László* és a fiatalabb irói nemzedék számos tagja ad felváltva dedikációt a könyvvásárlóknak. A polcokon a vállalat uj kiadványai közt *Paku Imre* összeállításában *Reviczky Gyula* összegyüjtött müveit, halhatatlan értékü versein kivül elbeszélő és esztétikai munkáit hozza diszes kötetben; *Hunyady Sándor* posthumos regényei „A hajó királynője"; *Laczkó Géza* legujabb könyve, az „Östehetség" cimü regény a falusi östehetségek városi kallódó sorsát tárgyalja. A fiatalok közül *Passuth László* és *Jankovics Ferenc* uj müvei kerültek kiadásra.

A Nemzeti Szinház másik oldalán a *Stadium* sátra áll, itt *Bibó Lajos* „Tiz regény" cimü jubileumi könyvsorozatán kivül *Szitnyay Zoltán* „Furcsa világ" cimü elbeszélésgyüjteménye, *Zsuffa Sándor* katonairó „Nippon története" cimü kitünő müve, *Lakatos Vince* „Hat rongyos" cimü munkája és *Szilárd Jánosnak* ugyancsak a könyvnap alkalmából megjelent munkája mellett ott látjuk *Milotay István* „Népi világ, népi Magyarország" cimü tanulmánykötetét, vitéz *Csikós Jenő* „Tul a Kárpátokon" cimmel korábban megjelent oroszországi élményeit és *Komposcht Egon* érdekfeszitő könyvét, a „Zalai honvédeket". Könyvnapi kiadás *Papp Viktor* két uj zenekönyve is és *Marschalkó Lajos* „Tiszaeszlár" cimü könyve, amely a hires pör eseményeit és adatait tárja fel. Ugyanennek a szerzőnek „Gömbös Gyula" cimü munkája a magyar fajvédelmi gondolat vezérének állit emléket. A Stadium több régebbi és ujabbi kiadványa található még a sátorban, ahol többek közt *Bibó Lajos, Marschalkó Lajos*, vitéz *Görgey Vince, Erdélyi József, Dövényi Nagy Lajos, Eszterhás István, Liszt Nándor, Saád Béla* és *Papp Jenő* adnak dedikációt. Mellettük a Turul-Szövetség Szépmives Bajtársi Egyesületének kiadványsorozatában *Bözödi György, B. Kovács Fréda, Tabéry Géza, Csurka Péter* és *Kádár Lajos* munkái szerepelnek.

Az Uj Idők könyvsátra

Az *Uj Idők* könyvsátrában *Herczeg Ferenc* minden munkái mellett ott látjuk *Surányi Miklósnak*, az elhunyt nagy irónak „Egyedül vagyunk" cimü hatalmas *Széchenyi*-regényét, valamint *Bókay János* „Hősnő" cimü munkáját, amely egy női lélek gazdag rajzát adja. *Rab Gusztáv* „Mennyei avatás" cimü müve bibliofil kiadásban jelent meg. A Károly-körúton a *leventék* finn faház mintájára épült könyvsátorában a *leventékre vonatkozó és a magyar ifjuságot érintő munkák kerülnek a közönség elé.* Az Antibolsevista Ifjusági Tábor sátrát — amelyben népi irók müveit és antibolsevista könyveket árusitanak — a Kálvin-téren leljük.

A haditudósító osztály parancsnoksága az idén is kiveszi részét a könyvnapokon a magyar könyv népszerüsitéséből. Szervita-téri könyvsátorában katonaköltők, hadtörténeti irók, haditudósitók és harcteret járt ujságirók munkáit bocsátja a közönség elé és a polcokon láthatók a legujabb katonai irodalmi munkák. Népszerü fővárosi müvészek és színészek adnak itt autogrammot a vásárlóknak. A *Vitéz Rend Zrinyi-csoportjának kiadványai* ugyancsak itt, a haditudósitók sátrában sorakoznak a polcokon. A szlovákiai magyarság ebben az évben *Putz Éva* „A kolonyi lakzi" cimü könyvével jelentkezik a Magyar Könyvnapon. A mü a nyitravidéki palócok egyik községének néprajzát tárja fel. A könyvet a *Szlovákiai Magyar Közmüvelődési Egyesület* adta ki, amely a népi kulturmunka úttörője Szlovákiában. Gróf *Csáky Mihály* irt előszót a hézagpótló néprajzi munkához.

A Turul Könyvterjesztő *Szabó Pál* „Politika" cimü munkáját és *Szende Aladár* „Süss föl nap" cimü mesegyüjteményét, valamint *Järventaus* „Mennyi mester" cimü müvét *Kodolányi János* forditásában adta ki. A *Móricz Zsigmond* könyvkiadóvállalat *Bözödi György* „Repedt csupor" cimü munkáját, a MEFHOSz könyvkiadó pedig *Nagy Médának* „A második" cimü regényét hozza forgalomba. A *Centrum* könyvnapi ujdonsága *Farkas Istvánnak* „A Kék Gomb Társulat" cimü ifjusági regénye. A Szent István Társulat *Kinizsi Andor* „Csupa házasság" cimü vidám történetét adta ki, a Muzsa Könyvek sorozatában pedig *Papp Jenő* „Szivügyeink" cimü könyve jelent meg, amely a kitünő iró pompás ujságcikkeit tartalmazza.

Vajda János összes müvei

A Franklin Társulat *Vajda János összes müveit* adta ki hatalmas diszes kötetben, amelyet *Kozocsa Sándor*, a kiváló irodalomtörténész rendezett sajtó alá. Megtaláljuk itt az életében méltatlanul mellőzött nagy költő verseit, *prózai munkáin és ujságcikkein kivül egy kéziratban maradt szindarabját is.* Ujra forgalomba került *Babits Mihály* fantasztikus alkotása, „A gólya-kalifa" cimü lélektani regény. Uj könyv *Bozzay Margit* „Hazugságok százada" cimü vallomássorozata.

Az *Erdélyi Szépmives Céh* a felszabadulás óta is teljes lélekkel folytatja azt a munkát, amelyet a magyar müveltség és irodalom szolgálatában az elnyomatás idején végzett és a könyvnapokat ugy tekinti, mint alkalmat arra, hogy e munkáról az egész magyarság számára bizonyságot tegyen.

A szórvány magyarság szenvedései

Szervita-téri sátrában tárja uj kiadványait a fővárosi közönség elé, *Nyirő József* „Néma küzdelem" cimü könyvét, mely a szórvány magyarság uj szenvedéseiről ad megrázó képet, a *Révai Testvérek* sátrában találjuk, valamint *Dsida Jenő* fiatalon meghalt erdélyi költő válogatott verseit és több más uj könyvet. *Kozocsa Sándor* „Kis magyar irodalomtörténet" cimü munkájával jelentkezik, *Gárdonyi Albertnek*, a kiváló történeti kutatónak „A hétszáz éves Budapest" c. könyve a könyvnapok egyik legolcsóbb, de egyben legértékesebb müve, valamint *Lyka Károly* „Kis könyve a müvészetről". A tudományos könyvek között szerepel *László Gyula* „A honfoglaló magyarok élete" cimü nagyszabásu régészeti oknyomozó müve. *Kazinczy Ferenc* „Erdélyi levelei" és *Tóth László* szegedi történész-professzor „Magyarország története" cimü müve is a könyvnapi kiadványok érdekessége.

Élénk forgalmat bonyolit le a *Szerelemhegyi*-könyvkiadó a Vigszinház előtti sátorban, ahol uj könyvei közül különösen *Pados Pál* „Lányom hozománya három olajkut", *Tury Lajos:* „Esküvő előtt", *Molnár Jenő Antal* „Rózsaszinü szemüveggel" és *Návor Kálmán* „Utolsó farsang" szerezte meg az olvasóközönség tetszését.

Minden könyvsátorban bizakodó a hangulat: a szép időben, a jó vásár reményével indult el a könyv idei vásáros ünnepe.

Kétezer pengőre emelték fel a házasodási kölcsön felső határát

A belügyminiszter rendelete alapján a polgármester ujra szabályozta a Budapesten kiutalásra kerülő házasodási kölcsönök engedélyezését. A jövőben házasodási kölcsönben azok a házasulók részesithetők, akiknek vagyonból és keresetből származó együttes átlagos jövedelme a havi 500 pengőt nem haladja meg. A házasodási kölcsön felső határa az eddigi ezer pengő helyett a jövőben kétezer pengő. A házasodási kölcsön folyósitása iránti kérelmeket ezentul a Székesfővárosi Anya, Csecsemő és Kisdedvédelmi Intézethez (Budapest, VIII., Vas-utca 8—10.) kell benyujtani. A kérvényhez csatolni kell a házasulók születési anyakönyvi kivonatait, a lakóhely szerint illetékes tisztiorvosi bizonyitványt és a házasulók nyilatkozatát, melyben büntetőjogi felelősség terhe mellett kijelentik, hogy nem zsidók. Házasságkötés után nem lehet kölcsönkérelmet előterjeszteni, kivéve, ha a vőlegényt a kérvénynek a házasságkötés előtti benyujtásában katonai szolgálata igazoltan megakadályozta.

Az engedélyezett összegből a házasulók által beszerezni kivánt ingóságok, vagy ingatlanok vételárát vagy az ingóságok elkészitéséért járó ellenértéket közvetlenül az eladónak vagy készitőnek kell kifizetni. Különös figyelemmel kell lenni a jelenleg katonai szolgálatot teljesitők kérelmeire, a kérelmeiknél ugy kell eljárni, hogy a katonai szolgálatot teljesitő házasuló érezze a hatóság messzemenő támogatását.

Napi hirek

— Napirend. Junius 2-án, pénteken: r. kat.: Erazmus vt. — Prot.: Anna. — Budapesten a nap kel 4 ó. 50, nyugszik 20 ó. 34-kor, a hold kel 15 ó. 42, nyugszik 2 ó. 59-kor.

Elsötétítés este 10-től hajnali 4-ig.

Előfizetőinkhez és olvasóinkhoz

A papirgazdálkodás terén szükségessé vált takarékoskodás miatt a budapesti napilapok átmenetileg mellőzik a heti rádió müsor közlését, ellenben a napi rádió müsorokat a jövőben mindenkor pontosan közreadják.

Országos Magyar Sajtókamara. Budapesti napilapok érdekképviselete.

Tavasz a Dunán...

Hajókürt búg, erős loccsanással vágódik a viz a partnak, megérkezik az első hajó, vidáman szálldos kéményének füstje és a tükrös viz rakoncátlan hullámai sisteregve vágódnak a hajó vasfalához...

A kékszinü viz felett aranynap mosolyog, sárgaruhás füzek álldogálnak a parton és fejedelmi tartással magasodik fel a kék hegyek koszorújában álló Visegrád. Fehér faluk fehér házai csillognak a napsütésben, tornyos templomok keresztje csillan és a vizen kikötött nagy fekete bárka, mint egy mesebeli szörny ijesztgeti a pajzán apró vízfodrokat... Kicsiny csónak ring a part közelében, lánca nagyokat csörren, a strand sárga deszkából épült házikója büszke pillantással néz bele a ragyogó viztükörbe, mintha mondaná, nemsokára nevető emberekkel lesz itt teve az öböl és a puha iszapban kacagó gyermekek építenek majd homokvárat...

A kikövezett part kövei között sárga kankalin kacsintgat és a juharfák fehér törzsén mosolyogva siklik át a napsugár...

A viz nyugodt felszine aranyszinü selyem, kék felhők tükröznek benne és aranypászmákat emelget a puhán elsikló szellő...

Ki gondolna arra, hogy nem régen még aknaszedő repülőgép berregett a viztükör felett és aknaveszélyt mondott be óránkint a rádió és büszke hajó karcsú teste roppant ketté...

Itt most csak a tavasz az út, csillog, villog és ezerszinü arcát mutatja a viztükör. Olyan mint egy szép asszony, hol durcás, hol mosolygó, hol csintalan pajzán mosollyal piltant a naptányérja felé és a füzek ilyenkor csillogó derüvel mosolyognak vele, vagy felhő siklik a nap elé és elborul a viz aranyszinü arca, a füzek ruhája elveszti színét és kedvetlenül int feléjük a fekete, ócska bárka: „Látod, ilyen ravasz a tavasz, boldogságot igér és aranyló színeket ad csupán..." Nem, fekete bárka, nincs igazad, a tavasz boldogság, nézd a sok szépet, ittas leszel tőle, nézd a vizet, vagy nézd a napot, melyik szebb és melyik csillogóbb, nem tudsz választani... Szemem fáradtan záródik le, elárasztott ennyi szépség, de pillantásom ismét és ismét a viztükörre téved, majd a fák tavaszi pompáját bámulja, majd az ég kékjét és szivem áhitattal telik meg... Isten — suttogja ajkam —, köszönöm, hogy megláthattam a tavaszt, köszönöm a nap aranyló sugarát, köszönöm a virágok illatát, köszönöm mindezt a sok szépséget, amitől ittas lesz lelkem és megtelik a szivem...

Érzem, Istenem, hogy vagy, tudom, tenger szenvedés homályositotta el már életem napját, utána mégis ragyogás költözött szivembe, a hála irántad... Érezlek, mert éreznem kell, hiszen a tavasz ragyog itt körülöttem, nem akarok mást, mint élvezni a szépséget, jóságodat én Istenem...

A Duna viztükre gyémántos ragyogással nézett szembe velem, a parthoz léptem, kezemet a csillogó vízbe mártottam, ujjaimról lepergett a gyémántos vízcsepp, mintha könnyek lettek volna, tisztító könnyek, harmat, amely a virág szirmán rezeg... Átnéztem a viziől csillogó ujjaim között, mintha szivárványt láttam volna, hidat, hiszen átfogta az egész eget előttem és ez a színes létra felért egészen Isten trónusáig...

vitéz nemes Nagy Györgyné.

— A főpolgármester magas német kitüntetése. A Kormányzó Ur a külügyminiszter előterjesztésére megengedte, hogy dr. Keledy Tibor, Budapest székesfőváros főpolgármestere a Német Sasrend I. osztályu érdemkeresztjét és Zaitz László székesfővárosi tanácsnok a nagy Szent Gergely Rend Lovagkeresztjét elfogadja és viselje.

— Pápai kitüntetések. A pápa Grősz József kalocsai érsek előterjesztésére dr. Gombos Károly érseki irodaigazgatót, Barsy Viktor topolyai esperesplébános és Péchy Béla Zenta-alsóvárosi plébánost pázsámfölötti titkos kamarásokká, Hárs Aladár kishegyesi plébánost, dr. Takács Ferenc péterrévei plébánost és dr. vitéz Koráni Elemér Ujvidék-Szent Rókusi plébánost tiszteletbeli pápai kamarásokká nevezte ki. Gombos Károly kalocsai érseki irodaigazgató magas pápai kitüntetése elismerrése annak a nagy munkának, amelyet az érseki irodaigazgató eredményekben gazdag tevékenységével kifejtett.

Berlin az angolszász repülők nemzetközi jogsértéséről

Berlin, jun. 1. (NST) A Wilhelmstrassen szerdán délben foglalkoztak először az amerikai repülők nők és gyermekek ellen csekély magasságból végrehajtott támadásaival. A Wilhelmstrasse szóvivője kijelentette, hogy a genfi és hágai egyezmények szerint ezek a támadások, amelyeket egyes nők és gyermekek ellen hajtottak végre, a nemzetközi jog világos megsértését jelentik. Német részről felelősségteljesen és tartózkodással, de a legnagyobb komolysággal feldolgozzák ezeket a nemzetközi jogsértéseket és az ezzel összefüggő haditörvényszéki megtorlás kérdését.

— Id. Berecz Sándor temetése. Mély gyásszal és őszinte részvéttel kisérték utolsó utjára a farkasréti temetőben idősb *Berecz Sándor* professzort. A gyászolók soraiban mind a temetésen, mind a pasaréti Ferences templomban megtartott engesztelő szentmisén a család tagjain és a rokonokon kivül nagy számban voltak ott az elhunyt tanitványai, tisztelői és hivei, valamint az ujságirótársadalom képviselői, hogy osztozzanak az elhunyt professzor két ujságiró fiának, dr. *Berecz Sándornak* és dr. *Berecz Lajosnak*, a *Pesti Hirlap* főszerkesztőjének gyászában.

— Uj pápai prelátusok. A pápa a kalocsai érsek előterjesztésére dr. Tantos Gyula kalocsai főszékesegyházi éneklő kanonokot, dr. Ijjas József érseki biztost pápai prelátusokká nevezte ki.

— Kormányfőtanácsosi cim adományozása. A Kormányzó Vállay Gyulának, a Magyar Vöröskereszt Egylet országos ügyvezető igazgatójának a m. kir. kormányfőtanácsosi cmet adományozta.

— Megkezdték a főváros 1945. évi költségvetésének összeállitását. A polgármester elrendelte, hogy a városházi ügyosztályok saját költségvetési előirányzatukat, valamint az ügyosztályhoz tartozó üzemek és alapok költségvetési előirányzatát állitsák össze és 1944 junius 24-ig a pénzügyi ügyosztálynak adják át. Ezt a határidőt feltétlenül be kell tartani. A főváros bevételeinek előirányzásánál alapul az idei tényleges bevételek szolgálnak, mig a kiadásokat a mostani rendkivüli háborus helyzet által megokolt takarékossággal kell előirányozni. A kiadások előirányzata nem lépheti tul az 1944. évi költségvetésben engedélyezett előirányzatot. A rendkivüli kiadások között általában csak a már megkezdtett és folyamatban levő beruházó munkák folytatására szükséges költségeket szabad előirányozni.

— Ravasz László püspök leányának esküvője. Ravasz László református püspök és felesége, *Bartók Margit* leánya, *Éva*, csütörtökön délben tartotta esküvőjét dr. *Szacsvay Ferenccel*, Kolozsvár város aljegyzőjével, *Szacsvay Zsigmond* felyinci (erdélyi) földbirtokos és felesége, *Schiessl Janka* fiával. A Kálvin-téri templomban a két család tisztelői nagy számban gyültek össze, élükön *Balogh Jenővel*, az országos egyház világi elnökével és előkelő hölgyközönséggel és ott volt a két család, az örömszülőkkel. Amikor az ifju pár a templomba lépett, a kóruson megzendült dr. *Palló Imre* baritonján Händel Xerxes-largója. Az esketó igét dr. *Szabolcska László* budahegyvidéki lelkipásztor, tb. esperes hirdette, a 119. zsoltár 151. verse alapján. Az ünnepi szertartás tanui *D. Soltész Elemér* protestáns tábori püspök és dr. *Szacsvay István* egyetemi tanár voltak.

— Toloncházba került „Zoli bohóc". A fővárosban évtizedek óta ismert cirkuszi törpebohóc: *Zoli*, néhány napja a Mosonyi-utcai toloncház lakója. A liliputi-ember, akinek „polgári" neve *Hirsch Zoltán, a sárga csillag nemviselése miatt került a toloncházba.* Az 55 esztendős, körülbelül egyméter magas Zoli bohóc negyven esztendeje müködött az artista pályán, szép vagyont szerzett, Pécsett háza és birtoka van. Amikor megjelent a sárga csillag viselésére vonatkozó rendelkezés, Zoli bohóc pár napig nem mutatkozott az utcán és aztán, hogy megint megjelent, a rendeletben előirtnál *kisebb csillagot varrt fel kabátjára*, talán ugy gondolva, hogy neki mint törpének — csillagból is kisebbet lehet viselni. A csillagot egy termetéhez mérve óriási irattáskával eltakarta. Az aktatáskában *romantikus szinekkel megirt élettörténetét tartalmzaó könyvét hordozta.* Igen jól keresett ezzel a könyvüzlettel. Zoli bohócot bevitték a rendőrségre, ahol kiderült, hogy nem tartja meg az előirt szabályokat a sárga csillag viselésére vonatkozóan, sőt engedély nélkül könyvárusitással is foglalkozik. Zoli bohócot a toloncházba vitték és internálták.

— Korábban tartják évi gyüléseiket a protestáns egyházhatóságok. A háborus helyzetre való tekintettel a protestáns egyházhatóságok az idén korábban tartják évi gyüléseiket, mint máskor. A tiszavidéki evangélikus egyházmegye junius 8-án *Nyiregyházán* tartja közgyülését és ezzel kapcsolatban lelkészértekezlet és presbiteri összejövetel is lesz.

— Üzenet harctérről. Bán József őrvezető a B. 861 sz. tábori postáról csókoltatja a szüleit, üdvözli ismerőseit és **arra kéri az ismerős és ismeretlen leányokat, hogy minél többen** [illegible]

Kolozsvári tudós kapta az Irodalompártoló Társaság nagydijat

A Magyar Irodalompártoló Társaság márciusi közgyülése 10.000 pengős dijat tüzött ki a társaság alapszabályainak megfelelő élő magyar iró müvének jutalmazására, amelyik az idei könyvnapon jelenik meg elsőizben és feltétlen irodalmi értéke mellett alkalmas arra, hogy a népi-nemzeti öntudatot felébressze és ébrentartsa. *A 10.000 pengős nagydijat egyhangulag a Kolozsváron élő kitünő magyar tudós, László Gyula „A honfoglaló magyar nép élete" cimü hatalmas müvének itélte oda.* A döntés indokolása szerint a történelmi munka minden szempontból megfelel a kiirt feltételeknek.

— A hercegprimás az egri érseknél. Serédi Jusztinián hercegprimás csütörtökön reggel Zakar András titkár és Esty Miklós gentiluomo kiséretében Czapik Gyula érsek látogatására Egerbe érkezett.

— Közellátási visszaélések. A Közellátási Hivatal ellenőrzési főosztályának detektivjei vizsgálatot tartottak özv. *Rosenberg Józsefné* zsidó gabonakereskedő lakásán, ahol 100 métermázsa zárolt heremagot és 590 drb. használt jutazsákot találtak, amit a kereskedő nem jelentett be. Az eljárás során még *Szántó Józsefné* zsidó fuvaros feleségénél is találtak 577 darab használt jutazsákot, amelyeknek eredetét és bejelentését igazolni nem tudta. Özv. Rosenbergnét és Szántó Józsefnét közellátási visszaélés miatt feljelentették az ügyészségnél. *Holitzer Károly* hentes és mészárosmesternél tartott vizsgálat során megállapitották a detektivek, hogy a hentesmester a sertéshust kilónkint husz pengőért, a borjuhust pedig kilónkint tizennyolc pengőért árusitotta. Holitzert őrizetben átkisérték a budapesti ügyészséghez.— Tettenérték a detektivek *Weisz Jenő* zsidó magántisztviselőt, amikor főnöke, *Setéth Alfonz* fa- és bornagykereskedő beleegyezésével kétezer köbméter fenyő gömbfát az 52 pengős hatósági ár helyett 140 pengőért adott el. Kiderült, hogy a zsidó magántisztviselő és főnöke üzletszerüen követték el az árdrágításokat és minden esetben 100—150 százalékot meghaladó felárat kértek a faanyagokért. Setéth Alfonzot és Weisz Jenőt árdrágító visszaélés miatt őrizetben átkisérték a budapesti ügyészséghez. — A detektivek a közelmultban vizsgálatot tartottak *Weingarten Márton* zsidó fehérnemükészitőnél. A vizsgálat megállapitotta, hogy Weingarten a fehérnemüeket felárral hozta forgalomba. Weingarten Márton viszont, hogy magát az eljárás alól kivonja, *felvétette magát, mint elmebeteget a lipótmezei elmegyógyintézetbe.* Az intézetből azonban elbocsátották, mert Weingarten Márton nem elmebeteg, majd a detektivek előállitották és árdrágító visszaélés miatt a budapesti ügyészségnek adták át.

— Séta a vadonban. Dr. Lutz Heck, a berlini állatkert igazgatója a háboru előtt közvetlenül Afrika őserdeiben járt egy állatfogó expedicióval. Lutz Heck a vadont járó expedició-vezetők közül elsőnek ismerte fel a mikrofonban rejlő nagy lehetőségeket és a magával vitt hangvágó berendezéssel megörökitette az afrikai áthatolhatatlan őserdő, a rejtelmes zöld pokol ezernyi hangját. Ezeket a hangfelvételeket pénteken mutatja be magyarázó előadás kiséretében a magyar rádió hallgatóinak.

— Házasság. *Cservenka Gizella* és dr. *Paraicz Gábor* május hó 31-én tartották esküvőjüket a Pongrác-uti plébániatemplomban.

Menczel Aranka és *Braun Tibor* gyógyszerész május 26-án Nemesviden házasságot kötöttek.

Dömötör Mária (Budapest) és *Hangya Antal* segédjegyző (Bács-Bokod) jegyesek.

Lóverseny

Ügetőeredmények

Cilley nagy fölénnyel győzött a Juniusi-dijban. Eredmények:

I. 1. Széphalomi m.: Elly (3) Raymer, 2. Futóbolond (2) Simkó, 3. Örvös (5) Benkő. Fm.: Zsiga T., Jurátus, Bunker, Fidibusz, Feszes, Fütykös. 10:42, 13, 13, 16. Bef.: 100 és 326. — II. 1. Balk Gy.: Eterna (3) Wiltshire, 2. Eger (3) Fekete, 3. Derüre-boru (2½) Galla. Fm.: Cinkota, Fejedelem, Dalos, Szilas, Baksa, Diadal G., Borika, Elnök, Ékes, Dicső, Steffi, Lelkes B., Bimbó, Jaj-Liza, Udvarbiró. 10:50, 17, 16, 25. Bef.: 126 és 248. — III. 1. Baross ist.: Pezsgő (16) Konta, 2. Aranybalta (1¼) Paulovitz, 3. Pirike (16) Kotmanoczky. Fm.: Ékes U., Borbos, Hirnök, Virginian Girl, Baba, Ciryll, Zimony, Rózsika, Zogu, Duda, Sylvia. 10:181, 38, 20, [illegible] 88 és 104.

— IV. 1. Péterke és Zsóka ist.: Jávor—Jedrenka fia (2) dr. Csecsotka, 2. Babona—Bodak (3) Borbély, 3. Drága—Fenegyerek (6) Fáy. Fm.: Domoszlói Bajnok—Kálnok, Apáca—Graciosa, Nestor II.—Vitamin D., Honfi —Patience. 10:23, 14, 21, 20. Bef.: 147. — V. 1. Virányosi ist.: Cilley (1½) Kovács II. 2. Peter Watts (4) Katona, 3. Ciano (6) Mester I. Fm.: Muki, Ripacs, Csatár, Dudás. 10:18, 13, 16, 19. Bef.: 131. — VI. 1. Erzsébet ist.: Farsang (2) Galla, 2. Bakancsos MIR (4) Raymer, 3. Picsur (3) Kovács J. Fm.: Meridian II., Galiba, Magnezium, Fuss, Harcos, Ujvidék, Torpedó, Little Tich, Dolly, Fekete Barát, Sirocco. 10:43, 15, 16, 18. Bef.:

A diák Kosztolányi Széchenyiről és Vörösmartyról

Csendes, békés ünnepdélelőtti hangulat fogad Kosztolányi Dezső városában, Szabadkán. A tavaszi napfény szelid meleggel hinti tele az utcát, amely az állomásról a város belseje felé vezet. A fákon madarak lármáznak, boldogan, s csak a vasárnapi harangok kongása szabdalja fel a nagy-nagy csendet. De azután megint összefolyik a békés, zsongó csendesség, s csak a kőkockákon kopog néha egy-egy sietős, cifraruhás bunyevác leány lépte.

Szabadka... s egyszerre ezer és ezer Kosztolányi-vonatkozás jut eszembe, versszorok, töredékek, aztán költemények, ciklusok, egy egészen kivételes szellem sajátos kapcsolata szülővárosával, ezzel a világgal, ezekkel az emberekkel...

Megtelik a szív áhitattal, mint a hívő szive a templom csendjében...

A Kosztolányi Társaság nehéz helyzete

Legelőször is a költő emlékének élő, s azt hivatásszerüen ápoló közösséget keressük, a Kosztolányi Társaságot.

Különös válaszokat kapunk.

A Társaság megvan, működik is, csak hát igen nehéz a helyzete. Megtudjuk, hogy anyagi nehézségekkel küzdenek. Esztendőkkel ezelőtt emléktáblával jelölték meg Kosztolányi Dezső szülőházát, országraszóló ünnepséget rendeztek a költő emlékének... de az emléktábla utolsó részleteivel még mindig tartoznak.

Matinét rendeztek, felolvasóülést, amelyen egyéb bajokon kivül, a várt anyagi eredmény is elmaradt!

Nincsen a Társaságnak székháza, de még egyetlen szobája sem, ahol dolgozhatnának.

Mindössze egyetlen kincsük van, egy diákkori Kosztolányi-értekezés, amelyet a fiatal gimnazista önképzőköri pályázatnak adott be az iskolába, hetedikes korában, s amellyel pályadijat is nyert.

Az alkotó Széchenyi és a romantikus Vörösmarty

A Kosztolányi Társaság titkárát keressük meg, dr. *Létmányi Istvánt*, hogy megtudjunk egyet s mást erről a nevezetes kéziratról.

Dr Létmányi szivesen beszél dédelgetett kincsükről és a vele kapcsolatban felmerült tervekről:

— Az értekezés elég tekintélyes terjedelmü. Kosztolányi Dezső apró, gyöngybetüs irásával vagy százhatvan oldal. Könyvbekötve őrzi a gimnázium, amelynek szellemi tulajdona. Hetedik gimnazista volt Kosztolányi, mikor a gimnázium önképzőköre kiirta a pályázatot Széchenyi István és Vörösmarty Mihály szellemi párhuzamának megrajzolására. A fiatal költő — hisz már akkoriban lelke mélyén költő volt — nagy szeretettel foglalkozott a kérdéssel. Sokat olvasott mindkettőjükről, mondhatjuk mindazt, ami csak a kezébe került és amit meg tudott szerezni. Édesapja és a gimnázium könyvtára állott rendelkezésére és innét meritette az értekezés tárgyi anyagát. Természetesen sokat adott a maga képzeletvilágából is, egyes helyeken meglepő és eredeti állításai is vannak. Világnézeti szempontból hasonlitja őket össze és Széchenyiben az alkotó ember tipusát rajzolja meg, Vörösmartyban pedig a romantikus lélek jellemző tulajdonságait figyeli meg.

A mű irodalmi értékéről kérdezzük a Társaság titkárát.

Létmányi István tárgyilagosan feleli:

— Természetesen figyelembe kell venni, hogy egy hetedik gimnazista munkájáról van szó. Világrengető fölfedezéseket nem szabad keresnünk az értekezésben. Mindenesetre nagyon jellemzők azok a részletek, amelyeket a fiatal Kosztolányi maga elképzeléséből meritett.

— Hogyan gondolják a kiadást?

— Feltétlenül magyarázó jegyzeteket kellene az értekezéshez irni és hozzáértő szakember mutatna rá a jellegzetes részletekre. Valami irodalmi ritkaság-sorozatra gondolunk, s mint ilyen, feltétlenül érdekes lenne és megérdemelné a kiadást!

*

Ennyit tudunk meg a kéziratról, s még azt, hogy nagyon sokat várnak az értekezés megjelenésétől. Ha sikerül megoldani a dolgot, akkor az érdekes Kosztolányi-értekezés anyagi jövedelme egészében a Kosztolányi Társaság rendelkezésére állana, hiszen a gimnázium és a jogutódok minden valószinüség szerint szivesen egyeznek bele, hogy a hajdani diák eddig elfelejtett kézirata megjelenjék és a szerzői jogdij Kosztolányi Dezső emlékét munkáló közösség tulajdona legyen...

Kosztolányi Dezső ugyan ma már az örök magyar irodalom értéke és irásai egyre szélesebb tömegeket hóditanak meg a betü, az irott szó, a művészi gondolat számára. Egészen érdekes az a hatás is, amit Kosztolányi Dezső földi élete után uj meg uj poszthumusz műveivel gyakorol. Egyre-másra jelennek meg könyvei, összegyüjtött esszéi, hirlapi cikkei, mind megannyi gyöngyszeme a mai magyar prózának.

Dr. Pados Pál.

Tasnádi Nagy András megnyitotta a nemzeti képzőművészeti kiállitást

Csütörtökön délelőtt a háborus viszonyoknak megfelelően szerény, de mégis ünnepélyes külsőségek között megnyilt a VII. nemzeti képzőművészeti kiállitás. A műcsarnok 15 termében kiállitott 500 szép műtárgy gazdag seregszemléje a magyar festészetnek, grafikának és szobrászatnak egyaránt. A kiállitást az Országos Irodalmi és Művészeti Tanács rendezte. A megnyitáson résztvett *Antal István* vallás- és közoktatásügyi miniszter, *Rakovszky Iván* titkos tanácsos, a képzőművészeti társulat elnöke, *Markos Olivér* államtitkár, vitéz *Haász Aladár* min. osztályfőnök, *Lőrinczy Szabolcs*, a kultuszminisztérium elnöki osztályának vezetője, *Traeger Ernő* min. osztályfőnök, *Palló Imre* országgyülési képviselő, kormánybiztos, valamint igen sokan a magyar művészi, társadalmi élet vezető személyiségei közül. A kiállitás rendezését *Gaál Ferenc* és *Varga Nándor Lajos* festőművész, valamint *Buzi Barna* szobrászművész látta el.

Tasnádi Nagy András titkos tanácsos, az Országos Irodalmi és Művészeti Tanács elnöke, megnyitó-beszédében visszapillantást vetett az első világháborut követő és a magyar művészet számára oly rendkivül nehéz időkre.

— Ez inditotta az ország Kormányzóját arra, hogy felszólitsa az akkori kultuszminisztert, igyekezzék a különböző művészeti irányokat, amelyek mind a magyar nemzeti művészetet és ezzel a magyar művelődést akarják szolgálni, összehangolni a közös munkára — mondotta Tasnádi Nagy. — E kezdeményezés nyomán került sor már 12 esztendővel ezelőtt az első magyar nemzeti képzőművészeti kiállitás megrendezésére.

— Ma ismét nehéz időket élünk. A háboru már évek óta folyik és ha a magyar muzsák nem is hallgatnak, tény az, hogy a magyar képzőművészetre nehéz idők járnak. Ezért üdvözöljük örömmel a kultuszminiszter ur elhatározását, amellyel felkérte az Irodalmi és Művészeti Tanácsot a kiállitás megrendezésére. Ha vannak is nehézségek, egy bizonyos, a művészeti termelés terén nem szünetel a munka. A magyar képzőművészet a legszikkadtabb talajon is virágzik. A magyar művész ma is teljesiti kötelességét. Arra kérem a magyar művészeket, ha művészi meggyőződésük érdekcsoportokra is osztja őket, a nemzeti művelődés szolgálatában álljanak egymás mellé és nem egymás ellen.

— Kérésem van azonban a magyar művészetszerető közönséghez is. A képzőművészeti kiállitás igazán nemzeti kiállitás csak akkor lesz, ha a nemzeti társadalom pártfogásába veszi, erkölcsi és anyagi vonatkozásban egyaránt. Kérek mindenkit: igyekezzék mecénás lenni, nem a szónak divatos értelmében véve, hanem olyan értelemben, hogy karoljuk fel a fiatal tehetségeket. Igazán mecénás szegény ember is lehet, aki 100 pengős rézkarcot vásárol, mig az a dusgazdag, aki csak Munkácsy-képpel akarja diszíteni lakását, inkább a vagyonmegőrzés munkájára vállalkozik.

— Különösen a grafika az, amely eddig igen kevés támogatásban részesült, márpedig a modern lakások igazi disze a nagy olajfestmények helyett inkább a rézkarc, a ceruzarajz, az akvarell. A kisemberből lett mecénás is rendelkezik azzal az egy vagy kétszáz pengővel, amelyek révén megörvendeztetheti magát grafikus művekkel.

Tasnádi Nagy András végül szivélyesen üdvözölte Antal István kultuszminisztert, aki az ügy iránti szeretetének kifejezést adva a legnagyobb figyelemmel kisérte a kiállitás megrendezését. Minden művészeti irányzat, amely a magyar művelődést előbbre viszi, a legteljesebb támogatásra számithat. A pusztító, a nemzetközi és a destruktiv művészeti irányoknak azonban pusztulniok kell a magyar művészetből.

A hosszantartó tapssal fogadott megnyitóbeszéd után a megjelent előkelőségek megtekintették a szebbnélszebb képeket és szobrokat.

A VII. Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

Forrón süt le a tavaszi nap a városligeti Műcsarnokra, amely magas termeivel egyike a leghüvösebb kiállitási helyiségeknek. Az év nagy részében ez sulyos tehertétel, most azonban kapóra jön a művészet barátainak. Junius 1-én nyilt meg ugyanis a VII. Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás, mindenesetre egyik kimagasló eseménye művészeti életünknek.

E kiállitás főtanusága az, hogy művészeink a fegyverek zajában sem tették le ecsetjüket, hanem elmélyednek a maguk szellemi problémáiban és azok megoldását szinekben, pompázó képek és nemesvonalu szoborművek alakjában hozzák a művészeti dolgokban jól iskolázott magyar közönség elé. Kezdjük is meg sétánkat!

Az első terem közepén találjuk Horthy Miklós kormányzó urnak *Ohman Béla* által márványba faragott jellegzetes mellszobrát, amelynek megtekintése után önkéntelenül mindjárt a másik terembe lépünk, hogy megszemléljük a hősi halált halt Kormányzóhelyettesnek, Horthy Istvánnak *Burián László* festette életnagyságu képmását.

Visszatérve az első terembe, az egyik oldalfalon Albrecht királyi herceg hitvesének képmását — *Kontuly Béla* sikerült művét — pillantjuk meg.

A szemköztes falon *Rudnay Gyula* mesternek két jellegzetes alkotását látjuk, amelyeket a Szépművészeti Muzeum állitott ki. Ugyanebben a teremben a vallásos művészet két kitünő darabjával találkozunk. Az egyik *Gál Ferencnek*, a kései renaissance modorában festett „Levétel a keresztről" cimü műve, a másik *Prohászka Józsefnek* „Pieta" cimü kontraszt-hatásokra felépitett kompoziciója.

E vallásos témák folytatódnak a második teremben is, ahol *Krusnyák Károly* „Hegyi beszéd"-ében és *Balogh András* „Jézus és a kufárok" c. kompozicióiában gyönyörködhetünk. Mindkettő egyként hat a szemlélőre szellemi tartalmával és festőművészeti kiválóságaival. Ilyen volt az ige hatása a tömegekre az evangéliumi időben. Merőben ellentétes tömeglélektani hatást örökit meg *Merész Gyula* „Kommunista szervezés falun" cimü gondos tanulmánya. Egy kocsma helyiségben figyelte meg a művész az összetoborzott hallgatóságot, amely vegyes érzelmekkel hallgatja az agitátort, aki mögött ott látjuk — a kép legötletesebb alakját — a rejtett súgót, a mozgalom igazi vezérét.

A harmadik teremben finoman átérzett tájképeket találunk *Burghardt Rezsőtől*, *Szlányi Lajostól*, *Kása Gábortól* és *Vesztróczy Manótól*. Ugyanitt függ *Istókovics Kálmánnak* zöld és kék szinekben megfestett Mosónője, amelyből inkább a János vitéz Iluskájának hangulatát érezzük ki. Istókovicsnak egyik legsikerültebb alkotását is itt látjuk viszont: a Szent Koronának a XV. században történt elrablását, amelyet a művész egy triptichon alakjában rendkivül ötletesen mutat be.

A jobboldali oldalteremben *Azbej Imre* jól megfigyelt falusi tipusokat állitott ki. Mellette látjuk *Deli Antal* „Kőfejtők" cimü érdekes pasztelljét, amelyen kubista hatás érvényesül. Ezzel szemben *Haranghy Jenőnek* Hajnal Dorogon cimü kompozicióján saját egyéni stilusára ismerünk. Ugyanez vonatkozik *Makoldy Józsefre*, akinek két dalmáciai tájképében gyönyörködtünk.

Örömmel láttuk viszont e kiállitáson festőművészetünk egyik doyenjét, *Dudics Andort*, aki három különböző festői megoldásu munkáját küldte be. Finom, levegős *Mikola András* felsőbányai tájképe, viszont *Muhoray Mihály* Sirató asszonyok cimü becsvágyó művében a tömegpszichózis megragadó megfigyelésével szolgál, a művészet derüjének azonban éppen az ellenkezőjét nyujtja. Finom mű *Deéd Ferenc* 1944-es önarcképe; renaissance finomság van benne.

A következő teremben a *Czene*-család képeivel találkozunk, igy *Apátfalvi Czene János* nemesveretü önarcképével, továbbá *Czene Béla* és *Cz. Hikády Erzsébet* finom dekorativ hatásu temperáival. Ugyanebben a teremben találunk egy kis sorozatképet *Basilides Barnától*, akinek Don Quichote cimü olajfestménye pazar humorával egyike a legkitünőbb magyar karikaturáknak.

A továbbiakból kiemeljük *Gebhardt Bélának* Vizparti város cimü temperáját, amelyben a szürke, lila és zöld tónusokat finoman fogja össze harmonikus egésszé. Golgota cimü műve drámaiságával, Délutánja a lila és narancs szinek ügyes párositásával tünik ki. A rajzok közül és grafikák közül *Komjáti Gyula* Honvédjét és *Patay Mihály* Szovjet-foglyok cimü fametszetét emeljük ki.

Csak helyeselni tudjuk, hogy egyes művészeink budapesti témákkal is foglalkoznak. Igy különösen *Hende Vince*, akitől máskor is láttunk már finom budapesti tanulmányokat. Ezek folytatását adják azok a munkái, amelyeket itt állitott ki az Andrássy-utról, Teréz-körutról és egyéb budapesti részletekről. További budapesti témákat dolgoztak fel megfelelő tárgyszeretettel *Takács Béla*, *Szalontay József*, *Pölöskei Sándor* és *Spindler Sándor*, aki a Bontás a Tabánban cimmel örökitett meg egy vissza nem térő pillanatképet a főváros életéből.

Számos festőművésznőnk is részt vett e kiállitáson. Müveik közül kiemeljük *Z. Hadzsi Olga* Lisieuxi Szent Teréz cimü olajfestményét, *Rainer Istvánffy Gabriella* Bánky kislányát.

Sok szép kisebb-nagyobb plasztikai mű is élénkiti a kiállitást. Igy *András Kurta János* Pihenő lovas és Fürdő nők cimü kompozicióit, *Horvay János* Szomjas kaszása, *Szilágyi Nagy István* Leány virággal cimü rendkivül kecses mozdulatu aktja, *Légrádi Vilmos* Isten kardja cimü bronza, *Cser Károly* ájtatos Jósága és *Schrotta János* Jairus leánya cimü klasszikus felfogásu kompozicióját.

Ime, egy rövid választék ebből a gazdag kiállitásból, amelyet mai, művészeti megmozdulásokban szegény napjainkban, igazán érdemes megtekintenil.

Siklóssy László.

A világ vége és az emberiség

A Föld, a Nap és az ember élete

A földtan és az embertan tudósai megállapitották, hogy ember körülbelül 300.000 esztendeje él a Földön. Ilyen messzire kell visszamennünk a multba, hogy majomhoz hasonló őseinkkel találkozzunk. Magának a Földnek a kora természetesen sokszorosan felülmulja az emberiség korát. A háromszázezer esztendő egészen jelentéktelen időszak a Föld életében, ami érthető is, hiszen a csillagászat szerint valamikor Földünk is izzón folyós égitest volt, mikor kiszakadt a Nap testéből és hosszu évmilliókra volt szükség, amig lassanként hülni kezdett, külső kérge megszilárdult és felszinén, légkörében kialakultak azok a viszonyok, melyek lehetővé tették az élet megjelenését.

Kétmilliárd éves mult

A Föld, helyesebben a földkéreg korát meglehetős biztonsággal tudjuk már kiszámitani, amióta felfedezték és megismerték a rádiumot. A rádium és a többi hozzá hasonló radioaktiv elem magától bomlik és átváltozik más elemmé. Maga a rádium is az uránium ilyen bomlásának a terméke. A fizikusok pontosan megmérték, hogy bizonyos mennyiségü urániumból az idők folyamán mennyi rádium lesz, tehát ha megvizsgáljuk az uránium érceit, azok mai rádiumtartalmából megállapithatjuk, hogy mikor kezdődött el az uránium bomlása a kőzetben. Ez annyit jelent, hogy eképpen megtudjuk, illetve kiszámitjuk, mikor kezdett megszilárdulni a Föld kérge. A mérések és számitások átlaga azt mondja, hogy körülbelül kétezermillió, kétmilliárd esztendőre tehetjük ezt az időt, tehát a szilárd földkéreg kora nagyjában ennyi. Ha a Föld izzón folyós anyaga kétmilliárd évvel ezelőtt kezdett lassan hülni, hogy szilárd kéreg képződhetett a felületén, bizonyos, hogy még jónéhány millió, vagy százmillió esztendővel azelőtt kellett történnie annak a hatalmas katasztrófának, mely kiszakitotta a Föld anyagát a Napból.

Ezt a kétmilliárd esztendőt legujabban egy másik hasonló mérés is igazolta. Az atomromboló fizikusok felfedezték néhány évvel ezelőtt, hogy a közönséges kémiai elemeket is radioaktivakká lehet tenni, s van ilyen sugárzó foszfor, sugárzó kálium és más elem is. A radioaktiv káliumból bomlása folyamán kalcium lesz s a laboratóriumi mérésekből tudjuk, hogy mennyi ideig tart a káliumnak ez a bomlása. Ennek alapján számitva ki a földkéreg korát, szintén kétmilliárd esztendő körüli számot kapunk, ugyhogy ezt az adatot egészen megbizhatónak vehetjük.

Milyen idős a Nap?

Minden élet a Naptól származik itt a Földön, mindent a Nap energiája tart életben, tehát jogosan érdekel mindnyájunkat a Nap kora is. A csillagászok szerint *hat-nyolc billió* esztendőre becsülhetjük Napunkat és számithatunk arra, hogy legalább még egybillió évig tud annyi hőt szétsugározni a világürbe, hogy megmaradhasson az élet itt a Földön. Mához egybillió évre éppúgy meglesz még a Nap, mint ma, a Föld éppúgy kering körülötte, mint ma, csak az év lesz valamiyel hosszabb és az éghajlat lesz valamivel hidegebb, mert a Nap tömegének egy része elfogy közben s kisebb tömegével nem tudja már oly erősen vonzani bolygóit. A földi éghajlatváltozás természetesen nagyon lassan következik be, a rajta levő szerves életnek bőven lesz ideje alkalmazkodni az uj viszonyokhoz, tehát valószinü, hogy él majd még ember a Földön, habár az is valószinü, hogy a Föld nem tud már akkor ugyanannyi embert eltartani, mint ma.

Váratlan katasztrófa aligha zavarja meg a Nap és a naprendszer jövőjét. A mindenségben nem lehetetlen, hogy az össze-vissza száguldó csillagok néha túlközel kerülnek egymáshoz és esetleg össze is ütköznek. A látható világegyetemben, a Tejút rendszerében oly nagy távolságok választják el egymástól a csillagokat, mintha itt a földi méretekben minden kilométernyi távolságra egy-egy mákszemet képzelünk el. Ilyen ritkaság mellett igen kicsiny a valószinüsége annak, hogy két csillag közel jusson egymáshoz. A Nappal ugyan egyszer már megtörtént ez és éppen ebből a kalandjából keletkezett a Föld és a többi bolygó, mert az ismeretlen csillag a Nap mellett való elrohanása közben kiszakitott egy nagy tömegü anyagot a Nap testéből s ebből lettek a bolygók. A Tejútrendszerben nagyjában ezermillió csillag van, ezek közül az elmult tizbillió év alatt legfeljebb ha ezerrel történt meg ilyesmi, tehát elenyésző csekély annak a valószinüsége, hogy a Nappal mégegyszer megtörténjék.

Százezer évet egy napnak számitva azt mondhatjuk, hogy az ember egy hetvenéves házban született és ma még csak háromnapos csecsemő. Ha nagyon sötéten veszszük is a Föld jövőjét, annyit bizonyosnak vehetünk, hogy még legalább kétezermillió évig alkalmas lesz a szerves élet eltartására s ez annyit jelent, hogy a ma háromnapos csecsemő még hetven évig fog élni. Az ember akkor nyolcezerszerte lesz öregebb, s talán nyolcezerszerte fog többet is tudni, bár azért nem bizonyos, hogy nyolcezerszerte okosabb is lesz.

Sztrókay Kálmán.

Könyvnapi könyv!
KRUDY GYULA
Az utolsó gavallér
Ez a kötet a magyar prózairás varázslómesterének három, ma már hozzáférhetetlen, remekművü kisregényét tartalmazza.
Az utolsó gavallér
A velszi herceg
és
A nagy kópé
Krudy Gyula legérettebb alkotásai!
ABC Könykiadó Rt.

Konfekciós üzem őskeresztény
segéd-könyvelőt
keres azonnalra. Jelentkezés: okmányokkal, Hilvert, Baross-u. 80

Tisztviselőt
malmi adminisztrációban teljes jártassággal, vidéki nagymalom keres. Ajánlkozásokat életleirással és igényekkel „Malom 3507" jel. főkiadóba.

Jókarban levő, lehetőleg 500 köbcm. vagy ennél nagyobb hengerűrtartalmu
oldalkocsis motorkerékpárt
keresünk azonnali megvételre. Ajánlatokat „Hadiüzem 2588" jelig. Haasenstein és Vogler r. t. hirdetőirodába, V., Dorottya-u. 8. kérjük.

Budapesti nagyvállalat keres őskeresztény,
jól gyakorlott könyvelőt vagy nőt.
Részletes ajánlatokat „Biztos jövő" jeligére kérjük Magyar Hirdető Irodához, Sándor-utca 7.

Romániában minden állami hivatalnokot mozgósitottnak tekintenek

Bukarest, január 19.

A közigazgatás rendjének fenntartása céljából hétfőn törvényrendelet jelent meg, amely kimondja, hogy háború idején valamennyi állami hivatalnok mozgósitottnak tekintendő és ennek következtében nem hagyhatják el semilyen okkal szolgálatukat. Az a hivatalnok, aki több napon át nem jelenik meg munkahelyén — hacsak erre nem vis major, például betegség vagy baleset kényszerítette — két hónaptól hat hónapig terjedő börtönnel büntetendő. Ha több mint egy hónapig marad távol, a büntetés egy évtől két évig terjed. Háromtól öt évig terjedő börtönbüntetéssel sujtandók azok a hivatalnokok, akiket a felszabadított vagy román megszállás alatt álló vidékekre küldtek ki és nem foglalták el ott hivatalukat.

— **Sulyok István református püspök nyugalomba vonult.** Nagyváradról jelentik: Sulyok István királyhágómelléki református püspök 53 évi szolgálat után nyugalomba vonult. Az értékes papi működésben gazdag lelkipásztorkodás után vasárnap délelőtt bucsuztatták hivei a főpásztort az újvárosi református templomban. Délután a református kulturház dísztermében az egyházmegye új főgondnoka, Soós István dr. polgármester és az egyházmegye presbiteriuma letette az esküt.

— **Bárczay János államtitkár diszpolgársága.** Bárczay János dr. földmívelésügyi államtitkárt Abaujkér község diszpolgárává választotta.

— **Adjunk könyveket honvédeinknek!** A vöröskereszt felkéri az ország közönségét, hogy az Ukrajnában szolgálatot teljesítő honvédeink részére nemes szórakozást nyujtó könyveket ajánljon fel. A felajánlott könyveket a vöröskereszt kéri Budapest, I. Fortuna-utca 21 cimre küldeni.

Vigyázat!

A Darmol hashajtót utanozzák Ügyeljen, mert minden tablettán a „DARMOL" szónak es T alakú bevágásnak kell lenni. Kimondottan eredeti csomagolásban kérje DARMOL

— **Kormányzói elismerés.** A kormányzó a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy Liber dr. szombathelyi tankerületi főigazgatónak nyugalombavonulása alkalmából a közoktatás és a nevelésügy szolgálatában szerzett érdemeiért, továbbá Szegedy-Maszák Aladárnénak, a katolikus háziasszonyok országos szövetsége elnöknőjének a női társadalom szolgálatában és a nők szociális munkájának megszervezése terén végzett kiválóan eredményes munkásságáért, végül Hodászi Istvánné Veszprémy Ilonának, a debreceni zenekedvelők köre ügyvezetőjének Debrecen város zenei művelődésének fejlesztése érdekében végzett eredményes munkásságáért elismerését tudtul adják.

Halálozás

Mezőcsáthi és egregyi *Kürthy* Endre ny. áll. csendőrezredes 60 éves korában január 18-án Budapesten elhúnyt. Január 20-án, kedden délután ¼4 órakor temetik a farkasréti temető halottasházából a református egyház szertartása szerint.

Csikós Mihály tartalékos őrnagy, számvevőségi főtanácsos 58 éves korában január 16-án Szegeden hosszas szenvedés után elhúnyt.

Krebsz Gézáné, született szabadi *Szabady* Emilia 66 éves korában Budapesten elhúnyt. Temetése kedden délután 4 órakor lesz a Kerepesi-úti temetőben.

Halász Zsigmond ny. itélőtáblai biró 74 éves korában január 18-án Budapesten elhunyt. Január 20-án, kedden délután ½4 órakor temetik a farkasréti temető halottasházából a római katolikus egyház szertartása szerint.

Özv. nagyváradi és teleki *Horváth* Dénesné, szül. komjátszeghi, *Kelety* Edith 76 éves korában január 17-én Budapesten elhúnyt. Temetése január 20-án, kedden délután 4 órakor lesz a farkasréti temető halottasházából az evangélikus egyház szertartása szerint.

Sutovszky István nyug. Máv-tisztviselő 69 éves korában január 16-án Miskolcon elhúnyt.

Tompa Károlynét, néhai *Tompa* Károly aporkai földbirtokos özvegyét a község lakosságának osztatlan részvéte mellett temették január 17-én. Elhunytát leányán, Gerencséry Mihályné dr.-nén és fián, vitéz Tompa Andor dr. földbirtokoson kivül unokái és sok rokoncsalád gyászolják.

Teszérdeméndi *Teszáry* Csipe 16 éves korában január 17-én elhúnyt. Január 19-én temették Alsódabason a római katolikus egyház szertartása szerint.

Hackl N. Lajosné, szül. *Fejérdy* V. Ida ny. székesfővárosi igazgató tan., a Mansz rákoshegyi fiókjának évtizedeken át elnöke 76 éves korában január 15-én elhúnyt. Január 18-án temették a római katolikus egyház szertartása szerint.

Martin Jánosné, szül. *Jerfy* Erzsébet 54 éves korában január 18-án Budapesten elhúnyt. Temetése január 21-én, szerdán délután 4 órakor lesz a Kerepesi-úti temető halottasházából az evangélikus egyház szertartása szerint.

Napi hirek

Hat tettenért rémhirterjesztőt őrizetbe vett a rendőrség

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A rémhirterjesztéssel és fecsegéssel kapcsolatosan kiadott szigorú hatósági rendszabályok ellenére még mindig előfordul, hogy egyesek, kifejezetten nyugtalanító és zavarkeltő szándékkal, mások pedig meggondolatlanságból és könnyelműségből különböző ártalmas híresztelséseket terjesztenek. A rendőrség és csendőrség szervei utasítást kaptak arra, hogy ezeket a jelenségeket az eddiginél is nagyobb figyelemmel kisérjék s a rendelkezés ellen vétőket nyomban állítsák elő. Vasárnap a rendőrség a következő tettenért rémhirterjesztőket vette őrizetbe az ellenük való eljárás egyidejű megindítása mellett: Klein Sándor, Bernáth Győző, Steiner Imre, Holstein László, Balla (Berger) Gyula, Róth Aladár.

Reichenau vezértábornagyot pénteken temetik

Berlin, január 19.

Az elhunyt *Reichenau* vezértábornagynak a Führer által elrendelt *állami temetése pénteken, január 23-án lesz* az Unter den Lindenen levő Zeughaus dísztерméből.

Hitler vezér és kancellár, mint a véderő legfőbb parancsnoka, Reichenau vezértábornagy elhunyta alkalmából napiparancsot intézett a német hadsereghez. A napiparancs Reichenau tábornagyot *„egy új kor zászlóvivőjének"* nevezi. Uj fényt adott az örök katonai erényeknek azzal, hogy azokat beleállította az új korba. *Reichenau vezértábornagy volt a történelemben az első páncéloshadseregvezető.* Ezt a hadsereget a lengyel hadjáratban bízták rá és ő diadalra vitte seregét. A napiparancs a továbbiakban hangsúlyozza, hogy az elhunyt vezértábornagy gyakran tartózkodott egészen elől, a legveszélyesebb tűzvonalban csapata élén. *Neve a német nép és véderejének történelmében örökre élni fog.*

— **Az erdélyi református püspök újévi körlevele.** Kolozsvárról jelentik: Vasárnap minden erdélyi református templomban felolvasták a délelőtti istentiszteleteken Vásárhelyi János püspök ezévi első körlevelét. A püspök felhivja a hiveket, adjanak hálát az Istennek, hogy e rettentő viharban megoltalmazott bennünket és biztosította számunkra a csendes és építő munka feltételeit. Gondoljunk szeretettel hős katonáinkra, akik dicsőséggel küzdenek a krisztusi eszmények szolgálatában nemzetünk-rt, az emberiség jobb jövőjéért. Megemlékezik arról, hogy ez az év nagyfontosságú az erdélyi református egyházkerület életében, mert ebben az esztendőben jutnak ismét közös törvények oltalma alá anyaországbeli testvéreikkel.

— **Leégett az uzsoki sportszálló.** Ungvárról jelentik: A közvetlenül az uzsoki országhatárnál álló kétemeletes sportszállóban tűz támadt. A fából készült épületben a tűz gyorsan elharapódzott, úgyhogy teljesen leégett. A szállóban tartózkodók még idejében kimenekültek. A berendezést is sikerült megmenteni. A vizsgálat megállapította, hogy az épület pusztulását kéménytűz okozta.

— **Uj egyetemi rendkívüli tanárok.** A kormányzó a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére Papp Lajos dr. egészségügyi főtanácsos, a székesfővárosi gyógyfürdők és gyógyforrások központi igazgatója, budapesti tudományegyetemi magántanárnak a szakirodalom művelése és az orvosképzés terén szerzett érdemei elismeréséül, továbbá Zsedényi Béla dr., a pécsi jog- és államtudományi karának magántanára, a miskolci jogakadémia rendes tanárának a tudományos irodalom művelése és az egyetemi oktatás terén kifejtett működése elismeréséül az egyetemi rendkívüli tanári címet adományozta.

— **Törökországban három év a katonai szolgálat ideje.** Isztanbulból jelentik: A török katonai szolgálat idejét az eddigi két évről három évre emelték fel.

— **Itéletek a zsidótörvény megszegése miatt.** A budapesti V. kerületi rendőrkapitányság büntetőbirája a zsidótörvény megszegése miatt Zimermann László borkereskedőt 500 pengőre vagy 10 napra, Friedmann Lajos textilkereskedőt 1000 pengőre vagy 10 napra, Laufer Simon gyarmatárukereskedőt 500 pengőre vagy 10 napra, Schwarcz László kereskedőt 1000 pengőre vagy 20 napra itélte. Ezenkívül zsidóbujtatás miatt 500 pengő pénzbüntetésre, vagy 10 napi elzárásra itélte Messer Jenő koksz-kereskedelmi részvénytársasági igazgatót és 1000 pengőre vagy 10 napra Bernstein Leót.

— **A marosvásárhelyi római katolikus gimnázium öregdiákjainak baráti** köre január 21-én, szerdán este 8 órai kezdettel igen fontos ügyben az V. József-tér 1 szám alatti Erdélyi étteremben összejövetelt tart.

Elég volt!

A madridi lapok éles tiltakozása a fernandopooi incidens miatt

Madrid, január 19.

Az a kalóztámadás, amelynek *Fernando Poo* sziget Santa Izabell kikötővárosában két német és egy olasz kereskedelmi hajó esett áldozatául, egyre nagyobb hullámokat ver a spanyol közvéleményben. Fernando Poo kisebb sziget az egykori német gyarmat, Kamerun partjaival szemben. A hatalmas spanyol gyarmatbirodalomnak egyik elfelejtett maradványa, melyet csak ez a rendkívüli esemény állíthatott a világ érdeklődésének központjába. Az esemény jelentőségét és horderejét fokozza az, hogy *minden jel szerint nem degaullista tengeri erők hajtották végre, hanem angol hadihajók*. Spanyolország igen éleshangú tiltakozó jegyzéket intézett Londonhoz, s nem kétséges, hogy ez a jegyzék tartalmilag megfelel a spanyol sajtó állásfoglalásának. *Most már elég,* írja vezércikkében a vezető madridi lap, az *ABC*. Amíg művelt emberek lesznek a földön, a jogos eljárás az lesz, hogy hadviselő országok kereskedelmi hajói semleges kikötőkben menedéket kereshetnek ellenségeik üldözése elől. *Az angol degaullista támadók kalózmódszerei, amelyeknek betetőzése volt a legénység meggyilkolása, nemcsak az emberi jogok ellen jelentenek merényletet, hanem ugyanakkor megsértették és kigunyolták Spanyolországot.* Az *Arriba* című lap szerint *most már a spanyol fegyverek veszik át a szót.*

Nyakkendőt FÖLDVÁRY-nál

Kossuth Lajos-u. 18. és Rákóczi-ut 3.

— **Párisba érkezett Olaszország teljhatalmu politikai megbizottja.** Párisból jelentik: Gino Buti nagykövet, olasz politikai teljhatalmu megbizott hétfőn délelőtt Párisba érkezett. A nagykövetet, tekintettel Abetz német nagykövet távollétére, Schleir német meghatalmazott miniszter, Stülpnagel német tábornok, a német nagykövetség magasrangú tisztviselői, Darlan tengernagy képviselője, a francia kormány párisi küldöttségének képviselője, az olasz főkonzul, a fasio titkára és az olasz konzulátus magasrangú hivatalnokai és személyzete fogadták.

— **Négyévi és kéthónapi fegyház árdrágítás miatt.** A budapesti büntetőtörvényszék Pártényi-tanácsa hétfőn tárgyalta Scheffer Lajos fűszerkereskedő árdrágítási bűnügyét. A vád szerint üzletében mindent lehetett kapni, aminek beszerzése nehézségekbe ütközik, de lényegesen drágábban, mint a hatóságilag megállapitott ár. Hagymát háromszoros, burgonyát tízszeres árért adott a vevőknek. Scheffer tagadta bünösségét és azzal védekezett, hogy a detektíveknek tévedésből mondott magasabb árat a mákért. A bizonyítási eljárás lefolytatása után a biróság a kereskedőt árdrágító visszaélés büntettében mondotta ki bünösnek és ezért négyévi és kéthónapi fegyházbüntetésre, 300 pengő pénzbüntetésre itélte és kötelezte 2000 pengő vagyoni elégtétel megfizetésére, ugyanakkor megvonta tőle az iparengedélyt és ötévi időtartamra eltiltotta a közszükségleti cikkekkel való kereskedéstől. Az itélet nem jogerős.

— **Jánoshalmán felavatják a leventék otthonát.** Január 25-én avatják fel Jánoshalmán a leventék otthonát. A felszentelést Zichy Gyula gróf kalocsai érsek végzi. A jánoshalmai leventék ünnepségére, amelyen úgy a katonai, mint a polgári hatóságok képviseltetik magukat, Mentényi János főhadnagy, leventeparancsnok vezetésével lelkesedéssel készülődik a szinmagyar község ifjúsága.

— **A kelenvölgyi kaszinó közgyűlése.** A kelenvölgyi kaszinó most tartott évi rendes közgyűlésén elnökké Csatt Gézát, ügyvezető elnökké Fáji Miklóst, alelnökökké Varga Andort és Kádas Tibort titkárrá Várkonyi Antalt, háznaggyá Zimmermann Béla dr.-t választották meg.

— **Ügyvédi hir.** Berecz Sándor dr. ügyvéd Budapesten VII. Erzsébet-körút 4 szám alatt megnyitotta ügyvédi irodáját.

KÁRPÁTMEDENCE

GAZDASÁGPOLITIKAI SZEMLE

Főszerkesztő: JUHÁSZ ISTVÁN

Szerkesztők: DR. SZABÓ MIKLÓS és SCHUBERT JÓZSEF

II. évfolyam 1. szám 1942. január

Az új év — SZ. M.

TANULMÁNYOK

Másodrendű érettségi...? — JUHÁSZ ISTVÁN

A földreform végrehajtása — EDVI ILLÉS ISTVÁN

Nagytérgazdaság — VARSÁNYI GYULA

A Délvidék gazdasága — TAUBINGER ISTVÁN

Hulladékgazdálkodásunk — KIRÁLYFALVI GUSZTÁV

Az új Európa ipari felkészültsége — CSÖRGEŐ LÁSZLÓ

Festetics György — CSERY CLAUSER MIHÁLY

A szlovák zsidókódex — HUNGARUS

Az orvos és a falu — MARÉK ANTAL

MAGYAR FIGYELŐ

Ribbentrop látogatása — t. f.

A miniszterelnök két cikke

Japáni csoda — s. j.

Szomszédos területek magyarjai — VÉGVÁRY SÁNDOR

Az erdélyi magyar szórványok

KÜLFÖLDI FIGYELŐ

Világgazdasági szemle — K. L.

A magyarok keleti rokonai — T. I.

Lapszemle

KÖNYVISMERTETÉS

Előfizetési díj egy évre 10.— P
Jogi személyeknek 50.— P
Egyes szám ára 1.— P
Kiadóhivatal: IV., Gr. Károlyi utca 22

Hanauer A. István váci püspököt eltemették

Nagy részvét kísérte hétfőn utolsó útjára *Hanauer* Á. István pápai trónálló, titkos tanácsost, Vác elhunyt főpásztorát.

Vasárnap délután ravatalozták fel a főpap holttestét a püspöki palota díszterméhen, ahol *Kovács* Vince segédpüspök, káptalani helynök beszentelte, majd nagy ünnepélyességgel átszállították a székesegyházba. Itt *Vanyek* Béla kanonok-plébános szentelte be. Hétfőn a reggeli órákban gyülekezett a gyászoló közönség, amelynek soraiban számos egyházi és világi előkelőség jelent meg, köztük *Angelo* Rotta pápai nuncius.

Délelőtt 10 órakor érkezett a székesegyházba *Serédi* Jusztinián biboros-hercegprímás, aki rövid ájtatoskodás után felöltötte az egyházi ruhákat és megkezdte az ünnepélyes gyászmise pontifikálását. Szentmise után a Libera szertartása következett, mire a biboros főpásztor *Glattfelder* Gyula csanádi, *Shvoy* Lajos székesfehérvári, *Grősz* József szombathelyi püspök és *Kovács* Vince segédpüspök, káptalani helynök közreműködésével megadta az előírás szerinti ötös abszoluciót. Azután leemelték a koporsót a ravatalról és a piarista diákok gyászéneke mellett, papok és hivek imái között levitték a székesegyház kriptájába, ahol a végső beszentelés után nyugalomra helyezték az elhunyt püspököt.

Irodai és gépírási gyakorlattal biró **kezdő őskeresztény tisztviselőnő kerestetik.** Fizetési igényekkel kimerítő ajánlatokat „Autóüzemünk" jeligére Blocknerhez, Városház-utca 10.

— **Hét zsidó törvényhatósági bizottsági tag mandátuma szünt meg Debrecenben.** Debrecen város igazoló választmánya most tartott ülésén tárgyalta a zsidó bizottsági tagsági helyek kérdését. A javaslatot Orosz István dr. tanácsnok ismertette és a megejtett vizsgálat eredményeképpen a választmány hét zsidó bizottsági tag törvényhatósági mandátumát megszüntnek mondotta ki.

— **Uj kormányfőtanácsos.** A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére Homonnay Andor dr. budapesti ügyvédnek a közélet terén szerzett érdemei elismeréseül a kormányfőtanácsosi címet adományozta.

— **A tizenkétéves fiúk és a tizenhatéves leányok bejelentési kötelezettsége.** Szendy Károly polgármester falragaszokon hívja fel a fővárosi lakosság figyelmét, hogy január hónapban külön be kell jelenteni azokat a fiúgyermekeket, akik az év folyamán tizenkettedik és azokat a leánygyermekeket, akik 1942-ben a tizenhatodik életévüket elérik. Az erre a célra szolgáló bejelentőlapok a dohánytőzsdékben szerezhetők be és azokat a kitöltés után az illetékes rendőrőrszobán kell beadni.

Házasság

Gáspár Jenő, a sajtókamara igazgató főtitkárának leánya: *Éva* hétfőn délután 6 órakor tartotta esküvőjét Paál Gábor m. kir. tüzérfőhadnaggyal a városligeti Jáki-kápolnában. Tanuk voltak: a menyasszony részéről vitéz *Réczey* István tüzérőrnagy, a vőlegény részéről *Paál* Sándor dr. tüzérszertári százados. Az esketési szertartást P. *Bögözy* Vilmos máriabesnyői kapucinus házfőnök végezte.

Böszörményi Béla dr. ügyvéd leányát: *Gitit* eljegyezte *Herpay* Tibor dr. hadbíró-főhadnagy. (Minden külön értesítés helyett.)

Német miniszterrel alakult meg az uj cseh-morva kormány

Prága, január 19.

Krejci dr., a protektorátusi kormány legutóbbi elnöke felajánlotta az eddigi kormány lemondását, mire *Hácha* elnök új kormány alakításával bízta meg Krejcit. Hétfőn délután Hácha az új kormány minisztereivé a következőket nevezte ki: miniszterelnök és igazságügyminiszter *Krejci* Jaroslav dr., belügyminiszter *Bienert* Richard tartományi elnök, gazdasági és munkaügyi miniszter *Bertsch* Walter dr., nevelésügyi miniszter és a népfelvilágosító hivatal vezetője *Moravec* Emánuel tüzérezredes, földmívelési és erdészeti miniszter *Hrut* Adolf, közlekedési miniszter *Kamenicky* Henrik dr., pénzügyminiszter *Kalfus* József dr.

Az új miniszterek mindjárt letették az esküt. *Hácha* dr. hozzájuk intézett beszédében kijelentette, hogy az új kormánynak meg kell teremtenie a cseh-morva protektorátusban is az előfeltételeket a német birodalom győzelméhez. Jelentős segítséget fog jelenteni etekintetben *a kormányba belépő kiváló birodalmi tisztviselő* személye, aki az egyik legfontosabb ügykört, a gazdasági és munkaügyek körét veszi át.

Heydrich rendőrtábornok, helyettes birodalmi védnök hétfőn este a Várban fogadta az új kormány tagjait, bizalmát fejezte ki iránttuk és alapvető irányvonalakat adott jövendő munkájukhoz.

Kabaré, tánc és dal a honvédkórházban

Az iskolából átalakított *Jurányi*-utcai *vöröskereszt*-kórház széles folyosóin mindenütt mosolygó arcok fogadják a belépőt. Kint gyapjas pelyhekben hull a hó s a hideg pirosra csípi a járókelők arcát, de idebenn jóleső meleget sugároznak a csillogó fütőtestek s amint közelebb érünk a délután nagy eseményének színhelyéhez, a tornateremhez, bennünket is hatalmába kerít a színházelőtti hangulat, amelyben már napok óta él itt mindenki a kórházban, de elsősorban azok, akikért a *Royal* revüszínház társulata kijött ide: sebesült honvédeink.

A függönnyel kettéosztott tornateremben már együtt ülnek katonáink. Csendesen beszélgetnek, az arcukon jóleső izgalom fénye csillog: Zúg a tapsvihar, amikor a konferanszié bejelenti az első számot, azután feszülten, csendben figyelik az akrobaták hajmeresztő mutatványait a fiatalabbjának és azoknak, akik már *szabadlábon* vannak, ott bujkál az arcukon az elhatározás: a legszívesebben felugranának s megpróbálnák utánozni az erő és ügyesség művészeit. Az idősebbek atyai jóindulattal pislantanak a fiatalokra. *„Nem olyan könnyű az öcskös, csak innen látszik annak"* — ez van a nézésükben.

A tréfás kabaréjeleneteken végigvibrálik a szívből fakadó kacagás. *De a lelkesedés és az öröm akkor csap fel a legmagasabbra, amikor hölgyek is megjelennek a színpadon.* A hatalmas reflektorokból narancssárgán patakzik a fény, a zenekar tagjai színpompás uniformisukban foglalnak helyet a délszaki hangulatot teremtő díszletek között s a jazz pezsgő ütemeire berobog a színpadra a *Trio Mexicanos*, két pompás frakkba öltözött hölgy s egy úr. A hátsó padsorok felemelkednek, a taps és az elragadtatás hangjai elnyomják a zenét. No és a végén, amikor görlök csapata rohamozza meg a színpadot: kipirulnak az arcok, villannak a szem üzenetei a színpad és a nézőtér között, harsog a zene — az az érzése az embernek, hogy *ebben a finálében megcserélődik a színpad és a nézőtér: a szereplőből lesz néző, aki mosolyogva, az okozott öröm fényében fürödve figyeli a nézőtér sugárzó arcait.*

Összecsapódik a függöny, megmozdul a nézőtér, amikor a legkedvesebb pillanat következik. *Hosszú sorban futnak ki a görlök a katonák közé, kezükben több doboz cigaretta; mindegyik sebesültnek jut egy jó marékkal* s pillanatok mulva, amikor a szereplők elvegyülve a nézőtér közé, megkezdődik a nagy fényképezés, már bodor füstfelhők tarkázzák a terem levegőjét. Megható látni, amint a fiúk a közéjük csöppent hölgyeket fogadják; a legtöbbje kissé megilletődve veszi át a cigarettát, katonásan kihúzza magát s pár szóban köszönetet mond a délutánért.

Lassan azután oszlani kezd a nézőtér, az ápolónővérek újra védőszárnyaik alá veszik másfélórára *„kiszabadult"* fiaikat s vezetik őket felfelé az emeletre, ahol már pompás vacsoraillat terjeng. Mennyi minden zakatolhat most ezekben a katonaszívekben, milyen érzések ringatják majd álomba őket ezen az estén — ki tudná megmondani? A sötétedő lépcsőházban mellém kerül egy magányosan felfelé ballagó fiatal katona. Kicsit húzza még maga után a lábát, de különben már kutyabaja, rövidesen hazakerül a kórházból.

Kérdésemre csillogó szemmel dicséri a látottakat, majd kisvártatva így folytatja.

— Hanem kár, hogy ezért a sok szépért mi nem adtunk semmit.

Gondolkozva lesüti a szemét.

— Valami kis virágot... — méláz tovább — a művésznőknek.

Megnyugtatom, hogy ez teljesen felesleges lett volna. *A legszebb ellenérték, amit ők nyujthattak, az a sok csillogó, néha könnyes, meleg szempár volt, amelyeknek sugárzásától oly meleg támadt az ember szíve körül ezen a délutánon.*

Országh Emil

— **Farkasok törtek be a kovásznai gazdasági udvarokba.** Sepsiszentgyörgyről jelentik: Kovásznán a farkasok több gazdasági udvarba betörtek és néhány sertést széttéptek. Vajna Péter és Tamás Barnabás udvarán 12 juhot megöltek.

Szinház, Film, Müvészet

Leleplezték a kormányzó arcképét a színészkamarában

Az országos színművészeti és filmművészeti kamarában vasárnap délelőtt leleplezték bensőséges ünnepség keretében a kormányzó arcképét. Az ünnepségen megjelentek többek között: *Hóman* Bálint kultuszminiszter, *Jalsoviczky* Károly, *Fáy* István és *Wlassics* Gyula báró államtitkárok, vitéz *Haász* Aladár miniszteri osztályfőnök, vitéz *Endre* László alispán és sokan mások a magyar közélet vezető egyéniségei közül. A sajtókamarát vitéz *Kolosváry-Borcsa* Mihály elnök és *Gáspár* Jenő főtitkár képviselték. A leleplezés a kamara tanácskozó szobájában folyt le, amelynek egyik falán függött a kormányzónak *Burián* László festőművész által készített és nemzetiszínű drapériával bevont arcképe. Az ünnepséget a Szózat nyitotta meg, majd *Kiss* Ferenc kamarai elnök köszöntötte a megjelenteket. Hangsúlyozta, hogy olyan valakiről kell beszélnie, aki helyett a tettei beszélnek, majd ezeket mondotta:

— A mi vezérünk, Kormányzó Urunk a legnagyobb művészbarát magyar úr, akinek nevét az egész világ megbecsüli. Országlása előbbrevitte a nemzet kultúrájának ügyét. Hazánk, amely melegágya a művészetnek, az ő országlása alatt érte el kulturális téren a csúcspontot. A kormányzó gyengéd szeretettel ápolja nemzete művészetét s most az egész magyar művészvilág hódol előtte.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Kiss Ferenc leleplezte a jelenlevők tapsvihara közben az arcképet. Az ünnepélyt a Himnusz fejezte be.

Koréh Endre ária- és dalestje

Operaházunk énekesei különösen az utóbbi esztendőkben miért, miért nem, mind ritkábban jelennek meg önálló est keretében a hangversenydobogón. Hétfőn azután *Koréh* Endre rendezett hangversenyt a zeneművészeti főiskola nagytermében és vállalkozásának nagy művészi sikere remélhetőleg serkentőleg hat majd pályatársaira is. Évek óta figyelemmel kísérjük ennek a kiválóan tehetséges énekesnek a fejlődését, tudásának mind értékesebb gyarapodását, őserejű, sötéten zengő, ritkaszép hanganyagából az idők folyamán kiküszöbölte az oda nem való érdességet, továbbfejlesztette a hajlékonyságát és növelte a teherbírását. Komoly, következetes munkájának a szép eredményeit a színházban is mind elégedetten állapíthattuk meg, a hangversenydobogó közelségében pedig különösen megfigyelhettük ezt a kiegyensúlyozottságot. Gazdag, értékes müsort énekelt végig. Gluck Paisiello, Beethoven, Mozart-áriákat, Schubert, Schumann, Brahms Grieg, Massenet, Respighi, Musszorszkij, Kodály és Laurisin-müveket és még egy sor dalt énekelt és mindegyiken meglátszott, hogy előadásuk neki magának is örömet, gyönyörüséget jelentenek. Súlyos basszushangja szabadon, könnyedén szárnyalt és énekét választékos izlés, finomság, egészséges zeneiség és megnyerő közvetlenség jellemzte. Olyan erények, amivel nem minden énekes dicsekedhetik. Emlékezetesen szép este volt. A rokonszenves művészt a közönség egész este melegen ünnepelte. A sikerből méltán kivette részét az est remek zongorakísérője, *Laurisin* Miklós is. **(L.)**

Jön Csütörtöktől
ARANYVÁROS
Errol FLYNN nősök hőse
RIALTO

* **A Kamara-varieté új műsora.** A Kamara-varieté pénteken mutatja be új műsorát, amelynek első részében egy jazz-cavalcade, a másikban pedig egy három képre osztott paródia kerül előadásra. A revük főszerepeit Orosz Vilma, Szombathelyi Blanka, Dolly Hopkins, Nagy Ancy, Tátray Rózsi, Virág Lili, Pető Endre és Körössy Zoltán játsszák. Az artistaszámokban Norman Ward komikus-zsonglőr, Lowaty bűvész, Marlene, Alex Howard és Aen Caree karaktertáncosok szerepelnek.

* **Fotórajz Rozgonyi újdonsága.**

* **Befejezték a „Szép csillag" felvételeit.** A Hunnia-filmgyárban most készült el Móricz Zsigmond „Szép csillag" című művének filmváltozata. Férfiőszerepét Páger Antal, női főszerepét pedig Fényes Aliz, a Vígszínház tagja alakítja. Mellettük Orsolya Erzsébet, Kürthy György, Mály Gerő és Baky László kaptak még fontosabb feladatokat a Pegazus-vállalat új filmjében, amelynek a tavasz folyamán lesz a bemutatója.

* **Az „Oroszlánkölykök" sajtóbemutatója.** Az Uránia-filmszínházban hétfőn délelőtt mutatták be a sajtó képviselői előtt az Ufa „Oroszlánkölykök" című történelmi filmjét, amelynek cselekménye Nagy Frigyes korában játszódik. Az újdonságnak csütörtökön lesz a premierje, főszerepeit Mathias Wiemann, Andrews Engelmann és Carsta Löck, továbbá a potsdami nemzeti szocialista intézet növendékei játsszák.

Müller Mária a Tannhäuserben

Müller Mária kamaraénekesnő, Budapest elsőszámú kedvence, legjobb szerepében lépett fel vasárnap este: a „Tannhäuser"-ben, mint Erzsébet. Szavakkal nem lehet leirni alakításának tökéletességét. Éneke, játéka, mozdulatai, megjelenése, arcjátéka és a lényéből kisugárzó eszményi női varázs olyan Erzsébetet keltett életre a színpadon, aminőről Wagner álmodhatott. Sok remek Erzsébetet láttunk előtte is, utána is, de hozzá fogható még megközelítőleg sem képzelhető. Olyan az ő Erzsébete, hogy a szemünk láttára és a fülünk hallatára elevenedik meg előttünk a költő zenei látomása, mint amikor csoda módján megleshetjük, mint fakad napvilágra a megfoghatatlan és láthatatlan élet. Mellette jelentéktelennek találtuk a címszereplő *Grahl* Jánost, akinek énekében fellelhetjük ugyan a gondos wagneri éneklés előtanulmányait, de sem hangjával, sem kissé a kelleténél jobban fészkelődő (meg is született a pesti rosszmájú szójáték: „ugrál") játékával nem keltett különösebb figyelmet. *Jámbor, Udvardy, Maleczky, Járay, Komáromi*, a kimagasló *Némethy* Ella és *Layer* Mária egészítette ki az együttest. Az előadást *Berg* vezényelte. **H. G.**

Néró a Madách Szinházban

A Madách Színház hetek óta készül *Felkai* Ferenc „Néró" című színművének előadására. A nagy érdeklődéssel várt érdekes színpadi művet *Pünkösti* Andor, a színház igazgatója rendezi, aki a bemutatót január 23-ra, péntekre tűzte ki. A Madách Színház *szerdán este a darab előkészületei miatt nem tart előadást* s a bemutató előtt *csütörtökön* este 8 órai kezdettel *nyilvános főpróbát* rendez. Felkai Ferenc színművének címszerepét *Greguss* Zoltán, Néro feleségét, Poppaeát *Somnyei* Vera, Agrippinát pedig *Titkos* Ilona alakítja. Britannicus *Mátray* József, Seneca *Toronyi* Imre, Lucatius *Szakáts* Zoltán, a költő, Helios *Várkonyi* Zoltán, Otho *Hoykó* Ferenc, Folius építész *Bozóky* István, a városparancsnok *Vándory* Gusztáv, a fuvolás *Tapolczai* Gyula, Lalage *Gajzágó* Denise, a rabszolga *Baló* Elemér lesz s *Kéry* Gyula és *Szepessy* Zoltán két legionárius szerepét játssza. A történet Rómában, Néro uralkodásának végén játszódik. A színmü díszleteit és jelmezeit a Nemzeti Színház díszlet- és jelmeztervezője, *Jaschik* Álmosné és *Nagyajtay* P. Teréz készítette.

Babakelengye
nagy választékban
SALGÓ JENŐNÉL, Bpest, V. Gróf Tisza István-u. 20.

* **Németh Antalt távollétében Uray Tivadar helyettesíti.** Mint ismeretes, Németh Antal dr., a Nemzeti Színház igazgatója Frankfurtba utazott, hogy ott az állami színházban rendezze a rövidesen bemutatásra kerülő „Víg özvegy" című Lehár-operettet. Németh Antal több hétig lesz távol és a kultuszminiszter intézkedése értelmében erre az időre a Nemzeti Színház és Nemzeti Kamaraszínház igazgatósági teendőit Uray Tivadar, a kiváló művész látja el.

* **Két új filmje van Carola Lombardnak Budapesten.** A tragikus körülmények között váratlanul elhunyt, igen népszerű, kiváló hollywoodi filmszínésznőnek, Carola Lombardnak két, eddig be nem mutatott filmje van Budapesten. Az egyik „Csak névleg" cimmel rövidesen bemutatásra is kerül. Ebben a filmben még Kay Francis és Cary Grant játszanak főszerepeket. A másik filmje „Virrasztás" cimmel szintén még az évad folyamán a közönség elé kerül.

* **A „Villámfénynél" Kolozsváron.** A kolozsvári nemzeti színház január 21-én, szerdán mutatja be Németh László „Villámfénynél" című társadalmi színművét. Az érdeklődéssel várt darab főszerepeit Szende Mária, Fülöp Kató, Kőszeghy Margit, Szakács Miklós, Kubányi György és ifj. Szécsi Ferenc játsszák. A rendezés munkáját Tompa Miklós végzi, a díszleteket Varga Mátyás tervezte.

* **Az első magyar szines film titkai.** Rövidesen bemutatják az első magyar szinesfilmet, Mikszáth Kálmán „Beszélő köntös" című regényének filmváltozatát. Az eseményszámba menő bemutató előtt február 1-én matinét rendeznek a Royal Apollóban s ez alkalommal „Az első magyar szines film titkai" címmel Baktay Ervin dr. egyetemi magántanár tart előadást arról, hogyan készült el a „Beszélő köntös". A matinén részleteket is levetitenek a filmből és a színpadon fellépnek Jávor Pál, Greguss Zoltán, Szilassy László, Mihályffy Béla, Anny Kelly, Gaby Sorelly és a pécsi öregdiákok. A konferenszié szerepét Legenyei József tölti be, az ének- és táncszámokat Kerekes János kíséri zongorán.

Teljes sikerrel zárult a balatoni sporthét

A BSE a székesfővárosi alkalmazottak segítőalapjának és a főváros idegenforgalmi hivatalának közreműködésével január 10—18. napjain rendezte meg Balatonkenesén az idei balatoni téli sporthetet, amely a tavalyi téli sportnapokkal szemben már bővitett, hétnapos eseménysorozattal szolgálta a Balaton téli sportpropagandáját. A sporthéten nagyszámú előkelő közönség vett részt, többek közt *Szendy* Károly dr. polgármester családjával, *Bódy* László dr. alpolgármester, akinek leánya, *Marika*, ismert junior műkorcsolyázó hölgy, továbbá *Mesterházy* Ferenc dr. főispán és még sokan mások a közélet és a sportvilág jelesei közül.

A sportmüsor legfontosabb eseményei szombaton és vasárnap zajlottak le. E napokon a magyar műkorcsolyázó gárda kitünőségei mérték össze erejüket a Szendy Károly polgármester által alapított „Balaton műkorcsolyázó vándordijért". Az elmult hét folyamán lovas és motoros sijöringversenyeket és humoros sijöringbemutatót rendeztek s ezeken *Palásthy* Béla, *Pásztory* János, *Gallner* Ferencné és *Szalay* Mátyás müködött közre nagy sikerrel. A polgármester által kiirt „Balaton műkorcsolyázó vándordijat" *Botond* Györgyi hölgybajnokunk nyerte *Kékessy* Andrea előtt. A férfiak versenyében *Kállay* Kristóf lett első *Király* Ede előtt. A junior hölgyek sorrendje: 1. *Kresz* Lili, 2. *Kékessy* Jolán, 3. *Bódy* Marika. A téli sporthéttel kapcsolatosan rendezett bridzsversenyben Wein Árpád és neje, Puhárszky László és Semnyey István négyes csapata győzött. A vendégek részére kiirt falkutyaversenyben a hölgyek csoportjában *Boros* Marietta, a férfiak csoportjában *B. Juhász* Ferenc lett első. A vendégek részére kiirt Curling-versenyben a vitéz Becske, Markos, Márkus, Máday csapat szerzett első helyezést. Rendeztek jégkorongbemutató mérkőzést is a BKE és az FTC csapatai között, amely 3:3 arányban döntetlenül végződött. A páros műkorcsolyázó versenyt *Szilassy* Nadinka és *Kertész* Ferenc nyerte. A céllövöverseny helyezési sorrendje: 1. *Horváth* Tibor, 2. *Grossmann* Henrik, 3. *Barcza-Rotter* Béla dr.

A sporthét társadalmi müsorának keretében nagyszabású jégestélyt rendeztek, valamint látványos tüzijátékbemutatót a Balaton jegén. A jelmezes korcsolyabemutatón *Király* Ede, *Bódy* Marika, *Kresz* Lili, *Kékessy* Andrea, *Kállay* Kristóf és *Botond* Györgyi müködött közre nagy sikerrel.

A díjakat vasárnap délután *Bódy* László alpolgármester osztotta ki s a várakozáson felül sikerült téli sporthetet berekesztő beszédében méltatta az újszerü rendezvény sport- és idegenforgalmi jelentőségét.

Ladányi Gedeon az országos gyorskorcsolyázó bajnok

Vasárnap délután bonyolitották le a városligeti müjégpályán a szombaton megkezdett idei gyorskorcsolyázó bajnokságok befejező futamait. Az 1500 m-es távon a szombati két számban győztes *Ladányi* Gedeon (MAC) lett első 2:30.7 p-es idővel. *Hidvégi* (MAC) 2:31.3 p és *Kilián* (BKE) 2:37.3 p előtt.

Az 5000 m-es számban *Hidvégi* (MAC) szerezte meg a győzelmet 9:27 p-es idővel *Ladányi* Ernő 9:32.4 p-es és *Ladányi* Gedeon 9:35 p-es teljesitményével szemben.

A négy szám eredményének összesitése alapján *az idei gyorskorcsolyázó bajnokság sorrendje a következő: 1. Ladányi Gedeon (MAC) 208.34 pont. 2. Hidvégi (MAC) 210.26 pont. 3. Ladányi Ernő 213.44 pont.*

Országszerte tömegek vettek részt a levente-siversenyeken

Vasárnap az ország legkülönbözőbb városaiban hatalmas versenyző tömegek megmozgatásával zajlottak le a levente si-seregszemle versenyei.

Ungváron a 6 km-es rövidebb távon *Kiss* György kereskedelmi iskolás levente lett a a bajnok, a 12 km-es távon pedig *Bokody* Sándor tanitóképzős levente.

A *budapesti* Svábhegyen rendezett seregszemlén a III. korosztály futóversenyében, 12 km-es távon *Betács*, a 6 km-es távon *Bohus* győzött. A siugró versenyben a leventelegények közt *Stadler*, a leventeifjak közt *Piroska* II. szerezte meg az első helyet.

Salgótarjánban a rövidebb távú futóversenyben *Jancsik* Pál acélgyári levente, a hosszabb távon *Csatlós* László lett első. Az ifjúságiak lesikló versenyében *Bacsa* Mihály, a leventelegények lesikló versenyében pedig *Kirner* győzedelmeskedett.

A *kolozsvári* tankerület síbajnoki versenyén a következők győztek: IV. korosztályúak futóversenyében: *Butka* (unitárius kollégium), csapatversenyben: *gyakorló gimnázium*. A II. korosztályúak egyéni versenyében: *Szotyory* (gyakorló gimnázium). A III. korosztályban:: *Pap* (gyakorló gimnázium). A IV. korosztályúak ugró versenyében: *Orosz* (gyak. gimn.) III. korosztályban: *Györffy* (gyak. gimn.). II. korosztályban: *Szotyory* (gyak. gimn.) . A tankerületi versennyel egyidejüleg rendezett kolozsvári hadtest-siversenynek is 150 indulója volt.

Csikszeredán a járás levente síversenyét félmétert meghaladó vastagságú kitünő havon rendezték pompás eredményekkel. A győztesek: 12 km-es futóversenyben: *Schmidt*

NAPI HIREK

— **Kormányzói elismerés.** A Kormányzó a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy dr. *Liber Béla* nyugalmazott szombathelyi tankerületi kir. főigazgatónak nyugalombavonulása alkalmából a közoktatás és a nevelésügy szolgálatában szerzett érdemeiért, *Hodászi Istvánné Veszprémy Ilonának*, a Debreceni Zenekedvelők Köre ügyvezetőjének Debrecen szabad királyi város zenei művelődésének fejlesztése érdekében végzett eredményes munkásságáért, *Szegedy-Maszák Aladárnénak*, a Katolikus Háziasszonyok Országos Szövetsége elnöknőjének a női társadalom szolgálatában és a nők szociális munkájának megszervezése terén végzett kiválóan eredményes munkásságáért elismerését tudtul adják.

— **Cimadományozás.** A Kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére dr. Homonnay Andor budapesti ügyvédnek közéleti érdemei elismeréséül a magyar királyi kormányfőtanácsosi cimet adományozta.

— **Tomcsányi Vilmos Pál kárpátaljai kormányzói biztost üdvözölte hivatalának tisztviselői kara.** A kormányzói biztosi hivatal tisztviselői kara *Marina Gyula* miniszteri tanácsos vezetésével hétfőn tisztelgett *Tomcsányi Vilmos Pál* kormányzói biztos előtt, aki *Ilniczky Sándor* főtanácsadó társaságában fogadta az üdvözlést. Válaszában kifejtette az uj kormányzói biztos, hogy ma inkább, mint valaha: az igazság az országok alapja. Hangsulyozta, hogy a jó közigazgatás a Kárpátalján fokozottan fontos, mert meg kell cáfolni az idegenek rágalmait. A jó közigazgatás igazságos és pártatlan. A népnek éreznie kell, hogy a tisztviselő jóbarátja. A hivatalnoki kar munkája akkor eredményes, ha minden tagja szorosan együttműködik. Tomcsányi Vilmos Pál azzal fejezte be beszédét, hogy a hivatal tisztviselőit tágabbkörü családjának tekinti.

— **Kiosztották a Baumgarten-dijakat.** A Baumgarten Ferenc Irodalmi Alapitvány vasárnap délután tartotta ülését *Hegedüs Loránt* elnökletével. Az ülésen *Schöpflin Aladár*, aki Babits Mihály kurátori tisztét vette át, emlékezett meg a nagy költőről és iróról, aki olyan határozottan kijelölte az irányvonalakat, megállapitotta az irodalmi és erkölcsi elveket, amelyek szerint az Alapitványnak működnie kell, hogy az utódnak már csak követni kell az ő példáját. *Basch Loránt* jogászkurátor megemlékezett az irodalmi alapitványt tevő Baumgarten Ferencről és Babits Mihályról, a volt kurátorról. Schöpflin Aladár kurátor nyujtotta át ezután a kitüntetetteknek az irodalmi dijakat és egyben azt az emlékérmet, amely Babits Mihályról emlékezik és amelyet az Alapitvány vezetősége a jövőben is minden kitüntetettnek át fog adni.

— **Vásárhelyi János erdélyi református püspök ujévi körlevele.** Vasárnap valamennyi erdélyi református templomban felolvasták *Vásárhelyi János* püspök ujévi körlevelét, amelyben a püspök a világ boldogabb jövendőjéért imádkozott. Hálát adott Istennek, hogy minket, magyarokat megoltalmazott a viharban, „megtartotta Kormányzó Urunkat, segitette kormányférfiainkat, hogy csendes, épitő munkát fejthessünk ki". Hálával és szeretettel emlékezett meg hős katonáinkról és kérte az Istent: vigye teljes diadalra szent ügyünket. Az anyaországhoz való visszatéréssel kapcsolatban a körlevél arról a szent elhatározásról szól, amely a közös törvények védelme alatt igaz lelki egyetértésben akar dolgozni hazánk védelme, erősitése, megtartása érdekében.

— **Felfüggesztett ügyvédek.** A Budapesti Ügyvédi Kamara fegyelmi birósága dr. *Czimeth Dezső* budapesti ügyvédet az ügyvédség gyakorlatától egyévi időtartamra felfüggesztette; dr. *Sas Ernő* volt budapesti ügyvédet pedig elmozditásra itélte; dr. *Varsányi (Weisz) Ernő* ügyvédjelöltet a gyakorlattól egyévi időtartamra felfüggesztette.

— **Ardrágitási ügyek.** Hajdu Béla fa-, szén- és kokszkereskedő budapesti fatelepének vezetésére alkalmazta *Székely Schwarz Emilt*, akinek az volt a feladata, hogy az üzlettulajdonos által Pelsőc községben, nyilvános árverésen megvásárolt és a fővárosba szállitott fát itt értékesitse. Székely Schwartz Emil a tüzifát a megengedettnél jelentékenyen magasabb áron árusitotta, amiért az uzsorabiróság *két évi fegyházra és 200 pengő vagyoni elégtételre itélte*. *Hajdu Béla* büntetése az ellenőrzés és felügyelet elmulasztása miatt *1000 pengő pénzbüntetés* volt. A Kuria *Szolnok-tanácsa* ezt az itéletet *jogerőre emelte*. — A büntetőtörvényszék *Pártényi-tanácsa Schäffer Lajos* füszerkereskedőt akinek üzletében mindent lehetett kapni, de mindent lényegesen drágábban a megengedettnél, *négy évi és két hónapi fegyházra, 300 pengő pénzbüntetésre és 2000 pengő vagyoni elégtételre itélte*, iparengedélyét elvonta és öt évre eltiltotta közszükségleti cikkekkel való kereskedéstől. Az itélet nem jogerős.

— **Hirtelen halál a vendéglőben.** Kozarek Mátyás 50 éves nagyvágó, aki a Baross-utca 113 sz. házban lakott, hétfőn a keraesti órákban a Mester-utca 49 sz. házban lévő vendéglőben tartózkodott. Egyszerre rosszul lett, lefordult a székről és meghalt. Felboncolják, hogy halálának okát megallapitsák.

— **Meghalt Korláti Bernát István.** Hosszas betegség után 88 éves korában elhunyt Korláti Bernát István m. kir. titkos tanácsos, a Tudományos Akadémia tagja, a magyar közgazdasági életnek széles munkakörben nagy érdemeket szerzett munkás szereplője. Rimaszombatban született, a közép- és főiskolákat Pozsonyban, Budapesten és Bécsben végezte. Sokat utazott a nyugati országokban, a 80-as években az akkori földmivelésügyi és kereskedelemügyi miniszter megbizásából az Egyesült Államokban is hosszabb tanulmányutat tett. Hivatali pályáját különböző minisztériumokban futotta be. Hivatali elfoglaltsága mellett állandóan foglalkozott közgazdaságtudományi tanulmányokkal. Gróf Károlyi Sándor társaságában jelentékeny szerepe volt Magyarországon a szövetkezeti eszme megalapozása körül. A világháboru után számos gazdasági és közéleti intézmény vezetésében vett tevékeny részt. Bernát István egyik első és legkiválóbb tudományos művelője volt a magyar agrármozgalomnak. Szakirodalmi működése nem szoritkozott pusztán az agrár vagy szövetkezeti közirás terére. Figyelmét fölkeltette minden jelenség, amely a nemzet egyetemes érdekeire kihatással volt. Már a mult évszázad kilencvenes éveiben felhivta a figyelmet a pénztőke hatalmának egészségtelen megnövekedésére, a családi élet bomlásából s a középosztály lezülléséből származó veszedelmekre. Baráti kapcsolatot tartott fenn a kilencvenes évek nagy német agrárpolitikusaival, Ruhland Gusztávval, akit a mai német agrárpolitikai rendszer egyik főteoretikusának tekintenek. A Hangya Fogyasztási Szövetkezet örökös diszelnöke volt, a Gazdák Biztositó Szövetkezete és a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete egykori alelnökét gyászolja benne.

— **Adjunk könyveket honvédeinknek.** A Magyar Vöröskereszt felkéri az ország közönségét, hogy az Ukrajnában szolgálatot teljesitő honvédeink részére nemes szórakozást nyujtó könyveket ajánljanak fel. A Vöröskereszt kéri, hogy a felajánlott könyveket a következő cimre küldjék: Budapest, I., Fortuna-u. 21. sz.

— **A járdák tisztántartása.** A rendőrséghez és Budapest polgármesteréhez számos panasz érkezik, hogy különösen a budai hegyvidéken a házak és kertek előtti járdákat nem tartják tisztán. A lejtős utakon a sikos gyalogjárók nagyon veszélyesek. Dr. Éliássy Sándor főkapitány utasitotta a rendőrőrszemeket, figyelmeztessék a házfelügyelőket a járdák tisztántartására és felszórására. Egyidejüleg figyelmeztetik a rendőrőrszemek a háztulajdonosokat is, hogy fokozottabban kell ellenőrizniök a házfelügyelő munkáját, mert a járdákat állandóan tisztán kell tartani és a felelősség elsősorban a háztulajdonost terheli

Göbbels beszéde

Danzig, jan. 19. (Német TI) Dr. Göbbels birodalmi miniszter Danzig és Nyugat-Poroszország politikai körzetvezetőinek összejövetelén vázolta azt a halálos bolsevista veszélyt, amelyben a birodalom a német véderő visszavágásáig lebegett.

A cselekvés mellett kellett dönteni — mondotta a miniszter —, tekintet nélkül arra, hogy a nép széles rétegei tisztában voltak-e pillanatnyilag ennek jelentőségével vagy nem.

A miniszter megállapitotta, hogy a német hirszolgálat nemcsak idejében tud beszélni, hanem ebben az esetben idejében hallgatni is tudott.

Dr. Göbbels rámutatott arra, hogy ma már minden német számára politikai nyilvánvalóság, hogy nem az érdekli elsősorban, *mikor* lesz ennek a háborunak vége, hanem mindenki tudja, sokkal fontosabb az, *hogyan* fog végződni. Minden okunk megvan arra, hogy az eddigi fejleményekkel meg legyünk elégedve, mert soha a történelem folyamán nemzeti kilátásaink nem voltak olyan kedvezőek, mint most s igy az erőfeszitések sem kecsegtettek olyan eredménnyel, mint most.

Uj kormány a protektorátusban

Prága, jan. 19. (Német TI) Dr. Krejci kormánya lemondott és ujjáalakult. Dr. Hácha államelnök az uj kormány tagjaihoz beszédet intézett s a többi között ezeket mondotta:

— Abban az időben, amikor Európa csaknem valamennyi szuverén állama világosan a kontinens uj rendje mellett a Führer akaratának megfelelően tesz hitvallást és aktiv módon dolgozik a Németbirodalommal, szükségesnek tartom, hogy a védnökségben a pozitiv és aktivista erők teljesen uj kormányzati utjára lépjünk. Elhatároztam ezért, hogy a helyettes birodalmi védnök hozzájárulásával uj kormányt nevezek ki, amelynek országaink számára megalkuvás nélkül föl kell épitenie az uj rendet és itt is meg kell teremtenie az összes előfeltételeket a Nagynémet Birodalom győzelméhez. Az uj kormánynak ezt a feladatát központi hatóságaink messzemenő tárgyi átalakitásával lényegesen meg fogjuk könnyiteni. További jelentős segitségét fog jelenteni bizonyára a kormányba belépő kiváló birodalmi tisztviselő: dr. Bertsch Walter személye, aki az egyik legfontosabb ügykörnek, a gazdasági és munkaügyeknek közvetlen vezetését veszi át. E kiváló német szakember közvetlen és szoros részvételétől a kormányban nagy előnyt remélek a Védnökség és a Birodalom közös érdekei számára.

Reichenau vezértábornagy halála

Berlin, jan. 19. A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának: A Führer, mint a véderő legfőbb parancsnoka, Reichenau vezértábornagy elhunyta alkalmából napiparancsot intézett a német hadsereghez. A napiparancs Reichenau tábornagyot, az egyik hadseregcsoport január 17-én elhalt főparancsnokát „egy uj kor zászlóvivőjének" nevezi. Reichenau vezértábornagy — mondja a napiparancs — uj fényt adott az örök katonai erényeknek azzal, hogy azokat beleállitotta az uj korba. Reichenau tábornagy — állapitja meg Hitler Adolf napiparancsa — volt a történelemben az első páncéloshadsereg-vezető.

Ezt a hadsereget a lengyel hadjáratban bizták rá és ő diadalra vitte seregét. A napiparancs a továbbiakban hangsulyozza, hogy az elhunyt tábornagy gyakran tartózkodott egész elől a legveszélyesebb tűzvonalban csapata élén. Neve a német nép és véderőjének történelmében örökre élni fog.

Az elhunyt vezértábornagynak a Führer által elrendelt állami temetése pénteken, január 23-án lesz az Unter den Lindenen levő Zeughaus disztermében.

— **A 42 tagu országos bizottság** csütörtökön ülést tart. A napirenden utólagos bejelentésként több rendelet szerepel, és pedig az anyakönyvi kivonatok kiállitási dijáról, a felvidéki és kárpátaljai iparjogositványok megszünése miatt nem használt helyiségek hasznositásáról, a külföldi vállalatok képviselőire vonatkozó adatok bejelentéséről, a közellátásügyi igazgatás szabályozása és az üzleti könyvek illetékének átalányösszegéről kiadott rendeletek.

— **Diszpolgárság.** Dr. Bárczay János földmivelésügyi államtitkárt Abaujkér község diszpolgárává választotta.

— **Sulyok István püspök nyugalomba vonult.** Sulyok István királyhágómelléki református püspök 53 évi szolgálat után nyugalomba vonult. Az értékes papi működésben gazdag lelkipásztorkodás után vasárnap délelőtt a főpásztor megkapó búcsuprédikációt tartott. Utána hivei elbúcsuztatták az ujvárosi református templomban. Vasárnap délután a református kulturház dísztermében az egyházmegye uj főgondnoka, dr. Soós István polgármester és az egyházmegye presbitériuma letette az esküt.

— **Légoltalmi Liga táncestély.** A Kőbányai Légoltalmi Liga Kirendeltség szép sikerrel rendezte meg Légoltalmi Liga-bálját. Szieberth Gyula, a kirendeltség vezetője mondott megnyitó beszédet, majd zene- és énekszámok következtek, a táncot pedig a kőbányai társaság legszebb leányaiból alakult tánccsoport rózsa-tánca vezette be. A Kőbányai Kaszinó emeletes helyiségei szinültig megteltek jókedvü farsangoló közönséggel. A megjelent előkelőségek között ott voltak a honvédelmi minisztérium légvédelmi csoportfőnöksége, az elöljáróság, a katonai parancsnokság képviselői.

— **Külön be kell jelenteni a 12 éves fiu és a 16 éves leánygyermekeket.** Szendy Károly polgármester a kerületi elöljárók utján *falragaszon* hivja el a főváros lakosságának figyelmét arra, hogy minden év január 1-e és 31-e között az e célra szolgáló *külön* bejelentőlapokon is be kell jelenteni azokat a fiugyermekeket, akik az év olyamán a 12., továbbá azokat a leánygyermekeket, akik az év folyamán a 16. életévüket elérik. A bejelentést a dohánytőzsdékben beszerezhető, külön erre a célra szolgáló bejelentőlapok pontos kitöltésével és ezeknek az illetékes rendőrőrszobán való benyujtásával kell teljesiteni.

— **Összeütközött két gépkocsi.** Keund György tisztviselő gépkocsija vasárnap délelőtt az Endresz György-téren összeütközött dr. *Egyedi Elemér* klinikai tanársegéd gépkocsijával. Az egyik gépkocsi az összeütközés következtében elütötte a járdán haladó *Siedor Rózsi* tanulót, aki töréseket és zúzódásokat szenvedett. Megsérült *Kutsa Baba* háztartásbeli leány és *Egyedi Elemér* is.

Vizállás

A Duna Strudenig, Komáromnál, Dunapentelenél és Baja—Gombos között árad, máshol apad; alacsony vizállásu. Mai vizállások: Schärding 304, Passau 321, Aschach 137, Struden 143, Stein 160, Bécs 147, Komárom 158, Budapest 76, Paks 223, Baja 222, Mohács 260, Bezdán 276, Gombos 242, Palánka 95, Ujvidék 80. A magyar Dunán a jég Pozsonytól Dunapenteléig zajlik, Dunaföldvártól Bajáig áll, Bezdánnál zajlik, Gombosnál áll és Palánka—Ujvidék között zajlik. A Rába Szentgotthárdnál —23. A Dráva Barcsnál —67. Drávaszabolcsnál —25.

A Tisza Máramarosszigetnél és Tiszaujlaknál árad, máshol apad; alacsony vizállásu. Mai vizállások: Máramarossziget 72, Visk —26, Tekeháza —13, Tiszaujlak —58, Vásárosnamény 1, Tokaj 68, Tiszafüred 146, Szolnok 156, Csongrád 167, Szeged 232, Zenta 246, Titel 170. A Tisza jege Máramarosszigettől lefelé végig áll.

A Szamos Désnél 26, Szatmárnál —30. A Bodrog Bodrogszerdahelynél 165. A Sajó Bánrévénél 52. A Hernád Hidasnémetinél 27. A Berettyó Margittánál 6. A Körösök Csucsánál 35, Nagyváradnál —112, Békésnél 244, Gyománál 280. A Maros Makónál 125. A Balaton: Siófok 82. Velencei-tó: Agárd 120.

A nap kel 8 óra 24 perckor, nyugszik 17 óra 26 perckor, a hold kel 10 óra 17 perckor, nyugszik 21 óra 53 perckor.

— **A Budapesti Orvosi Kamara érdekes határozatai.** A hosszu évekig társadalmi intézményként működő *Országos Stefánia Szövetséget* a kormány — amint ismeretes — megszüntette és annak feladatkörét a közigazgatás hatáskörébe vonta. A fővárosi anya- és csecsemővédelem irányitását később nem a székesfőváros *közegészségügyi osztályához*, hanem a jogászi vezetés alatt álló *társadalompolitikai ügyosztályhoz osztották be. A Budapesti Orvosi Kamara* legutóbbi választmányi ülése dr. *Sinon Béla* beadványa alapján behatóan foglalkozott ezzel az intézkedéssel. Több hozzászólás után elhatározták, hogy — miután azt az orvosi karra sérelmesnek tartják — beadvánnyal fordulnak a belügyminiszterhez, valamint a polgármesterhez. Az Orvosi Kamara szerint ugyanis általánosan megnyugtató csak az a megoldás volna, ha a *Székesfővárosi Anya- és Csecsemővédelmi Intézet* élére igazgató-főorvosi állást szerveznének és az intézet működését a tisztifőorvos utján a polgármester irányitaná. Egyben elhatározták, hogy ujból megsürgetik, hogy *a főváros ügyvezetésében legalább egy orvostanácsnoki állást szervezzenek, ami az orvosi társadalomnak régi kivánsága. (Dr. R. I.)*

— **Madarász István püspök több értékes Rákóczi-kori emléket fedezett fel.** Dr. Lux Kálmán egyetemi tanár tervei szerint még ebben az évben helyreállitják a rodostói Rákóczi-házat. Dr. Madarász István kassai megyéspüspök kassai palotájában sok értékes Rákóczi-relikviát talált, többek között Rákóczi franciaországi kápolnájának magyaros diszitésü oltárteritőjét, Rákóczi sarkantyuit, palástjának csatját és övcsatját, továbbá egy Richelieu-érmet, amelyet a fejedelem XIV. Lajos királytól kapott. A megyéspüspök fölfedezte még a franciaországi kolostor magyarjainak kézzel irott litániás könyvét, latin, francia és magyar szöveggel.

— **Tiz év alatt 12 évvel emelkedett az átlagos életkor Magyarországon.** A debreceni népszerü főiskolai tanfolyamon *Jeney Endre* egy. tanár érdekes előadást tartott azokról az eredményekről, amelyeket az orvostudomány a közegészségügy védelmében az utolsó két évtized alatt elért. Rámutatott arra, hogy egészségvédelemre fokozottan van szükségünk, erősen lecsökkent népszaporodásunk miatt, bár feltünően megjavult hazánkban a halálozási arányszám. 1929-ben majdnem 27.000 ember halt meg gümőkórban, 1939-ben csak 12.846. A javulás 31.3 százalék. A csecsemőhalandóság javulása 36.8 százalék. A diftéria-megbetegedések száma felére esett és 78 százalékkal javult a diftéria-halálozás arányszáma. Valószinü élettartam tekintetében az öt világrész 26 állama közül *hatodik helyen álltunk 1938-ban*. 1921 és 1931 között az átlagos életkor hazánkban 12 évvel javult az azelőtti helyzethez képest.

— **A Hungária,** a műegyetemi hallgatók bajtársi egyesülete, bolgár nyelvü lapot adott ki, hogy ezzel is a magyar-bolgár barátság kimélyitését szolgálja. Bulgáriában nincs műegyetem s a bolgár műegyetemi hallgatók nagyrésze a budapesti műegyetemen tanul. A bajtársi egyesület azt a célt szolgálja, hogy azok, akik itt szereznek diplomát, országukba visszatérve, nemzetünk igaz barátjai legyenek. Ennek a célnak szolgálatában áll a „Hungária" lap bolgár nyelvü melléklete, több, a magyar hivatást ismertető közleménynyel.

— **Ügyvédi hir.** Dr. *Berecz Sándor* ügyvéd Budapesten, VII., Erzsébetkörut 4. szám alatt megnyitotta ügyvédi irodáját.

— **Házasság.** *Gáspár Jenő,* az Országos Magyar Sajtókamara igazgató-főtitkárának leanya, *Gáspár Éva,* hétfőn délután 6 órakor tartotta esküvőjét *Paál Gábor* m. kir. tüzérfőhadnaggyal a városligeti Jáki-kápolnában. Tanuk voltak a menyasszony részéről vitéz *Réczey István* tüzérőrnagy, a vőlegény részéről dr. *Paál Sándor* tüzérszertári százados. Az esketési szertartást P. *Bögözy Vilmos* máriabesnyői kapucinus házfőnök végezte.

Buschmann Ilona és *Mihályi Zoltán* házasságot kötöttek. (Minden külön értesités helyett.)

Spanyol tiltakozás Londonban

Madrid, jan. 19. (NST) A spanyol kormány tiltakozó jegyzéket küldött a brit kormánynak a Santa Isabel kikötőben történt támadás miatt. (A támadást nem degaulleista, hanem angol romboló kezdeményezte.) Jól értesült körök tudni velik, hogy a spanyol kormány igen éles hangon tiltakozott a támadás ellen és az elkobzott hajók visszaszolgáltatását követelte, azonkivül jelentékeny kártéritési igényekkel is fellépett a brit kormánnyal szemben.

Német vélemény

Berlin, jan. 19. Illetékes német részről közlik: Külföldi ujságiróknak arra a kérdésére, mi a német állásfoglalás a Fernando Poo elleni támadás ügyében, a Wilhelmstrassen kijelentették, hogy a német álláspont azonos a spanyol sajtó állásfoglalásával. A német közvélemény száz százalékban osztja azt a felháborodást és megdöbbenést, amely a spanyol lapokban az angol tengeri haderő eljárása miatt kifejezésre jut.

— **A Gyergyói havasok s a Gyilkos-tó a Müteremben.** Hatvani Perlusz Gyula festőművész a Kossuth Lajos-utcai *Müterem* összes helyiségeit megtöltötte azokkal a pasztellképeivel, amelyeket egy esztendei munkájával készitett a helyszinén a székelyföldnek e szépségekben pazar tájairól. Ennek a szinekben pompázó ötvenhat képnek láttára azt kell mondanunk, hogy bárha számos festőművész követné ezt a példát! Milyen derék dolog lenne, hogyha — a visszacsatolt részeken kezdve — művészeink felosztanák maguk között ezt a szép országot, munkához látnának s megalkotnák Magyarország művészi galériáját. Az az érdeklődés, amely pl. a Budapestet és környékét ábrázoló képek iránt mutatkozik, kisugározódnék az ország többi részeire is. Hatvani Perlusz megtette a magáét. Képeiben, — amelyek Katona Nándoréira emlékeztetnek, de annál rajzosabbak — megelevenedik a regényes csikmegyei hegyes-havas vidék. A művész idegenforgalmi propagandát is lát kiállitásában. Adja Isten, hogy igaza legyen: a Székelyföld barátai vásároljanak a képekből, a kiállitás látogatói pedig menjenek sielni a gyergyói havasokba. (s. l.)

— **Gépkocsibalesetek.** Egy gépkocsi a Mussolini-téren hétfőn délután elütötte Gyarmati Béla cégvezetőt, akit a mentők a Rókus-kórházba vittek. — Két gépkocsi összeütközött a Légrády Károly-utca és Hollán-utca sarkán. Martsó József 16 éves kifutó kerékpárjával a két gépkocsi közé szorult és sulyos zuzódásokat szenvedett A Rókus-kórházba ápolják. — Egy szürketaxi összeütközött egy magángépkocsival a Lánchid pesti hidfője előtt. A gépkocsik ablakai kitörtek és az egyik jármű utasa, Dallos Rezső vállalati igazgató az üvegszilánkoktól megsebesült. A mentők a helyszinen részesitették első segélyben.

— **Leégett az uzsoki sportszálló.** A közvetlenül az uzsoki országhatárnál álló kétemeletes sportszállóban tűz támadt. A fából készült épületben a tűz gyorsan elharapódzott, ugyhogy a szálló teljesen leégett. Az épületben tartózkodók még idejében kimenekültek. A szálló berendezését is sikerült megmenteni. A vizsgálat megállapitotta, hogy az épület pusztulását kéménytűz okozta.

— **Vasárnap avatják fel Domján Elek püspök siremlékét.** Nyiregyházáról jelentik, hogy a tiszai evangélikus egyházkerület néhai püspökének ottani sirjára művészi emlékjelet állitottak, amelynek felavatása január 25-én, vasárnap lesz. *Szohor Pál* nyiregyházi polgármester mond avatóbeszédet, *Túróczy Zoltán* püspök, Domján Elek utódja, áldja meg a siremléket.

— **Sulyos vasuti szerencsétlenség Finnországban.** Dél-Finnországban egy gyorsvonatnak vizhiány következtében vissza kellett térnie Kausala állomásra. A tiz perccel később elinditott tehervonat belefutott a gyorsvonatba. A szerencsétlenségnek tizenkilenc halálos áldozata van.

— **Rendőrbirói itéletek a zsidótörvény megszegése miatt.** Az V. ker. kapitányságon vitéz dr. *Kincsessy Endre* rendőrkapitány a zsidótörvény megszegése miatt *Zimmerman László* borkereskedőt 500 pengő, *Friedmann Lajos* textilkereskedőt 1000 pengő, *Laufer Simon* gyarmatárukereskedőt 500 pengő, *Schwarcz László* szállitmányozót 1000 pengő, *Messer Jenő* részvénytársasági igazgatót 500 pengő és *Bernstein Leó* részvénytársasági ügyvezetőt 1000 pengő pénzbüntetésre itélte. A pénzbüntetések nemfizetés esetén elzárásra változtathatók át.

— **Zsebtolvajlás az autobuszon.** Vitéz Nyulászi Sándor bankigazgató hétfőn este bejelentette a főkapitányságon, hogy az 5-ös autobuszon ismeretlen zsebtolvaj ellopta ezer pengőt érő aranyóráját. A rendőrség meginditotta a nyomozást.

Egyesületek és előadások

A MANSZ Központi Leánykőre vasárnap d. u. 6 órától éjjel 12 óráig rendezi ifjusági táncestélyét a Baross-székházban.

A Kelenvölgyi Kaszinó évi rendes közgyülésén elnökké: *Csatt Gézát,* üv. elnökké: *Fáji Miklóst,* alelnökökké: *Varga Andort* és *Kádas Tibort,* titkárrá: *Várkonyi Antalt,* háznaggyá: dr. *Zimmermann Bélát* választotta meg.

A katolikus irók és hirlapirók Országos Pázmány Egyesülete január 25-én, vasárnap este 7 órakor tartja a Középponti Katolikus Körben ezévi közgyülését. Az elnöki megnyitót dr. *Glattfelder Gyula* csanádi püspök, a közgyülés után a Kör fehértermében a Pázmány-vacsorán a Pázmány-serleggel az emlékbeszédet *Dudás Miklós* hajdudorogi görög szertartásu katolikus püspök mondja.

A Magyar Nemzeti Szövetség női osztálya és a Magyarok Világszövetsége csütörtökön d. u. ½6-kor Géza-utca 4. alatti helyiségében teadélutánt rendez a külföldi magyarok tiszteletére. Ezuttal történik először, hogy a külföldi magyarok második nemzedéke bemutatkozik hazai pódiumon. Az ünnepélyen megjelenik *Fanni Luukonen,* a finn Lotta Svärd elnöknője is.

Hagyatékból sürgősen eladók!

Ebédlőszmirna, perzsa összekötők, empire szalongarnitura, bőrgarnitura, rokoko komód, vitrin, képek, csillárok, Hamburger zongora, harmónium, egyes szekrények, asztalok, porcellán szerviz, férfiruhák alacsony termetre, hasábfa és koksz (közeli lakóknak előnyös), 44-es villamos, 22-es autobusz. Labanc-utca 22/B. 444

— **Dr. Geringzy Pál jászóvári prépost előadása.** A jászó-Premontrei Iskolák Baráti Szövetségében igen érdekes előadást tartott dr. *Geringzy Pál* prépost-prelátus „A szerzetesrendek szerepe a társadalomban, különös tekintettel a tanitórendekre" cimen. *Kállay Tibor* elnöki megnyitója után bevezetőben rámutatott arra, hogy a szerzetesek visszavonulása a társadalmi élettől csak látszólagos, mert igy mélyebben merülnek el a társadalom munkájában és annak formálására nagyobb sullyal képesek hatást gyakorolni. A társadalomnak kettős a feladata, az egyének tökéletesebbé tétele és a kifelé való aktivitásra törekvés, amely utóbbira csakis az emelkedett szellem képes. A magán- és közérdek harmoniáját a jog, becsület, eszmények, erkölcs és vallás uralmának szemmeltartásával kell tehát biztositani. Az önnevelés munkája mellett a legtöbb szerzet a társadalom megreformálását választotta feladatául. Akár a lelkipásztorkodást, akár a gyermeknevelést választja működési teréül, mindig környezetének felemelésére törekszik, hogy azt a magasabb társadalmi célok megvalósitására alkalmassá tegye. Rámutatott arra, hogy a gyermek, az ifjuság az az anyag, amelyből célunknak megfelelő gárdát lehet alakitani és akinek a kezében az ifjuság, azé a jövő, mert azok az elvek érvényesülnek egy ország társadalmának életében, amely elvek szerint nevelik az ifjuságot. Igy az egység szellemében domborodik ki a tanitórendek társadalmi jelentősége. Az előkelő és nagyszámu hallgatóság nevében *Nevelős Gyula* kultuszminiszteri h. államtitkár mondott köszönetet a mélyen szántó előadásért.

— **Rendőri hirek.** Vasárnap hajnalban a Keleti pályaudvaron egy induló vonat másodosztályu fülkéjéből ellopták egy őrnagy-lelkész bőröndjét, amelyben hatezer pengő értékü kegyszer és papi ruha volt. A rendőrség a személyleirás alapján csakhamar elfogta a tettest Kalapács Mihály maszsőr személyében. — A Svábhegyen a sisportolás során három tanuló lábtörést szenvedett. A mentők kórházba vitték őket. Ezenkivül még tizenkét könnyebb sebesülés történt. A mentők a sérülteket a helyszinen részesitették első segélyben. — Kesztler János 30 éves villamosvezető a Mihálkovics-utca 12 sz. alatti lakásán megmérgezte magát. — Pócs József 50 éves napszámos az Apród-utca 8 sz. házban nagymennyiségü altatószert vett be. A mentők a Rókus-kórházba vitték őket. — Weisz Lajos szűcstanonc az Üllői-ut 63 sz. házban levő lakásán forgópisztolyjal mellbelőtte magát. A mentők a Rókus-kórházba vitték és ott rövid idő mulva sérülésébe belehalt.

— **Farkasok garázdálkodtak egy erdélyi faluban.** Kovásznán a farkasok több gazdasági udvarba betörtek és néhány sertést széttéptek. Vajna Péter és Tamás Barnabás udvarán tizenkét juhot öltek meg.

— **Halálozás.** *Halász Zsigmond* ny. kir. itélőtáblai biró január 18-án elhunyt. Kedden délután fél 4 órakor temetik a farkasréti temető halottasházából.

Mezőcsáthy **és egregyi** *Kürthy Endre* ny. csendőrezredes, a m. kir. miskolci VII. csendőrkerület volt parancsnoka, január 18-án meghalt. Temetése kedden d. u. fél 4-kor lesz a farkasréti temetőben a református egyház szertartása szerint.

Martin Jánosné szül. *Jerfy Erzsébet* 54 éves korában Budapesten elhunyt. Temetése szerdán délután négy órakor lesz a Kerepesi-uti temetőben az evangélikus egyház szertartása szerint.

Özv. nagyváradi és teleki *Horváth Dénesné* sz. kornjátszeghi *Kelety Edith* 76 éves korában Budapesten elhunyt. Temetése kedden d. u. 4 órakor lesz a farkasréti temető halottas házából az evangélikus egyház szertartasa szerint.

Toncs Gusztávné, néhai *Toncs Gusztáv* szabadkai gimn. tanár, felsőker. isk. ig. özvegye, f. hó 19-én Alsódabason meghalt. Temetése csütörtökön d. u. 3 órakor lesz Budapesten, a farkasréti temető halottas házából.

Olácsy György ny. áll. tanitó, ref. kántor, 76 éves korában Mezőberényen meghalt. Nagy részvéttel temették el.

Dr. *Ertl Gézáné sz. Lamotte Eugénia* 78 éves korában meghalt. Temetése kedden d. u. 3 órakor lesz a farkasréti temetőben.

Bodr Jenőné szül. *Wisnyovszky Olga* Sopronban meghalt.

— **A jánoshalmai leventék vasárnap** avatják fel leventeotthonukat. A délelőtti főpapi misét **és az otthon szentelését gróf Zichy Gyula kalocsa—bácsi érsek végzi. Az ünnepségen a község nevében Iványi Dániel főjegyző** átadja, dr. **vitéz Kazinczy Gergely** orvos, járási vitézi hadnagy, a leventeegyesület elnöke átveszi a jánoshalmai ifjuság házát. A jánoshalmai ifjuság nagy ünnepségére lelkesen készülődik a 16.000 lakosu szinmagyar község ifjusága.

— **A Magyar Goethe- és a La Fontaine Társaság** vasárnap délelőtt 11 órakor a finn lották tiszteletére ünnepi ülést tart a Zeneművészeti Főiskola kamaratermében. Elnöki megnyitót *Lukács György* mond, *Vikár Béla* pedig a finn-magyar testvériségről tart előadást. Ezután magasszinvonalu műsor következik. Belépődij nincs.

SZINHÁZ-ZENE

A Kormányzó arcképének leleplezése a Szinművészeti Kamarában

Szép ünnepség keretében leplezték le az Országos Szinművészeti és Filmművészeti Kamarában a Kormányzó arcképét, *Burián László* festőművész értékes alk[illegible] mara tanácskozó szobájában, amelynek falán nemzetiszinü drapéria vonta be az arcképet, jelen voltak *Hóman Bálint* kultuszminiszter, *Jalsoviczky Károly, Fáy István* és báró *Wlassics Gyula* államtitkárok, vitéz *Haász Aladár* miniszteri osztályfőnök, vitéz *Endre László* alispán és sokan mások.

A Szózat **elhangzása után** *Kiss Ferenc* üdvözölte a megjelenteket. Hangoztatta, hogy olyasvalakiről kell beszélnie, aki helyett tettei beszélnek. *Mint a legnagyobb művészbarát magyar embert méltatta, aki országlásával előbbrevitte a nemzet kulturájának az ügyét és akinek nevét az egész világ megbecsüli.* Az egész művészvilág hódolatát tolmácsolta.

Az arckép leleplezése után elhangzott a Himnusz, majd a fővárosi szinigazgatók vendégül látták a megjelenteket.

* **Operaház.** Müller Mária az a kedvenc, aki még talán sohasem okozott csalódást az érte lelkesedőknek. Amivel a természet megáldotta: varázslatosan szép hangját, elbüvölő egyéniségét, gazdag zeneiségét boldog készséggel állitja a mindenkori feladat szolgálatába. Ideális Wagner-énekesnő, előadásában a drámai igazság tökéletes egyensulyt tart a hangvétel eszményi finomságával, a kifejezés a bensőleg átérzett dallamosságtól kap nemes zománcot. A „Tannhäuser" Erzsébetje klasszikus Müller-szerep s a vasárnapi előadáson is elragadó hatással állitotta elénk Wartburg tisztalelkü, mártirsorsu leányát. Az est másik vendége, *Grahl Hans* kamaraénekes, valami nyugtalanitó tulbuzgóság rabjaként birkózott Tannhäuser nehéz és kényes szerepével. Tenorja értékes nyersanyag, de a szenvedélyes kitörésekben — alighanem lélegzettechnikai hiba folytán darabosan szólal meg A „római elbeszélés"-t szépen mondta el, de a dalnokversenyben vetélytársai bizony tultettek rajta. Különösen feltünt a Wolframot éneklő *Jámbor* gyönyörüen fejlődő lirai baritonja, de *Udvardy* és *Járay* tenorszólamai is sokat igérően csendültek ki az együttesből. *Némethy Ella* forró szenvedélyü Vénusza, *Layer Mária* kedves pásztora, *Koréh* nemes őrgrófja ismert jó alakitások. *Berg Ottó* átgondolt, stilusos zenekarvezetését s a remekül hangzó kórusokat külön dicséret illeti. *lv.*

* **Koréh Endre dalestje.** Mozart a „Szöktetés a szerályból" behemót háremőrének komikai jellemrajzát azzal mélyiti el, hogy mindjárt a darab elején szelid, érzelmes dalt dudorásztat vele. A mi kitünő Ozminunk, *Koréh Endre*, a szerep hangulati kontrasztjait művészien ki tudta aknázni, most pedig a hangversenydobogón is megmutatta, hogy tekintélyes egyéniségében a kiváló operai basszista mellett jól megfér a finom és bensőséges dalénekes. Hatalmas, sulyos orgánumának megvan a nemes hajlékonysága, lágy árnyalóképessége, amivel egy-egy Schubert-, Brahms- vagy Grieg-dal zenei vonalát tisztán, erőlködés és zavaró mellékzörej nélkül tudja megrajzolni. Gyönyörü pianókat mélységes orgonabúgást hallottunk Beethoven „In questa tomba"-jában, változatos szinezést, természetes, közvetlen kifejezést élveztünk az izléssel összeválogatott modern dalok csoportjában. A siker természetesen Ozmin bosszuáriája és a müsort befejező magyar népdalok után érte el tetőfokát. A zongorán kisérő *Laurisin Miklós*, mint a „Mama" cimü sikerült dal szerzője is kiérdemelte a tapsokat. *lv.*

* **Beethoven-matiné.** A Székesfővárosi Zenekar Beethoven-matiné sorozatának negyedik hangversenyén *Rajter Lajos* vezényletével hallottuk a nyolcadik és második szimfóniát. Az idilli és vidám hangulatu szimfóniák jól hatottak a kissé felszines tolmácsolásban. A két szimfónia között a C-dur zongoraverseny hangjai szólaltak meg *Névay Ilonka* tolmácsolásában. Különösen az első tétel megoldása volt kifogástalan. Ebben különösen érvényre jutott a vérbeli muzsikus kitünő tudása, erőteljes tónusa, pompás temperamentuma. A közönség sokat tapsolt a jól sikerült hangverseny minden egyes száma után. *(m.)*

Csajkovszky V. szimf. ma
Chopin zongoraverseny (Heimlich) stb. Hangv. Zenekart vez.: **Országh.** Vigadó 8. (Koncert.)

Szemere Judith dalest ma Z. 8.

Rövid hirek

A Madách Szinház szerdai „Körtánc" előadása a bemutató előkészületei miatt elmarad. Csütörtökön este lesz *Felkai Ferenc* „Néró"-jának főpróbája, pénteken este a bemutató *Greguss Zoltán, Titkos Ilona, Senynyei Vera, Szakáts* és *Várkonyi* főszereplésével.

*

Az Andrássy Szinház Mario Devellis olasz iró „Viharos szerelem" cimü zenés bohózatának bemutatójára készül. Főszereplői *Muráti Lili, Latabár Kálmán* és *Vaszary Piri.*

*

A kolozsvári Nemzeti Szinház bemutatja *Németh László* „Villámfénynél" cimü szinművét. A kiváló iró és esztéta ezzel, a Budapesten is nagy sikert aratott darabjával mutatkozik be a kolozsvári közönség előtt. A főszereplők *Szende Mária, Fülöp Kató* és *Szakács Miklós* lesznek.

*

A nagyváradi Szigligeti Szinházban Szent László ünnepséget rendeztek „Nagyvárad és a nagyváradiak" cimmel. Az előadó-est tájékoztatta a közönséget a jubileumi év jelentőségéről Hlatky Endre főispán „Nagyvárad 1942 évi jubileumai" cimmel tartott előadást

— **Fotorajz Rozgonyi ujdonsága.**

A tangóharmonika kiváló szakemberei és óriási választék *Sternberg* hangszergyárban, Rákóczi-ut 60.

MOZI

Rövid filmhirek

Ninócska, a Royal Apolló és a Corso nagysikerü filmje regényalakban is megjelent. A regényt *Váczi Dezső* forditotta kitünően.

Peter Schubert ismert **bécsi** szinigazgató és rendező elvállalta **egy-két** magyar film rendezését.

„Az utolsó dal" cimü **film Bán Frigyes** rendezésében készül a Pasaréti müteremben. A film forgatását rövidesen befejezik.

Az „Oroszlánkölykök" **cimü most bemutatásra kerülő film a hétéves háboru egyik megrázó epizódját visszi filmre Carl Ritter rendezésében.**

SPORT

Ladányi Gedeon a gyorskorcsolyázás bajnoka

A városligeti műjégen vasárnap befejezték a gyorskorcsolyázó bajnoki versenyt, amelynek győztese a szombaton mindkét távon győztes Ladányi Gedeon, aki vasárnap a harmadik távon is megszerezte az elsőséget és csak ötezer méteren elégedett meg helyezéssel. Hidvégi László bebiztositotta második helyét azzal, hogy ötezer méteren győzött, ezerötszázon pedig második volt. A harmadik helyért nagy küzdelem volt Ladányi Ernő és Kilián János között. Ezerötszáz után Kilián egyszázad pontra behozta Ladányi Ernő előnyét, ötezer méteren 76/100 pontos előnnyel **megszerezte a harmadik** helyet.

1500 **méteren: 1. Ladányi Gedeon 2** p 30.7 mp, **2.** Hidvégi 2 p 31.3 mp, 3. Kilián 2 p 37.3 mp, 4. Ladányi E. 2 p 38.3 mp, 5. Bereknyey 2 p 38.5 mp, 6. Pajor 2 p 39.2 mp, 7. Saáry 2 p 40.4 mp, 8. Szoboszlay 2 p 43.2 mp, 9. Derzsy 2 p 44.8 mp, 10. Szederkényi 2 p 45.1 mp, 11. Brechel 2 p 45.3 mp, 12. Enyedi 2 p 46.1 mp.

5000 méteren: 1. Hidvégi 9 p 27 mp, 2. Ladányi Ernő 9 p 32.4 mp, 3. Bereknyey 9 p 33.9 mp, 4. Pajor 9 p 34.3 mp, 5. Ladányi Gedeon 9 p 35 mp, 6. Kilián 9 p 40 mp, 7. Saáry 9 p 46.5 mp, 8. Szederkényi 10 p 5.9 mp, 9. Derzsy 10 p 10 mp, 10. Enyedi 10 p 11.4 mp, 11. Szoboszlay 10 p 17.6 mp, 12. Brechel 10 p 24.8 másodperc.

A pontversenyben **bajnok: Ladányi** Gedeon 208.349 p, **2.** Hidvégi László 210.266 p, 3. Ladányi Ernő 213.439 p, 4. Kilián János 214.216 p, 5. Bereknyey 215.089 p, 6. Pajor 216.162 p.

Siszentelés

A Magyar Si Szövetség ez évben is január 25-én, vasárnap megrendezi a már hagyományossá vált siszentelést **és a** Hegyi Szent Bernátról **nevezett** sifutó versenyt. A siszentelés és a verseny inditása a svábhegyi Csillagvizsgáló mögött lévő Hegyi Szent Bernátról nevezett réten lesz 10 órakor, illetve a Vándordijas verseny inditása 11 órakor. A siszentelést Schrotty Pál ferencrendi tartományi főnök végzi.

A BEAC párbajtőrversenyén délelőtt kezdéskor dr. Viktor Albin, a befejezést követő dijkiosztáskor dr. Bay Béla emlékezett meg dr. Gerentsér Lászlóról, a magyar vivósport nagy halottjáról. A verseny kilences döntőjében az első három helyezett: 1. Rerrich BEAC, 2. Berzsenyi MAC, 3. dr. Gözsy HTVK.

A kardcsapatbajnokság harmadosztályu vivóegyesületek csoportjában a LASE győzött a Miskolci HTVK, Bankspórtliga és Bólyai Akadémia előtt.

A svábhegyi ugrósáncon megtartott versenyen Szatmári Aba BEAC 39 méterrel uj sánccsúcsot ugrott. Győzött Szatmári, második Ványa UTE, harmadik Darabos (Postás). Regős és Rész elérte a negyven métert, de mindkettő bukott.

Zágrábban válogatott labdarugómérkőzés volt, amelyen a németek 2:0 arányban győztek.

Kedden este nyolc órakor bajnoki jégkorongmérkőzés lesz a városligeti műjégen. A BKE találkozik a bajnokságot védő BBTE csapatával.

A birkózók csapatbajnoki versenyén a B. Vasutas és a Beszkárt győzött egyformán 4:3 arányban. A B. Vasutasnak Cegléd volt az ellenfele, a Beszkártnak a WMTK.

Az első sibajnokságot, a négyszer tiz kilométeres váltásos csapatversenyt a MAC nyerte meg a BBTE, Postás és GSE előtt. A győztes csapat tagjai: Váradi, Németberta, Belloni, Harangvölgyi.

✝

A Réval Testvérek Irodalmi Intézet Rt, tisztviselői mély fájdalommal jelentik, hogy szeretett jó társuk

Jakab Erzsébet

hirtelen elhunyt. Temetése f. hó 20-án d. u. 4 órakor lesz a X. ker. uj köztemetőben.

Emlékét szeretettel megőrizzük.

LÓVERSENY

A vasárnapi ügetőversenyek eredményei

A nyeretlen háromévesek versenyében az előzetes megbeszélésünkben emlitett két ló: *Dömötör* és *Csorbató* egymás között intézték el a futam sorsát és befutóban 10 pengőre 217 pengőt fizettek. Kriszta lett harmadik. Aranyvirág nem indult (47, 22, 17, 34, 217). A Kisérleti versenyt ismét *hároméves* ló: *Nurmi* nyerte Anikó előtt hatos mezőnyben. Biginda, Briós, Dudás nem indult (15, 12, 18, 43). A III.-ban kilenc ügető állt a starthoz. A favorit Tüzes és a szombaton is futott Csapodár ugráltak, igy *Villám* előtt szabaddá vált az ut a győzelem felé. Tisza második, Omge harmadik lett. Villám esélyére is felhivtuk olvasóink figyelmét (126, 35, 44, 21, 303—480). Az urkocsiversenyben a *Pesti Hirlap* által tipelt befutó győzött: a *Bengész*-fogat megelőzte az *Ellák*-fogatot. A Gyalla-fogat nem indult (21, 33). A Téli hendikepben a benevezett lovak közül Bakony Mir távol maradt a starttól. *Aprod of Pamuk* nyert a derbigyőztes Csalóka és Ursus ellen (79, 17, 18, 13, 314—109). A Nemzetközi versenyben a *Pözel*-istálló *Siroccója* megverte a holtversenyt futó Tanodát és Fokost. Echo fia és Fontos nem indult, Cirkáló és Listrac pedig nem volt menőkedvében. *Feiszert* a versenyintézőség figyelmeztette, hogy ismételt szoritás esetén hajtási engedélyét megvonják (205, 33, 22, 14, 816—381). A VII.-ben *Gyalla* — mikent vártuk — igen könnyü győzelmet aratott. Urlány és Pamuki Harpia jutottak helyezéshez. Zircz, Zsarnó nem indult (24, 14, 19, 31, 164). A Dérvirág-dijban Robaj és Bengész nem futott. A verseny utolsó szakaszában hibázó *Mausi H.* rekordját megjavitva (30.2) nyert Gárda Kürtös ellen. A IX.-ben Alibi, Edith D. távol maradt a startól. A favorit Vilma nem nagy kedvvel ügetett, Üdülő sem igyekezett, hogy 50 m.-es hátrányát behozza. Ilyen körülmények között *Dóra* nyert Vilma és Tarzán előtt (35, 23, 14, 69, 102—1033). A Lacházdijban Biginda volt a favorit, de hibába esett. *Marschall* Cicoma Mir helyett *Őszirózsa* kocsijába ült és a Castor-kancával vasárnap a harmadik versenyét nyerte. A futam előtti titkos tip: Zsandár T. lett a második a Marek által hajtott Dry előtt. A fogadott Ágról-ágra, Uri muri, Vezekény, H. Karcsi és Késmárk nem voltak menőkedvükben, igy Őszirózsa hivei hatalmas toto-kvótához juthattak. Gondos, Marczika, Suchard és Cicoma Mir nem futott.

HIRDETMÉNY

A Szlovák Népbank Rt. (Slovenská ľudová banka uč. spol.) pozsonyi, valamint a Galántai Hitelbank rt. galántai és a Somorjai Hitelintézet Részvénytársaság somorjai bejegyzett cégek között a 7460/1939. M. E. rendelet alapján megállapodás jött létre, amelynek értelmében a Galántai Hitelbank rt. átveszi a Szlovák Népbank rt. galántai és szenci fiókjainak, a Somorjai Hitelintézet Rt. pedig a somorjai fiókjának üzletállományát.

Az átvevő intézetek felhivják a Szlovák Népbank Rt. fenti három fiókjának belföldi hitelezőit, hogy az esetben, ha követeléseiket az átvevő pénzintézetekkel szemben érvényesiteni vagy elismertetni akarják, ugy ezen szándékukat legkésőbb

1942. február 28-ig

jelentsék be és pedig a galántai és a szenci fiók üzletállományához tartozó követelésüket a Galántai Hitelbank Rt.-nál, a somorjai fiók üzletállományához tartozó követelésüket pedig a Somorjai Hitelintézet Rt.-nál.

A bejelentésnek tartalmaznia kell a bejelentő nevét és lakhelyét, a követelés jogcimét és a tőkeösszeget.

Nem kell bejelenteni azokat a követeléseket, melyek az 5500/1939. M. E. rendelet értelmében már belföldi megjelöléssel ellátott betéti okmányon (könyvecskén) alapulnak.

Az átvevő pénzintézetek figyelmeztetik a Szlovák Népbank Rt. galántai, szenci és somorjai fiókjai hitelezőit, hogy csakis azokért a követelésekért lesznek felelősek, amelyekre vonatkozólag a hitelező kellő időben bejelentést tett, vagy amelyről az átvétel időpontjában egyébként is tudomásuk volt. Bejelentés alá tartoznak — az előző bekezdésben foglalt és az átvevők által már ismert követelések kivételével — a bármely jogalapon nyugvó követelések, ugy a szolgálati viszonyból származó, valamint az átruházó cég kezességén (jótálláson, szavatosságon) vagy váltókötelezettségen alapuló követelések is.

Külföldi hitelezők követelései nem lesznek átvéve és az átvevőkkel szemben külföldinek tekintendő cégekkel szemben semmiféle felelősséget nem vállalunk.

Felvilágositást adnak a Galántai Hitelbank Rt., annak szenci fiókja, ugyszintén a Somorjai Hitelintézet Rt.

Kelt Galántán-Somorján, 1942 január 16.

Szlovák Népbank Rt. galántai, szenci és somorjai fiókja átadó, Galántai Hitelbank Rt. átvevő, Somorjai Hitelintézet Rt. átvevő.

SZINHÁZAK	OPERA (3, 7)	NEMZETI (1/24, 1/28)	VIG (1/24, 8)	KAMARA (1/24, 1/28)	UJ MAGYAR (4, 8)	FŐVÁROSI (1/24, 8)	MADÁCH (1/24, 8)	ANDRÁSSY (1/24, 8)	PESTI (4, 8)	KAMARA VAR. (1/24, 1/29)	KOMÉDIA (1/25, 1/29)
Kedd	Csárd. Orf. A 14. (½7)	Cseresnyés III. 9.	Cecilia	Koncert	Szép az élet	100 piros rózsa	IV. Henrik	Boldoggá teszlek	Tüzvész	A légió Vénusza	Kabala
Szerda	Lohengrin (½7)	Cseresnyés XI. 9.	Bolond szer. C.	Koncert	Szép az élet	100 piros rózsa	—	Boldoggá teszlek	Tüzvész	A légió Vénusza	Kabala
Csütörtök ...	Cseresnye B. 14.	Cseresnyés V. 9.	Cecilia	Koncert	Szép az élet	100 piros rózsa	Nero (Nyilv. 25.)	Boldoggá teszlek	Tüzvész	A légió Vénusza	Kabala
Péntek	D. Carlos C 11. (½7)	Nem élhetek N. 4.	Bolond szer. E.	Koncert	Boronkay Bem.	100 piros rózsa	Nero Bem.	Boldoggá teszlek	Tüzvész	Paródia-parádé	Kabala
Szombat	Láng D 13.	Nisk. Kenyér Be. 10.	Bolond szerelm.	Koncert	Boronkay-lányok	100 piros rózsa	Nero	Boldoggá teszlek	Tüzvész	Paródia (6, 9)	Kabala
Vas. d. u.:	Magyar ábránd	Nóra	Cecilia	Koncert	Boronkay-lányok	100 piros rózsa	IV. Henrik	Boldoggá teszlek	Tüzvész	Paródia-parádé	Kabala
Vas. este:	—	Niskavuori I. 10.	Bolond szer. T.	Koncert	Boronkay A.	100 piros rózsa	Nero	Boldoggá teszlek	Tüzvész	Paródia (1/47, 9)	Kabala

VÁROSI Kedd, szer., csüt., pént.: Makrancos hölgy (Ifj. előadás) (3). — Szombat: Kacagó-est (½9). — Vas.: Denevér (az Opera vendégjáték) (V. III. béri. 4. előad.) (½8). — **ROYAL** (½8, ½9). Naponta: Bouvenir. — **PODIUM.** Szerdától minden este: Nincs uj a nap alatt (½9). — **NEMZETI BÁBSZINJÁTÉK** (Podmaniczky-u. 8.) (4, 8). Naponta: Istvánka. — Hétfő, péntek: Toldi. Naponta d. u. Ezüstfurulya. — **VIGADÓ.** Csüt. Verdi-est.

SZINHÁZAK MUSORA

Opera. Csárdajelenet. Hubay J. táncképe. (Bordy B., Vera I., Harangozó). — Orfeo. Monteverdi 3 f. pásztormes. (Palló, Basilides M., Koréh) (A. 14. béri.) (½7). — **Nemzeti.** Cseresnyés. Németh L. 4 felv. szinm. (Lehotay, Lukács M., Rápolthy A.). (III. 9. béri.) (½8). — **Vig.** Cecilia. Szilágyi L. 3 f. vigját. (Fedák, Ajtay, Kiss M.) (8). — **Kamara.** Koncert. H. Bahr 3 felv. vigj. (Makay M., Uray, Dayka M.) (¾8). — **Uj Magyar.** Szép az élet. Vaszary J. 3 f. vigjáték. (Hidvéghy V., Billcsi, Földényi) (8). — **Fővárosi.** Száz piros rózsa. Kovách—De Fries 3 f. operettje (Honthy H., Fejes T., ifj. Latabár A.) (8). — **Madách.** IV. Henrik. Pirandello 3 f. trag. (Várkonyi, Sulyok M., Szakács) (8). — **Andrássy.** Boldoggá teszlek. Vaszary G. 3 f. vigj. (Muráti L., Hajmássy, Vaszary P.) (8). — **Pesti.** Tüzvész. Keith Winter 3 f. szinj. (Mezey M., Páger, Tolnay K.) (8).

MOZIK MUSORA

ATRIUM. (T.: 153-034.) Krüger apó (½6, ½8, ½10; szomb., vas., ünn.: ½4-kor is).

BELVÁROSI HIRADÓ. (T.: 181—244.) Utazás a holdba. (Riportfilm 1963-ból.) Első bombák. Magyar, Ufa, Luce hiradók. D. e. 10-től éjfélig.

CASINO. (T.: 185-329.) Enyhitő körülmény (½6, ¾8, ¾10; szomb., v., ü.: ½4-kor is).

CITY. (T.: 111-140.) 3-ik hétre prolongálva. Nevadai hajtóvadászat. — Juj, nem kell megijedni! (¾6, ¾8, ¾10; szomb., vas. és ünn.: ¾4-kor is).

CORSO. (T.: 183—818.) Ninocska (¼6, ½8, ¾10; szomb., v., ü.: ¼4-kor is).

CORVIN. (T.: 133-988.) Luna asszony (½5, 7, ½10; szomb., vas. és ünn.: ¼3-kor is).

DÉCSI. (T. 125-962.) Szűcs Mara házassága (¼4, ¼6, ½10; szomb., v., ü.: ¼4-kor is).

FORUM. (T.: 189—543.) Miért? (¼6, ½8, ¾10; szomb., v., ü.: ¼4-kor is).

HIRADÓ. (T.: 223-499.) Utazás a holdba. (Riportfilm 1963-ból.) Élő bombák. Magyar, Ufa, Luce hiradók. D. e. 9-től éjfélig.

KAMARA. (T.: 423-901.) Bob herceg. (Naponta: 11, 2, 4, 6, 8, 10.) Első három mérsékelt.

OMNIA. (T.: 120-125.) 4-ik hét! Néma kolostor (5, ¼8, ½10; szomb., v., ü.: 3-kor is).

PALACE. (T.: 221-232.) Leányvásár. (Naponta: 11, 2, 4, 6, 8, 10.) Első három mérsékelt.

RADIUS. (T.: 122-093.) Pinocchio (½6, ¾8, ¾10; szomb., vas. és ünn.: ½4-kor is).

ROYAL APOLLO. (T.: 222—002.) 5-ik hétre prol.! Ninocska (¼6, ½8, ¾10; szom., v., ü. 2-kor is).

SCALA. (T.: 114-411.) Kisértés (3, ¼8, ½10; szomb., vas. és ünn.: ¾3-kor is).

URÁNIA. (T.: 146-046.) Akit elkap az ár (5, ¼8, ½10; szomb., vas. és ünn.: ¾3-kor is).

MÁSODHETES MOZIK

Admiral. Intermezzo (11, ½2, ¼4, ½6, ¼8, ½10). Alkotás. Elsodort ember (¼4, ¼6, ¼8, ½10). **Astra.** Angyalvár börtöne (¼4, ¼6, ¼8, ¼10). **Belvárosi.** Intermezzo (4, 6, 8, 10). **Budai Apollo.** Szivdobogás (½4, ½6, ½8, ½10). **Capitol.** A szűz és a gödölye (½4, ½6, ½8, ½10). **Elit.** Láthatatlan asszony (4, 6, 8, 10). **Homeros.** Intermezzo (½4, ½6, ½8, ½10). **Ipoly.** Az üldözött (½4, ½6, ½8, ½10). **Jozsefvárosi.** Intermezzo (¼4, ½6, ½8, ½10). **Lloyd.** 3-ik hétre prol.! Talpig uriember (½4, ½6, ½8, ½10). **Nyugat.** Intermezzo (¼4, ½6, ½8, ½10. **Odeon.** Intermezzo (¼4 ½6, ½8, ½10. **Otthon.** Szivdobogás (¼4, ¼6, ¼8, ¼10). **Rialto.** Intermezzo (11, 1, 3, ½6, ½8, ½10). **Simplon.** Táncoló Bécs (½4, ½6, ½8, ½10). **Tiszti Kaszinó.** Jan. 20-án: Bűnös nő, 22 és 25-én: Honvédek előre (Bácskai bevonulás). 27-én: Algir, 29-én és febr. 1-én: Az ősi rög (½5, ¾7, 9). **Tivoli.** Intermezzo (¾4, ¾6, ¾8, ¾10). **Turán.** Szivdobogás (11, ½2, 4, 6, 8, 10).

OLCSÓ JEGYAKCIÓNK

Verdi-est

lesz csütörtökön este a Vigadóban Faloni vezényletével. A legszebb Verdiáriákat Németh Mária és Bellusi Oliviero, a buenosairesi operaház hőstenorja tolmácsolja. Az érdekes operaestre kedvezményes jegyeket árusitunk.

Szerdán szerepel első izben olcsó jegyakciónk műsorán Németh László „Cseresnyés" cimü problémákkal telitett, érdekes szinjátéka, Lehotay, Lukács Margit és Apáthy főszereplésével.

Jegyakciós előadásaink rendjét vastag betűkkel emeljük ki.

*

Jegyárusitás: Vilmos császár-ut 78. (Tel.: 1—122—85—84—93). — Erzsébet-körut 1. (Tel.: 225—686). — Apponyi-tér 5. (Tel.: 1—833—89). — Krisztina-körut 123. (Tel.: 1—686—24).

RÁDIÓ MUSORA

Budapest I. keddi műsora. 6.40 Torna. 7 Hir. Lemezek. 10 Hir. 10.15 Szór. zene. 11.10 Vizj. 11.20 Lemezek. 12 Harangszó. Fohász. Himnusz. 12.10 Fuvószenekar. 1.30 Honvédeink üzennek. 1.45 Rádiózenekar. 2.30 Hir. 2.45 Műsorok. 3 Arak. 3.20 Szomolányi János énekel. 3.40 Előadás Hongkongról. 3.50 Szirányi János zongorázik. 4.15 Gyermekdélután. 4.45 Idő]. Hir. 5 Hirek szlovák és ruszin nyelven. 5.15 Kapi-Kiárik Jenő orgonál. 5.40 Előad. 6.10 Melles-zenekar. 7 Hir. 7.20 Előadás versekkel. 7.55 Magyar nóták zongorán. 8.10 Régi jó disznótorok. Vidám előadás. 8.25 Tannhäuser II. felvonása. 9.40 Hir. 10.10 Szalonzene. 10.35 Tánczene. 11 Hirek idegen nyelveken. 11.25 Cigányzene. 12 Hir. 12.15 Üzen az otthon.

MAGYAR FILM 1942. jul. 13

Kiss Ferenc arcképének leleplezése a Kamarában

A *Kamara* színművészeti főosztályának választmánya még mult év augusztus 28-án tartott ülésén egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy *Kiss* Ferencnek, a *Kamara* első elnökének arcképét megfesteti a *Kamara* tanácstermé részére. A színművészeti választmánynak ez az elhatározása nem a szokásos és általában az intézmények elnökeinek kijáró kötelés sablónszerű taiszteletből született, hanem az egyetemes magyar színésztársadalom meleg, baráti, őszinte szeretetéből és tiszteletéből fakadt és annak a csodálatosan áldozatos munkának szerény elismerése és példamutatása, amellyel *Kiss* Ferenc, a *Kamara* első elnöke, a *Kamara* működését megszervezte és a magyar színművészetet nemzeti és keresztény alapon újjáalakította, ma még belátlhatatlan fejlődési lehetőséget biztosítva a művészetében erős nemzeti érzésű, erkölcseiben keresztény felfogású, új magyar színészet korszakának.

Az arckép megfestésével a színművészeti választmány *Burján* László neves festőművészünket bízta meg és annak költségét a színigazgatók önkéntes hozzájárulásával a választmány tagjai vállalták.

A *Kamara* színművészeti főosztályának választmánya az élethűség és művészi kidolgozás szempontjából egyaránt sikerült arcképet bensőséges, meleg ünnepi ülés keretében június 24-én leplezte le.

Cziffra András dr., a *Kamara* miniszteri biztosa, aki ezen a választmányi ülésen elnökölt elsőízben, a következő beszéddel nyitotta meg az ünnepi ülést:

Cziffra András dr. beszéde

— Kedves Barátaim!

— Engedjétek meg, hogy ma, amikor először jelenek meg körötökben, minden mondanivalómat ebben a két szóban, ebben a megszólításban sűrítsem össze, mert ez a két szó foglalja magában az én programmomat és az én kérésemet Tihozzátok.

— Azt szeretném, ha Ti és a Kamara minden tagja a barátot látná bennem. Azt a barátot, aki a legjobb érzése szerint a segítségre siet, azt a barátot, akinek a legfőbb törekvése, hogy minden kamarai tag megkapja a Kamara szervezetében és ezen keresztül a társadalomban azt a méltó helyet, amely megilleti s azt a kenyeret, amelyet a magyar nemzeti és keresztény kultúra áldozatos szolgálatába állított munkájával kiérdemelt.

— A Miniszter Ur azzal bízott meg, hogy a Kamara átszervezését megvalósítsam.

— Ezt a munkát az előbb kifejtett szellemben kívánom elvégezni. De, hogy ez a munka eredményes legyen, hogy a kettéválasztott és újjászervezett Kamara a magyar szín- és filmművészet egyetemes érdekeit hosszú időn át a legmegfelelőbben szolgálhassa, ahhoz szükségem van a Ti segítségetekre: arra, hogy a barátságtokat előlegezzétek és megtartsátok a számomra. Ezzel a kéréssel nyitom meg a mai választmányi ülést.

— És most, amikor a munkához hozzáfogunk, az első tekintetünk forduljon a Kamara első elnöke: Kiss Ferenc felé. Azt hiszem, ennél méltóbban nem ünnepelhetném meg bemutatkozásomat, minthogy első ténykedésem az ő arcképének a leleplezése.

— Nem az én feladatom Kiss Ferenc érdemeinek méltatása. Ezt nálamnál ékesebb tollú egyének hivatottak megtenni. De az ő munkásságának igazi emléket úgysem a mások szavai, hanem a saját tettei állítanak. Kiss Ferenc a Kamara első, hősi küzdelmében eltelt korszakában véghezvitt alkotásaival bevonult a magyar színészet történelmébe s az utókor fogja őt igazán érdeme szerint méltatni.

Harsányi Zsolt beszéde

Ezután *Harsányi* Zsolt választmányi tag, a *Vígszínház* igazgatója, tartotta meg az alábbi ünnepi beszédét:

— Ugynevezett szélsőséges időket élünk. Az álláspontok minden oldalon hevesek és türelmetlenek. Ha az országon kívül a fegyverek háborúja folyik, belső életünkben éppen olyan kevéssé van béke. A névtelen feljelentések, az elvadult vádaskodások, a végsőkig eldurvult hangú viták vesznek körül bennünket. Még a legjózanabb embernek is erőfeszítésébe kerül, hogy tárgyilagos nyugalmát megőrizni igyekezzék. Aki az egyes apró, de annál elvakultabb csetepaték sodrába kerül, úgy van vele, mint a kézitusában lihegő katona: csak közvetlen szomszédait látja, magát a helyzetet nem. Hogy effelől áttekintést szerezzen, a megfigyelő repülőgépen magasra kell szállania. E pillanatban is, mikor az a feladat áll előttünk, hogy egy ember közéleti szereplésének belső értékét megvizsgáljuk, nem e négy fal között kell szemügyre vennünk arcmását, hanem meg kell keresnünk azt a magas szempontot, amely az értékelő tekintet elől eltávoztatja a talán hangos és mulatós részleteket, s amely szempontból az apróságokhoz nem kötött lényeget látjuk. Mikor most a választmány nevében átveszem ezt az arcképet, vállalom a feladatot: megkeresem azt a múló hónapok felett álló egészen magas szempontot, amely Kiss Ferenc közéleti munkájának megméréséhez a mértéket megmutatja.

— Ne kíméljük nemzeti hiúságunkat, tisztelt uraim! Mondjuk ki kertelés nélkül, hogy a magyar fajta túlsokat gyönyörködött a maga nemes, előkelő és romantikus tulajdonságainak káprázatában és közben ügyet sem vetett a valóság iránt való érzékére. Hősöket itt mindig garmadával lehetett találni, arra való ügynököket a magyarok között soha. Meghalni a hazáért mindig tudtunk, okosan és ügyesen élni érte annál kevésbbé. Ezer esztendő gyönyörűen megtanított bennünket arra, hogy hogyan kell a fajtáért életünket kockáztatni, de, hogy vagyont és munkát hogyan kell érte kockáztatni, azt mindeddig nem tanultuk meg. Ódát és elégiát mindig lehetett írni rólunk, közgyűlési részvénytársasági jelentést annál kevesebbet. Legendás vértanút a magyar faj bármikor bármennyit kitenyésztett magából, könyvelőt nem. Európát védő küzdésünk, történelmi nevelésünk felemelő szépségű, de végzetes útra sodort bennünket: ezer évig csak a Csaba királyfi tejútjának csillagait szemléltük, de a lábunk alá nézni nem szoktunk. Ha vasat kaptunk a kezünkbe, abból csak kardot vagy sarkantyút jutott eszünkbe csinálni, a mérlegserpenyőre nem gondoltunk. És eljutottunk a végzetes úton ahhoz a világszemlélethez, hogy vagy úriember valaki, vagy kereskedő. Hagyományok, társadalmi szokások mind csak arra oktattak, hogyan lehet a pénzt daliásan és délcegen elkölteni, de, hogy szerényen, okosan, élelmesen megkeresni hogyan lehet, ettől a kérdéstől szégyenkezve el kellett fordulnia a magyarnak. A mi nyelvünkön még ma is sértő mellékize van annak a jelzőnek, hogy anyagias, vagy annak, hogy élelmes.

— Tisztelt Uraim!

— A magyar nemzet mostani évei egy évezred fordulóján az életet vagy a halált jelentik. Ezt a sorsfordulót minden tündöklő frázis helyett egyszerű, józan és kegyetlen szavakkal így fogalmazhatjuk: vagy felrázza magát a magyar karakter óriási erőfeszítéssel és a meddő romantikából a praktikus valóság érzésére ébred, vagy jön »a nagyszerű halál.« Ezer évig bokrétás süveggel kurjongattuk, hogy éljen a haza. Most itt van a legeslegutolsó pillanat megkérdezni önmagunktól, hogy miből éljen. Az a földrengésszerű óriási átalakulás, amelyben vagyunk, nem kevesebbet követel, minthogy a magyar természet teljesen és tökéletesen változzék meg. A hetykén és duhajon cigányozó vármegyei úr-

PREMIERFILMSZÍNHÁZAK MŰSORA:

ÁTRIUM	A 2000 pengős férfi	VI. 25-től	MFI
CASINO	A 2000 pengős férfi	VI. 25-től	MFI
CORSO	Szerelmi vihar	VII. 7-től	Kárpát
CORVIN	A 2000 pengős férfi	VI. 25-től	MFI
DÉCSI	A szerelem orvosa	VII. 9-től	Tamásy
FORUM	Bűnös vagyok	VII. 6-tól	MFI
OMNIA	Rózsafabot	VII. 9-től	Platinus
RADIUS	Fráter Lóránd	VII. 9-tól	Mester
ROYAL A.	Régi nyár	VII. 9-től	Modern
SCALA	Tosca	VII. 25-től	Hausz M.
SZITTYA	Régi nyár	VII. 9-től	Modern
URÁNIA	Régi nyár	VII. 9-től	Modern

nak, ha mikszáthi eredetiségét majszoljuk is, el kell tünnie. Táblabíró helyett vezérigazgatót akarunk, parádés kocsis helyett falusi boltost, sujtásos hajdú helyett textilügynököt. Józan, szorgalmas, vagyonosodó, hétköznapi munkájú, vállalkozó merészségű új magyar nemzet kell az örök határok közé, különben számoljunk le azzal a borzasztó igazsággal, hogy a magyarok el fognak tünni a föld színéről.

— Valaki felteheti a kérdést, tisztelt választmány, hogy e talán hosszadalmas fejtegetések helyett miért nem beszélek Kiss Ferencről. Én azt válaszolom, hogy elejétől végig csak róla beszéltem. Kiss Ferencet elhivatása és tehetsége a színházak világába plántálta. Éveken át dolgozott a Kamara élén. Most nézzünk körül az országban: minden magyar színházi vállalkozásban magyar tőke dolgozik. A fővárosban is, a vidéken is. Nyugodtan azt mondhatjuk, hogy itt csoda történt. Jött egy meggyőződését konokul követő szervező tehetség és az egész ország minden kulturális pontján megtanította, kényszerítette, lázította, rábeszélte a magyar tunyaságot, hogy vállalkozzék. Ne takarékoskodjunk a szóval, uraim. Amit ennek az embernek sikerült elérnie, az történelmi eredmény.

— Ez az arckép, amelyet most a választmány nevében átveszek nemcsak a Kamara, hanem az egész magyar színházkultúra nyilvánossága számára, jelentse számunkra azt a mélységes hitet, hogy a magyar fajta megtalálta önmagát a most alakuló új világ számára. Hogy magyarok vagyunk, abban eleget gyönyörködtünk ezer esztendő alatt. Ebben a teremben, ez alatt a kép alatt tanuljuk meg azt az új örömet, hogy önmagunkra és új életformánkra ébredt modern magyarok vagyunk.

— Kiss Ferenc arcképéről hulljon le a lepel.

Az ünnepi beszéd végeztével lelkes éljenzés és taps közben hullt le a nemzetiszínű lepel a *Kamara* első elnökének, *Kiss* Ferencnek arcképéről.

Az ünnepség után a választmány tagjai s a jelen volt kamarai tisztviselők sokáig gyönyörködtek a művészi arcképben.

A hivatalos ünnepség befejezése után a választmány áttért az ülés további tárgysorozatainak tárgyalására és *Cziffra* András dr. miniszteri biztos többek között ezen az ülésen adta át *Somlay* Artúrnak a legfelsőbb kormányzói elismerést.

HANGOSFILMTECHNIKÁBAN

gyakorlott, többéves referenciával rendelkező őskeresztény mozigépész állást változtatna vagy vállalna. Cím a kiadóhivatalban. Jelige: »Budapest.« Érdeklődés 131-510 telefonszám alatt 4 órától fél 6-ig.

ŐSKERESZTÉNY

mozgóképszínház üzemvezetőgépész, kamarai tag gyakorlattal állást keres. Július 15-re. Cím: Provis Antal, Kiskunmajsa Szt. Erzsébet-u. 51.

Báró Wlassics Gyula államtitkár a magyar film szellemi fejlődéséről

A magyar filmek legfőbb őre, báró *Wlassics* Gyula dr. államtitkár, az *Országos Nemzeti Filmbizottság* elnöke egy újabb magyar filmet tárgyaló könyvhöz írt előszót. A magyar film szellemi fejlődésére rámutató értékes írást nem nélkülözheti a szakma egyetlen gyártással foglalkozó tagja sem, ezért báró *Wlassics* Gyula dr. államtitkár legújabb, értékes és összefoglaló írását egész terjedelmében alább adjuk:

A magyar filmtermelésnek az utóbbi években való lendületes előretörését semmi sem bizonyítja jobban, mint az a szaporaság, mellyel újabban mind több és több írásmű kerül a magyar könyvpiacra, mely filmproblémáinkat tárgyalja s mely a magyar közönségnek e témakör iránt megnyilvánuló fogékonyságára és érdeklődésére épít.

Több ilynemű munka megjelenése után is életrevaló és méltánylást érdemlő vállalkozása e könyv szerkesztőjének: összefoglalót adni a magyar hangosfilm-gyártás megindulásának 10 éves fordulóján, a küzdelmekkel teljes úttörés decenniumáról. 200-ik hangosfilmünk ünnepe már ékes bizonyságot tett arról az elvitathatatlan sikerről, mely a filmgyártásunk előmozdítására hivatott tényezőknek lankadatlan és tervszerű fáradozását kísérte. De azóta is jelentékeny emelkedésről számolhatunk be, hiszen ma már évi gyártásunk, mely 1931-ben 3 filmmel indult meg, 50 film körül mozog. A magyar film évente közel 400 magyar színészt foglalkoztat. A magyar városok versengenek a magyar filmért. Budapest bemutató filmszínházai nem győzik a magyar újdonságokat prolongálni. Külföldi piacunk is egyre gyarapodik.

Nem érzem feladatomul a magyar filmgyártás technikai tökéletesedéséről számot adni, a magam részéről a művészi vonal volt az, mely közel feküdt szívemhez és munkakörömhöz. Sajnos, régebben nem vezettem statisztikát arról, hogy hány film-sujet, szinopszis és forgatókönyv-terv ment át a kezemen, hányat utasítottam vissza és hányat segítettem elfogadhatóvá tenni, de annyi bizonyos, hogy már 50 film approbálása is közel 200 terv elolvasását jelenti.

De nem panaszkodom. Igaza van ugyan annak a tudós filmszakértőnek, aki azt mondja, hogy a film művészi fejlődése nem tartott lépést a technikai haladás iramával s a film technikai lehetőségeit csak ritka esetekben sikerült egyenrangú szellemi és művészi alkotás számára értékesíteni. Mégis úgy érzem, joggal élek abban a képzelődésben, hogy azoknak erőfeszítéseit, akik a magyar film szellemi oldalának kifejlesztésére vállalt munkakörben apostolkodtak, nem bizonyult hiábavalónak. Ebben az irányban kifejtett tevékenykedésem útját legjobban megvilágítják azok a visszavisszatérő megnyilatkozásaim, melyekre minden megfelelő alkalmat felhasználtam, valahányszor módom nyílt filmgyártásunk irányításának vezetőszempontjaira rámutatnom, elsősorban arra, hogy mint a MAGYAR FILM-ben évekkel ezelőtt kifejtettem, komoly hivatástudatot várunk a magyar filmek alkotóitól. Igy írtam akkor: »Most, midőn a korforduló a nemzetnevelési feladatok garmadáját állítja elénk, fokozott gonddal kell őrködnünk a magyar mozgófényképszínházaknak a közszellem kialakulása szempontjából annyira jelentékeny kihatású magyar filmellátása felett.«

Az államilag irányított magyar filmgyártás minden tényezőjét át kell hassa komoly hivatástudat s nem tűrhetjük, hogy a közönség alantasabb ösztöneire számító, vagy selejtes árut termeljünk nemzeti megújhodásunk korszakában.

Filmgyártóink nagy része érzi is ezt s igyekszik olyan témaköröket érinteni és olyan feldolgozást nyujtani, amelyről szivgyönyörködtető és léleknemesítő hatás várható — de, sajnos, felmerült, nem elszigetelt esetek kapcsán, — mégis szükségesnek tartom nyomatékosan figyelmeztetni mindenkit, aki a filmprodukciók szellemi irányításában résztvesz, hogy eltökélt szándékom csak olyan szinopszist engedélyezni, melyben komoly magyar értékeket találok s nem leszek hajlandó üres, léleknélküli filmkönyvek forgatásához segédkezet nyujtani.

Ezt szívlelje meg jóelőre mindenki, aki magyar film előállítására készül.

Azok az idők már elmultak, amikor egy-egy kedvenc színésztől várt mókákra épített jelenetecskéken merült ki a forgatókönyvíró csúcsteljesítménye és a film előkészítésénél minden más tényezőt előbbrevalónak tekintettek, mint magát a könyvet, amelyet néha hevenyészve, az utolsó pillanatban, nem írók, hanem mesteremberek eszkábáltak össze, néha felvétel közben, a műteremben is!

A magyar mult és a magyar élet telve van érdekes magyar problémákkal, bátor kézzel ragadjuk meg azokat, igyekezzünk részt kérni abból a lélekformáló munkából, amelynek sikeres teljesítésétől a magyarság jövője függ.

Ez nem azt jelenti, hogy csak vezércikkek dübörögjenek le a vászonról, azt se, hogy ki akarjuk zárni a vígjáték műfaját, hiszen még a legkönnyebb fajsúlyú bohózat is rejthet olyan irodalmi és magyar értéket, ame-

Burján László

Burján László festőművész, IV.
Városház-u. 3/5. 384-493

Bptávb 1940 szept.
– 1942. jan

Burján László
Jestő

Gr. Kendeffy Ádámné
Arckepe repr.

~~Műcs. Miáll, tól~~
Pipics 137. l.

tekintetes

gatóságának

Budapest.

telettel kérem a tekin-

tóságot, hogy Polán

ornat a budapesti Pos-

rium be felvenni mél-

Burián László

Edelsheim Gyulay
Ilona grófnő
arcképe
Repr.
Szinházi Élet
1936.52.sz.

MEGHÍVÓ

AZ OLASZ KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS

1936. ÉVI JANUÁR HÓ 25-ÉN DÉLI 12 ÓRAKOR

A VÁROSLIGETI MŰCSARNOKBAN
TARTANDÓ

ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA

A MAGYAR KIRÁLYI
VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTER

E meghívó a megnyitás napján 2 személyre belépőjegyül szolgál.

Öltözék: cilinder, zsakett.

Burján László

festő

Műcs. kiáll, 1936 tól

Pipics III. l.

Szigetvár:

A középtért a „La Città
a „La Fortezza" (A), melynek hídj
ja el s az épületek körül kiemel
térből, hol „Paludi e laghi" (
s balra a „Ponte" látható „per c
térben a „Monti verso Croa
csoport köti le figyelmünkes s a
Felirata a lebegő szalagon:

„~~Sigfet~~ S

s alól magyarázat olvashat
per cui si passa in Terra fer

Rézkarcz, méretei a vonalk
L'Ungheria compendiata d

pag. 85. Ltfra T. 4183.

66/93

Elmerengve. Szüle Péter olajfestménye

¡Ciprus a tengerparton.
Hermann Lipót olajfestménye. Műcsarnok, Téli Tárlat

Tél a műcsarnok,
(Brest, 1940.)

Önarckép-tanulmány. Burján László rajza
A Jellinek Gida emlékdíj nyertese. Műcsarnok, Téli Tárlat

Báró Kazy Klára. Burján László olajfestménye
Műcsarnok, Téli Tárlat

Női arckép, Burián László olajfestménye
(Fotó: Korda)

A rét mosolya, Gyoroky Pál olajfestménye
(Műcsarnok, Derű a művészetben)

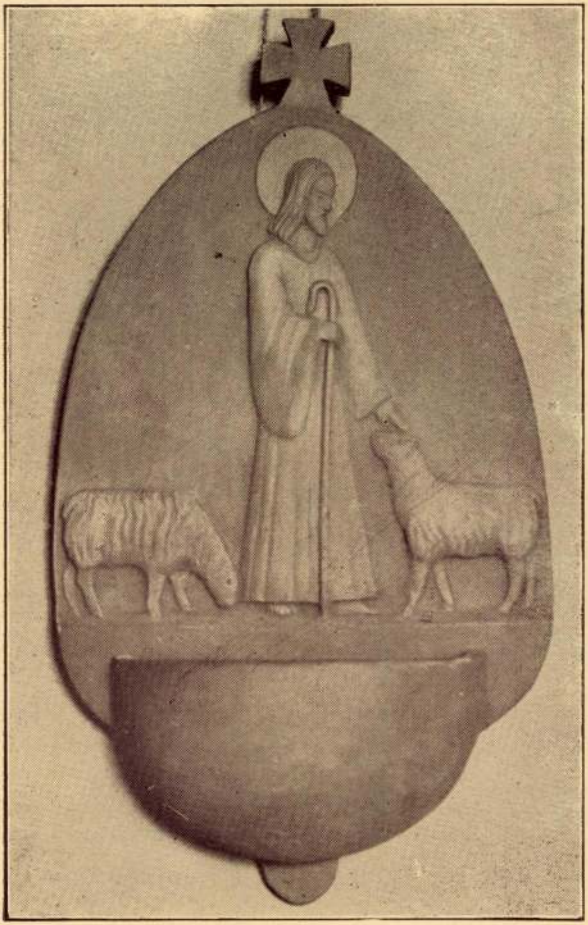

Szenteltvíztartó, Molnár Kálmán kerámiája

Burián László

Magyar Nemzeti Múzeum
1939. I. 24.

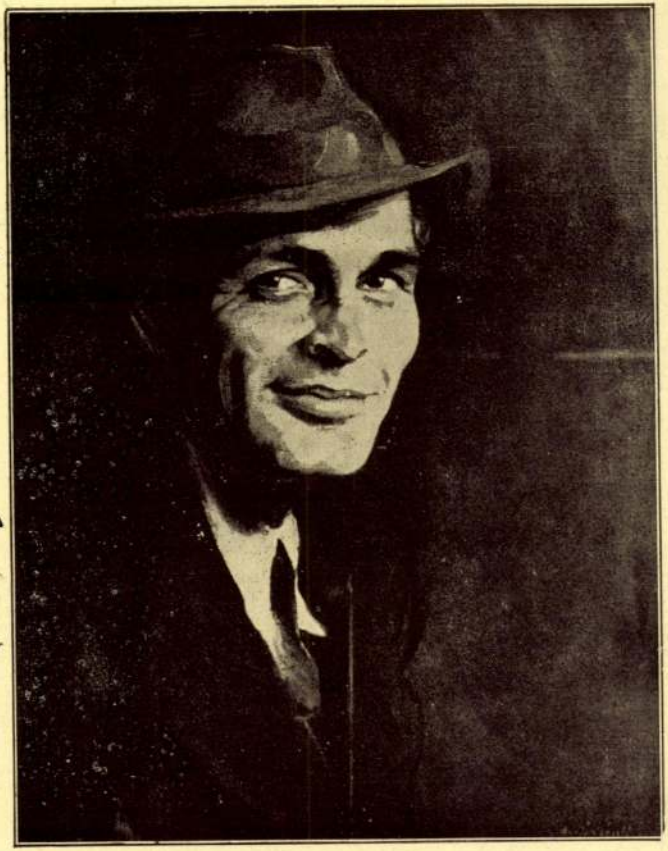

Nevető férfi. Burián László olajfestménye.
Műcsarnok, Téli Tárlat.

Erdő széle télen. Rombay István olajfestménye. Műcsarnok, Téli Tárlat.

December. Rainer Istvánffy Gabriella olajfestménye. Műcsarnok, Téli Tárlat.

Burján László

festő

Burján László megfestette Szinyei Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter portréját

Délibáb 1943. jún. 26.

46.

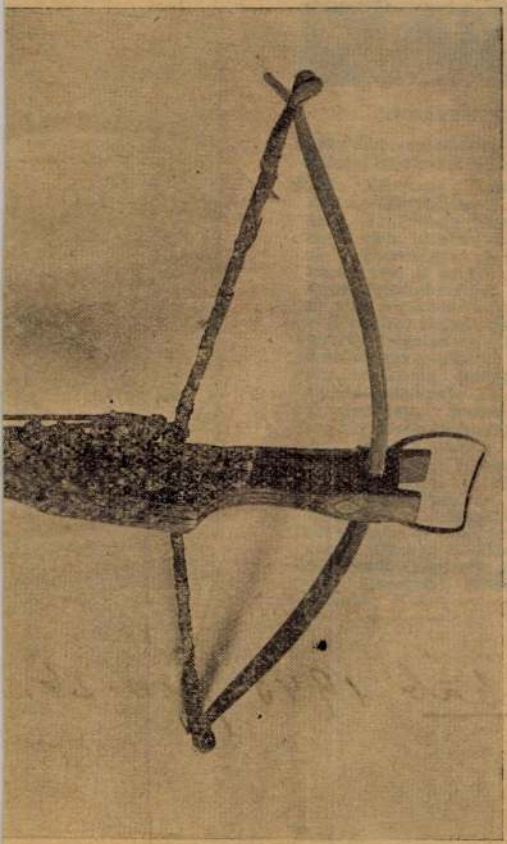

Biczó András: Műteremben

Burján László: Bárdossy László

Burján László

Burján László: Deák Istvánné

Képzőm. Társ. 1941. arckép kiáll.

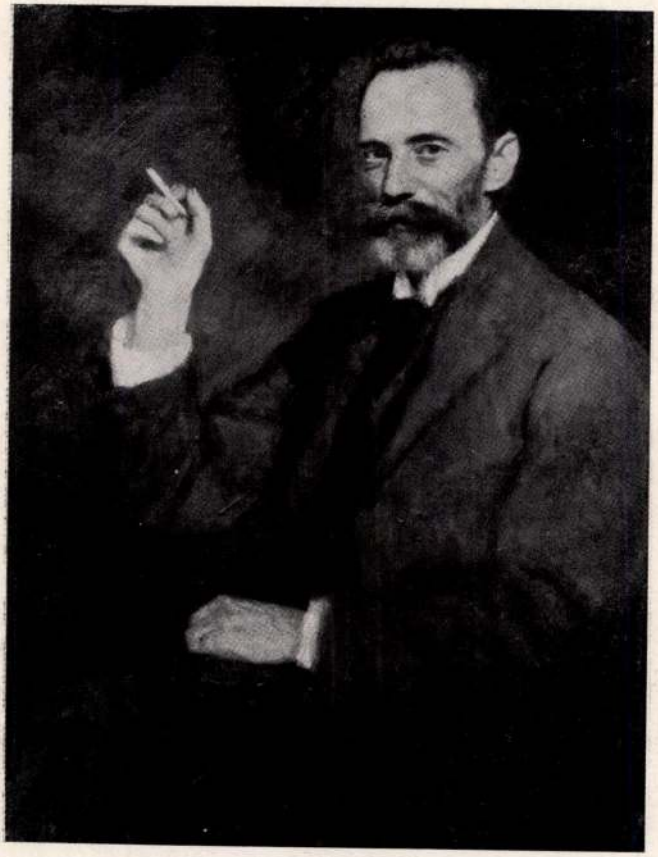

Glatz Oszkár: Lyka Károly

Burián László

festő

Film-Színház-Irodalom

1943. jún. 25.

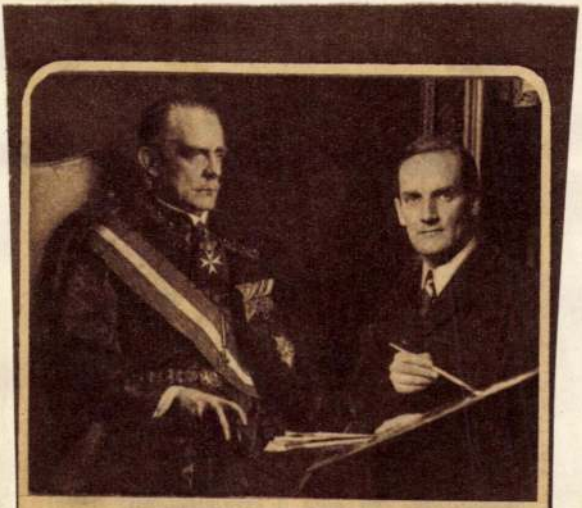

Burián László festőművész készíti Szinyei Merse Jenő kultuszminiszter legújabb portréját

(Escher felv.)

Rákóczi Lasztóné

XVII ~~st. korep~~ más fele

NM Rózsacsoda

Millenium

~~Barcasági a polgár!~~

Debrecen 1896 [illegible]

Barkász Lajos: Téli táj.

Burján László: † vitéz nagybányai Horthy István.

KMTárs. 1943. tav. kiáll. Est.

Szentistván

A címül írt szó – mindenki tudja – a Borsod megyei híres matyó községet jelenti. Nyilvánvaló az is, hogy ez a település első királyunkról, Szent Istvánról kapta nevét. Amikor az új hit felvételekor megalakultak a keresztény egyházak, gyülekezetek, a templomot s a közösséget valamelyik szent oltalmába ajánlották. A védőszent neve egyben a közösség, a település neve is lett. *Szent* előtagú helységneveink azt is megmutatják, hogy melyik védőszent volt különösen kedvelt, „divatos" az Árpád-korban. Hiszen akkor is volt névdivat, akárcsak ma, s a védőszentek között is tehettek különbséget a remélhető védelem hathatósságában, bizonyosságában. Nyilván ilyen szempontok is közrejátszottak abban, hogy egy-egy kedveltebb szentnek *(András, György, István, László, Márton, Mihály)* húsz-harminc vagy még több falura volt gondja, másoknak *(Anna, Borbás, Demeter, Egyed* stb.) viszont csak 1-2 közösségre kellett vigyázniuk.

De hogyan különböztették meg a sok egynevű falut? A szűkebb táji környezetben nem volt különösebb szükség a megkülönböztetésre, de országos viszonylatban, a belső mozgás erősödésével (a vasút, a posta fejlődésével, a gazdasági élet fellendülésével) egyre sürgetőbbé vált annak kialakítása, hogy egy *név* csak *egy helységet* jelöljön. Nem volt kis dolog ez a rendteremtés. Országos érvényű rendelet, 1898-ban született határozat, törvénycikk döntött a kérdésben. S az addig egyszerű helyek további előtagot, megkülönböztető jelzőt kaptak. *Szentistván* csak egy maradt, a borsodi. A Baranya megyei *Baranyaszentistván*, a zalai: *Drávaszentistván*, a veszprémi: *Királyszentistván*, a székelyföldi pedig *Székelyszentistván* lett. A *Királyszentistván* név különben arra is utal, hogy a névadó védőszent az államalapító magyar király, Szent István volt. De István királyra utal a *Szentkirály* név is, ilyen is sok volt és van: *Bakonyszentkirály, Csíkszentkirály, Érszentkirály, Kalotaszentkirály, Zalaszentkirály* stb. (Elvileg persze vonatkozhatnának László királyunkra is, csakhogy ezek a falunevek az ő szentté avatása *előtt* keletkeztek!) S ugyancsak Szent Istvánra vonatkozik a bihari *Szentjobb* községnév, ennek monostorában őrizték egy ideig Szent István jobbját.

A *Szentjobb* falunév azt mutatja, hogy nemcsak a szentté avatott személyek nevei, de a vallásos életben különleges tiszteletben álló tárgyak, fogalmak nevei is válhattak helynevekké. Van *Szentkereszt, Keresztúr, Mindszent, Szentlélek, Szentháromság* településnevünk is. A *Szentháromság*ról elnevezett falunak eredetileg latin Sancta Trinitas neve volt, majd *Szent Trinitás*. Ebből a *Szent Trinitás*ból, mivel az emberek többsége előtt nem volt világos a név: *Szentrontás* lett, s így is szerepel okleveleinkben évszázadokon keresztül. Csak a 18. században állították helyre az eredeti jelentést, s lett a *Szentrontás*ból *Szentháromság*.

LŐRINCZE LAJOS

SOK UTAZÁSI IRODA VAN, DE CSAK EGY

INTERNATIONAL

UTAZZÉK A LEGJOBBAL
A LEGKEDVEZMÉNYESEBB ÁRON

TORONTO–BUDAPEST–TORONTO
BUDAPEST–TORONTO–BUDAPEST
VAGY BÁRHOVÁ AZ EGÉSZ VILÁGON.
KÉRJE RÉSZLETES TÁJÉKOZTATÓNKAT.
ÚTLEVELEK, VÍZUMOK, HOTEL,
KOCSIBÉRLÉSEK, BIZTOSÍTÁSOK

TUZEX

IATS IKKA

VEZÉRKÉPVISELET

KANADAI FŐMEGBÍZOTT
ISMÉT KÜLDHETŐK AUTÓK! FORINTKIFIZETÉS
a legkedvezőbb árfolyamon

DEVIZASZÁMLA

AZ OTTHONIAK RÉSZÉRE KÜLFÖLDI UTAZÁSAIK FEDEZÉSÉRE, HAZATELEPÜLŐK ANYAGI ÜGYEINEK INTÉZÉSÉRE, ÖRÖKSÉGEK ÉS NYUGDÍJAK HAZAKÜLDÉSÉRE.

KÖZJEGYZŐSÉG

VÉGRENDELETEK, ÖRÖKSÉGEK, HITELES FORDÍTÁSOK, NYUGDÍJAK INTÉZÉSE, MEGHÍVÓLEVELEK KÜLDÉSE, AJÁNDÉKOZÁSI SZERZŐDÉSEK ELKÉSZÍTÉSE.

IATS INTERNATIONAL AGENCY TRAVEL SERVICE
Division of Intraquest Ltd
Tel: (416) 537-3131
TELEFAX: 537-2080
519 Bloor Street West, Toronto M5S 1Y4, Ont.

ÉRDEKLŐDŐKNEK SZÍVESEN KÜLDÜNK RÉSZLETES FELVILÁGOSÍTÁST

ER EURORENT KFT

Szállásokkal, egyéb idegenforgalmi szolgáltatásokkal, lakás-, ingatlan-adásvétellel, valamint kereskedelmi tevékenységgel – rendelkezésre áll a svéd–magyar

1027 Budapest XII. Csalogány u 13-19
Fax.Tel. 13-50-781

EURORENT KFT.

Telefon és fax: 36 1-1 350-781

elmentek –, akik vele együtt dolgoztak e kis színházért. Mikes Lilla és játszótársai magukról beszélnek, magukról vallanak és persze a színházról, amelyért hiszik, érdemes élni, érdemes dolgozni. A színészek beszélnek, emlékeznek, ha lehet tréfálkoznak, s megmutatják a lehetőségét annak is, hogy az irodalmi „ismeretterjesztésből" is lehet színházat csinálni. Irodalmi, színházi értéket teremteni.

A kötetet Keresztury Dezső levele vezeti be, az irodalomtörténészé, a drámaé, a színházé ismerőjéé, aki a kezdetektől hű nézője-hallgatója a Korona Pódiumnak.

Egy képzeletbeli pört idéz föl a kötet szerzője, melyben a vádlottak és a tanúk egyaránt a művészek, akik vállalták ezt a művészi munkát, az együtt alkotás örömét és minden nehézségét, akik ma is itt élnek közöttünk és akikre minden egyes Korona-előadáson óhatatlanul is emlékezünk. A könyv kiadója: az IPV, az Idegenforgalmi Propaganda és Kiadó Vállalat.

RÓNA KATALIN

Önarckép

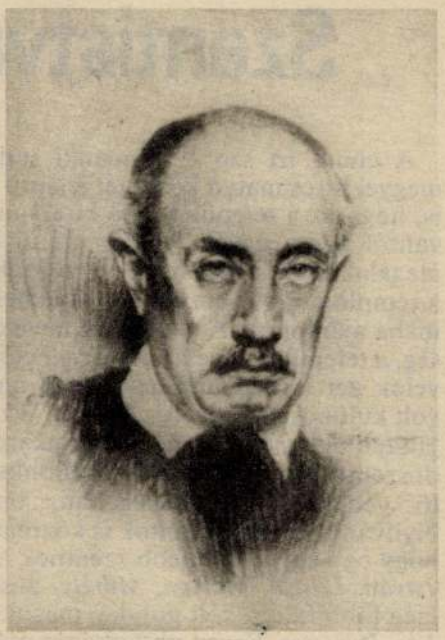

Teleki Pál portréja

Búcsú egy riói magyar festőtől

Burján László halálára

Rio de Janeiróban elhunyt Burján László festőművész, az arcképfestés kimagasló klasszikusa, akit a brazil művészetben mestre húngaro-ként, „magyar mesterként" tartottak számon.

Festészetéről a legjelentősebb brazil kritikusok egyike, Celso Kelly azt írta: „Nem ismétli a klasszicizmust, hanem újjáteremti". Burján László két nagy magyar festőt tekintett mesterének: Karlovszky Bertalant és László Fülöpöt.

– Tudod – mondta egyik beszélgetésünk során – a természetből indulok ki, mert szeretem a természetet. Arcképeimen keresztül az egyes emberek legbelsőbb énjét, lelkivilágát akarom kifejezni. Nem vagyok híve a gicscses, szépítgető, valóságot meghamisító festészetnek. A mai formabontó, nyugtalan irányzatokkal szemben a harmóniát, a szépséget keresem a művészetben. Őszinte akarok lenni színekben, formában, kifejezési módban. Mióta Brazíliában élek – fűzte hozzá –, színesebben látom a világot, és festészetem is színesebb, könnyedebb lett.

Budapesten született 1909-ben. Mindig nagy szeretettel emlegette a Képzőművészeti Főiskolát, ahol Karlovszky Bertalan tanítványa, majd tanársegédje volt. 1930-ban került be először a Műcsarnokba s ettől kezdve állandó kiállító. Évek során úgyszólván az összes kitüntetést, díjat megkapta, az „állami kis aranyéremig". Egyik önarcképrajza a Szépművészeti Múzeumba került. „Öregasszonyfej" c. festményét a Fővárosi Múzeum vásárolta meg. Számos közéleti személyiség között megfestette gróf Teleki Pál arcképét.

A háború után, 1946-ban Párizsba kerül. 1948-ban a párizsi Szalonban mutatkozik be, és 1950-ben elnyeri a Szalon aranyérmét. Ugyanebben az évben a „La Grande Galerie" rendezi meg gyűjteményes kiállítását, majd áthajózik Brazíliába, és Rio de Janeiróban telepszik le. Rióban a Galeria Ryanban rendezett kiállításával egyszeriben meghódítja a „csodálatos várost". Alig van a brazil társadalmi, politikai életnek, művészvilágnak olyan kiemelkedő személyisége, akinek portréját ne festené meg. Miniszterek, tábornokok, főpapok és híres riói szépségek, színésznők ülnek modellt a Mesternek. Kiállításairól vezető helyen számol be a brazil sajtó, a filmhíradó és a televízió.

Egyik legnagyobb sikerét Martha Rocha, a mindmáig legnépszerűbb brazil szépségkirálynő képével aratja, 1954-ben. Vele festeti meg arcképét 1959-ben Juscelino Kubitschek, Brazília elnöke. Dom Jaime de Barros Camara riói érsek portréjáért Guanabara állam nagydíjával tüntetik ki.

Burján László mindig magyar művésznek vallotta magát. Részt vett a braziliai magyar életben. Az ötvenes években az akkor São Paulóban működő „Magyar Művészek Klubja" elnöke volt.

KUTASI KOVÁCS LAJOS

BURJÁN LÁSZLÓ festő

Magyar Hírek, 1990. 15.

THEOPHIL BURJAN, textolfestomester

"Verzeichniss der zur Neusohler priv.Sieben Bergstadtisen Lade einverliebten Schwarz udn schön-farbemeister aus dem Meister-Buche ausgezogen/1823/:
6.-Theophil Burjan. in Bergstädten: Neusohl
111.old. 31.jegyz

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz.Évkönyve, 13. Győr, 1974.

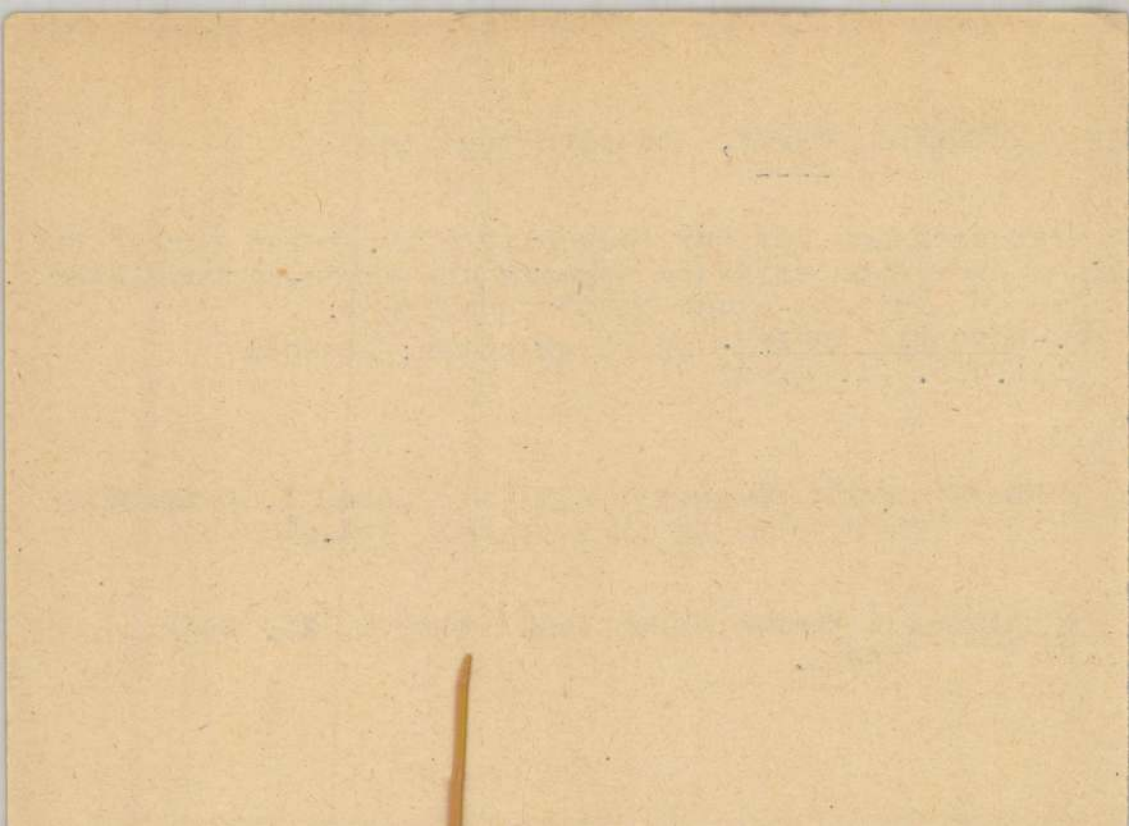

BURJAN Zoltán
?

Banner Erdély

ldázza. A szentek népszerüségéhez
s, hogy az újonnan megtért germán
keresztény eszmék helyett a közvet-
l jobban értettek. Számukra a lát-
tkozása a szentek életében - halálá-
etlenebb vallási tapasztalatot je-
i természetü hitigazságok fölötti

kezdve egyre több szent földi ma-
/inventio/. Milánóban Szent Ambrus
ldával, amikor 383-ban Szent Gervasius
olttestét sirjukból fölemeltette
tte /translatio/ az egyik bazilikába.

Burkász Lajos festő

Művészetében a nagy magyar kiáll-
ások neve szerepel.

EK. 932.II.21

MDK

Burkhard Antal E. katonai mérnök

résztvett Buda ujjáépitésében 1686 után

Schoen Arnold:Buda épitőmestereiről töredékek, vázlatok I.Kik épitették ujjá Budát az 1686.évi romokból? Müvészet 1957.VI.évf.4.szám. 298.l.

MDK

Burkhardt von Birkenstein, Anthon, Ernst

Esztergom látképe, rézkarc.1699.

/repr./

AHA. 1956. Tom.III. Fasc.1-4. 17.l.- Balogh: La capella Bakócz di Esztergom. 1-198.l.

Átalás megerv.

Burkhard von Birkenstein, A.E

l. Burckhard A.E.

320 BURLINGTON MAGAZINE for connoiseurs. 1903.III.-1905.XII. /No.I-No. 33./ 32 füzet. / A 30 sz. hiányzik./ 30.-

321 BUNYITAY VINCE,Az egyedi apátság története.Nagyvárad, 1880. 8r., fvkts.Szerzős.k. ajánlásával. 1.-

322 BUS FEKETE LÁSZLÓ, Katona-forradalmárok.GÁBOR MÓRIC illusztrációival. Bpest, 1918. 8r., fve 5.-

323 BUSSING,C., Einleitung zu der Herolds-Kunst in 2 Thln. Die Wappen d.vorm.Staaten.Von der Wappen Kunst insgem. 93 Blatt mit ebensoviel Wappenabbildugen in Kupferst.u. 5 herald.Tfln.Dazugeb.: Der Bremisch Verdischen Rittersaals zuerst erschein Heeren Sitz.Hamburg,1694.Har. 8r., egyk. bőrkts. Rengeteg fametszetü cimerképpel. 25.-

324 BUSCH,WILHELM,Max und Moritz. Eine Bubengeschichte in sieben Streichen.München. 8r., er.vkts.Szinezett fametsz. képekkel. 2.-

325 CALENDARIUM NOVUM - propheticum - jubilaeum super annum 1625.- Neuwer Prophetischer Jubell Calender, in welchem prognosticiret wird,was in diesem Jahr 1625.in den 4 Jahrszeiten in den 12. Zeichen u. 12 Monden am prophet. Himmel etc. sich wede zutragen usw.O.O., 1625. K. 4r., ppkts 64 old. 10.-

326 CALEPINUS,AMBROSIUS, Dictionarium.In quo nunc tandem post omnes alias impressiones quam plurima,tam Latina, quam summo iudicio sint addita.Venetiis,apud Franc. Bindonum. 1549. Folio,/rong/ ppkts 10.-

327 CALMES,TH., Évangile selon Saint Jean.Paris,1912.8r., fve 2.-

328 CAMERLYNCK,A.uH.COPPIETERS,Evangeliorum secundum Matthaeum,Marcum et Lucam synopsis juxta Vulgatam editionem. Brugis, 1910. 8r., fve 3.-

329 CAMPE,J.H.,Theophron,oder der erfahrne Rathgeber für die unerfahrne Jugend.München,1786. És még 2 Campekötet hozzákötve. Első cimrézmetszete rong. 8r.,egyk. bőrkts 3.-

330 CAMPIAN,EDMUNDUS,Rationes decem redditae academicis Angliae.Tyrnaviae, 1700. 12r.,bőrkts SZABÓ K.RMK.II. 2009. 4.-

331 CANISIUS. Authoritatum sacrae scripturae et sanctorum patrum, quae in summa doctrinae Christianae doctoris P.Canisii S.J.citantur et nunc primum ex ipsis fontibus fideliter collecti,ipsisCatechismi verbis subscriptae sunt,pars prima de fide, spe et charitate.Coloniae, 1569. 4r., er. bőrktsben 16.-

332 CAPRARA,ALBERTO,Insegnamento del vivere a Massimo suo ripote.Avec frontisp.et 30 planches gravées.Bologna, Erede di Domenico Barbierei.1672.Patch.orig. 40. 30 Tierfabeln mit 30 interess.u.künstler.Kupferstichtafeln. 36.-

298 --, Rapos látképe. 1689. Rézmetszet. 16 x 20.Keretezve. 4.-

299 --, Rohonc látképe. 1689. Rézmetszet. 16 x 20.Keretezve. 4.-

300 --, Rozgony látképe. 1689. Rézmetszet. 16 x 20.Keretezve. 4.-

301 --, Sempte látképe. 1689. Rézmetszet. 16 x 20. Keretezve. 4.-

302 --, Szabács látképe. 1689. Rézmetszet. 16 x 20.Keretezve. 4.-

303 --, Szádvár. 1689. Rézmetszet. 16 x 20. Keretezve. 4.-

304 --, Székesfehérvár. 1689. Rézmetszet. 16 x 20. Keretezve. 4.-

305 --, Szobotis látképe. 1689. Rézmetszet. 16 x 20.Keretezve. 4.-

306 --, Szolnok látképe. 1689. Rézmetszet. 16 x 20. Keretezve. 4.-

307 --, Sztrecsnó látképe. 1689. Rézmetszet. 16 x 20. Keretezve. 4.-

308 --, Tábor látképe. 1689. Rézmetszet. 16 x 20. Keretezve. 4.-

309 --, Temesvár. 1689. Rézmetszet. 16x20. Keretezve. 4.-

310 --, Teplice látképe. 1689. Rézmetszet. 16 x 20.Keretezve. 4.-

311 --, Tokaj látképe. 1689. Rézmetszet. 16 x 20.Keretezve. 4.-

312 --, Varasd. 1689.Rézmetszet. 16 x 20. Keretezve. 4.-

313 --, Verebély látképe. 1689. Rézmetszet. 16 x 20. Keretezve. 4.-

314 --, Végles vára. 1689. Rézmetszet. 16 x 20.Keretezve. 4.-

315 --, Vihics látképe. 1689. Rézmetszet. 16 x 20. Keretezve. 4.-

316 --, Virovica látképe. 1689. Rézmetszet. 16 x 20. Keretezve. 4.-

317 --, Zólyom látképe. 1689. Rézmetszet. 16 x 20. Keretezve. 4.-

318 --, Zsámbok látképe. 1689. Rézmetszet. 16 x 20. Keretezve. 4.-

319 BURGIUS,JOH.FRID. Chrestomathia patristica Graeca sive loci illustres ex antiquissimis Patribus Graecis selecti. Vratislaviae, 1756. 8r., ppkts 5.-

273 --, Berencs vára látképe. 1689.Rézmetszet. 16 x 20. Kerezetve. 4.-

274 --, Buják látképe. Rézmetszet. 1689. 16 x 20.Keretezve. 4.-

275 --, Csicsva. 1689. Rézmetszet. 16 x 20. Keretezve. 4.-

276 --, Dobronica vára látképe. 1689. Rézmetszet. 16 x 20. Keretezve. 4.-

277 --, Eszék látképe. 1689. Rézmetszet. 16 x 20.Keretezve. 4.-

278 --, Eszék látképe. 1689. Rézmetszet. 16 x 20.Keretezve. 4.-

279 --, Éleskő. 1689. Rézmetszet. 16 x 20. Keretezve. 4.-

280 --, Fülek, 1689. Rézmetszet. 16 x 20. Keretezve. 4.-

281 --, Gesztes látképe. 1689. Rézmetszet. 16 x 20. Keretezve. 4.-

282 --, Gyula látképe. 1689. Rézmetszet. 16 x 20.Keretezve. 4.-

283 --, Hegyes látképe. 1689. Rézmetzet, 16 x 20.Keretezve. 4.-

284 --, Kalastrom. 1689. Rézmetszet. 16 x 20. Keretezve. 4.-

285 --, Kapronca. 1689. Rézmetszet. 16 x 20. Keretezve. 4.-

286 --, Kassa látképe. 1689. Rézmetszet. 16 x 20. Keretezve. 4.-

287 --, Lietava vára. 1689. Rézmetszet. 16 x 20. Keretezve. 4.-

288 --, Lipótvár látképe. 1689. Rézmetszet. 16 x 20.Keretezve. 4.-

289 --, Magyaróvár látképe. 1689. Rézmetszet. 20 x 16. Keretezve. 4.-

290 --, Nagy-biccse látképe. 1689. Rézmetszet. 16 x 20.Keretezve. 4.-

291 --, Németujvár látképe. 1687. Rézmetszet. 16 x 20.Keretezve. 4.-

292 --, Nógrád. 1689. Rézmetszet. 16 x 20. Keretezve. 4.-

293 --, Nyitra látképe. 1689. Rézmetszet. 20 x 16.Keretezve. 4.-

294 --, Ozora látképe. 1689. Rézmetszet. 16 x 20.Keretezve. 4.-

295 --, Petrina. 1689. Rézmetszet. 20 x 16. Keretezve. 4.-

296 --, Presnitz látképe. 1689. Rézmetszet. 16 x 20.Keretezve. 4.-

297 --, Pozsony látképe. 1689. Rézmetszet. 16 x 20.Keretezve. 4.-

256 --, FRIEDRICH ENDRE, A budapesti piarista telek története.Bpest, 1914. 8r., fve 1.50

257 --, SZEPES BÉLA,Pest.Bpest,Légrády,1920. K.8r.,fvkts 1.-

258 --, MAGYAR ELEK,Pesti históriák.Bpest, 1920. 8r.,er. ppkts 1.-

259 --, VÁRADI ANTAL, A régi Pest emlékeiből.Bpest, 1921. 8r., fvkts 3.-

260 --, KRUDY GYULA, Pesti évkönyv.Feljegyzések, a magányban és a piarcon, sóhajtással és reménnyel az évekből,mikor mindenki rongyos volt Magyarországon.Bpest Sacelláry Pál kiadása.1921. 400 kézzel szinezett számozott plból ez a 61. 8r., fbőrkts 5.-

261 --, LECHNER JENŐ, A régi Pest és Buda.Bpest,1922.N.8r., fve / MONUMENTA HUNGARIAE TECHNICA I./ 1.50

262 --, SACELLÁRY PÁL, A budapesti Görög-udvar.Bpest,1924. K.8r., fve 1.-

263 --, LECHNER JENŐ,Budapest müemlékei. Irták GÁRDONYI ALBERT, KUZSINSZKY BÁLINT,SZŐNYI OTTÓ,LUX KÁLMÁN,CSÁNYI KÁROLY,FOERK ERNŐ,KERTÉSZ K.RÓBERT, 501 képpel.Bpest, 1924. 4r., fve 10.--

264 --, BALLAGI ALADÁR,Buda és Pest a világirodalomban. 1473-1711. I.rész /melynél több nem jelent meg ! / Bpest, 1925. N. 8r., fve 5.-

265 --, BALLA VILMOS, A kávéforrás. Régi pesti kávéházak legendái.Bpest,1927. 8r., fve 1.-

266 --, BEVILAQUA-BORSODY BÉLA,-MAZSÁRY BÉLA,Pest- budai kávéházak.Kávé és kávésmesterség. 1535-1935.Bpest, 1935. 8r., 2 kötet, fve 6.-

267 BUHL,F., Geographie des alten Palästina.Mit Plan von Jerusalem u.Karte von Palästina.Freiburg i/Br.u.Leipzig, 1896. 8r., fve 3.-

268 BURCKHARD,ANTON ERNST VON BIRCKENSTEIN, Árva látképe. 1689. Rézmetszet. 16 x 20. Keretezve. 4.-

269 --, Balassagyarmat. 1689. Rézmetszet. 16 x 20. Keretezve. 4.-

270 --, Beczkó vára, 1689. Rézmetszet. 16 x 20.Keretezve. 4.-

271 --, Belatinc látképe. 1689. Rézmetszet. 16 x 20.Keretezve. 4.-

272 --, Belgrád látképe. 1689. Rézmetszet. 16 x 20. Keretezve. 4.-

Árverési Csarnok 18. könyvaukció katalógusa. Bpest 1941.

BURKHART, Stefan, pozsonyi avitalonegéd

S.B., Tischlergesell, 3 hónapos fia meghalt. (1843, 264 l)

Preuburger Zeitung
(Genthon)

BURKHART, Stefan, pozsonyi asztalossegéd

S.B., Tischlergesell,

3 hónapos fia megh. 1843, 264 l.

Pr.Z.

Burkus-Bakó

Téselválasztóval

szerepel a miskolci üveg-
művészeti kiállításon

Fekete Judit: Kiállítás
és ankét

Magyar Nemzet 1970 XII. 6

Burkus-Baró

műve szerepel a

Mai magyar üvegművészet kiállításán

Miskolcon

Magyar Nemzet 1970 december 6

11. old.

MDK

Burkus Imre, VIII.o.tan.

Egressy ut 69. ált. fiuiskola.

7o. Csillések.

Magy.Ifj.Képzőművv. Kiáll./VII/ Gyermekrajzok.
Füv.Képtár. 1949. aug.16.-szept.1o. Kat.

Burkus János

Dárday Nikolettel és Kovács Józseffel közös kiállítása volt.

Pauli Konics Pál: Kiállítás a csepeli galériában; Ipari Művészet, 1971. 5. sz. 13. l.

Burkus János

Üvegtervező iparmüvész munkájáról beszél Frank János a müvésszel folytatott interjuban. A Fiatal Iparmüvészek Tárlatán az Ernst Muzeumban tünt fel poharaival, üvegtárgyaival. Három évvel ezelőtt végezte tanulmányait. Eddig két önálló kiállitása volt. 197o-ben a "Benkó Dixieland Klubban" és a Csepeli Galériában. Ugyancsak 197o-ben Hamburgban bemutatott reprezentativ magyar kiállitáson szerepelt. Épületdiszitő munkái a Budapest szállóban, egy Márvány utcai borozóban és egy pressóban láthatók. Üvegtárgyairól a lap fényképfelvételt mutat be.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. juni.19.
XV. évf. 25. sz. 12. lap

Burkus János

Üvegtárgyaiból kiállítása
nyílik a Csepel galériában
(máj 25-jún. 6)

Csepel 1971 V. 21

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPTÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Burkus János

1971 JUN 19
1021

MŰ

Műterem

Burkus Jánosnál

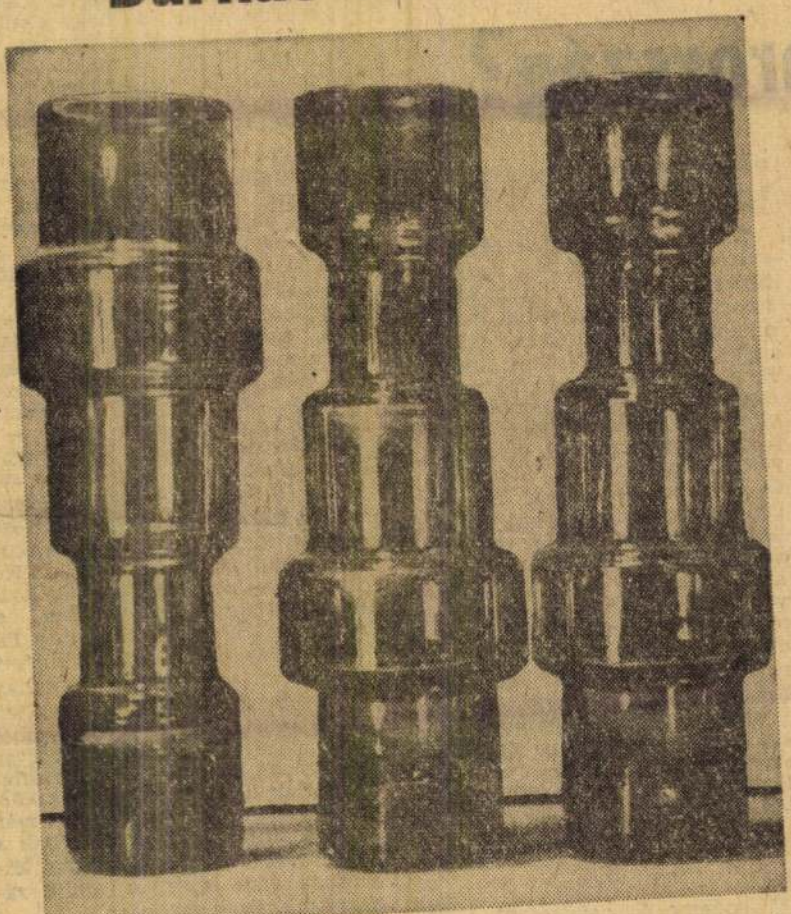

Poharaival, üvegtárgyaival tavaly tűnt föl a Fiatal Iparművészek tárlatán az Ernst Múzeumban. Három éve végzett, két önálló kiállítása volt. 1970-ben a Benkó Dixieland Klubban, nemrég — Dárdai Nikolettel együtt — a Csepeli Galériában. Művei szerepeltek a Hamburgban (1970) bemutatott reprezentatív magyar kiállításon. Épületdíszítő munkái a Budapest szállóban, egy Márvány utcai borozóban és egy eszpresszóban találhatók.

— Kevés üvegművészt ismerek.

— Mindössze négyen vagyunk Magyarországon. Főiskolai diplomájú üvegtervezők. Ez nem jelenti azt, hogy ne volna vagy régebben ne lett volna számos kitűnő kollégánk.

— Művészetének pontos neve?

— Üvegesen az ablakost érti a köznyelv. Mi talán mégis valami mást csinálunk. Sokat beszélgetünk a kollégákkal, hogyan fogalmazzuk meg, mik vagyunk. *Üvegtervező iparművészek.* Eddig ez a legpontosabb megjelölés, ha nehézkesen hangzik is.

— Hogyan lett üvegtervező iparművész?

— A képzőművészeti gimnáziumban üvegszakos voltam. Annyira megszerettem az üveget, hogy a főiskolán is ezzel foglalkoztam. Az első két évben — igaz — még nem volt ilyen tanszék, akkor a vele rokon ipari formatervezést tanultam. Harmadévés koromtól az oklevélig már üvegszakos voltam.

— Mi a feladata az üvegtervezőnek?

— Elsősorban a tárgyformálás. De az üvegfal — az üvegablak is — a mi dolgunk. A legelső mégiscsak a pohár, a pohárkészletek, vázák, vázacsaládok, lámpatestek, gyertyatartók tervezése.

— A pohárkészletnek tradíciói vannak. A szabályait betartom én is, itt nem vagyok formabontó. Ötfajta borospohár van: más a fehér és más a vörös boroknak. Más a keskeny pezsgős *„furulya"*, más a széles szájú, talpas pezsgős *„csésze"*.

— Miben van külön véleménye?

— Ügyelek rá, hogy a pálinkáspohár kissé nehezebb legyen, meg, hogy hol legyen a súlypontja. Ez a pohár kicsi, az üvege átlátszó. Talán súlytalan, talán nem is létező tárgy ez?! Kellemesebb emberi érzés olyan tárgyat tartani a kezünkben, aminek egy kis súlya van.

— Az üvegablak, üvegfal?

— Kétdimenziós művészet ez, mint a festmény, vagy a freskó. Persze itt is — mint minden művészetben — anyagszerűen, ebben az anyagban kell gondolkodni. Még ábrándozni is csak az anyagban szabad. Szeretem a katedrálisok ólomberakásos eljárását, szeretem az üvegmezők fémkeretes elválasztását. A többféle formájú és több színű összeragasztását és szeretem — ne nézzenek nagyképűnek — a saját színes üveg technikámat is.

— Legújabb munkája?

— Most készült el. Modul rendszerű, öt színű, tizenhárom négyzetméteres üvegfal, egy eszpresszóban.

— Munkamódszere?

— Rapszódikus. Nem tudok egy témával huzamosabb ideig foglalkozni. Ha megbízást kapok, vagy témát keresek, azonnal nekiesem. Éhes vagyok a munkára, kevés az anyagom, kevés a munkám. Van, amikor egy óra alatt megcsinálom egy hónap munkáját. Eredményesebbnek érzem, ha csak rövid ideig foglalkoztam valamivel. Úgy érzem, amíg a szobrász kifarag egy nagy követ, kifárad. Ha viszont agyagból veti fel ugyanazt a figurát, frissebb, közvetlenebb, direktebb lesz a mondanivalója. Ha azonban szobrász volnék, sohasem bíznám a nagyítást a kőfaragóra. Természetesnek tartom, hogy üvegkompozícióim rajzát egy az egyhez méretben készítsem el. Ne csak kis vázlatot, színvázlatot adjak. Hogy majd az iparos felnagyítja úgyis.

— Az üveg, mint olyan?

— A régi korokban nagyon tisztelték az üveget. Többet ért mint az arany. Az üveg misztikus valami. Ma is. Mintha nem is léteznék: átlátszó. Mitől? Magyarázzam, hogy homokból van, s kémiai átalakulásoktól lett ilyen? Semmi más anyaghoz nem hasonlítható az üveg.

— Hát a plexi?

— Vegyen a kezébe egy üveggolyót és egy műanyaggolyót. Azonnal észrevenni a különbséget, nemcsak a súlyából, a tapintásából is. De mondhatok jobb hasonlatot. Csinálnak már műanyagból csiszolt ólomkristályt imitáló poharakat is. Nem csúnyák. Mégis, nem jobb — mondjuk valamilyen finom konyakot — valódi *üvegpohárból* inni?

— Az üveg melegen képlékeny, lágy, formátlan anyag. Kihűlve az ellenkező végletbe csap át. Mindenné ridegebb lesz. Ezt a gyökeres ellentétet kell áthidalnunk.

Eredendően szűk határok között kell maradnia az üvegművész tárgyformáló munkájának. Minden üvegedény tulajdonképpen forgástest, a művész csakis variációkkal és arányosításokkal operálhat. Burkus János edényeivel is tudott újat hozni —, s ami a legnehezebb — mintegy a Bauhaus és a romantika formavilágát ötvözi műveiben. Ismeri a mértéket, azt a mértéket, amit adott feladata, az üvegtárgy vagy a sík kompozíció éppen megkövetel. Minden munkájában — rajzaiban is — dominál a józanság: merészségét és nagyvonalúságát tévedhetetlen arányérzéke tartja kordában.

Frank János

VEK

varország?

persze válogatói igényesség kellett, s a válogató Nemes György úgy látszik, igényes volt.

2. Ha nem ismerjük Magyarországot, elemi érdekünk, hogy megismerjük, hogy a hazug-sekélyes riportázst visszautasítsuk, hogy az alkalmas írástudókat felfedező utakra, elmélkedésekre indítsuk. Ez a kötet, amelynek írói névsora csaknem teljesen különbözik az előző évi kötet névsorától (csak négy szerzője azonos), olyasmit bizonyít, hogy *vannak* alkalmas — és hajlamos — írástudók, ne engedjük parlagon heverni őket. Ez persze szerénytelenség, de az olvasót emlékeztetnem kell arra, amit bizonyára enélkül is észrevett: milyen sikeres-sikertelen, ám meg-megújuló erőfeszítéseket tesz az ÉS a felfedező színvonalú írói riportázs és publicisztika érdekében. Az Írószemmel 1970 ezért tartalmazhat jónéhány ÉS-írást, anélkül természetesen, hogy afféle ÉS-almanach volna (hiszen a legkülönbözőbb folyóirat-publikációkból állt össze).

3.

Másodszor és befejezésül arról: mi is az az irodalmi szociográfia. Az Írószemmel 1970 fülszövege és a kötetről megjelent néhány ismertetés szerint az irodalmi szociográfia olyasfajta írásmű, mint például e kötet huszonhét írása. Ez a kötet irodalmi szociográfiákat tartalmaz — olvashatjuk. Ám, ha ez így van, a műfajzavar nagyobb, mint valaha. Ez a kötet ugyanis *négy* szociográfiát (vagy szociográfia-részletet), három tanulmányt, hat publicisztikai cikket és tizennégy riportot tartalmaz. Négy szociográfiát, amelyekről ráadásul nem lehet pontosan tudni, hogy miért *irodalmiak*. Mert mi az irodalmi szociográfia? A kérdés olyan fogas, hogy gyanúm szerint senkinek sem sikerült még megválaszolnia. Kötetbéli tanulmányában Darvas József leírja, hogy külföldieknek, akik végképp nem értették, miről lehet szó, próbálta ugyan megmagyarázni, de vagy non fiction-re, vagy dokumentum-irodalomra, vagy szociológiára asszociáltak — holott, ugye, az irodalom szociográfia *mindegyik és egyik sem*. (Ugyanilyen nehéz megmagyarázni egy külföldinek, hogy mi lehet az a népi irodalom.) Nos, a zavart, gondolom az okozza, hogy a műfajmeghatározás tulajdonképpen eklektikus. Egyik eleme inkább a vizsgálat- és tárgyalás*módra* vonatkozik, másik eleme inkább a vizsgáló és tárgyaló *személyre*. Az irodalmi szociográfia olyan *társadalomrajz*, amelyet *író* rajzolt a papírra. Csakhogy ettől nem leszünk okosabbak. Mert: 1. minden írást író alkot; aki ír, az író; 2. a szerző személye nem lehet műfajmeghatározó elem, mert ha azt mondom, hogy a regény olyan írásmű, amelyet író alkotott, akkor nem mondtam semmit, ha pedig azt mondom, hogy a regény azért regény, mert „igazi" író alkotta, akkor nem mondtam igazat — a dilettáns író regénye is regény; 3. nem lehet tudni, hogy a szó szűkebb — szépírói — értelmében ki az író, illetve a műfajmeghatározás szerint miért író a „klasszikus" szociográfusok közül, mondjuk Kovács Imre, s e kötet szerzői közül író-e mondjuk Csőregh Éva és miért ne lehetne író Szekulity Péter, akinek eddig csupa ihletett-szép riportját olvastam. A műfajmeghatározás tehát fából vaskarika, s csak azért értjük nagyjából, mert megegyeztünk abban, hogyan értsük. Az „irodalmi szociográfia" (akárcsak a „népi irodalom") *közmegegyezéses* elnevezés (ezért nem értik a külföldiek: kimaradtak a megegyezésből), magyarországi kuriózum, arra érvényes, amire rámondjuk. Ezek szerint:

a) nem műfaj, hanem átmeneti műfajok együttese,

b) nem beosztást, hanem rendfokozatot minősít az irodalmi életben,

c) éppen ezért nem *írják* (mert a szerzők hol száraz társadalomrajzot írnak, hol személyes jegyzeteket, hol kontúros tényeket, hol impresszionista vázlatokat, hol tanulmányt, hol vallomást, hol cikket, hol riportot), hanem *felavatják, kinevezik, előléptetik* — elkészülte után. (A „népi" irodalom meg az „urbánus" irodalom is kinevezése útján termett és terem.)

Ez a meghatározás természetesen éppoly tudománytalan, mint maga a meghatározandó elnevezés. Dehát:

— gondolnom kell a nyájas félreértőkre és gyanúsítgatókra is, legyen mibe ismét belekötniök,

— és gondolnom kell azokra, akik meghatározás ide vagy oda, zavartalan kedvvel művelték eddig és művelik ezután — mit is? Az irodalmi szociográfiát? Nem tudom.

Magyarország felfedezését

---

itját már akkor is érez-
Endre verseivel társalko-
ben a méltatlan vitában a
ölöslegesnek tartotta; érv-
yként, akadémiai értéke-
egölelte a költőt. S ez a
valódi halhatatlanokkal
tömött bajuszú, rövidre
nakacsul mosolygó fiatal

s számomra jelképes lett,
a vita is az Akadémia
get lehelő termében: Ju-
öltészete akkor sem, azó-
le semmilyen megegyezé-
illem- és egyéb szabály-
öntve hömpölyög, a Sem-
pkodja tajtékos, hatalmas

nság vágya és programja
ló ország"-ban is egy nép
ramja volt; s ennek föl-
t Juhász Ferenc a nyelv-
hetőnek; s ennek tudatá-
lja, festi, idézi, sóhajtja
lált; makacsul, az élet, a
a két oldalát látó hittel,
leink, akik tudták-hitték
ogy amit megneveznek,
yőzték, az már hátracsa-
zsba kötött foglyuk.
most A halottak királyá-

vissza a királyfira; kese-
rc a ránctalanra; feketé-
a szökdösö-táncoló tűz-
más kiteljesedett, a hal-
gya végzetszerű lett.
iarészlet-e: temetők ké-
tkódexe? Az enciklopédi-

kusan körülírt pillanatok, szemvillanások, szemhéjcsukódások a mezteleneből mutatkozó lírikusról tudósítanak; a megállított, kitáguló másodpercek a hamleti kizökkent időt idézik, a hamleti fájdalmú töprengéssel. Ez a sziluett hajol a kihantolt világ fölé; s a halált igéző üvöltés mögött a férfikor kesernyés, rezignált húrja is megrezeg.

Bármilyen váratlan is a felfedezés: a meghökkentő terjedelmű könyvet végig betűzgetve-barangolva úgy érezzük, hogy lírai verset olvastunk. Nemcsak azért érezzük így, mert a világ képei, az anatómiai pontosságúak és az újraszültek, a történés, a történelmi ürügy átidomulnak-változnak a költő látomásának eszközeivé, Juhász Ferenc csontjává-vérévé; hanem, mert a költői Én is visszanyeri szuverénitását (amit eddig pazarul szétszórt), bár monstruózus arányban, égen végigfekvő árnyékot vetve — de emberi arcú lett, sajgó bőrrel beborított mikrokozmosz.

A szavakkal leírhatatlan végtelennel szemben szervezett, megbonthatatlan egységgé kristályosodó véges áll; emberkoordinátarács feszül a csillagokra; s csak a felismerés rezignációja, a fel mérés-meghódítás kitörő vágya végtelen és örökérvényű — az ember fárad, kopik, öregszik, talán meg is hal.

Földre lerántó paradoxon: a halhatatlanságra vágyó királyfi öregszik?

Igen, de milyen szívetütően emberi méretűvé válik.

Csukás István

Burkus János

Szerepelt az Iparművészeti Muzeumban rendezett Ipari üvegművészet c. kiállitáson.

Dr. Pogány Frigyes megnyitó beszéde; Ipari Művészet, 1972/2, 23. l.

Burkus János, iparművész

Kü: Repr.

Burkus János: Lámpa

Borító: 3.

XVII.
5.

JELENKOR, Pécs, 1974. május

Burkus János, iparmű vész

témkomposíció: Rep

Burkus János: Gyertyatartó

Borító: 2.

XVII

5.

JELENKOR, Pécs, 1974. május

Burkus János, iparművész

herepel

Rosnvány ferenc: Zala megyei képzőművének kiállítása Pécsett 446-447.

XVII
5.

JELENKOR, Pécs, 1974. május

Burkus János üveg-iparművész
az egerszegi Ifjúsági Házban
megnyílik kiállítása.

Zalai Hírlap, 1974. ápr. 6.

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 ÁPR — 7

Zalai Hirlap

Burkus János iparművész

1021

[illegible] dolgozói kap-
ták a miniszteri kitüntetést.

— **Kiállítás az Ifjúsági Házban.** Holnap délután 17 órakor nyílik meg Zalaegerszegen az Ifjúsági Házban Burkus János iparművész kiállítása — amely 10 napon keresztül — április 18-ig tekinthető meg.

— **Fellendült a hűsítőital-fogyasztás.** A korán beköszöntött jó idő következtében a ta-

Burkus János

III. díjas lámpája alig tér el a megszokott konyhai csempeburától (az Iparművészeti Tanács Bacsó Béla utcai kiállítóterme).

Bojár Judit: Változatok iparművészeti témára; Magyar Hírlap 1970. II. 3. 9. l.

Burkus János, iparművész

Megemlítve Lámpa c. műve.

Artner Tivadar: Zalai művészek kiállítása
Pécsett 7.

Népszabadság, Bp. 1974. márc. 29.

Frank János: Góra bírt műtermek
Bp. Magvető 1975

BURKUS JÁNOS

(Poharaival, üvegtárgyaival 1970-ben tűnt föl a Fiatal Iparművészek Tárlatán az Ernst Múzeumban. Mindössze három éve végzett, két önálló kiállítása volt már. 1970-ben a Benkő Dixieland Klubban, nemrég – Dárday Nikolettal együtt – a Csepeli Galériában. Művei szerepeltek a Hamburgban (1970) bemutatott reprezentatív magyar kiállításon. Épülettel kapcsolatos kivitelezett munkái a Budapest Szállóban, egy Márvány utcai borozóban és a siófoki Sirály Eszpresszóban találhatók.)

– Kevés üvegművészt ismerek.

– Mindössze hárman vagyunk Magyarországon. Főiskolai diplomával rendelkező üvegtervezők. Ez nem jelenti azt, hogy ne volna vagy régebben ne lett volna számos kitűnő kollégánk.

– Művészeti ágadnak pontos neve?

– Üveges alatt az ablakost érti a köznyelv. Mi talán mégis valami mást csinálunk. Sokat beszélgetünk a kollégákkal, hogyan fogalmazzuk meg, mik vagyunk. Üvegtervező iparművészek. Eddig ez a legpontosabb megjelölés, ha nehézkesen hangzik is.

– Hogyan lettél üvegtervező iparművész?

– A Képzőművészeti Gimnáziumban üveg szakos voltam. Annyira megszerettem az üveget, hogy a főiskolán is erre készültem. Az első két évben – igaz – még nem volt ilyen tanszak, akkor a vele rokon ipari formatervezést tanultam. Harmadéves koromtól az oklevélig már üveg szakos voltam.

– Mi a feladata az üvegtervezőnek?

– Elsősorban a tárgyformálás. De az üvegfal – üvegablak –

leszti a megkezdett folyamat régebbi eredményeit. Minden stílusmeghatározás nehéz, nála különösen. Ezért lenne pontatlan, ha szürrealistának jelölném őt. Festői felfogásának sokoldalúsága mellett technikai eszközei is oly változatosak. Az aprólékos, ötvösművű felületi megmunkálás mellett a sommás, rusztikus előadás is ugyanolyan jellemzője. Sokfélesége mégis teljes egységet jelent. Bármilyen formát választ is, a szerző félreismerhetetlen.)

(1971)

is a mi dolgunk. A legelső mégiscsak a pohár, a pohárkészletek, vázák, vázacsaládok, lámpatestek, gyertyatartók tervezése.

A pohárkészleteknek tradíciói vannak. A szabályait betartom én is, itt nem vagyok formabontó. Ötfajta borospohár van; más a fehér és más a vörös boroknak. Más a keskeny pezsgős „furulya", más a széles szájú, talpas pezsgős „csésze". Érdekes dolgok ezek, de azt hiszem, inkább egy vendéglátóipari tanfolyamra valók.

– Miben van különvéleményed?

– Ügyelek rá, hogy a pálinkáspohár kissé nehezebb legyen, meg hogy hol legyen a súlypontja. Ez a pohárka kicsi, az üveg átlátszó. Talán súlytalan, talán nem is létező tárgy ez? Kellemesebb – persze nem realizált – emberi érzés olyan tárgyat tartani a kezünkben, aminek egy kis súlya van.

– Az üvegablak, üvegfal?

– Kétdimenziós művészet ez, mint a festmény vagy a freskó. Persze itt is – mint minden művészetben – anyagszerűen, ebben az anyagban kell gondolkozni. Még ábrándozni is csak az anyagban szabad. Szeretem a katedrálisok színes ablakainak hagyományos, ólomberakásos eljárását, szeretem az üvegmezők fémkeretes elválasztását, a többféle formájú és több színű üvegek összeragasztását, és szeretem – ne nézz nagyképűnek – a saját színesüveg-technikámat is.

– A siófoki ablak?

– Most készült el. Modul rendszerű, ötszínű, tizenhárom négyzetméteres munka.

– Munkamódszered?

– Rapszodikus. Nem tudok egy témával huzamosabb ideig foglalkozni. Ha kapok egy megbízást, vagy keresek egy témát, azonnal nekiesem. Éhes vagyok a munkára, kevés az anyagom, kevés

a munkám. Van, amikor egy óra alatt megcsinálom egy hónap munkáját. Eredményesebbnek érzem, ha csak rövid ideig foglalkoztam valamivel. Úgy érzem, amíg egy szobrász kifarag egy nagy követ, kifárad. Ha viszont anyagból veti fel ugyanazt a figurát, frissebb, közvetlenebb, egyenesebb lesz a mondanivalója. Ha azonban szobrász volnék sohasem bíznám a nagyítást a kőfaragóra. Természetesnek tartom, hogy üvegkompozícióim rajzát egy az egyhez méretben készítsem el. Ne csak kis vázlatot, színvázlatot adjak. Hogy majd az iparos felnagyítja úgyis? . . .

– Az üveg mint olyan?

– A régi korokban annyira tisztelték az üveget. Többet ért, mint az arany. Az üveg misztikus valami. Ma is. Mintha nem is léteznék, átlátszó. Mitől? Magyarázzam, hogy homokból van, s kémiai átalakulásoktól lett ilyen? Semmi más anyaghoz nem hasonlítható az üveg.

– Hát a plexi?

– Végy a kezedbe egy üveggolyót és egy műanyag golyót. Azonnal észrevenni a különbséget, nemcsak a súlyából, a tapintásából is. De mondhatok jobb hasonlatot is. Csinálnak már műanyagból csiszolt ólomkristályt imitáló poharakat is. Nem csúnyák. Mégis, nem jobb – mondjuk, valamilyen finom konyakot – valódi üvegpohárból inni?

Az üveg melegen oly képlékeny, lágy, formátlan anyag. Kihűlve az ellenkező végletbe csap át. Mindennél ridegebb lesz. Ezt a gyökeres ellentétet kell áthidalnunk. Ezért szeretem annyira az üveget, műfajomat, az üvegtervezést. Nemcsak papirosterveken.

(Eredendően szűk határok között kell maradnia az üvegművész tárgyformáló munkájának. Minden üvegedény tulajdonképpen forgástest, a művész csakis variációkkal és arányosításokkal

operálhat. Burkus János edényeivel is tudott újat hozni – s ami a legnehezebb –, mintegy a Bauhaus és a romantika formavilágát ötvözi műveiben. Ismeri a mértéket, azt a mértéket, amit adott feladata, az üvegtárgy vagy a sík kompozíció éppen megkövetel. Minden munkájában – rajzaiban is – dominál a józanság: merészségét és nagyvonalúságát tévedhetetlen arányérzéke tartja kordában.)

(1971)

RÉKASSY CSABA

(Nyolc éve fejezte be főiskolai tanulmányait, hét éve szerepel – igen gyakran – a budapesti, vidéki és külföldi magyar kiállításokon, főképpen grafikáival. Önálló kiállítása még nem volt. Számos – különböző technikával készült – faliképét állították már föl, többek között tíz festményből álló sorozatát a Duna Intercontinentálban. Az 1970-es Tokiói Grafikai Biennálén Honorable Mention Prize-t kapott.)

– Hol vásárhelyi, hol miskolci művésznek tartanak.

– Budapesti vagyok, zuglói. Budán lakom. Minden évben töltök néhány hetet, hónapot Hódmezővásárhelyen. Kellemes környezet. Miskolchoz az ottani grafikus kollégáimmal való barátság köt. Azokhoz is, akik Pestről járnak le a miskolci művésztelepre. Évek óta – Budapesten kívül – nem is voltam máshol, mint e két városban.

– A Kondor iskolába sorolnak.

– Szívesen veszem. Bár Kondor Bélát csak a főiskola után ismertem meg, de a nyoma valahogy még mindig ott maradt a műhelyen. Én is tanulmányoztam a Szépművészeti Múzeum gazdag grafikai tárát, ha lehet választani, legjobban Dürer fogott meg. Járok Kondor műtermébe, ő is meg-meglátogat.

– Hogyan lettél grafikusművész?

– A Főiskolán festőművész oklevelet kaptam; diplomamunkám meg egy kerámia falikép volt. De már a Képzőművészeti Gimnáziumban jártam a grafikai tanszakra. Litográfiát, linót, fametszést tanultunk. A főiskolán inkább saját kedvtelésemből látogattam a grafikai műhelyt.

Burkus János

A Kecskeméten megrendezett Téli tárlaton szerepel~~nek~~ a művész művei, üvegplasztikájd. (repr.)

A. Szabó János: Téli tárlat '76.
Petőfi Népe, 1976. dec. 12.

Burkus János

Részt vett a Téli tárlat 76 kiállitáson

Kecskeméten.

Ugyancsak egyedülálló és egyben tetszetős plasztikája alapján nehezen értékelhető a nemrég Kecskemétre települt üvegművész, Burkus János.

Forrás 1977/1/88

A Szabó: Jelenségek és furcsaságok

Kecskemét művészeti életében

Burkus János

Kecskeméten élő festő és grafikus. Tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán végezte. Mesterei Kohán György és Szőnyi István voltak. Diplomája megszerzése után Kecskeméten telepedett le. Tagja a Kecskeméti Képzőművészeti Társaságnak. Munkáit rendszeresen láthatjuk a Téli tárlaton, a Nyári tárlaton és a Kecskeméti Képzőművészeti Társaság kiállításain. Rendszeresen szerepel a Kiállítóterem csoportos kiállításain is. Egyéni kiállításai: Kecskemét, Városi Képtár, 1977. – A művészi ihlet és a plasztikai szerkesztés összhangja. Megnyitotta: Gáky L. György.

BURKUS János egri kőmüves, aki Egerben 1834-ben müködik.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Burkus János

Részt vett a Modern magyar üvegművészet c. kiállításon
1962. novemberében, a Vasutas Klubban.

Ipari Művészet, 1963. 4. sz., 85. l.

Burkus Ferenc

Tételválasztója szerepelt az 1970 nov.-i miskolci kiállításon.

Kocsogh Ákos hozzászólása; Ipari Művészet, 1971.1.n.:12.l.

Burkus Tamás

Üvegtárgy (repró)

Ipari Művészet, 1971. 1. sz. 10. l.

Burkus János

Kisplasztikája intim finomságú.

Kocsogh Ákos kosszászólása; Ipari Művészet, 1971. 1. sz. 9. l.

Burkus János

Fémállványos üvegfala az 1970 nov.-i miskolci kiállítás egyik kiemelkedő alkotása volt. Felfüggesztett relieffel is szerepelt.

T. Marik Klára: Mai magyar üvegművészet, 1971. 1. sz. 6. l.

Burkus János

Tejüvegből fúurtt edényekkel szerepelt az 1970 nov.-i miskolci kiállításon.

T. Marik Klára: Mai magyar üvegművészet; Ipari Művészet, 1971. 1. n. 5. l.

Burkus János

Az Üvegipari Bemutatóteremben látható limonádés készlete első nyilvános jelentkezése volt.

Ipari Művészet, 1969. 1. 57. l.

Burkus János

A Fiatal Iparművészek Kiállításán tűntek fel üveg-munkái: pólinkás készletek, gyertyatartók. 1968-ban fejezte be tanulmányait az üveg-szakon. Poharak, konicsák mellett tervezett, kivitelezett üveg-beton ablakot, terrácsot a Budapest szállóba, ólompántos sűrűs üvegablakot egy Mártány utcai borozóba.

F.J.: Burkus János; Műgyűjtő, 1970. 4. sz. 40. l.

Barkus Jónas

Tárgyfotó.

Mügyűjtő, 1970. t.sz. 40. l.

Burkus Fánus

Gyertyatartói egyben idolok is, emberi alakok jelzései. Egyik legfőbb ereje tévedhetetlen arányérzéke.

T.F.: Burkus Fánus; Művészet, 1970. 4. sz. 40. l.

Burkus János

Használati tárgyakkal

szerepel az alábbi tárlaton
a jászberényi lehel klubban

Valkó Mihály: Fiatal (jakmuvész)
Kiállítása

Kolmok megyei Néplap 1970 XII.10

BURKUS József festő

Bp. Lakásgaléria, 1993

ism. Parcsami Gábor: Lírai szinkavalkád, egyéni világ. = Új Mo. 1993. július 24. 9. ll

Petőfi teret jelölték ki, a tervezett avatás időpontjául pedig 1991. december 21-ét (vagy 1992. április 14-ét) tűzték ki. Az emlékmű finanszírozását a városi tanács saját forrásaiból, közadakozásból és a lektorátus támogatásából képzelte el. A lektorátus a pályázat díjazására négyszázezer forintot irányzott elő.

A pályázatra harminchat szerzőtől közel félszáz emlékműterv érkezett be. Az elbírálásra 1991. április elején került sor, előtte a terveket nyilvános bemutatón tették közszemlére az egyetemen. A bírálatról kiadott lektorátusi állásfoglalás a következőkben foglalja össze a pályázat értékelését: *„A pályamunkák elemzése azt mutatta, hogy — átütő javaslat híján — az epikus megközelítés hangsúlyozása inkább nehezítette, mint segítette a téma megragadását, s elcsúszott a közhelyszerű, poros gondolatok plasztikailag is korszerűtlen megfogalmazása felé. Az ezt meghaladni kívánó kísérletek közül ugyancsak hiányzott a minden szempontból meggyőző javaslat: vagy túl általánossá vált, vagy erőltetett volt, hitelét vesztett. Míg a pályázók egy része eltúlozta az emlékműnek Debrecenre vonatkozó gesztusait, addig mások olyan emlékművet terveztek, amely nemcsak a várostól, de az országtól függetlenül is bárhol felállítható... Összegzésként: a Képző- és Iparművészeti Lektorátus a szakértői vélemény alapján a megrendelő képviselőivel egyetértésben a pályázat első fordulójában nem talált a megvalósításra minden szempontból elfo-*

M.D.K.

Burkus János, kőműves

1834-ben működik Egerben.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 315 old.

A tévének nem kell ingyen-Patika

Palocsek Norbert régi patikusdinasztia leszármazottja. De természetesen nem patikusság rejlik a szíve csücskében, hanem – popzene. Akárha kisdiák volna, éjszakánkint arról álmodik, hogy együttese elkápráztatja a világot. Pedig már igazán benőhetne a feje lágya, hiszen elmúlt negyven. Végre úgy tetszik, rámosolyog a szerencse: sikerül kölcsönt szereznie az együttes első lemezére. Csakhogy a szerencse a visszájára fordul, a lemez megbukik, a kutyának sem kell. A kölcsön visszafizetése viszont csakis akkor megy, ha hősünk elvállalja a patika vezetését (amitől igencsak húzódozik)...

Egy tízrészesre tervezett tévésorozat mondja el Palocsek Norbert történetét, ám egyelőre igen kétséges, lesz-e egyáltalán belőle valami. A Patika című komédia ugyanis lóg a levegőben: nincs kizárva, hogy előbb születik meg nem létező mivoltából, vagyis a semmiből a tévékomédia komédiája, mint maga az alapmű. Bizonyára kesernyés komédia lesz, bár nem tudni, vajon bemutatja-e a tévé, azaz nem fenyegeti-e ugyanaz a sors, mint magát a Patikát.

Ez jutott eszembe, miközben tegnap a Fészekben Palocsek Norbert filmbeli megszemélyesítőjét, Koltai Róbertet hallgattam. Ő lenne a tévébeli patikus (Pogány Judit, Vándor Éva, Bárdy György, Kern András társaságában), az egyenkint negyvenperces epizódok forgatókönyvét Kardos G. György, Békés Pál, Nógrádi Gábor, Horváth Péter írná, a rendező a tévés Márton István. A feltételes mód csak részben indokolt: az első két rész forgatókönyve már készen van, a többin dolgoznak.

Eredetileg a gyógyszeriparból keresték meg az igazán kiváló alkotókat képviselő Magic Media producerirodát, amely egyébként a Sose halunk meg és a Gyerekgyilkosságok című játékfilmet forgatta. Fölajánlották egy olyan sorozat anyagi támogatását, amely a most időszerű patikaprivatizációról szól. Később bekapcsolódott egy bank is a Patikába, s így összejött a teljes pénz: ebből már futja minden költségre, még a tévé anyagi segítségére sincs szükség.

De az ingyen-Patika sem kell. Pedig eleinte úgy látszott, hogy a szórakoztatóosztály nagy fantáziát látott benne. Az első epizód forgatókönyvét őszinte örömmel fogadták, s biztatták az alkotókat a folytatásra. A minap váratlan fordulat történt: a szórakoztatóosztály fölöttes produkciós igazgatója elutasította a Patikát. Három ok miatt: 1. nincs rá műsoridő; 2. nincs pénz; 3. a tévé nem foglalkoztat külső producerirodát. Vagyis nem azért, mert a témát érdektelennek találta, a forgatókönyvet pedig alkalmatlannak.

A tegnapi sajtótájékoztatón kiderült, hogy a produkciós igazgató nem is olvasta a forgatókönyvet, nem minőségi, hanem „elvi" kifogásai voltak. Leszámítva a műsoridő hiányát, amely bizony fölöttébb groteszk indok: a tévében seregnyi a külföldi sorozat, igazán elkelne magyarból is több. Pénz sem kell hozzá; a tévé anyagi helyzetét ismerve ez csöppet sem lebecsülendő.

A külső produceriroda tévébeli foglalkoztatásának tilalmán viszont érdemes elgondolkodni. Ez ugyanis olyan kirekesztés, amely megöli a művészi versenyt a külső és belső alkotócsoportok között. Valaha csakugyan az volt a szokás, hogy a tévé illetékeseinek átadott forgatókönyvből csakis azok csinálhattak filmet, akiket kijelöltek rá. Azután divatba jöttek a producerirodák, s velük nemritkán – fölöttébb gyanús körülmények között – a tévé számára hátrányos szerződéseket kötöttek. (A Hankiss-időszak számos botránya fűződik ehhez.) Úgy látszik, most meggondolatlanul kívánnak változtatni ezen: egyszerűen száműzik a külső filmkészítést, abban reménykedve, ha minden a tévé kebelébe kerül vissza, akkor újra rendben mennek a dolgok.

Csakhogy ez tévedés. A tisztességtelenséget kell száműzni, nem a versenyt. Számtalan példa bizonyítja, hogy a tévé számára hátrányos dolgok nemcsak „kint", de „bent", magában a tévében is születhetnek. Erre vall a Patika félresiklatása is...

Veszprémi Miklós

Hetvenéves a fények mágusa

Ahogy visszapereg az emlékezet filmszalagja, *Tóth István* úgy jelenik meg rajta, hogy hatalmas borítékokkal igyekszik a ceglédi postára, máskor meg távoli országok egzotikus bélyegeivel teleragasztott küldeményekkel tér haza. Folyton nemzetközi kiállításokat járnak fotói és díjai, oklevelek, értékes serlegek jönnek, meg rangos katalógusok, hirdetvén, hogy *mind az öt világrészen sikert sikerre halmoznak élményt nyújtó fotográfiái.*

Más emlékkockák hazai kiállítások mozzanatait elevenítik fel. Szívós következetességgel járta a magyar vidéket, nemcsak a nagyvárosokba, hanem a kisebb településekre is eljuttatva legalább egy kamarakiállítás anyagát. Minden megmozdulását szép kivitelű katalógusok adták hírül. Ehhez mindig ragaszkodott, ilyesmiben nem ismert tréfát. Ez az igényesség jellemzi mind a mai napig.

Az évtizedek során a hazai és a nemzetközi fotóélet megtanulta Tóth István nevét. A klasszikusok szigorúságával szerkesztett fekete-fehér kópiái eljuttatták őt a csúcsra, melynek bevétele minden fotóművész vágya. Mesterien bánik a fények és az árnyak számtalan lehetőségével. *Művészete középpontjában az ember áll,* a legfontosabb élethelyzetek ábrázolása, a születéstől a halálig, a szerelemtől a viszálykodásig, a kitaszítottságig. Mély értelmű és érzelmű minden munkája, továbbgondolkodásra késztet, bevon sajátos bűvkörébe.

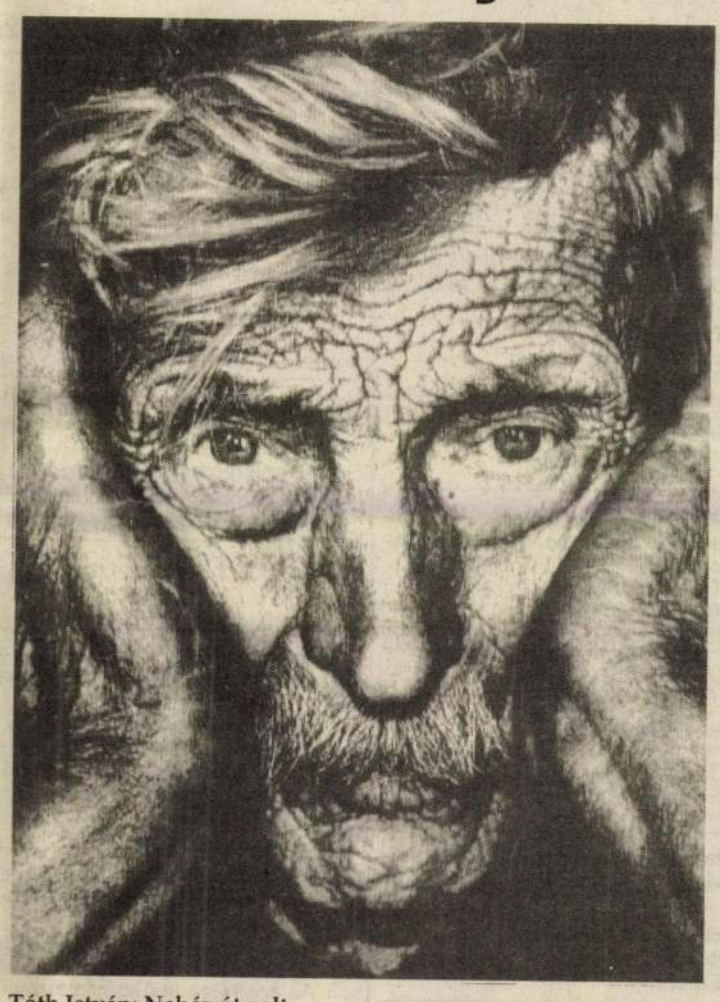

Tóth István: Nehéz út volt

Aktjai a női test kimeríthetetlen formagazdagságát dicsérik. Kortárs művészekről készített felvételei írók, színészek, festők, szobrászok alakját állítják elénk, mindig természetes közegükbe helyezve őket. Valóságos panteont emelt a jeles személyiségeknek. Az egyszerű emberek épp ilyen jelentőséget kaptak kamerája jóvoltából. A *Nehéz út volt* című képben egy öreg paraszt barázdált arca, kérges keze megindító összegzése egy emberi sorsnak. Máshol a magány, a gyűlölet, a kirekesztettség képekből szőtt balladái kínálják a katarzis élményét.

A mester ezekben a napokban *hetvenéves.* Rá jellemző módon most is ő ajándékoz meg másokat. Jól időzítve hagyta el a nyomdát a róla szóló biográfia, *Tények, emlékek Tóth István fotóművészetéről* címmel. Ebben részletes leltárt ad több mint kétezer nemzetközi kiállításról, hazai és külföldi díjairól, falra került fotóiról. Bibliográfia közli a róla napi- és hetilapokban, folyóiratokban megjelent cikkeket, rádióinterjúkat. Minden hivalkodás nélkül, tényszerűen tárja elénk eddigi munkáját és annak ellenértékét. Együtt látva az életmű legfontosabb dokumentumait, egyetérthetünk a New York-i zsűri 1980-as döntésével, amely *Az évszázad kiváló fotóművésze* címmel ruházta fel.

A fotográfus ma is tevékeny, jelen van a hazai és a külföldi művészeti életben, s remélhetően még vaskos pótkötettel toldja meg sikerei könyvét, amit egyben kívánunk is neki.

Tamasi Tamás

Utcaszínház és bábopera

A magyarországi barokk vigasságok című rendezvénysorozat Budapesten egy várbeli (és vérbeli) utcaszínházi kavalkáddal kezdődött már tegnap este. Este nyolctól *Machiavelli* Mandragóra, avagy a szerelemgyökér komédiája című tüzes és lendületes vígjátékát láthatták az érdeklődők a Hadtörténeti Múzeumban, mégpedig pantomim változatban, stílszerű, barokk színpadon. Holnap, vasárnap este, ha az idő továbbra is kegyes marad hozzánk, ugyanott, a múzeum udvarán láthatjuk *Mozart* Bastien és Bastienne című művét bábopera-változatban. Utána *Pergolesi* komikus operája, Az úrhatnám szolgáló kerül bemutatásra.

A pomázi Munkatherápiás Intézet nyilvános versenytárgyalást hirdet
a következőkben felsorolt

pomázi és csobánkai, külterületi ingatlanok kezelői jogának értékesítésére

0328/1.	hrsz.	619 m²	016/1.	hrsz.	821 418 m²
0328/2.	hrsz.	276 033 m²	014.	hrsz.	167 530 m²
0321.	hrsz.	207 714 m²	010.	hrsz.	133 029 m²
0324.	hrsz.	33 787 m²	018.	hrsz.	32 521 m²
0326.	hrsz.	10 595 m²	020.	hrsz.	31 783 m²
0323.	hrsz.	2 294 m²	020/1.	hrsz.	147 478 m²
028.	hrsz.	20 552 m²	031.	hrsz.	321 421 m²
038.	hrsz.	287 416 m²	035.	hrsz.	7 888 m²
026/1.	hrsz.	147 478 m²	036.	hrsz.	83 482 m²

A pályázatnak tartalmaznia kell:
- a pályázó nevét, címét, a cégbejegyzésre jogosult aláírását
- a felajánlott vételárat, számmal és betűvel kiírva
- a teljes vételár megfizetésének időpontját, amely az eredményhirdetést követő 30 napnál nem lehet hosszabb időtartam
- az ajánlat fenntartásának határidejét, amely nem lehet rövidebb, mint az eredményhirdetést követő 30 nap
- a bankgaranciát
- a bánatpénz befizetésének igazolását.

Az intézet 200 000 Ft, azaz kettőszázezer forint bánatpénzt köt ki, ezt az összeget a pályázat benyújtásával egyidejűleg kell befizetni a kiíró BB Rt. 387-08279. számú számlájára.
A pályázat befogadása nem jelent szerződéskötési kötelezettséget.
A kiíró fenntartja magának a jogot, hogy eredménytelennek minősítse a pályázatot, ha nem érkezik megtelelő ajánlat.
Az ingatlanok, előzetes, telefonon történő értesítés mellett, megtekinthetők (Deme György, telefon: 06-60-316-904).
A pályázatok benyújtásának határideje:
1993. augusztus 30-án 12 óra, **helye:** Pomáz, Mártírok útja 22.
A pályázatokat zárt borítékban kell benyújtani.
Az ajánlatok felbontása, értékelése: 1993. szeptember 4-én, **helye:** Pomáz, Mártírok útja 22.
A pályázók **szeptember 10-éig,** írásban, értesítést kapnak a döntésről.

Zempléni művészeti napok

Sárospatak, Sátoraljaújhely, Szerencs, Karcsa, Füzérradvány és Hollóháza ad otthont az idei zempléni művészeti napoknak. A fesztivált már második alkalommal rendezik meg abban a reményben, hogy a zenei események mellett a képző-, a színház- és filmművészet találkozója is lészen ez az augusztusi hét.

A zempléni fesztivál a *Magyar Harsona Együttes* augusztus 21-ei promenád koncertjével kezdődik. A Rákócziak egykori pataki várának kertje, udvara, temploma egyaránt hangversenyek helyszínéül szolgál. A *Magyar Kamarakórus* barokk estjét a sátoraljaújhelyi piarista templomban tartják. A *Camerata Hungarica* a szerencsi várudvarban hangversenyezik. A karcsai román stílusú református templomban a *Schola Hungarica* ad koncertet. Hollóháza ebben az esztendőben kapcsolódott a zempléni nyári fesztivál rendezvényeihez. A *Dowland Kamarakórus* lép fel a világörökségként nyilvántartott falucska katolikus templomában. A Liszt Ferenc Kamarazenekar „kiránduló koncertet" rendez a füzérradványi kastély kertjében. A hangverseny bevételét a zenekar a palota felújítására ajánlotta fel. A magyarországi barokk vigasságok ezévi rendezvényeihez kapcsolódik a *Barokk egyházművészeti emlékek a Hegyalján* címmel nyíló sárospataki tárlat. *Udvardi Erzsébet* festőművész alkotásait pedig a város református kollégiumának kiállítótermében nézhetik meg a látogatók.

A színházi előadások palettáját színesíti például Coburn: Kopogós römi című játéka, amelyet *Moór Marianna* és *Szilágyi Tibor* kelt életre Sátoraljaújhelyen. A IV. Zemplén nemzetközi szövetkezeti néptáncfesztivált augusztus 16-a és 23-a között ugyancsak Sátoraljaújhelyen rendezik meg. A résztvevő norvég, francia, spanyol, német, bolgár, török és magyar folklóregyüttesek zenés-táncos bemutatókat tartanak a városban és környékén.

(y)

Grencsóék Szentendrén

A Közgáz klubbéli rendezvények, s a sajnálatos módon magvaszakadt Kamaraerdei Alternatív Jazz-fesztiválok notórius látogatói tudják, mit jelent az a fogalom: Grencsó-kollektíva. Grencsó István, a Rákóczi búcsúja, a Bujdosó, a Madárszerető, a Cirkusz bevonulása a parlamentbe '89 című szuggesztív számok alkotója, Magyarország egyik legnagyobb fúvószenésze. Altszaxofonon, tárogatón furulyahangon bűvöli a fülünkbe az ősi, magyar sámánisztikus zenei forrásokból táplálkozó muzsikáját. Társaival saját zenekarából, Benkő Róberttel, Baló Istvánnal, Boór Zsuzsannával, Vaskó Zsolttal, Gerőly Tamással, Gyenge Lajossal, Szabados Györggyel, s a másik nagy jazz-fúvóssal, Dresch Dudás Mihállyal a Dresch Quartett vezetőjével közösen megteremtettek egy eredeti magyar jazz-stílust. Ma este a szentendrei Barcsay Múzeum udvarán hallhatjuk őket hét órai kezdettel.

(p. z.)

Lakásgaléria Angyalföldön

Lírai színkavalkád, egyéni világ

A művészetszerető nagyközönség számára egyre elérhetetlenebbé válnak a Galériák által diktált árak. Bizonyára erre is gondolt az a művészetpártoló angyalföldi házaspár akik immár másodízben vállalkoztak arra, hogy lakásukban baráti társaságuk örömére kiállítást rendeznek. A tárlatokat szervező *Szényei M. Zsófiától* megtudtuk, hogy ezeknek a tárlatoknak az elsődleges célja, hogy az alkotó és a művészetpártolók közvetlen kapcsolatot, ismeretséget tudjanak egymással teremteni. Olyan fiatal tehetséges művészeknek biztosítsanak teret, vagyis vevőkört akiknek provincionális világunkban szinte képtelenség bejutniuk egyes galériák berkeibe. Így juthatott már szóhoz a lakásgalériában *Benkő T. Sándor* most pedig *Burkus József*, akinek pályáján nem ártana a hazai kritikusoknak elgondolkodni. A fiatal művész ugyanis külhonban már nevet, rangot szerzett alkotásaival, hiszen több rangos párizsi és svájci galériában állított már ki. Ennek ellenére itthon szinte még alig ismerik a nevét.

Burkus egyéni színvilágával, színkavalkádjával olyan lírát teremt vásznain amelyek előtt úgy érezzük magunkat, mintha saját lelkünket máskor pedig egy-egy gondolatunkat vennénk nagyító alá. Ez a lélektől-lélekig szóló festészet egyaránt áthatol időn és téren, megkomponáltságával pedig leginkább egy szimfóniára emlékeztet. Aprólékosan kidolgozott vonalaival, illetve színkezelésével a művész azt is eléri,

Burkus József mennyei látomása

hogy minél tovább gyönyörködünk a művében annál többet tudhatunk meg önmagunkról, a világról és a lélekről. Olyan festészet ez, amely színeivel egyszerre varázsolja és gondolkoztatja el a nézőt. Ahogy a kiállításon hallottam az egyik vendégtől ezekbe a képekbe bele lehet szerelmesedni.

Parcsami Gábor

A világ létra

Fotóalbum a cigányságról

A magyarországi cigányság XX. századi történetéből táplálkozó kiállítást a hónap elején nyitották meg a Néprajzi Múzeumban. Az esztendő végéig látható tárlatot *Szuhay Péter* muzeológus rendezte. „A világ létra, melyen az egyik fel, a másik le megy" címre hallgató bemutató igyekszik megismertetni a hazánkban élő legnagyobb számú kisebbség életét, ahogy mi látjuk őket, illetve ahogy ők láttatják magukat.

A Néprajzi Múzeum vélhetően nagy sikerű kiállításának kiegészítőjeként megjelent egy hasonló címet viselő album, amely több mint hétszáz színes és fekete-fehér fotóval mutatja be az érintett népréteg életének állomásait.

A irodalmi idézetekkel sűrűn tarkított kötet felölei a különböző történelmi korszakokat és egybegyűjti a különböző szemléletmódokat egyaránt. A könyv éppen ezért korántsem tükröz egységes világképet, ám – mint azt a szerkesztők is megfogalmazták előszavukban – úgy vélik, így a könyv magában hordozza „a világképek sokféleségének kavalkádját".

Szuhay Péternek, a kötet szerkesztőjének angol és magyar nyelven olvasható tanulmánya zárja a reprezentatív albumot. Ebből megtudhatjuk kiket is tekintük mi valójában cigánynak, ismertet néhány tipikusan cigány mesterséget, képekkel is illusztrálja például a köszörűsséget gyakorlók sorsát, a zenészeket, és szót ejt a vándor cigányokról is. A cigányság a nemzetté válás útján címszó alatt betekintést nyerünk e nép történetébe, képet kapunk a cigány kultúráról és a folklórról.

„Annak reményében bocsátjuk útjára a kötetet, hogy benne a cigányság múltjára ismerve ismét megtalálja az elveszettnek hitt egységet."

(v. s. cs.)

KÁRPÓTLÁS

Termőföld-árverési hirdetmények

A Baranya megyei Kárrendezési Hivatal **Nagykozár** községben, a **Pécsi Állami Gazdaság, Nagykozár** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Nagykozár, Kultúrház
2. Az árverés ideje: 1993. augusztus 24., 9 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Nagykozár		077/1	14 ha 5244 nm	szántó	504,00	vizv.ez szolg. j.

A Baranya megyei Kárrendezési Hivatal **Szentlőrinc** községben, az **Úttörő Mezőgazdasági Termelőszövetkezet Szentlőrinc, Boda** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Szentlőrinc, Tsz-központ
2. Az árverés ideje: 1993. augusztus 24., 9 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Boda		067	8 ha 1207 nm	szántó	203,83	
		098A	31 ha 0767 nm	szántó	593,57	
		098B	8135 nm	erdő	1,55	

A Baranya megyei Kárrendezési Hivatal **Szentlőrinc** községben, az **Úttörő Mezőgazdasági Termelőszövetkezet Szentlőrinc, Dinnyeberki** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Szentlőrinc, Tsz-központ
2. Az árverés ideje: 1993. augusztus 24., 11 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Dinnyeberki		0102	12 ha 2156 nm	gyep	23,21	
		0118	6650 nm	gyep	20,22	
		0143C	2 ha 0277 nm	szántó	19,67	
		0143F	1 ha 3660 nm	szántó	13,25	
		024A	2 ha 1053 nm	erdő	4,00	
		053A	4 ha 6855 nm	szántó	45,45	
		057A	43 ha 1635 nm	szántó	575,34	
		099	7 ha 7475 nm	szántó	75,15	

A Békés megyei Kárrendezési Hivatal **Kunágota** községben, a **Bercsényi Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Kunágota** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Kunágota, Polgármesteri Hivatal
2. Az árverés ideje: 1993. augusztus 27., 9 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	AK-érték	Korl. int.
Kunágota		0188/3	2162 nm	szántó	5,25	
		0256/1	2898 nm	erdő	2,81	
		0256/1A	119 ha 8047 nm	szántó	4961,86	
		074/1	64 ha 9001 nm	szántó	2222,22	Földm. jel
		074/2	142 ha 0731 nm	szántó	5395,94	Földm. jel

A Békés megyei Kárrendezési Hivatal **Telekgerendás** községben, a **Békéscsabai Állami Gazdaság** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Telekgerendás, Polgármesteri Hivatal
2. Az árverés ideje: 1993. augusztus 27., 9 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	AK-érték	Korl. int.
Telekgerendás		0113/1	2 ha 5678 nm	erdő	49,04	
		0113/1a	209 ha 4631 nm	szántó	9230,53	Földm. jel

A Békés megyei Kárrendezési Hivatal **Füzesgyarmat** községben, a **Vörös Csillag Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Füzesgyarmat** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Füzesgyarmat, Polgármesteri Hivatal
2. Az árverés ideje: 1993. augusztus 27., 9 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	AK-érték	Korl. int.
Füzesgyarmat		0291/3	39 ha 6717 nm	gyep	138,85	vizv. sz. j. bányasz. j.
		0307	14 ha 4867 nm	szántó	205,17	Bányaszolg. jog
		0414/20	68 ha 1267 nm	szántó	373,64	
		0414/20	1 ha 1430 nm	erdő	13,49	
		0416/15	35 ha 7004 nm	szántó	786,54	
		0539/6	43 ha 8487 nm	szántó	665,77	
		0571	92 ha 7466 nm	szántó	2437,62	
		0577	34 ha 4245 nm	szántó	813,46	
		0583/5	7105 nm	szántó	15,61	
		0622/2	10 ha 6318 nm	szántó	222,20	
		0624	126 ha 3737 nm	szántó	3219,97	
		0803/5	5 ha 9668 nm	szántó	170,30	
		0803/6	2 ha 1489 nm	szántó	25,36	
		0891A	48 ha 1381 nm	szántó	1269,19	
		0897	2 ha 3630 nm	szántó	49,39	
		0899	29 ha 7957 nm	szántó	532,87	
		0901	1262 nm	szántó	2,22	
		305	5 ha 2384 nm	szántó	109,48	Bányaszolg. jog

A Békés megyei Kárrendezési Hivatal **Bucsa** községben, az **Új Barázda Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Bucsa** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Bucsa, Polgármesteri Hivatal
2. Az árverés ideje: 1993. augusztus 27., 9 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	AK-érték	Korl. int.
Bucsa		013/1	41 ha 3670 nm	szántó	786,41	
		017/2	12 ha 5547 nm	gyep	140,66	
		019	15 ha 0978 nm	gyep	177,19	
		034	14 ha 3293 nm	gyep	74,46	
		07B	3357 nm	gyep	2,92	
		07D	117 ha 2682 nm	szántó	1625,43	
		07F	1 ha 1338 nm	gyep	9,86	
		07/1A	48 ha 4412 nm	szántó	747,27	

A Békés megyei Kárrendezési Hivatal **Sarkad** városban, a **Lenin Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Sarkad** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Sarkad, Művelődési Ház
2. Az árverés ideje: 1993. augusztus 27., 9 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	AK-érték	Korl. int.
Sarkad		01021a	80 ha 5786 nm	szántó	1751,27	
		01021b	5549 nm	erdő	6,77	
		01021d	4586 nm	erdő	5,59	
		01024	82 ha 4871 nm	szántó	1585,98	
		013	215 ha 4255 nm	szántó	3213,50	
		0700/1a	125 ha 2588 nm	szántó	2925,79	

A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Kárrendezési Hivatal **Mezőkeresztes** községben, a **Szentistváni Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Szentistván** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Mezőkeresztes, Művelődési Ház
2. Az árverés ideje: 1993. augusztus 27., 10 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	AK-érték	Korl. int.
Mezőkeresztes		0394	37 ha 0954 nm	szántó	612,07	
		0396A	22 ha 2230 nm	szántó	464,46	
		0396B	4437 nm	erdő	1,40	
		0387A	33 ha 8008 nm	szántó	557,71	
		0359	76 ha 3903 nm	szántó	1260,44	*
		0362	39 ha 9236 nm	szántó	579,92	* **
		0383/1	17 ha 1543 nm	szántó	283,05	

* Borsodi Mezőségi Tájvédelmi Körzet, természetvédelmi korlátozás
** A földrészlet művelés alól kivett területet is tartalmaz

A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Kárrendezési Hivatal **Martonyi** községben, a **Tökörnyéke Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Szalonna** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Martonyi, Polgármesteri Hivatal
2. Az árverés ideje: 1993. augusztus 27., 10 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	AK-érték	Korl. int.
Martonyi		09/2	9 ha 0711 nm	szántó	139,58	*
		051/6A	1142 nm	legelő	0,34	
		051/6B	3 ha 5397 nm	szántó	39,29	
		080/1	3 ha 7391 nm	erdő	8,97	**
		085A	4595 nm	erdő	1,10	**
		085C	11 ha 0505 nm	erdő	26,52	* **
		085F	3 ha 0659 nm	legelő	12,87	
		086/2	4 ha 7221 nm	szántó	33,05	
		092/2	9702 nm	szántó	10,76	
		0104/2A	12 ha 7357 nm	legelő	38,20	
		0104/2B	7942 nm	erdő	1,90	**
		0110/2A	15 ha 8509 nm	szántó	110,95	
		0110/2B	2738 nm	erdő	0,65	**
		0110/2C	3247 nm	legelő	1,36	
		0110/2D	3777 nm	rét	6,57	

* A földrészlet művelés alól kivett területet is tartalmaz ** Az erdőtörvény előírásai szerint kell gazdálkodni

A Budapest Főváros Kárrendezési Hivatal **Pusztazámor** községben, a **Sasad Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Budaörs** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Pusztazámor, Kultúrház
2. Az árverés ideje: 1993. augusztus 27., 10 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	AK-érték	Korl. int.
Pusztazámor		036/1	13 ha 6698 nm	szántó, gyep	383,82	
		052-ből	15 ha	szántó	297,23	
		080-ból	8 ha	szántó	181,20	

A Budapest Főváros Kárrendezési Hivatal **Pusztazámor** községben, a **Törökbálinti Állami Gazdaság** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Pusztazámor, Kultúrház
2. Az árverés ideje: 1993. augusztus 27., 13 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	AK-érték	Korl. int.
Pusztazámor		0105/a-ból	6820 nm	szántó	14,80	

A Csongrád megyei Kárrendezési Hivatal **Bordány** községben, az **Előre Mezőgazdasági Szakszövetkezet, Bordány** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Bordány, Művelődési Ház
2. Az árverés ideje: 1993. augusztus 27., 9 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	AK-érték	Korl. int.
Bordány		056/28 h	9600 nm	szántó	4,03	
		056/28 d	1 ha 5370 nm	szántó	6,46	
		058 b	3 ha 1920 nm	szántó	38,94	
		07/1 h	1 ha 2950 nm	szántó	15,40	
		074/1 b	6000 nm	szántó	7,32	
		074/1 ha	2 ha 4000 nm	szántó	28,54	
		081/20 h	7675 nm	szántó	5,99	
		085/31 a	1440 nm	szántó	1,15	
		085/31 d	3 ha 5219 nm	szántó	28,18	
		090/49 l	1 ha 1790 nm	szántó	14,38	
		090/51 a	4 ha 600 nm	szántó	32,48	
		064/5 a	5755 nm	szántó	7,01	
		0100/170 a	9 ha 5540 nm	szántó	99,36	
		0100/172 a	14 ha 9150 nm	szántó	132,59	
		0120/127 c	5755 nm	szántó	2,45	

A Csongrád megyei Kárrendezési Hivatal **Mártély** községben, a **Fürst Sándor Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Mártély** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Mártély, Művelődési Ház
2. Az árverés ideje: 1993. augusztus 27., 9.30
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Mártély		017/24	6 ha 2285 nm	szántó	95,15	
			11 ha 8873 nm	gyep	64,40	
		09/12	2 ha 5985 nm	gyep	9,06	
		031/1	36 ha 0359 nm	szántó	980,51	152,61 Ft/Ak* ép. til.
			3848 nm	gyep	3,35	
			7600 nm	erdő	7,37	
		0132/1	31 ha 9087 nm	szántó	931,00	108,75 Ft/Ak*

* Meliorációs költség.

A Csongrád megyei Kárrendezési Hivatal **Kiszombor** községben, az **Új Élet Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Kiszombor** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Kiszombor, Művelődési Ház
2. Az árverés ideje: 1993. augusztus 27., 9.30
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Kiszombor		0177	70 ha 1676 nm	szántó	1928,91	
		0173/1	143 ha 1759 nm	szántó	4293,49	
		0336/1	76 ha 8615 nm	szántó	1336,85	bányaszolg. jog

A Csongrád megyei Kárrendezési Hivatal **Szentes** városban, a **Pankotai Állami Gazdaság, Szentes** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Szentes, Polgármesteri Hivatal
2. Az árverés ideje: 1993. augusztus 27., 10 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Szentes	24	0638/1a	7165 nm	erdő	4,73	*
		0638/1b	6368 nm	legelő	8,66	*
		0638/1c	30 ha 7028 nm	szántó	1101,91	*
		0638/1f	3710 nm	erdő	2,45	*
		0638/1g	4 ha 0858 nm	szántó	106,40	*
		0638/1h	1 ha 6505 nm	erdő	10,89	*
		0638/1j	56 ha 3796 nm	szántó	1383,38	*

* Trágyázási költség 443 Ft/Ak.

A Fejér megyei Kárrendezési Hivatal **Mezőszentgyörgy** községben, a **Béke Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Kisláng** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Mezőszentgyörgy, Művelődési Ház
2. Az árverés ideje: 1993. augusztus 27., 10 óra. (Az árverésre jelentkezés: 8 órától.)
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Mezőszentgyörgy		0137/3	11 ha 4590 nm	szántó	364,39	
Az előző árverésből megmaradt termőföldterület:						
		0137/4	8 ha 0920 nm	szántó	260,00	

A Győr-Moson-Sopron megyei Kárrendezési Hivatal **Mezőörs** községben, a **Bábolnai Mezőgazdasági Kombinát, Bábolna** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Mezőörs, Kultúrház
2. Az árverés ideje: 1993. augusztus 27., 10 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Mezőörs	Alsótag	019a-ból	39 ha 7572 nm	szántó	691,78	

A Győr-Moson-Sopron megyei Kárrendezési Hivatal **Farád** községben, a **Felszabadulás Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Farád** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Farád, Kultúrház
2. Az árverés ideje: 1993. augusztus 27., 10 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Farád	Földjáró	0849	3433 nm	szántó	4,95	
	Mátyás sziget	0461	21 ha 0038 nm	szántó	468,88	
		0463	14 ha 0898 nm	szántó	281,80	
		0465	20 ha 7078 nm	szántó	644,01	
		0471/2	6169 nm	szántó	12,34	
		0471/5	6753 nm	szántó	13,51	
		0471/7	1 ha 4311 nm	szántó	37,35	
		0471/10	7446 nm	szántó	19,43	
		0471/13	2 ha 4225 nm	szántó	63,23	
		0472	5 ha 3556 nm	szántó	139,78	
		0479	11 ha 5538 nm	szántó	251,45	
Farádi hany		0743/A	34 ha 0400 nm	szántó	319,98	
		0743/B	5996 nm	erdő	2,28	
		0743/C	4637 nm	gyep	8,44	
Jobaházi rétek		0824/E	6862 nm	erdő	2,61	
		0824/C	2186 nm	erdő	0,83	
		0824/D	1800 nm	erdő	0,68	
Hany		0757	23 ha 3490 nm	gyep	688,80	
Farádi hany		0759	30 ha 7714 nm	gyep	476,62	
Hany		0753/A	11 ha 4750 nm	gyep	338,51	
		0753/B	1 ha 5250 nm	erdő	5,80	
		0753/C	16 ha 8522 nm	szántó	158,41	
		0753/D	7244 nm	erdő	2,75	
		0753/G	7 ha 1484 nm	gyep	210,88	
		0766/A	13 ha 7114 nm	szántó	128,89	
		0752/A	2 ha 4493 nm	erdő	9,31	
		0752/B	34 ha 5953 nm	szántó	325,20	
		0752/C	2 ha 9657 nm	erdő	11,27	
		0775/A	24 ha 5891 nm	szántó	231,14	
		0775/D	3 ha 3713 nm	erdő	12,81	
		0775/G	6 ha 4083 nm	erdő	24,35	
		0775/J	1 ha 5936 nm	erdő	6,05	
		0771/A	14 ha 2900 nm	szántó	134,33	
		0771/C	6726 nm	erdő	2,56	
		0771/D	4704 nm	erdő	1,79	
		0771/F	7 ha 9992 nm	szántó	75,19	
		0771/G	2 ha 0158 nm	erdő	7,66	
Horgas		02/1	75 ha 5585 nm	szántó	2553,59	
		0870	4 ha	szántó	200,30	
Kis árkus		0879/4C	1 ha 6598 nm	szántó	60,58	
		0893/C	5515 nm	gyep	5,96	
Várdomb		0886	1 ha 1814 nm	szántó	30,83	
Káró dűlő		0799	30 ha 4405 nm	szántó	423,12	
Hosszú tábla		0801/B	20 ha 7423 nm	gyep	224,02	
		0801/A	33 ha 6710 nm	szántó	366,01	
		0801/F	3724 nm	erdő	1,42	
		0802	9109 nm	erdő	3,46	
		0809	1 ha 2870 nm	erdő	4,89	
Jobaházi rétek		0824/A	43 ha 4583 nm	szántó	417,51	

A Hajdú-Bihar megyei Kárrendezési Hivatal **Hajdúnánás** városban, a **Béke Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Hajdúnánás** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Hajdúnánás, Városi Műv. Központ
2. Az árverés ideje: 1993. augusztus 27., 9 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Hajdúnánás	B19/8	01084/1	116 ha 0797 nm	szántó	3211,98	
	B7/8	01090/1A	5628 nm	kivett		
		01090/1B	91 ha 8926 nm	szántó	2536,40	

A Hajdú-Bihar megyei Kárrendezési Hivatal **Nyíracsád** községben, a **Dózsa Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Nyíracsád** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Nyíracsád, Művelődési Ház
2. Az árverés ideje: 1993. augusztus 27., 9 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Nyíracsád		0104/1	4 ha	szántó	48,88	
		0104/1	1500 nm	gyüm.	2,63	
		0106/1	0800 nm	erdő	5,00	
		0106/1	2 ha 4000 nm	szántó	26,20	
		0154/1	5 ha 4000 nm	szántó	48,00	
		0162	3 ha	szántó	25,00	
		0162	7 ha 5000 nm	erdő	55,00	
		0162	2700 nm	gyep	3,70	
		0178/3	8700 nm	szántó	8,00	
		0185/1	9000 nm	szántó	11,00	
		0190/17	5600 nm	szántó	8,34	
		0195/1	1 ha 5000 nm	szántó	11,00	
		0195/1	3 ha	szántó	15,00	
		0200	4000 nm	gyep	4,36	
		0200	2 ha 4000 nm	szántó	30,00	
		0205/18	7 ha 8000 nm	szántó	67,73	
		0207/4	4 ha 2800 nm	szántó	37,21	
		032/1	3 ha 7000 nm	szántó	38,00	
		036/16	2 ha 3000 nm	gyep	9,55	
		036/18	5 ha 9000 nm	szántó	24,00	
		0476/1	4 ha 8600 nm	szántó	49,00	
		0523/3	28 ha	szántó	273,00	
		0525/8	4 ha	szántó	23,30	
		0550	19 ha	gyep	130,11	
		0575	3 ha 1000 nm	gyep	180,00	
		0582/3	4 ha	erdő	25,00	
		065/9	1 ha 2000 nm	szántó	16,00	
		067/12	2 ha	erdő	15,00	
		067/4	2 ha 7300 nm	szántó	27,44	
		067/5	1 ha	szántó	14,00	
		067/6	1900 nm	gyüm.	3,35	
		069/1	2 ha 3000 nm	szántó	20,50	
		069/1	4000 nm	gyep	2,40	
		071/1	3700 nm	gyüm.	6,29	
		071/1	5 ha 7000 nm	szántó	55,00	

A Komárom-Esztergom megyei Kárrendezési Hivatal **Dunaalmás** községben, az **Aranykalász Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Kocs** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Dunaalmás, Művelődési Ház
2. Az árverés ideje: 1993. augusztus 27., 10 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Dunaalmás		0546/7	6 ha 8671 nm	gyep	22,49	
		0560/10	17 ha 3775 nm	szántó	149,58	
		0574/2	14 ha 7391 nm	erdő	62,33	
		0577A	13 ha 5101 nm	szántó	132,74	

A Komárom-Esztergom megyei Kárrendezési Hivatal **Dunaalmás** községben, a **Dunavölgye Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Naszály** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Dunaalmás, Művelődési Ház
2. Az árverés ideje: 1993. augusztus 27., 10 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Dunaalmás		0623	7744 nmm	erdő	2,71	
	FK	0631/7-28	8 ha 0055 nm	szántó	67,90	
	L-7	0635	4 ha 1204 nm	gyep	25,96	
		0635	17 ha 0832 nm	szántó	89,06	
		0640	2082 nm	erdő	0,94	
	FK-1	0646/1	1 ha 2688 nm	szántó	28,02	
	L-5	0651	1 ha 8450 nm	gyep	11,62	
		0652	2 ha 8147 nm	gyep	17,73	
	L-6	0655	23 ha 2663 nm	szántó	420,05	
	L-10	0659/3,1	16 ha 2400 nm	szántó	190,70	
	L-9	0661/2	22 ha 2351 nm	szántó	370,48	
	L-8	0662/2	8 ha 0951 nm	szántó	93,59	
	L-5	0663/1	24 ha 5781 nm	szántó	447,92	
		0663/1	5 ha 4251 nm	gyep	75,41	
	B3	0665	6 ha 8591 nm	gyep	95,35	
	B-11	0678/2,28	26 ha 8667 nm	szántó	323,45	
	B-9-10	0698/1	9 ha 9614 nm	gyep	216,16	
	0700/2	10 ha 6969 nm	gyep		146,20	
	B-1	0716/3	5692 nm	gyep	3,59	

A Nógrád megyei Kárrendezési Hivatal **Becske** községben, a **Berceli Mezőgazdasági Termelőszövetkezet** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Becske, Művelődési Ház
2. Az árverés ideje: 1993. augusztus 27., 10 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Becske	Eresztvény					
		0125/31	62 ha 5806 nm	szántó	1161,26	
		0125/32	1 ha 2636 nm	erdő	3,03	
		0125/33	1245 nm	szántó	3,57	
		0125/34	2 ha 1108 nm	gyep	1,27	
		0125/35	1628 nm	szántó	2,54	
		0125/6	2 ha 4411 nm	szántó	38,08	

7 VÉGI Esti KIRAKODÓ

E heti portékánkból:

— Arcok, harcok, kudarcok
II. oldal
— Zsenik a sitten?
III. oldal
— Amit akar, országszerte
IV. oldal

MÉG KISZÁLLHATUNK A PISZOK ÜZLETBŐL!

A harmadik ipari forradalom másként működik ● Nem prófécia: „Változó kurzus"

Kétségkívül biztató, hogy a természetvédők nem csak nehéz természetű vezetők belháborús megnyilatkozásaikkal, vagy lila-gőzös, kék-harisnyás, zöld-demonstrációikkal hívják fel magukra a figyelmet. Most ismét egy olyan tanulmánykötettel jelentkeztek, amely feltétlenül „A világ helyzete" továbbgondolására készteti mindazokat, akik nem feltétlenül ellenzik, hogy — már amennyire lehet — esetleg mégis lakható maradjon kék bolygónak tisztelt űrlabdacsunk.

A Worldwatch Institute (Washington) tíz éve ijesztgeti a világot az ökológiai katasztrófák jelenségeivel és előrejelzésükkel. Sajnálatos módon e tanulmányok legjobb esetben hírlapi szenzációnak számítottak annak idején, s még sajnálatosabb, hogy a prognózisok be is igazolódtak. (Emlékeztetőül: a savas esők erdőpusztítását 1984-ben; az ózonpajzs „kilyukadását" 1985-ben; a kontinentális méretű elsivatagosodást 1989-ben „ígérték be", közben — csak úgy „mellesleg" — megjósolták merőben valószínűségszámítási módszerekkel Csernobilt vagy például kilenc ezer madárfaj kipusztulását.)

A mostani tanulmánygyűjtemény az emberiség túlélési lehetőségeit elemzi, ennek tudományos technikáit — paradox módon éppen abból indulva ki, hogy a „hagyományos tudomány" immár tehetetlen. „Ez annak beismerése, hogy a tudomány és technika már nem tud jobb jövőt biztosítani a népességrobbanás lelassítása és a gazdasági szerkezet átalakítása nélkül."

A kényszeres gazdasági növekedés és a természeti erőforrások kirablásának dilemmája — mint a tanulmányokból kiderül — csak a rossz közgazdászok és a szépelgő természetvédők gondolkodásában feloldhatatlan. „Az új korszak küszöbén" című írásban egyébként briliáns statisztikát olvashatunk arról, hogy bizonyos tevékenységek „haszna" milyen irtózatos veszteségeket okoz. (Az európai fakitermelés összes bevétele például meg sem közelíti azt az évi 30 milliárd dollár veszteséget, ami az erdőpusztulásból keletkezik. Afrikában, ahol a termőföld pusztulása a leglátványosabb, a füves területek évi veszteségét (elmaradt termés, apadó állatállomány, stb.) hét milliárd dollárra becsülik, ami több, mint például Etiópia és Uganda évi GDP-je. A tengerek „túlhalászásából" származó bevétel elmarad a munkanélküliségre kényszerülő halászok és a feldolgozó üzemiek segélyezésére, átképzésére, áttelepítésére fordított összegtől. A közvetett hatásokra egyelőre még csak töredékes adatok vannak. Ténynek látszik, hogy a föld lakosságának egy ötöde „él együtt" valamilyen káros légszennyező anyaggal; csak az USA-ban az egészségügyi költségek, s a megbetegedések miatt kieső termelés formájában évi 40 milliárd dollár kiadást okoz.

Mindent összevetve, a „főkönyv" szerint iszonyatosan rossz üzletben veszünk részt, mi valamennyien. A kutatók szerint a következő, minden eddiginél súlyosabb gazdasági világválság kiváltó oka a környezetrombolás lesz.

A tanulmányok szerzői egyetlen dologban optimisták: szerintük van megoldás, nem pergett le az utolsó pillanat. "A feladat tehát az, hogy olyan gazdasági rendszert tervezzünk meg és építsünk ki, amely környezeti szempontból fenntartható... Alapvető összetevői elég világosan megfogalmazható. Olyan dolgok tartoznak közéjük, mint az éghajlat állandóságának helyreállítása, a légkör felső rétegeiben az ózonpajzs védelme (ebben az egyetlen témakörben sikerült nemzetközi egyetértésre, s hatásosnak ígérkező lépésekre jutni), a földfelszín erdőtakarójának visszaállítása, a talajok stabilizálása, a megmaradt biológiai sokféleség megőrzése és a születések és halálozások megbomlott egyensúlyának helyreállítása. Az ily módon bizonyos állandósággal átszőtt új társadalom minden bizonnyal sokkal vonzóbb, a mostani pazarló, bizonytalan társadalmunknál többeket kielégítő formáció lenne..."

Érdemesebb a szokásos „ellenérvek" helyett (miszerint minden iszonyatosan költséges, s a tiltások iparágak összeomlásával, milliók munkanélkülivé válásával járna), inkább azzal foglalkozni, hogy a „zöld ipari stratégia" dinamizálhatja a gazdasági növekedést.

Tavaly, a Rióban rendezett környezetvédelmi világkonferenciáról tudósítók többségének figyelmét elkerülte, hogy 48 multinacionális mamutvállalat vezérei megalakították a „Fenntartható Fejlődés Üzleti Tanácsát" s közreadták „Változó kurzus" című könyvüket. Ebben a III. Környezetbaráti Ipari Forradalom gazdasági, technikai módszertanát foglalták össze, megállapítva: „A környezetbarát gazdaságra történő átállás a legnagyobb kihívás, amellyel az üzlet valaha is szembenézett. De míg a költségek magasak lehetnek, a téves lépések veszélye pedig reális, a legtöbb vállalat mégis nagyobb kockázatot vállal, ha nem veszi figyelembe a változás szükségességét. Amelyik vállalkozás nem tanulja meg, hogyan tegyen szert nyereségre ökológiailag helyes módon, azt tapasztalhatja, hogy már nincs is nyereség, amin aggódnia kell. Országos szinten azok, akik hamis választást akarnak kikényszeríteni a munkaalkalmak és az egészséges környezet között, végül is a két szék között, a pad alatt találhatják magukat."

Válasz „A világ helyzete" felelőtlen technokratáknak s buzgó csacskáknak egyaránt, kik úgy gondolják, hogy a környezetvédelem elsősorban tiltás vagy korlátozás dolga lenne, s nem azon tűnődnek: azon túl, hogy kellemes, még nagy-nagy üzlet is egy lakható világot építeni.

V. P.

(A világ helyzete. Szerkesztette: Lester R. Brown. Magyar kiadó: A Föld Napja Alapítvány)

UNALMASAN MEGHALUNK

Szomorú, hogy néhány sornyi figyelemben sem részesítette a magyar sajtó a statisztikusok drámai — és az MTI által közzétett — vizsgálatának baljós eredményét: Magyarországon a lakosság halandósági szintje a II. világháború óta most emelkedett a legmagasabbra. Ma évente csaknem annyi férfi hal meg, mint a '20-as, '30-as években, és a középkorú férfiak csoportjában a magyar mortalitás a legmagasabb az egész világon.

Az adatok összessége alapján a statisztikusok szerint Magyarország mára a harmadik világ szintjére esett vissza.

A tanulmány készítői szinte bizonyosra veszik, hogy az ezredfordulóig nem várható a halandóság lényeges csökkenése. Becslésük szerint a dohányzás és az alkoholizmus az összhalálozás egynegyedének visszavezethető oka, viszont a halálesetek majd húsz százaléka a nem megfelelő egészségügyi ellátásból következik. Prognózisuk szerint emelkedni fog az AIDS, a tuberkolózis és az influenzajárványok okozta halálozások száma. Javulhat viszont a magas vérnyomással összefüggő betegségek túlélési esélye, tovább csökken a csecsemőhalandóság, és a kutatók az öngyilkosságok számának apadását is prognosztizálják.

ZUHANÁS

Nem is értette pontosan, hogyan került ez a szép, sima bőrű, gömbölyded folyami kavics a tó partjára. Barnaságán, lilás elszíneződésén átérzett a hordaléklé évszázados kalandja, idő- és térutazása. Azt sem értette, miért szorítják azok a vékony ujjak elfehéredésig, s honnan jön a vadállati hörgés-lihegés. Csak azt látta, hogy a tökéletes-forma marokkő iszonyú sebességgel, mégis bolygó-méltósággal közeledik a másik felé, az arcához, a szeméhez. Igyekezett a kőre összpontosítani, kivenni hajszálrepedéseit, apró gödreit, egyenetlenségeit, amiktől mégis csak tökéletesebb és gömbölyűbb lett. Nem akarta hallani az elfúló nyögést, látni a görcsbe rándult arcot, amely homályosan elő-előtűnt az ökle megett. Az elszabadult égitest iszonyú zúgással, gyomormélyi mormogással közeledett, s a katasztrófa elkerülhetetlenné vált. Nem is akarta hallani a becsapódás robaját, látni a kráterből szétfröccsenő, vérvörösen izzó lávát. Lehunyta a szemét.

Nyarak nyara, július dereka, beteljesülés szaka! Kamaszvágyakozások, képzelgések, bátortalanságok után győzelem minden fronton. Húszévesen, délcegen, lobogó hajjal. Az első hódítás. Szórakozóhely, fölkérés, simulós szám. Csókolózás a sötét teraszon. Hazakísérés. Elsőre még nem engedte be a szobájába a kis fodrászlány, másodszorra már igen. Boldogan tolta fel a kerékpárt a hegyre. Romantikus belopódzás a földszinti ablakon, hogy a főnök, a maszek fodrászmester észre ne vegye. Távozás — ugyanez okból — hajnalban, inkognitóban.

Hajnal ide, hajnal oda, már teljes szépségében ragyogott a nyár. Az erdőből hűvös illat lengett elő, a focipálya harmatos-zöld, s az egyik kanyarban előbukkant a tó, s a nap nagy, veres arca. Könnyű, vékonycsontú kerékpárján suhant lefelé a meredek szerpentinen, nem is suhant, szinte repült már, egy szerelem gyorsan illanó emlékével, ragyogóbbnál ragyogóbb várakozások szárnyain.

Rémülten meredt a kezére, a véres kőre. Hányinger kerülgette. A férfi mozdulatlanul fekszik, motorkerékpárja egyik kereke még forog, ahogy felborult. Mit tegyen? Elfusson, elbújjon, le a tó mélységes fenekére, valami gödörbe? Vagy próbálja életre mosdatni, orvoshoz vinni? Legszívesebben melléje feküdt volna, halottnak, vele, helyette. Aztán felkapta a biciklit, ráült, és eszeveszetten hajtott hazafelé. Érezte, üldözik, a nyomában vannak. Mármár utolérik. Nem mert hátranézni, aztán gondolt egyet, s konrtával, csikorogva megfordult. Az úton senki nem járt.

A szerpentin alja volt a legjobb. Kissé kiegyenesedett az út, neki lehetett ereszteni a lovakat. Csakhogy a lejtő alján kereszteződés volt. Normális esetben itt meg kellett állni, ezért aztán a suhanás szárnyaszegett fékezgetéssé vált. De most — gondolta —, ezen a hajnali órán nem fog fékezni. Átsuhan a kereszteződésen, és tovább, akkor már nem állhat az útjába senki. Jóleső izgalommal robogott lefelé. Húsz méterre sem járhatott a saroktól, amikor motorzúgás ütötte meg a fülét. Nézte, ahogy a motorbicikli egyenesen feléje tart, aztán hirtelen megbicsakló lendülettel eldől — biztosan iszonyút fékezett — és az árokba zuhan. Épp elcsúszott mellette. Fékezett, megfordult. A motoros már kifelé igyekezett az árokból. Ledobta a sisakját. Felállt. Üvöltött. A feléje nyújtott kezét megragadta, le akarta teperni a földre. Egy kő akadt a markába. Szép gömbölyded Duna-kavics, tenyérbe való marokkő. Belenézett a férfi dühtől, fájdalomtól elkínzott arcába, s ekkor kegyetlen örvény kavarodott fel a gyomrából, gyomorszájából, valami ellenállhatalan vonzás. Szorította a követ elfehéredett ujjakkal, látta a földön fekvő szemében a rémületet, a néma sikoltást, s a belenyugvást is, ahogy lehunyta szemét. S a kő, a szép szivárványos kavics megindult bolygóközi útján, mintha távoli csillagok parancsának engedelmeskedne, mintha előre megrajzolt, szerkeszetett pályára állította volna egy kifürkészhetetlen hatalom, titkos akarat.

Ütött.

Jámbor Gyula

VÉNUSZ-HOROSZKÓP

Nem biztos, hogy helyesen döntenek az Ikrek jegy szülöttei: állandó és kényelmes kapcsolatot keresnek, de ez a reménybeli partner egyszer csak eltűnik, talán csak kaland volt az egész. Keressen új ismeretségeket, és hallgasson a szívére, ne a praktikus megoldásokat részesítse előnyben. Ez a Vízöntőkre is vonatkozik bizonyos értelemben, nem túl nagy hősök mostanában, bujkáló taktikájukkal sokak bizalmát veszíthetik el, például az egyébként melegszívű Rákok és Halak sem hajlandók most már szerelmeskedni a gyáva Vízöntővel. A lavírozáshoz ezúttal is a Mérlegek értenek a legjobban, még a Bakok is érdekesnek tartják színes násztáncukat. A harcias jegyek képviselői helyesen teszik, ha kissé visszavonulnak, ez persze nem jelenti azt, hogy például a Kosoknak, vagy a Skorpióknak szűzességi fogadalmat kellene tenniük. Nem, erről szó sincs, csak éppen annyi tanácsolható, hogy várják be, amíg a másik fél lép, különösen, ha Bika, Rák vagy Szűz partnerről van szó. Pihenhetnek a Nyilas jegyűek: aki szeret, az minden körülmények között megtalálja rejtőzködő, esetleg lustálkodó párját.

TÜZES JÓSKA

Mint hírül adták, most százhatvan éve hunyt el, hosszú börtönévek után Rózsa Sándor, a magyar betyárok fejedelme. Ha hiszik, ha nem, én a Mátrában gyerekkoromban láttam még igazi, eleven betyárt, Tüzes Jóskát. Ott ment el az iskola előtt egy délceg, barnabőrű ember szalmakalapban, akinek egész mozgásán látszott, hogy nem törte meg az élet, hogy alaposan különbözik a többi parasztembertől.

Tüzes Jóska Abasár szülötte volt, s mint a neve is mutatta, ifjúkorában gyújtogatásokkal is hírhedtté tette magát. Aztán Trianon után bizonyos mértékben pályát módosított. Ő lett a nagy cserkész. Nem egyedül cibálta ám a portékát a közelre került csehszlovák határon, hanem felfogadott két-három napszámost erre a célra. Ő maga elől ment a puskájával, leste, hogy tiszta-e a terep, felkészült a harcra, falum napszámos emberei pedig ott bandukoltak mögötte. Hogy mit vittek kifelé, igazából nem is tudom. Visszajövet azonban főleg gumicsizmát hoztak, na meg rengeteg szacharint, amit a mi vidékünkön ezerédesnek mondtak. Olcsón lehetett vele pótolni a cukrot.

Aztán évtizedekkel később Abasáron próbáltam összegyűjteni a Tüzes Jóska történeteket. Egyet hadd mondjak el, amely jól jellemezte Tüzes Jóska hírét, nevét, tekintélyét.

Egyszer egy magányos erdészházban bújkált, amikor a járőröző csendőröknek valaki elárulhatta rejtekhelyét. Odament egy tapasztalt őrmester, egy fiatalabb csendőrrel. Miután átkutatták a házat, az őrmester felküldte társát a padlásra, nézze meg, nem rejtőzik-e ott Tüzes.

Az ifjú rendőr nem szívesen mászott fel a létrán, s óvatosan ütötte fel a padlásfeljáró ajtaját. Az első, ami szemébe tűnt, hogy Tüzes ott ül a padlás közepén, térdén a puskája, minden pillanatban lövésre készen. Ahogy megrökönyödve odabámult a csendőr, Tüzes mutatóujját a szája elé illesztette, s mutatta, hogy csend legyen. A rend ifjú őre lemászott a létrán, s jelentette, hogy nem látott semmit.

Az őrmesternek valami gyanús volt, ő is felment a létrán. Ahogy bekukkantott a padlásra, Tüzes Jóska ugyanúgy megmutatta neki, hogy nem szeretne semmi randalírozást.

— Én sem látok fiam semmit, mehetünk.

Így volt ez a betyárvilágban, de hogy van manapság?

Solymár József

ANGOL BAJUSZ, CSOKORNYAKKENDŐ

Balatonszemes felülről, az égből nézve, olyan mint egy zöld tenger. Még hullámzik is egy kicsit. Siófok, Zamárdi, Lelle, vagy Fonyód? Ugyan már! Csupa zsivaj és lárma, kőrengeteg, butiksor és vattacukor. Szemes más, Szemes oázis a balatoni sivatagban.

I. Az itteni népek rátartiak. Azt mondják, hogy aki „csak" harminc-negyven éve él, nyaral Szemesen, az egy kicsit betolakodó. Jó a memóriájuk. Pedig jól éltek a pestiekből a háború előtt csakúgy, mint a Rákosi- vagy a Kádár-érában. Termett a bor a szőlőhegyen, épültek a két-három szintes egyenvillák, aztán kiadták a szobákat vállalatnak, németnek, hollandnak. Végül már annyi szálláshely született, hogy a vendég feleszmélt. Hoppá: akár válogathatok is. Igényesebb és fukarabb lett. Mára a fél falu üres, mert túl sok az eszkimó és a fókák száma csökkent...

II. Az öregúr egyike annak a tíz-húsz értelmiséginek, aki itt ragadt, aki nem ismeri, körbecsodálja. Nyírott, ápolt angol bajusz, térdnadrág, vasalt ing, néha csokornyakkendő. Így indul vásárolni az ABC-be. Persze előre köszönnek neki. Generációk nőttek fel mellette.

Elekes Gyula agrármérnök még csak nyolcvankét éves, fürge mint a csík és azt mondja, hogy most érkezett szülei korába, de messze van még a nagyszülőktől: ők akkor haltak meg, amikor már közelebb voltak a százhoz, mint a kilencvenhez.

A nagy kert, a százéves ház kissé avittos. Több a gaz, mint a virág, vagy vetemény, mégis van valami patinája a birtoknak. A genius loci, a hely szelleme? Minden bizonnyal.

III. — Tudja uram, mit mondott nekem az első főnököm '45-ben? Azt, hogy osztályidegen vagyok, ami abból is látszik, hogy térdnadrágot, pontosabban reit-pantallót viselek. Elmagyaráztam neki, hogy az angolok hozták át Európába, dzsopur a neve hindu nyelven és azért praktikus, mert nem kell csizma, ha az ember lovagolni akar. Egyébként pedig, tettem hozzá, az ön micisapkája, tisztelt elvtárs úr, az angol lovászfiúk fejfedője. Többet nem foglalkozott velem...

Gyula bácsi családja régi háromszéki família, a papa már odaát is gazdatiszt volt, Kolozsvárott végzett. Úgy alakult, hogy fia, lánya, s a veje is mezőgazdász lett.

— A pápai református gimnáziumban végeztem, aztán Magyaróvárott tanultam tovább. Éppen hatvan éve diplomáztam, várom a gyémántlevelet. Már értesítettek, hogy megkapom.

Az Esterházy-famíliát szolgálták. Szolgálták? Nem egészen, mert a gyerekek együtt nőttek fel. A nagyúr a kisúrfival játszott, tanult, verekedett. Messze kerültek Bakonyszentlászlótól, messze a birtoktól, a malomtól, a szeszgyártól. Megdobálta Gyula bácsit a háború, de mindig talpra esett. Sokáig fogságban sem volt, mert tiszti szolgája, egy ruszin fiú mellé állt a táborban, ahol csicskásból főtolmáccsá vált egy pillanat alatt. A hadnagy úrból meg fogoly.

IV. — '45 után csak 200 hold maradt a 750-ből, a többit fel kellett ajánlani. Később, '48-ban, a maradékot is. Most, a kárpótlás idején már kaptam jegyeket és várok még valamit. De nem földet! Mit kezdenék vele? Rendesek voltak a hivatalokban, habár régi ügyvéd komámat is be kellett vetnem, hogy minden rendesen menjen... Ha pedig a véleményemre kíváncsi a szerkesztő úr, akkor írja csak: tönkretették a magyar mezőgazdaságot és nem először. Kiöntötték a fürdővízzel együtt a gyereket is, mert megszüntették azokat a gazdaságokat is, amelyek pedig szépen hoztak az állam konyhájára.

V. A déli határoknál épült az aknazár. A negyvenes évek végén még volt a két ló és a szekér. Az angol bajuszos gazdatiszt fuvarozást vállalat a határőrségnek. Mázsaszámra vitte a gyilkos fegyvereket oda, ahová mondták. Élni kellett valamiből.

— Soha nem politizáltam, párt tagja nem voltam, mégis meguntam az örökös láncos kutyázást. Tudja, így hívták nálunk akkoriban Titót. Hiába adtak naponta hetvenöt forintot a fuvarért, gyorsan odébbálltam. Vittem magammal a szüleimet is. Szárszón béreltünk egy lakást, aztán '50-ben megvettük ezt a portát. Hát igen: éppen negyvenhárom évvel ezelőtt. Először nem a saját nevünkre, az unokahúgom férje vállalta a vevő szerepét. Nekünk nem lehetett. Mit képzel? Egy osztályidegennek házat vásárolni?!

Valamikor jobbágytelkek húzódtak az utcában. Később iparosok telepedtek meg benne. Itt leltek otthonra Elekesék.

— Egy darabig tovább fuvaroztam, aztán eladtam a lovakat, állást vállaltam Szombathelyen. A mezőgazdasági beruházási igazgatóságon kaptam műszaki ellenőri munkát. Amikor megalakult a Földművelésügyi Minisztériumban a takarmányozási iroda, három megye kirendeltségének vezetésével bíztak meg.

Egy-két évnél sehol sem dolgozhatott tovább. Átkerült Veszprémbe, de ott megfúrták. Az egyik bakonyi gazdaság vezetőjeként ért el szép eredményeket, majd egy hatmajoros birkanagyüzemben.

VI. — Nagy volt a futkosás '56-ban, mindenütt loptak, fosztogattak, nálam viszont megvolt az utolsó birkabőr is. Sőt: még egy traktorral több is került a szín alá, mert valaki disszidálás közben elhagyta.

Gyula bácsi részt vett a takarmánypótló anyagok fejlesztésében, s volt szaktanácsadó a szabadtartásos húsmarhaprogram idején. Hatvanöt évesen ment nyugdíjba, de visszajárt a hivatalba még öt évig.

— Most 15 735 forint a nyugdíjam. Nem sok, de állítólag ennyi jár. Szüleim kint pihennek a szemesi temetőben, lassan harminc éve, hogy magamra hagytak. Nem nősültem meg soha, rossz időket éltünk, nem gondolhattam családalapításra. Megtanultam mosni, főzni, takarítani. Nagyokat sétálok, hallgatom a rádiót, s ha érdekes híreket mondanak, akkor megveszem az újságot is.

A kapuig kísér, szemében némi elégedettség: „lám, felkerestek, kíváncsiak a véleményemre." Bár igazából nem érti: miért? Annyi nyolcvankét éves öregúr él ebben az országban!

Viszont kevesen őrizték meg szép angol bajuszukat és térdnadrágjukat, a lovagló pantallót, vasalt inget, meg az elegáns csokornyakkendőt...

És a hosszú, tiszta életet.

Kóbor László

IRODAGALÉRIA

Manapság megszokott dolog, ha egy lakótelepi lakásból irodát alakítanak ki, ám hogy egy ilyen irodát aztán galériaként használjanak, az alighanem műfajteremtő vállalkozás. Egy angyalföldi művészetpártoló házaspár, *Magyar Erzsébet* és *Pintér István* azonban épp erre vállalkozott, mégpedig olyan megfontolásból, hogy lehetőséget kell teremteni alkotónak és közönségének a találkozásra, s ha lehet, nem csupán a megszokott, merev, hivatalos formákban. *Benkő T. Sándor* után az irodagaléria második vendége *Burkus József* festőművész, akinek képi világa, mint reprodukcióink is tanúsítják, a lélek ritkán látogatott zugaiba vezetnek bennünket.

(csontos)

Fotó: Grnák

Őskövületek között

Sárkánykisasszony

TÚLVILÁGI HITELRONTÁS

Megidéztük a putnoki halottlátót

Kit érdekel egy halott halottlátó? Senkit. Abba a titokzatos birodalomba állítólag csak ő látott be. Mi nem. Mi megelégednénk azzal is, ha életlátók lennénk.

Most mégis percekre halottlátóvá változom. Látom Jolánkát, a putnoki néhai látóasszonyt — teljes földi valójában. Piros pozsgás, molett, középtermetű, aki szereti a pálinkát, és a férfiakat.

Egy ideig csak „sima" bányászfeleség. Aztán sötét erőkkel cimborál, varázstudományra tesz szert a hetvenes években, amikor még marxizmus járta minden mennyiségben, nem ám okkultizmis, spiritizmus, New Age.

Jolánka Miskolcon kóborolt egy délután, a régi Avas oldalon, amikor leszólította egy idegen asszony, hogy tudományát átadja, mivel a „stixi behívót" már megkapta, lévén halálos beteg. Jolánka már nem volt ilyen szerencsés, mint elődje, varázstudományát nem adhatta át fiatalabbaknak. Látnoki nimbuszától megfosztva, két éve halt meg az ózdi kórházban.

Bár a média messze nem töltött be olyan hatalmi, s ellenhatalmi szerepet, mint napjainkban, a putnoki látóasszony lecsúszásában mégis okozati tényező volt a róla forgatott egyórás tévéfilm.

A műsort követően csökkent a látogatók száma, akiknek zsebeiből három ház ára vándorolt át Jolánka kamatláb-kacsaláb magánpénztárába. Ha fekete ruhás emberek szálltak le a vasútállomáson, a putnokiak készségesen irányították a csapatot a Hunyadi utcában lakó jósnőhöz.

A látogatók a lakás előszobájában már csak lábujjhegyen közlekedhettek. A túlvilági lelkek jelenléte miatt.

Jolánkának jó emberismerő képessége volt, „improvizált." Adott a formaságokra, a ceremóniára. Volt nála egy katolikus olvasó, kérdezz-felelek játékából gyakran félre fordult behunyt szemmel — mintha lelket látna, természetfeletti hatalmasságokat.

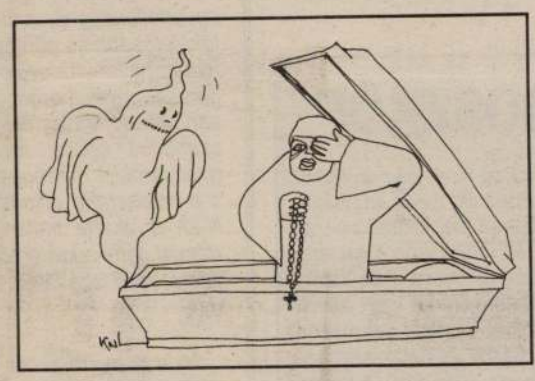

A bányász misztikában vájárkodó szorgalmas neje Kádár elvtársnak is írt levelet, „működési" engedélyt kunyerálva. Ezt a szolgáltatást engedélyezni lehetetlen; — jött vissza az elutasító válasz. Jolánkát ez praxisában nem zavarta, elvégre a lakásán annyi látogatót fogadhat a szocialista, bár halottlátó állampolgár, amennyit csak akar.

A rendőrség tehetetlen volt. Két ízben folytattak eljárást ellene. Jolánka állítólag viszonyt folytatott az egyik rendőrrel, akit ez okból a férj jól elagyabulált.

A másik eset: rágalmazó levél írójának kilétére kellett fényt deríteni. A levél körbe járta a putnoki házakat, kérdvén: Jolánka nem látja-e elhalt édesapukáját kecskével fajtalankodni a másvilágon? Mert életében ezt tette. Pásztor volt a kecskeadta, akarom mondani ebadta, az itókát szintén kedvelő apuka.

Én, itt és most csak azért „halottlátok", mert egy putnoki rendőrrel beszélgetve felidéződött Jolánka imázsa. Engem Ovidiusé jobban vonz, aki azt írja a halottakról a kétszer kettő egyszerűségével: *„Kétszer kettő: árny, hús, lélek, s szellem az ember, / kétszer két elemét négy hely örökli, emígy: / Húsát föld födi majd, sírhantot leng körül árnya, / szellemes Orcus ölén, lelke a csillagokon."*

Gépelés közben háromszor esett ki az utazótáskám a szekrényből. Csak nem Jolánka üzent!? A „túlvilági" hitelrontásért ismét a média a felelős.

Pardi Anna

Feleki Kamill halálára

Hétfőn nyolcvanöt éves korában meghalt Feleki Kamill Kossuth-díjas, kiváló művész.

FOTÓ: HABIK CSABA

A Napsugárfiúkban partnerével, Balázs Samuval szemben ültek a nézőkkel. Csak ültek és ültek, látszólag nem történt semmi. Szinte mozdulatlanul, csak mimikával, néhány pillanat alatt megmutatták, mi várható az előadástól. Milyen az a két szeretetre méltó idős fickó, akik fölött elsuhant az idő, de még mindig reménykednek... Arcuk letargikusról vidámra váltott, ráncaik kisimultak, megfáradt tekintetük kamaszosan fiatalosra fordult. Két nagy színész parádézott egy jól megcsinált színpadi tucatáruban. Pontosan kidolgozottak voltak a poénok, komolyan vették a mulattatást. És akkor egy fiatal színész megengedte magának, hogy a civilruhájában lépjen fel; nem akart elkésni a randevújáról. Sőt az ügyelőt még arra is rávette, hogy valamit rövidítsenek az előadáson. Feleki patáliát csapott, fölhívta a színház fő-főemberét, de nem történt semmi.

Védte a szakma becsületét, de nem figyeltek rá. Kezdett elege lenni mindenből. De azért még elvállalta Schultz úr szerepét Kander világhírű musicaljében, a Kabarében. Öreg zsidó zöldségesként félszeg naivitással téblábolt a nácizmus felé sodródó világban. Szegényen is elegánsnak mutatkozott, mert tartása volt. Hajlott kora ellenére is szerelemmel és kutyahűséggel rajongta körül hasonlóképp öregecske imádottját. Szeretni kellett, mint mindig. Lubickolt a sikerben. És megint történt valami. Megbetegedett az a színésznő, aki a darabban a szerelmét játszotta. Beugrattak helyette valakit, aki soha nem játszotta a szerepet, csak a súgót figyelte. Feleki fel volt háborodva. A szünetben is abba akarta hagyni az előadást. Közölte, hogy soha többé nem lép fel. Hetven éves volt ekkor. Összeállított még egy nívós előadóestet, de színházi produkcióban nem vállalt már szerepet. Kivonult a világból, írogatott az asztalfiókja számára, nézte a tévét és „megszüntette" magát.

Ez a kifejezés tőle származott, olyan kollégákat, ismerősöket, barátokat „szüntetett meg" a maga számára bizonyos időre, akik nem feleltek meg az elvárásainak. Kellér például nem állt ki mellette egy operettszínházi konfliktusban, két év „megszüntetést" kapott. Perlekedett a környezetével, nem tudta elviselni a trehányságot, a nemtörődömséget.

Az artistáktól tanulta a precizitást, már tizennégy éves korában kijárt a cirkuszba, Boros bácsitól, az öreg bohóctól vett leckéket. Vézna volt, elesett és szegény. A jómódú polgárgyerekek az iskolában lenézték, kiröhögték. Dacos lett, elhatározta, hogy akkor fognak nevetni rajta, ha ő akarja. Tánctudását is fejlesztette. Kiváló táncos-komikussá vált. Már a vizsgaelőadásán olyan hatalmas tapsot kapott, hogy a Király Színház igazgatója — aki nem nézte a produkciót — lerohant a szobájából, hogy megnézze, minek van ekkora sikere. Raccsolt pedig, orrhangon beszélt, pösze volt és az is maradt. Ezeket a hátrányokat azonban előnyére változtatta, színészi védjegyévé váltak. Kisemberek sorát játszotta. Közülük az egyik legnevezetesebb Glauziusz bácsi, az öreg könyvelő, az Állami áruház című nagyoperettben, filmen és színpadon egyaránt. Könyökvédős hivatalnokként, ajakbiggyesztve, minden mindegy volt számára, majd szinte kiugrott a bőréből, meggyorsultak a léptei is, amikor jövőt remélt maga és az unokája számára. Rátkai Márton útját folytatta, jó tudott lenni semmiségekben is, de a klasszikus próza sem volt idegen tőle. Bárokban, kabarékban is magától értetődő természetességgel lépett fel. Tag volt a Király Színházban, majdnem tízévet töltött a Belvárosi Színházban, a Petőfi Színház és természetesen a Fővárosi Operett is hosszú ideig otthona volt. Augusztusban ünnepeltük 85. születésnapját. Ekkor sem bújt elő csigaházából. Tartotta magát ahhoz, amit egyszer kimondott. A legnagyobbak közé tartozott.

• Bóta Gábor

Fejbe lőtte magát a lövöldöző testvér

Egy férfi — három eset?

Miután a BRFK különleges alakulata körbevette a búvóhelyül szolgáló lakást, hétfő késő este főbelőtte magát Bálint József Ferenc, akit a rendőrség két rendbeli emberölési kísérlet alapos gyanújával körözött. A vizsgálat eddigi adatai szerint valószínűsíthető, hogy múlt pénteken a 41 éves férfi ölte meg két pisztolylövéssel budafoki lakásában testvérének feleségét, B. Tibornét.

Lapunkban is beszámoltunk arról a bűncselekményről, amely augusztus 28-án történt a X. kerületben. Bálint ezen a napon — vélhetően anyagi okok miatt — összekölönbözött az alig két nappal korábban megismert szír állampolgárságú L. Mohameddel. Fényes nappal, a nyílt utcán estek egymásnak egy Lada személyautóban. A vitát egy pisztolylövés zárta, s szírt életveszélyes sérüléssel szállították kórházba.

Négy nappal később saját testvére lőtt Bálint József. Ugyancsak anyagi természetű vita támadt közöttük, amelynek végén öccse felkarját találta el fegyverével. A tettes mindkét eset után elmenekült a helyszínről.

A rendőrség nem tartja kizártnak, hogy a szökésben lévő férfi ölte meg múlt péntek késő éjjel Budafokon B. Tibornét, testvére feleségét. B. Tibor szombat hajnali két órakor tért haza, s ekkor talált rá feleségére, akit két fejlövéssel szabályszerűen kivégzett a támadó. Az ismeretlen tettes a szobai páncélszekrényből kétmillió forint értékben vitt el készpénzt, ékszereket és értékpapírokat.

A rendőrség hétfő délben értesült arról, hogy Bálint József Ferenc a XVIII. kerületi Nyárfasor egyik kétemeletes lakóház felső emeletén húzta meg magát. A nyomozók a délután folyamán meggyőződtek arról, hogy a gyanúsított nagy valószínűséggel a lakásban van. A kommandós különítmény azonban csak az esti órákban érkezett a helyszínre, mivel ekkora lehettek biztosak abban, hogy más nem tartózkodik a lakásban. Fél tíz fele járt az idő, mikor a kommandósok akcióba léptek. Ám még be sem hatoltak a helyiségbe, mikor bentről lövést hallottak. Az ajtót betörve jutottak a lakásba, ahol fejlövéssel feküdt a gyanúsított férfi. A mentők azonnal kórházba szállították, s az éjszaka meg is műtötték. Ennek ellenére tegnap reggelre meghalt Bálint József.

A helyszíni szemle során több fegyvert és hozzájuk való lőszert is lefoglaltak a nyomozók. Köztük egy olyan 6.35 kaliberű pisztolyt is, amely B.-né életét kioltotta. A szövevényes ügyben tovább folyik a nyomozás.

• G. Z.

Bűnügyek

Gázsprés támadók

Gyötrött két ismeretlen férfi vasámpa gázsprével lefújta I. Mátyásné 38 éves helyi lakost és elrabolta 5 ezer forintját.

Négy fiatal — egy ellen

Szekszárdon a rendőrség őrizetbe vette S. Jenő 18 éves hajléktalant, H. Zoltán 17 éves sióagárdi lakost, mert elvették B. János 46 éves fácánkerti lakostól 5600 forintját.

Burkus József festőművész kiállítása a budapesti Gellért Szálló galériájában október 26-áig várja a látogatókat

FOTÓ: CZAGÁNY BALÁZS

Magyar menekült Funar oltalmában

Bukaresti tudósítónktól

Magyarországi menekült kért politikai menedékjogot Romániában. Erről első oldalán ír a legnagyobb példányszámú bukaresti napilap, az Evenimentul Zilei keddi száma. Szabó Attila Ferenc Gödöllőn volt hegesztőmunkás és állítólag azért folyamodott ehhez a lépéshez, mert „nem bírta tovább a magyarországi hatóságok szüntelen üldözését".

A 44 éves férfi Kolozsvárt választotta új lakhelyéül, ahol a város polgármesteréhez, Gheorghe Funarhoz folyamodott letelepedési engedélyért és politikai menedékjogért. A nacionalista és elsősorban magyarellenes városatya érthető készséggel fogadta be a nem mindennapi menekültet. Étkeztetését a polgármesteri hivataban biztosította, és lakást utalt ki neki, amelynek címét gondosan titokban tartják. Funar ugyanis csak akkor akarja kijátszani ütőkártyáját, amikor már sikerült megszereznie a végleges letelepedési engedélyt védencének. Ekkor nagyszabású sajtóértekezleten kívánja világgá kürtölni a hírt, amelyet egyébként az Evenimentul Zilei „az évszázad bombájának" nevez. Szabó, aki szerint „Funar az egyetlen demokrata egész Európában", állítólag testőrt is kért, úgymond a budapesti titkosszolgálat várható fellépése miatt.

• B. T.

Szabó Lukácsot perli a lejáratott vezér

Egymillió forint nem vagyoni kártérítés kiszabásáért nyújtott be polgári keresetet Szabó Lukács — MDF-ből kizárt, Magyar Igazság frakciós — honatya ellen Fülöp Kornél, a Barnevál Rt. vezérigazgatója — aki tegnap Debrecenben sajtótájékoztatót tartott.

Az 1991 júliusában felmentett, majd munkajogi perének megnyerése után idén márciusban jogerősen visszahelyezett vezér alatt már csak egy felszámolás alatt lévő, s január óta egyáltalán nem termelő gyár van. Fülöp „menesztettsége" alatt vállalkozó lett, ám mint mondta: Szabó Lukács immár két éve tartó lejáratási kampánya, illetve az ő leváltásában játszott szerepe nagyon is vitatható vádakra épült, amelyek közül eleddig egyetlenről sem mondta ki a bíróság, illetve rendőrségi vizsgálat sem azt, hogy megállnák a helyüket, miközben azok az ő jó hírnevének és egészségi állapotának is sokat ártottak.

Fülöp Kornél állítása szerint, ha ő maradt volna a cég vezérigazgatója, akkor az nem került volna a mostanihoz hasonlóan súlyos helyzetbe. Mint beszámolt róla, az ÁVÜ által meg sem hallgatott megmentési tervében kft.-alakítás, külföldi tőkebevonás, valamint költségcsökkentések, illetve létszámleépítés is szerepelt. Ám most, a Szabó Lukács által is felbíztatott dolgozók joggal érezhetik magukat becsapva, hiszen a sikertelen árverezési és bérbeadási kísérletek után sincs munkahelyük. Szabó nem egy debreceni cégvezető leváltásánál működött közre. Amint az utólag kiderült, többükkel szemben jogtalanul intézkedtek — mondta dr. Kereszti Csaba, Fülöp ügyvédje. A polgári perrel éppen azt szeretnék elérni, hogy valaki megállítsa végre Szabót, aki „úthengertaktikájával, a rendszerváltás ürügyén állampolgári jogokat sértve gázol át emberek becsületén".

• S. T.

Mónus ismét a ringben

Üldöztetése elsősorban az egykori kommunista nomenklatúrával összefonódott zsidó-liberális-szabadkőművesek érdeke, ám minden jogi és más fórumot igénybe vesz majd, hogy igazát bizonyítsa — jelentette ki tegnapi szegedi sajtótájékoztatóján Mónus Áron.

Az 1991-ben Szegeden nyomtatott, majd országosan botrányt kavart könyv, az Összeesküvés... szerzője közölte: levélben tesz panaszt Györgyi Kálmán legfőbb ügyész ellen Catherine Lalumiére asszonynál, az Európa Tanács főtitkáránál. A Svájcban és Franciaországban A nietzschei birodalom titkai címmel közreadott kötet szerzője szerint egy hónapja a Párisi Fellebviteli Bíróságnak éppen egy zsidó származású tanácsvezetője mondta ki a verdiktet: a munkában feltüntetett jegyzőkönyvek, levelek és más dokumentumok eredetiek és hogy Mónusnak egy, az Expres című párizsi hetilapban közzétett levele nem antiszemita, nem szít fajgyűlöletre.

A hódmezővásárhelyi illetőségű Mónus ebből — több újságíró szerint jókora csúsztatással — azt a következtetést vonta le, hogy a könyv alapvető tartalma sem zsidóellenes. A szerző tényekkel nem igazolt véleménye szerint a mintegy háromezer lefoglalt példány jelentős részét ellopták a rendőrségtől, a könyvterjesztő vállalattól és a Szegedi Nyomdától, s azokat illegálisan terjesztik, amint — egyenként 800 forintért — a fénymásolatokat is. A tegnapi sajtótájékoztató nyilvánvaló háttere: a jövő héten kezdődik Szegeden Mónus Áron bírósági pere közösség elleni izgatás gyanújával.

• L. A. Gy.

Keleti kiadók közösen vásárolnak jogokat

Nemrégiben zártra kapuit az idei Frankfurti Könyvvásár, a nemzetközi könyvszakma talán leghíresebb éves nemzetközi összejövetele. A felállított hat magyar könyvesstand egyike a Pesti Szalon kiadóé volt, amelynek vezetői Kőrössi P. József és Bernáth István immáron harmadszor vesznek részt a vásáron. Mint elmondták, annak ellenére is érdemes elmenni Frankfurtba, hogy a nyugati kiadók többsége Kelet-Közép Európát még mindig „gyarmatnak" tekinti. A legtöbben csak eladni akarnak, és egyelőre nem kíváncsiak kellőképpen a magyar szellemi termékekre. A könyves szakemberek ezért a legnagyobb lehetőséget a térség kisállamai kiadóinak együttműködésében látják. Ennek lényege — hangsúlyozta Kőrösi P. József — , hogy a magyar, cseh, szlovák és lengyel kiadók közösen vásárolnak kiadási jogokat, így csökkentve az egy kiadóra eső költségeket. A Pesti Szalon például már a jövő évre tervez közös jogvásárlást, kiadást szlovák, és cseh partnereivel.

Emellett, mint megtudhattuk, számos kortárs angol és német bestseller jogait vásárolták meg idén Frankfurtban, de tárgyalásban vannak Mrozek és Dürrenmatt életművének magyar nyelvű kiadásáról is.

• B. P. P.

HÉTFŐ — TESZT • KEDD — BÍRÓSÁG • SZERDA — ROCK • CSÜTÖRTÖK — TUDOMÁNY • PÉNTEK — DIVAT • SZOMBAT — PORTRÉ

KATONA KLÁRI ROVATA

Marad-e valaki?

Szól a rádió. Néha kicsit másképp, de szól. Már régóta nyitogatom épületének mázsás kapuját, még mindig megilletődöttséggel, mint először olyan „diákművésznő" koromban. Azóta szeretem. S mára már féltem is. Persze. Hiszen annyi minden történt velem falai között. Azért a Rádióról való gondolkodást sem más, mint a pop és rockzene jelenlegi helyzete indította el bennem.

A Rádió műhely. Író, irodalmár, szerkesztő, komoly- és popzenész, riporter, esztéta, színész és a mindezekké válni szándékozók számára is. Hosszú évekig elkerülte a nagy pénzkereseti lehetőség, ami határozottan használt a műhelymunka fennmaradásának.

Az énekkar, szimfónikus zenekar mellett — éppen harminc éve — helyet kapott a Stúdió 11 is. A 8-as stúdióban a hét öt napján készültek közreműködésükkel felvételek. De valamennyien kaptunk esélyt. A tánczenei irányzat mellett, a feltörekvő pop-rock zene elkötelezettjeinek is jutott hely. A kislemezkorszakot felváltó nagylemezkészítésben is partner lett a Rádió. Az enyéim legtöbbje is itt készült. Kaptunk stúdiót éjjel, nappal. Szerették törekvéseinket. Vezetők és beosztottak. S a szerkesztők. Várták egy-egy újabb anyag elkészültét. Hányszor vittek el „még meleg" szalagokat ismert műsoraikba elsőként bemutatni! Mennyit segítettek valamennyiünknek.

Dolgoztunk, s sokszor kávézgattunk a Pagodában. Felvételre váró tudósok, szerepüket tanuló színészek, a politikai élet furcsaságait órákon, napokon, heteken át bogozgató 168 órások között. Valahogy sosem kellett igazán azon gondolkodni, ki a soros főnökünk. Helye volt a tánczenének, a jazz-nek és a Garázsból kiordító rocknak. Nyilván nagyon sok elkötelezett ember jóvoltából, mindenesetre a kísérletezés és az előre elhatározottság teljes skáláját átívelően. Zenénknek volt hely az ébredőknek, elalvóknak, délutánjaikat, vasárnap délelőttjüket élvezőknek készülő adásokban. Műsoraiból nem szorított ki bennünket soha a „magasabb" művészet fojtó, fura gőgje.

Aztán persze sokminden megváltozott. A belső és felsővezetésen kívül. Már azt megelőzően is. Kialakult a régen áhított kereskedelmi rádiózás. Ez jó. A bennünket segítő, vigyázó, szerető alap-rádiózáshoz képest, nagyon különbözően. Ez természetes. Más szerep. Más feladat. Jó. Hirtelen azonban minden perc forintokká lett. Érthető. De ki segít majd megőrizni azt, ami nagyon jó volt? Ki segít majd a tehetségek indulásánál, a beérkezettek fennmaradásában? Marad-e elég elszánt, aki a kísérletezők és határozottak produkcióit bemutatja azoknak, akiknek mindig is — szól a rádió...?

Pressernek is műhely lehetett a 8-as stúdió

ROCK — GONDOLKODÓ

— A SKÓT KATOLIKUSOK szerdán nemzeti zarándoklatot kezdenek Magyarországon, ugyanis Skóciai Szent Margitot, Skócia védőszentjét magyar származásúnak tartják, és idén — november 16-án — van Skóciai Szent Margit halálának 900. évfordulója. Az ötvenfős zarándokcsoportot Keith Patrick O' Brien edinburgh-i érsek vezeti Mecseknádasdra, ahol Skóciai Szent Margit feltételezhetően született 1045-ben.

— SÜTŐ ANDRÁS: Advent a Hargitán és Illyés Gyula: A különc című színművével erdélyi, vajdasági és ausztriai vendégszereplésre indul szombaton a Nemzeti Színház.

— VÉGRENDELETÉBEN jótékony célokra hagyta hátra 46 millió font sterling (70 millió dollár) értékű vagyonát egy 88 évesen elhunyt gyermektelen angol nő. Feltételezések szerint Angliában eddig ez a legnagyobb összegű, jótékony célt szolgáló végakarat.

— LEMONDOTT JAPÁN egyik közszolgálati televíziójának hírigazgatója. Az aszahi televízió hírműsoraiért felelős vezetőt azzal vádolta meg az egyik újság, hogy pártos tudósításokat kért munkatársaitól a júliusi általános választások idején. Cubaki Szadajosi állítólag utasítást adott arra, hogy a szerkesztők a Liberális Demokrata Párt (LDP) várható vereségét sugallják a nézőknek.

— SZABADOS ÁRPÁD grafikai kiállítását ma nyitják meg az esztergomi Duna Múzeumban. Nyitva november 30-áig.

— SIKETNÉMA gyári munkásé lett Románia eddigi legnagyobb lottónyereménye. Aurel Brumar a család nevében nyilatkozó lánya szerint teljesen nyugodtan fogadta a hírt a házhoz álló 61 millió lejről, amely mintegy 61 ezer dollárt ér. A 16 lottószelvény, amellyel játszott, 13 ezer lejbe, fizetésének több mint egynegyedébe került.

— NAIROBIBAN 25 olyan prostituáltat találtak, akik minden jel szerint genetikailag immunisak az AIDS ellen. Ez a fölfedezés segíthet az AIDS-ellenes védőoltás kifejlesztésében — vélik kanadai kutatók.

A 194 099 lajstromszámú, „Ellenőrző berendezés és eljárás fokozatonként változtatható hajtóműáttételen keresztül hajtott járműhöz a fokozatváltás optimalizálására" c. szabadalom jogosultjának, a WABCO Westinghouse Fahrzeugbremsen GmbH. hannoveri cég megbízása alapján a szabadalom hasznosítása iránt érdeklődő vállalatokat keresünk.

Kérjük, hogy érdeklődés esetén szíveskedjenek irodánkkal a kapcsolatot felvenni.

S.B.G. & K.
Budapesti Nemzetközi Szabadalmi Iroda
1061 Budapest VI., Dalszínház utca 10.
Postacím:
1369 Budapest, Pf. 360.

MH 11 443

A 194 594 lajstromszámú, „Kapcsolási elrendezés személyszállító közlekedési eszközök ajtómozgatásának vezérlésére" c. szabadalom jogosultjának, a WABCO Westinghouse Fahrzeugbremsen GmbH. hannoveri cég megbízása alapján a szabadalom hasznosítása iránt érdeklődő vállalatokat keresünk.

Kérjük, hogy érdeklődés esetén szíveskedjenek irodánkkal a kapcsolatot felvenni.

S.B.G. & K.
Budapesti Nemzetközi Szabadalmi Iroda
1061 Budapest VI., Dalszínház utca 10.
Postacím:
1369 Budapest, Pf. 360.

MH 11 443

POLGÁRMESTEREK, HELYI KÉPVISELŐK!
Az Alapítvány a Magyarországi Önkormányzatokért
és a
Friedrich Ebert Stiftung
AKTUÁLIS ÖNKORMÁNYZATI PROBLÉMÁK
— szociálpolitika, környezetvédelem —
ÉS AZOK MEGOLDÁSI LEHETŐSÉGEI
címmel KONFERENCIÁT rendez

Ideje: 1993. november 4., 5., 6.
Helye: Balatonföldvár, Club Hotel.

Részvételi díj: 5000 Ft + áfa/fő.

Jelentkezés: STUDY TOURS Kft., 1015 Budapest, Ostrom u. 23—25.

A konferenciával kapcsolatban felvilágosítást ad:
FHS—IMC Kft., Budapest, Molnár Andrea, tel.: 175-7602.

A jelentkezéseket a beérkezés sorrendjében fogadjuk el és visszaigazolást küldünk.

11 329 MH

Az ERICSSON TECHNIKA
keres
INFORMATIKAI MANAGERT

Feladata: a vállalati informatikai rendszer, valamint a belső hálózat felügyelete, a stratégiai döntési információk biztosítása.

Az állás betöltéséhez felsőfokú végzettség, korszerű menedzsmentismeretek, számítástechnikai rendszerek alkalmazásában szerzett gyakorlat, tárgyalási szintű angolnyelv-tudás szükséges.

A részletes, angol és magyar nyelvű szakmai önéletrajzát, „INFORMATIKA" megjelöléssel, a hirdetés megjelenésétől számított egy héten belül, a következő címre kérjük:

Budapest, Pf.: 154. 1475.

3+2-es = nettó 445 ezer forint!

A 42. heti „Két Lotti" (33-ból 3-mat) játékban a 3+3-asokra jutó, összesen nettó 16 539 354 Ft tovább halmozódik a 6-os nyerőosztályban.

A 3+2 találatra jutó nettó nyeremény: 432 797 + 11 804, + 240 Ft.
A 3 találatosok nettó nyeremény: 11 804 Ft.
A 2 találatosokra jutó nettó nyeremény: 240 Ft.
A közölt adat nem végleges.

A „Két Lotti" (33-ból 3-mat) nyerőszámai:
13, 25, 37 és 8, 30, 48

A heti és előfizetéses szelvényeket változatlan áron péntek délig veszik át és fizetnek nyereményeket a kijelölt postahivatalokban, takarékszövetkezetekben, díjbeszedő kirendeltségeken, IBUSZ-, EXPRESSZ- és Budapest Tourist-irodákban a kispesti, újpesti Centrum Áruházban és a Magyar Hírlap Corvin Áruház III. emeleti hirdetési irodájában. Már kapható a nyerési esélyt növelő variációs füzet is.

MH 11 553

INKA
RENT A CAR
Az INKA autó az Ön autója!
Autókölcsönzés,
lízing,
részletvásárlás,
tartós bérlet
RENDKÍVÜLI KEDVEZMÉNYEKKEL!
1051 Budapest, Bajcsy-Zs. út 16. 117-2150
4400 Nyíregyháza, Derkovits út 132. (42) 315-620
Az INKA az igényes autósok megbízható társa!
INKA RENT A CAR

Az ERICSSON TECHNIKA
keres
SZÁMÍTÁSTECHNIKAI RENDSZERGAZDÁT

Feladata:
a PC-s hálózat felügyelete, karbantartása,
segítségnyújtás felhasználói szoftverek (szövegszerkesztő, táblázatkezelő) alkalmazásában,
a hálózati bővítés, módosítás megtervezése, megszervezése, gazdálkodás az erőforrásokkal,
a teljes körű támogatás biztosítása a számítástechnikai rendszer felhasználóinak.

Az állás betöltéséhez felsőfokú végzettség, szakmai tapasztalat, magas fokú együttműködési készség, angolnyelv-ismeret szükséges.

A részletes, angol és a magyar nyelvű szakmai önéletrajzát, „RENDSZERGAZDA" megjelöléssel, a hirdetés megjelenésétől számított egy héten belül, a következő címre kérjük:

Budapest, Pf.: 154. 1475.

Okoz-e meglepetést az MTK?

Immár egyetlen magyar csapat szerepel a nemzetközi labdarúgókupákban. Az MTK az UEFA-kupa második fordulójában ma este nyolc órakor játssza le első mérkőzését idegenben a Mechelen ellen. Gellei Imre edző a következő összeállításban szeretné pályára küldeni csapatát: Piel — Talapa, Híres, Tamási, Turbék, Komódi, Horváth Cs., Vancsa, Zsivótzky, Hámori, Jován. A magyar csapat tegnap kora délután repülőgéppel indult el Belgiumba.

Ferihegy—1 mostanság csendes világ. Nincs nagy nyüzsgés az „öreg" repülőtéren, látszik, elmúlt a nyár, az ilyenkor szokásos szomorú időjárás már nem csábítja a turistákat Magyarországra, jobbára öltönyös, aktatáskás üzletemberek előtt nyílnak a fotocellás ajtók. Bár... Lehet, hogy csalóka dolog az öltönyös-aktatáskás elegancia miatt ilyen fogalkozási skatulyába zárni az utazókat, hiszen azért a repülésnek mindenki szereti megadni a módját, talán éppen a divatos öltözködéssel. Lám, az MTK-futballisták Ferihegy—1-re érkezése is milyen elegánsra sikeredik: a Mechelenbe készülő küldöttség majd mindegyik tagja pepita egyenzakót viselve lép a reptér csarnokába.

A hatás nem is marad el, az indulási oldal közönsége felfigyel a csapatra, a ráérősen üldögélő, kávéházi vendégek kíváncsian vizslatják a labdarúgók készülődését. Míg a játékosok a jegykezelőpultnál sorakoznak a beszállókártyáikért, addig az MTK edzőjével, Gellei Imrével is jut idő a beszélgetésre.

— A kupasorsolás napján a Reykjavík elleni 0—0-ás visszavágó kapcsán megemlítette, hogy a játékosok a nemzetközi mezőnytől nemcsak erőnlétileg vannak elmaradva, hanem abban is, hogy egyes szituációkban lassabban gondolkodnak. Tudott-e változtatni valamit azóta a csapata felkészültségén, egyáltalán milyen játékkal lehet esélyük most a Mechelen elleni mérkőzéseken?

— Hogy milyen játékkal lehet esélyünk?... Az utóbbi napok edzésein arra próbáltam ösztönözni a labdarúgóimat, hogy a Mechelen elleni meccseken kellő önbecsüléssel hívják fel magukra, s persze a csapatra is a figyelmet. Belgiumban jelenleg sok magyar futballista játszik, többségük befutott, elismert labdarúgó. Az MTK-játékosoknak pedig most a mechelen kupamérkőzésen nyílik jó lehetőségük arra, hogy ők is bizonyítsanak, hátha felfigyelnek rájuk is. Persze, mindez csak egyfajta ráhangolás a mérkőzésre. A felkészülésünk ennél alaposabb volt. Sikerült megszerezn ünk azt a videófilmet, amely a Mechelen—Bruges mérkőzésen készült, míg edzőkollégám, Kenyeres Imre élőben is látta a mecheleniek Waregem elleni találkozóját. A tapasztalatok alapján az edzéseken már azt gyakoroltattam, hogy a csapat minél többet próbálja meg birtokolni a labdát, hogy a játékosaim minél több passzal építgessék a támadásokat, míg a védekezést már a középpályán kezdjék el. S persze felkészültünk arra is, hogy rengeteget kell majd futni, ütközni, harcolni ezen a meccsen.

— Minden mérkőzés előtt kötelező az optimizmus, ezért most még beszélhetünk arról is, hogy előfordulhat: míg az MTK a bajnokságban nem szerepel jól, addig a kupában kellő odafigyeléssel, s az ön által említett önbecsüléssel akár meglepetéscsapat is lehet.

— A bajnokságban én is többet reméltem a csapattól. Sajnos több mérkőzésünkön, mint például a legutóbbin, a Sopron ellen, úgy vesztettünk pontot, hogy szinte az utolsó percig vezettünk. A bajnokikon az jelentene előbbrelépést, ha végre figyelni tudna a csapat, ha a játékosokban tudatosulna az, hogy amikor már megvan az eredmény, akkor sem szabad lereszteni. A Mechelen ellen valószínűleg nem lesz elég az, ha csak hősiesen felszabadítjuk a kapunkat, hanem kell az is, hogy a magunk módján mi irányítsuk a játékot, hogy mi birtokoljuk többet a labdát. Ha mindez megvalósulna, akkor lenne elképzelhető az, hogy meglepetéscsapat lesz a miénk, persze csak akkor, ha a játékával kierőszakolja a szerencséjét.

— Milyen eredményt jósol?

— Jóslás helyett inkább arról beszélek, amit már tudunk a Mechelen meccseiről. Perud'homme kapuja előtt az ellenfél csatárainak alig van helyzetük a gólszerzésre, míg a mecheleni játékosok, köztük az egyik csatár, Eszenyi Dénes, rendkívül veszélyesek az ellenfél kapujára.

Hát igen. Eredményt nehéz jósolni, bár azért a nemzetközi kupák első fordulója már hozott néhány váratlan eredményt (sajnos ide sorolható a Limassol—Vác UEFA-kupa-visszavágó is). Az egyik ilyen meglepetést éppen belga labdarúgócsapat kiesése szolgáltatta, hiszen a Waregemet az esélytelenebbnek hitt finn Lahti győzte le kétszer is. Talán ezúttal a mecheleni drukkerek emlegetik majd keserűen egy magyar csapat, az MTK nevét. Talán ez történik majd...

• Vincze András

Bon Heidenben, Mechelentől tíz kilométerre készül az MTK belga ellenfele az UEFA-kupa második fordulójának első mérkőzésére. A Mechelen előkészületeiről a csapat magyar idegenlégiósa, Eszenyi Dénes számolt be.

Elmondta, hogy még nem beszélték meg a magyar együttes elleni taktikát, mivel mindig közvetlenül a kupamérkőzés előtt közli az edző, mit is kell az ellenfél ellen játszani. Hétfőn délután és tegnap délelőtt edzett a csapat. Speciális feladatokat nem talált ki az edző, Fi van Hoff, aki egyébként már évek óta dolgozik az együttesnél, így aztán jól ismeri a játékosait. De ismeri az ellenfelet, az MTK-t is: a belgák pályaedzője kétszer is látta előben játszani a magyarokat, emellett számos videófelvétellel rendelkeznek, s van Hoff kikérdezte Eszenyit is, mit tud az MTK-ról. A magyar csatár elmondta: jó játékosnak tartja a csapatból például Zsivótzkyt és Talapát, mindketten sokat futnak fel a széleken, bár védők, segítik a támadójátékot, s megemlítette a középpályáról a technikás Vancsát és az egyaránt jól védekező és támadó Horváth Csabát. Eszenyi azt is elmondta, a magyaroktól külföldre szerződött Balogh és Keresztúri, s elvesztette az MTK Zsiborás Gábort is... Mintegy fél órát beszéltek az edzővel. Eszenyi nem sok újat tudott mondani neki az ellenfélről. A pályaedző beszámolója szerint az MTK-t nem igazán erős csapatnak ismerte meg, de hozzátette: nem lehet véletlen, hogy az előző bajnokságban a magyarok a negyedikek lettek a bajnokságban.

Ha már a bajnokság szóba került: a Mechelennek nem megy se jól, se rosszul a belga bajnokságban, jelenleg a nyolcadik helyen áll, igaz, annyira tömör a mezőny, hogy egy forduló alatt akár a negyedik helyre is felzárkózhat. Eszenyi bízik benne, hogy szerda este legalább olyan teljesítményt nyújt majd csapata, mint a bajnokságban, s akkor úgy véli, nem jelenthet gondot a továbbjutás.

Eszenyi egy kicsit tart attól, hogy csapattársai, akik a sorsoláskor nagyon örültek a magyaroknak, esetleg túlságosan könnyen veszik a mérkőzést. Mert bármennyire nem megy is mostanában a játék az MTK-nak, a magyar együttesek összetudják szedni magukat egy-egy mérkőzésre. A Mechelennek otthon támadnia kell, a behúzódó magyar csapat ellen nehéz dolga lesz. Mechelenben arról is hallottak, a Sopron ellen már jobban játszott a magyar együttes.

A belga edző nem mondta az játékosainak, hogy gólzáporos győzelmet kell aratniuk, hiszen két mérkőzésen dől el a továbbjutás, de azért gólokat vár. A mérkőzést közvetíti a belga televízió és a magyar is: a TV—2-n 19.55 perctől. A közvetítés elenére várhatóan legalább annyian lesznek a lelátókon, mint a Norrköping ellen, vagyis tizenkét-tizenháromezren, ami majd nem tclt háznak felel meg.

• H. Z

Az UEFA Kupa keddi mérkőzéseinek eredményei: Kuusysi Lahti (finn)—Bröndby IFK (dán) 1—4, SV Salzburg (osztrák)— Royal Antwerpen (belga) 1—0, Eintracht Frankfurt (német)— Dnyepr Dnyepropetrovszk (ukrán) 2—0, Atletico Madrid (spanyol)—OFI (görög) 1—0. A többi találkozó lapzártakor még tartott.

Zökkenőkkel kezdődött a Ladies Open

Zökkenők után, csökkentett programmal kezdődött meg a Budapest Sportcsarnokban a 150 ezer dollár összdíjazású női teniszverseny. A két magyar induló közül az első napon a 14 éves Vidáts Réka lépett pályára, s a várakozásnak megfelelően kikapott a sokkal tapasztaltabb cseh Bobkovától.

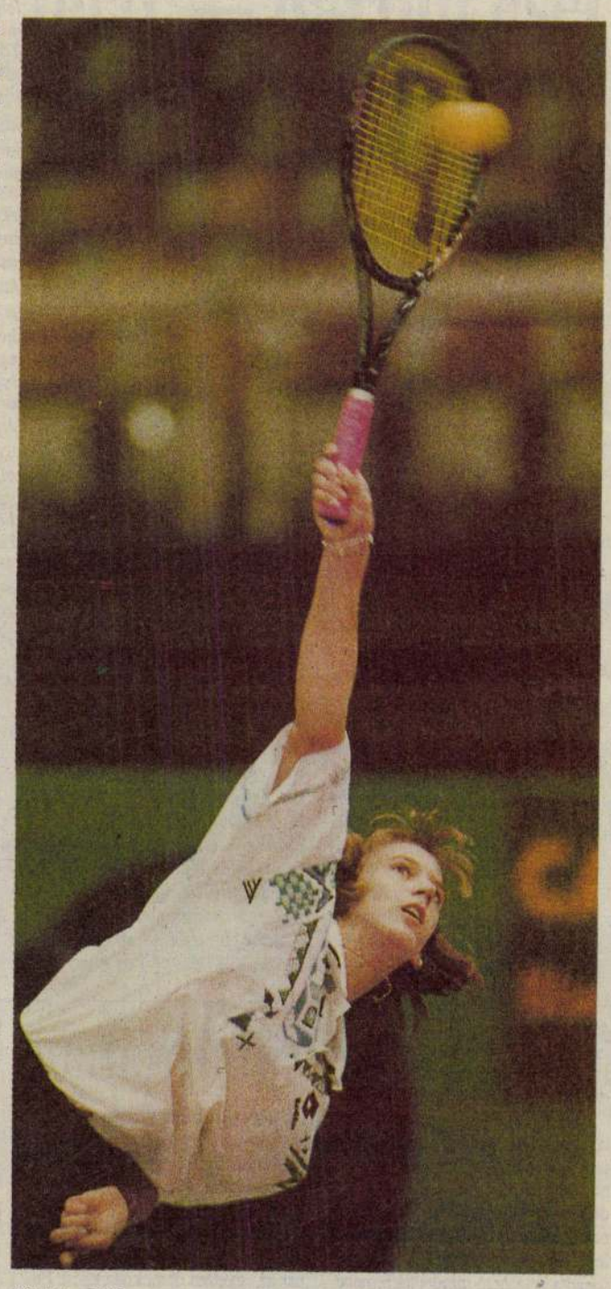

Vidáts Réka FOTÓ: SZIGETVÁRY ZSOLT

Aligha hiszem, hogy a West Grand Prix Budapest Ladies Open nemzetközi női teniszverseny csillagos ötöst kap majd a rendezésből, amikor a női teniszezők szervezete, a WTA értékeli majd az idei versenyeket. A szervezők mentségére legyen mondva, hogy Európának ebben a régiójában még sohasem rendeztek ilyen rangos női versenyt, hiszen a verseny összdíjazása 150 ezer dollár. Arra persze lehetett volna számítani, hogy a vékony Supreme műanyag pályaburkolathoz szükség lesz valamiféle sima alátétre. A jelek szerint ezzel nemigen kalkuláltak, így történhetett meg, hogy a pálya csak késve, és csak részben készült el, alaposan felborítva ezzel az eredetileg tervezett programot. Úgy tervezték ugyanis, hogy kedden a Budapest Sportcsarnokban két pályán, délelőtt tíz órától késő estig monstre programot bonyolítanak majd le, ebből azonban a fenti ok miatt semmi sem lett. Az egyik pályán, négyórás késéssel összesen három találkozót tekinthettek meg a nézők, akik így — joggal — igencsak becsapottnak érezhették magukat. Mint ahogy az sem dicséri a rendezőket, hogy a külföldről behozott eredményjelző táblára már nem volt energiájuk kitenni az éppen mérkőző játékosok nevét, pedig ezeknek kartonlapra történő megfestése nyilván sokkal kisebb költségbe került volna, mint a verseny számos szponzorának szépen festett táblája, amely természetesen nem hiányzott a pályát körülvevő palánkról.

Mindezek mellett még szerencse, hogy az a három mérkőzés, amelyet az első napon megrendeztek, azért gyakran ragadtatta tapra a helyszínen lévőket. Hiszen ki ne tapsolta volna meg a 14 éves Vidáts Réka egy-egy szép pontot érő ütését a világranglista 50. helyén álló cseh Radka Bobkova ellen. Réka, aki korábban kétszer nyert serdülő Európa-bajnokságot, ezúttal játszotta élete első mérkőzését profi teniszversenyen, s amúgy sem kis lámpalázát még az is növelte, hogy a televízió élőben közvetítette találkozójukat. Bobkova 6:1, 6:2-re nyert nem egészen egyórás mérkőzésen.

A verseny első kiemeltje, az amerikai Zina Garrison-Jackson lépett ezután pályára a cseh Hrdlickova ellen, aki a selejtezőben aratott győzelmeinek köszönhetően került a 32-es táblára. S pillanatok alatt igencsak ráijesztett az 1990-es wimbledoni döntős amerikai játékosra, hiszen kemény ütéseivel 5:1-es vezetést szerzett. Garrison azonban fokozatosan játékba lendült, s 7:5-re megnyerte a játszmát, s a másodikban már nem jelentett neki gondot a 6:2-es győzelem. A mérkőzés után Garrison elmondta, eltartott egy ideig, amíg sikerült megtörnie a cseh lány lendületét, s örül, hogy végül sikerült két játszmában győznie.

A nap utolsó mérkőzésén megszületett a nap második cseh győzelme, a szőke Petra Langrova 6:4, 6:3-ra nyert a nála huszonkilenc hellyel előbbre rangsorolt olasz Grossi ellen.

Az ígéretek szerint ma már 10 órától már valóban nagyüzem lesz a Budapest Sportcsarnokban, de a keddi versenynap végén pontos műsorral még nem tudtak szolgálni a rendezők. Az azonban feltételezhető, hogy az élő televíziós közvetítés miatt Temesvári Andrea, aki jelenleg 138. a világranglistán, 14 óra körül lép pályára a belga Appelmans ellen, akit az 59. helyen rangsoroltak október 18-án.

• F. G.

Százkilenc ország neve került a kalapba a tenisz Davis Kupa 1994. évi kiírásának tegnapi londoni sorsolásán. A magyarok az 1900 óta létező DK jelenlegi versenyrendszerében első alkalommal vívták ki a 16 legjobb együttest tömörítő világcsoportban való szereplés jogát. A nyolc kiemelt csapat közül a mieink az 1991-es bajnokot, Franciaországot kapták az első fordulóban, s miután a két ország 1970 óta nem mérkőzött, sorsolással dőlt el, hogy a március 25-27-ei nyolcaddöntőre idegenben kerül sor.

Nyírő László főtitkár az MTI-nek elmondta, hogy lehetett volna jobb, de rosszabb is a sorsolás, hiszen a kiemeltek közül az 5-6. helyen rangsorolt franciák az ellenfelek. Hátrányt jelent az idegen környezet, és az is bizonytalan, hogy a magyarok számára kedvezőbb salakot választják-e a házigazdák.

A világcsoport nyolcaddöntőjének párosítása: India—Egyesült Államok, Hollandia—Belgium, Svédország—Dánia, Franciaország—Magyarország, Izrael—Csehország, Oroszország—Ausztrália, Spanyolország—Olaszország, Ausztria—Németország.

Balogh Juditnak a család a legfontosabb

Ahol Balogh Judit, ott a bajnok — jelentette ki egy évvel ezelőtt Szabadvári János, az SVSE-GYSEV kosárlabdacsapatának szakosztályvezetője. Nos, Szabadvárinak igaza lett, hiszen a soproniak Balogh vezérletével megnyerték a bajnokságot. Az SVSE vezetői tudták, hogy anyai örömök elé néz, mégis újabb egyéves szerződést kötöttek a kiváló kosarassal. Balogh Judit immár fél éve nem játszik, sőt kosárlabda-mérkőzésre sem jár. Egy ízben úgy nyilatkozott: elege van a kosárlabdából, ám hétfőn este mégis kilátogatott az MTK—SVSE-GYSEV találkozóra.

— Úgy gondolom, egy kismamától mindenekelőtt azt kell megkérdezni, hogy van, miként viseli a terhességet.

— Köszönöm, megvagyunk, s a vártnál kevesebb gondot okoz a babavárás. Igaz, ez annak is köszönhető, hogy férjem (Said Armaghiani:, a MAFC kosarasa — A szerk.) nagyon sokat segít a háztartásban, s tulajdonképpen nincs is más dolgom, mint készülni az anyaságra.

— Mikorra várja a kisbabát?

— November végére vagyok kiírva, s bízom benne, hogy komplikációmentes lesz a szülés. Said fiút szeretne, én lányt, az ultrahangos vizsgálat után úgy tűnik, az én vágyam teljesül.

— Az SVSE-nek — mint ezen a mérkőzésen is láttuk — igencsak hiányoznak az ön pontjai. Mit gondol, Balogh Judit nélkül bajnokságot nyernek-e a soproniak?

— Tény, nem játszik jól a csapat, de kár lenne temetni. Az ország egyik legfelkészültebb edzője, Vertetics István irányítja az együttest, úgy tudom, rengeteget dolgoznak a lányok, s ennek előbb-utóbb meg is lesz az eredménye.

— A soproni vezetők szeretnék, ha már a rájátszásban bekapcsolódna a munkába. Elképzelhető-e, hogy tavasszal visszatér?

— Ez sok mindentől függ. Szeretnék minél előbb újra játszani, de nem tudni még, hogy a szülés után mi lesz. Számomra most már legfontosabb a gyermekem, a családom sorsa. Ha semmi sem jön közbe, úgy gondolom, a hajrára, a rájátszás végére csapatom rendelkezésére állok.

— A kosárlabdázók az utóbbi napokban leginkább a női szövetségi kapitányi posztra kiírt pályázatról beszélnek, illetve arról, a jelentkezők közül kire esik a választás. Ön kit látna szívesen a válogatott kispadján?

Balogh Judit újra ott volt a soproniak mérkőzésén FOTÓ: ISZA FERENC

— Engem nem izgat ez a kérdés. Persze tudom, egyáltalán nem mindegy, kinek a kezébe kerül az irányítás, de hát nem az én feladatom elbírálni az alkalmasságot. Mindenesetre olyan edző kell, akit szakmailag és emberileg is elfogadnak a játékosok.

• Vajda György

Totótanácsadó a 43. hétre

1. Siófok—Haladás	1X
2. 1. FC Köln—Dortmund	X2
3. Schalke 04—Dresden	X
4. Frankfurt—Bayern München	X2
5. Essen—Meppen	1
6. Stuttgarter Kickers—Chemnitz	1
7. Atalanta—Foggia	1X
8. Cremonese—Cagliari	1X
9. Genoa—Piacenza	1
10. Napoli—Lecce	1
11. Parma—Reggiana	1
12. Roma—Lazio	1X
13. Bari—Fiorentina	1X
14. Cosenza—Venezia	1

Kedves Olvasónk! Részletes útmutatót, adatokat, statisztikákat a Sportfogadás című lapban találsz. Minden szerdán jelenik meg.

Jelöltjeink az ügetőversenyekre

1. Ugyan (4) — Ürü (6) — Ursus (5) — Ulm (7)
2. Parmen (5) — Sipirc! (3) — Szerv (10) — Self Defence (12)
3. Törzs úr (2) — Tárkony (5) — Trópus szél (3) — Ticiano (12)
4. Olasz (1) — Totem (3) — Sólyom (9) — Lódulj! (10)
5. Sziszi (9) — Tolvaj (4) — Meeting (6) — Tódor (10)
6. Racka (7) — Spirál (4) — Torry Sym (11) — Hrisov (8)
7. Rege (6) — Közlegény (10) — Sram (4) — Jáger (2)
8. Rézkalapács (3) — Mangróve (5) — Pityke (10) — Sprintelő (6)
9. Szigetköz (2) — Rókagomba (9) — Roger (11) — Rodrigo (5)
10. Niko B. (2) — Patrol (6) — Pirkadat (7) — Tűzfény (3)

A versenyek 15.45 órakor kezdődnek.

DÖNTETLENÜL VÉGZŐDÖTT a The Times által kiírt sakkvilágbajnoki párosmérkőzés 19. játszmája Kaszparov és Short között. Kaszparov 12:7-re vezet, s így lényegében megnyerte a párosmérkőzést, mivel neki ehhez már a 12:12-es döntetlen is elég.

Már megegyezett a Veszprémmel

Rácz László visszalépett

Rácz Lászlót két évvel ezelőtt megváltóként fogadták a Ferencváros labdarúgócsapatának vezetői. Ám nem igazán sikerült a bemutatkozása, s később is csupán epizódszerep jutott számára a bajnokegyüttesben. Aztán végül tavaly nyáron, sok keserűség után hátat fordított a Ferencvárosnak, s azóta keveset hallani a Dinamo Kijev és a szovjet válogatott egykori sztárjáról.

A napokban azonban megkereste Kiss József, az NB II-ben szereplő veszprémiek elnöke, s kérte, segítsen a bajba jutott volt első osztályú csapaton. Rácz László, annak ellenére, hogy örült, hogy nem feledkeztek el róla, elhárította az invitálást, mondván, többet nem kíván futballozni, befejezte a sportolást, ám felajánlotta: edzőként szívesen segítene.

Egy kikötése volt csupán, hogy az Ukrajnában edzősködő régi jó ismerőse, Szököts István lehessen a pályaedzője. Kiss József gondolkodási időt kért, majd a múlt hét végén ismét jelentkezett. Már-már megegyeztek a tárgyalófelek, amikor Rácz László meggondolta magát.

Bár, mint mondta, minden lényeges kérdésben megállapodott Kiss Józseffel, akinek labdarúgásról alkotott véleménye közel áll az övéhez, mégis nemet mondott az utolsó pillanatban. Ugyanis olyan jövedelmező üzleti lehetőség adódott számára, amelyet nem akart kihagyni.

• V. Gy.

Magyar Kupa-sorsolás

A Magyar Labdarúgó-szövetség végrehajtó bizottsága tegnap ülést tartott, megtárgyalta az utánpótlási és orvosi bizottság feladattervét, valamint a Magyar Kupa versenybizottságának összetételére készített javaslatot. A tervezet szerint dr. Szilágyi György, valamint a három liga egy-egy képviselője látná el a jövőben ezt a gyakorlatilag eléggé szerteágazó feladatot.

A Magyar Kupa tizenhatoddöntőjének párosítását is elkészítették. A sorsolás szerint november 3-án a következő párosításban játszanak a csapatok: Szekszárdi Polgári SE—Békéscsabai EFC, Körmendi TE—Haladás VSE, Nyírcsaholyi SE—Csepel-Kordax, Soproni Távközlési SE—Videoton-Waltham, Kisszállás—Újpesti TE, ZTE—FTC, Hatvani FC—Rába ETO FC, Kaposvári Rákóczi FC—EMDSZ-Soproni LC, ESMTK-Hungaplast—Vác FC-Samsung, Csongrádi Építők SE—Vasas SC, Szeged SC—Debreceni VSC, III. Ker. TVE—PMSC-Fordan, Ercsi Kinizsi—Kispest-Honvéd FC, Diósgyőri FC—MTK, SBTC—Siófoki Bányász, Kabai SE—BVSC-Dreher.

A nyolcaddöntőre november 24-én, a visszavágóra november 27—28-án kerül sor.

Wild Berlinben marad

MH-információ

Marad a német Vemex Berlin női kosárlabdacsapatánál a vajdasági Wild Nóra, a Diósgyőri KSK-SeM korábbi játékosa, mivel a németek hajlandóak kifizetni átigazolási árát. A németek korábban nem fizettek a játékosért, emiatt a magyar együttes vezetői kilátásba helyezték, hogy letiltatják Wild játékjogát. Az is szóba került, hogy visszatérne a kosárlabdázónő Diósgyőrbe, s mivel megkapta a magyar állampolgárságot, így nem számított volna idegenlégiósnak.

Wildnek azonban sikerült a berlini vezetőkkel olyan szerződést kötnie, mely szerint vállalják, hogy kifizetik a vételárát, mely ugyan titkos, ám Király Sándor, a diósgyőriek edzője elmondta, jelentős összegről van szó. Wild számára is fontos volt, hogy tisztázódjon a helyzete, mivel hiába szerződött nyáron a csapathoz, még nem játszott a Wemex Berlinben, s a német klub emiatt csak annyi pénzt fizetett neki, amennyi csupán a létfenntartásához volt elegendő. Király Sándor elmondta, mivel a bajnokság elején Wild nélkül terveztek, így nem okoz különösebb problémát távolmaradása.

EREDMÉNYEK — ESEMÉNYEK

GYŐZÖTT az NB II Nyugati csoportjának válogatottja 3—2 (0—1) arányban azon a budapesti barátságos labdarúgómérkőzésen, melyen ellenfele a Keleti csoport válogatottja volt.

NYOLCAN UTAZNAK Lengyelországba a magyarok közül az őszi idény első jelentős nemzetközi asztalitenisz-bajnokságára, mely péntektől vasárnapig tart Jastrzebiben. A Fuji Open viadalon Németh Károly, Varga Sándor, Pázsy Ferenc, Éllő Vivien, Fazekas Mária, Molnár Zita, Harsányi Katalin és Herczig Judit vesz részt.

EGY MÉRKŐZÉSEN nem játszhat Varga Ernő (Videoton) és Fehér Csaba (PMSC) az MLSZ fegyelmi bizottságának döntése szerint, Vjacseszlav Medvidet (DVSC) két mérkőzéstől tiltották el felfüggesztve.

DÖNTETLENNEL végződött Dohában a labdarúgó-világbajnokság ázsiai zónája selejtezőjének hatos döntőjében az Irak—Koreai Köztársaság találkozó (2—2), így a csoportban két forduló után a Koreai Köztársaság és Szaúd-Arábia vezet 3-3 ponttal, a Koreai NDK, Irán (2-2), Irak és Japán (1-1) előtt. A legközelebbi mérkőzés holnap lesz a Koreai NDK és Japán között.

KÖSZÖNTÖTTÉK az MDF képviselői a népligeti FTC-szállóban a barcelonai olimpia aranyérmeseit. Az eseményen megjelent Gallov Rezső államtitkár, az OTSH elnöke és Ajánn Tamás, a MOB főtitkára is. Kónya Imre frakcióvezető frakciója nevében felajánlott 300 ezer forintot az atlantai felkészülésre, majd Pro Patria-plaketteket adott át.

Ez az érme sokat ér ma

Lejárata: 1 év. Kamata: 20,5 %.
(garantált kamat + kamatprémium)

Kapható 10.000 és 100.000 Ft-os címletekben a Budapest Bank Rt. fiókjaiban.

AQUINCUM ÉRTÉKJEGY II/A

BUDAPEST BANK RT.

EURO RSCG HAVASI

Burkus József, festő

BURKUS JÓZSEF KIÁLLÍTÁSA
Hincz-gyűjtemény, Vác

Burkus József festményei és zománcképei korunk tipikus életérzését jelenítik meg látomásokban. Az alkotó energikus hangon utasítja el a bűnt szülő harcot éppen úgy, mint a bűnnel szembeni passzivitást. Látomásai szorongást, félelmet tükröznek, aggódást az emberi nem sorsáért.

A képek motívumvilága kevés elemből tevődik össze, ezek azonban rendszerint ismétlődnek. Valamennyi művön megjelenik az emberi arc, sokszor a kéz is, mint az érzelmek kifejezésének, kinyilvánításának tipikus motívuma.

Az alkotások jobb felső sarkában elhelyezett napkorong elpusztult vagy vágyott értékeket jelez. Az organikus formák részletei nem a valóság biológiai törvényszerűségei szerint kapcsolódnak egymáshoz vagy az őket szétdaraboló, illetve összefogó elemhez. A motívumok határozott összefogásával érzékeltetett bezártság is sajátossága Burkus munkáinak. A kép középtengelyében levő emberi figurát fölémagasodó és bezáró architektonikus elemek veszik körül.

A portrék ugyanezt a kompozíciós rendet követik: a kezek és az arc éle architektonikus jelleget ölt. A világító jobb szem a napkorong megfelelője, míg a félelmetes fogak a bezártságban eltorzult érzéseket jelzik.

A munkákon az ok és okozat felcserélhetősége, kétfajta nézőpont, kétfajta időszemlélet érvényesül: egy lehetséges valóságot múltként jelenít meg az alkotó, ahol az ábrázolt érzelmek egy esetleges pusztulás előidézői, de következményei is lehetnek.

Bakonyvári M. Ágnes

– Heti ojám

Új Tübä

3.

XXIII/35

lé. A másokkal kérlelhetetlen bérgyilkosból mellesleg előbújik a lelkiismeretével küszködő érzelmes, anyakomplexussal is megvert gyermek. Harvey ahelyett, hogy az összezavarodottságán úrrá lenni képtelen és a megrökönyödéstől a székhez cövekelt nézőt eligazítaná, újabb fordulatot eszel ki. Az idős úrinő ugyanis emberbaráti szeretetből inkább nem öleti meg magát, hanem a hasonló végső megoldásra áhítozó öreg barátai segítségére siet. Fiává fogadott majdnem gyilkosával üzleti vállalkozásba fog. Jó pénzért, ártatlan arccal, tiszta lelkiismerettel másoknak engedi át ennek a valóban holtbiztos szolgáltatásnak az örömeit. Sajnos a film második felében a morbid humort felváltja az érzelgősség. Lanyhul a feszes ritmus, és

BURLAN Elena

1920-ban Nagybányán a szabadiskola tagja

Héti: Nagybánya.... 330.l.

Sziámi minden műfajban otthon van

tunk, hogy a megszokottnál kisebb honoráriumot tudunk fizetni, mert fontosnak tartja, hogy szülessen egy új, komolyzenei fesztivál. Ráadásul a programsorozat kapcsán felhívhatjuk a figyelmet az országnak erre a régiójára is. Fontos, hogy legyen egy olyan hely, ahol Kelet-Közép-Európa zenés színházi termésének legjavát láthatja a közönség, s ez valóban nemzetközi érdeklődésre tarthat számot. Persze azért Miskolcon is szerepel majd néhány sztár, hiszen a New York-i Metropolitan egyik új dirigense, *Michail Jurocszkij* karmester is fellép a fesztiválon, s itt lesz *Cecília Gasdia*, *Bruno Pola*, valamint *Boiko Zvetanov* is.

● *Milyen különlegességekkel várják az érdeklődőket?*

– A fesztivál alappillérét alkotó programok mellett a különlegességek közé az éjféli koncert, a multimédiás produkció, a kórusest, zenetörténeti előadás vagy ősbemutatóként felhangzó 24 Verdi-románc tartozik. Szeretnénk, ha a programok nem szorulnának be csupán a színház falai közé, s fesztiválhangulat lenne az egész városban. Lesznek borpavilonok, alkalmi Verdi- és Bartók-kávézók nyílnak, lampionos operacsónakázásokon is részt vehetnek az érdeklődők.

– se –

Sőt, igazi „parkos bandának" volt tekinthető a *Sakk Matt*, a *Kex*, a *Mini* és a *Gemini* is.

Miután 1980-ban egy Edda-koncert előtt leomlott a feljárat

Géza – egy este erejéig megpróbálják visszavarázsolni az igazi parkos hangulatot. Hogy a közönség valóban érezhesse a régi bulik feelingjét.

n.

Jean Sasson

7. **Királyi sivatag**
Jean Sasson

8. **Csak hat szám**
Martin Rees

Magyar ember egyszer kínál

A szóban forgó mondattal Fazekas Feri (bácsi), *Czabán György* új magyar filmjének főszereplője szólítja fel ivásra diszkrét erőszakkal szabadkozó vőjelöltjét. A képen a családfő már szájához is emeli a poharat, a citológusnak készülő udvarló némi aggodalommal tesz eleget a „parancsnak". Magyar ember egyszer kínál? A tapasztalatok az ellenkezőjét bizonyítják...

Hollósi Frigyes és Ficzere Béla kettőse

Amúgy a *Feri és az édes élet* életszerűségével, valósághűségével nincs semmi baj. A Közgáz Vizuális Brigád vállalkozása eléggé széles hangulati regiszteren azt mutatja be: mi történik akkor, ha egy nehéz helyzetbe került csavargyári exdolgozó, aki éppen őrző-védő teendőket lát el, megüti a lottófőnyereményt? Ez a szerény eszközökkel készült tragikomédia a kialakult életvitel folytonosságát ábrázolja. Miért kellene radikálisan megváltoztatni csak azért, mert tömve van a zsebünk pénzzel? A Ferihez hasonló magyar ember, ha nem is egyszer kínál, egyszer választ feleséget, barátokat, elveket. Így aztán, ha vannak is változások a famíliában, Feri marad a régi. Most már megteheti, hogy ellátogasson Kanadába, oda települt fiúkhoz, de amíg ő keresi a gyereket, elválunk tőle: talán majd egy másik alkalommal megelevenedik ez a találkozás is. A Feri és az édes élet nem ás mélyre, a jelenetek nincsenek híján szürke, sőt banális mozzanatoknak sem, a mű mégis rokonszenves, mozgalmas, érdekes. Nagy értéke *Hollósi Frigyes* temperamentumos játéka. (Forgalmazó: *Budapest Film Kft.*)

(v. j.)

egyéb lehetőségekről. Mármint azokban a konkrét történésekben, amelyekről tudósítja olvasóit. Mert ezeken a körfolyosókon évtizedek óta élnek ugyanúgy az emberek; s ha vannak is – például – etnikai súrlódások, azok sohasem a származás, hanem a nagyobb szelet kenyér, az egyszerűbbnek látszó boldogulás miatt következnek be. Na ja – a szomszéd kenyere mindig zsírosabb. Vagy a haja. Tréfálok, hisz kellő humor fűszerezi Szécsi Magda mondatait is; hűen tolmácsolja a helyzettel megbékélt emberek könnyedebb pillanatait. Már ha vannak ilyenek; és nem kínjukban tényleteket. Csak egyiküket a körfolyosók szegénysorain, másikuk a nevelőotthonok rácsai mögött cseperedve fel. Az írói eszköz nem mondható újszerűnek; számos alkalommal találkozhattunk már vele a magyar és a világirodalomban. Szécsi Magda esetében azonban le kell szögeznünk: sorrendben kilencedik könyve ez, de a maga teremtette mítoszok, mondák, mesék után első ízben választ hagyományosnak mondható formát, eszközt. Nem sikertelenül; mindkét kisregénye szépen illeszkedik a kortárs szépprózaértékei közé. Jöhet a nagyregény…

(tor)

Szenvedélyek napja

Az egynapos minifesztiválnak a Corvin köz, valamint a Kultiplex (ex-Blue box) ad otthont, június 5-én. Az ide látogatók a szex, a drogok, az alkohol, az erőszak és egyéb – sokakat érintő – problémákról láthatnak jobbnál jobb filmeket, beszélgetésekben vehetnek részt pszichológusokkal, és ha még ez sem elég, akkor koncerteket hallgathatnak. Déltől játszik a *Hot Jazz Band*, a *Kiss Erzsi Zene*, a *Venus* és a *Heaven Street Seven*.

Festi az égbolt kárpitját

A könyvhét egyik szerényen meghúzódó kiadványa *Feledy Balázs* művészettörténeti monográfiája kortárs képzőművészetünk fiatal, de egyre izmosabb nemzetközi hírnévvel rendelkező alkotójáról, *Burkus Józsefről*. A festő kevesebb, mint másfél évtizede még „csak" a „cívisváros" díszpolgára volt; a magas városi kitüntetést debreceni tárlatainak sikereivel érdemelte ki; de néhány éve már svájci lapok számoltak be címlapsztorival bázeli és zürichi kiállításainak visszhangjáról. Neves múzeumok és közintézmények mellett például a bázeli kaszinó az ő festményeivel díszítette új épületét. Napjainkban pedig Miami, Los Angeles és más amerikai nagyvárosok galériái rendelnek tőle újabb s újabb alkotásokat. Hónapokat tölthet így a tengerentúlon; a róla szóló album alcímében találóan nevezi őt ezért Feledy Balázs világpolgárnak.

De csak ezért? Nem – ám a jelző szoros kapcsolatban áll Burkus világával. Itt és most természetesen nem lehet célunk a mélyebb elemzés; annyit azonban feltétlenül jeleznünk kell: nem csak szá-

A bázeli kaszinó is nyert festményeivel

munkra fontos életmű készülődik. Burkus József tevékenységére számos jelentős galéria figyelt már fel; ezért is értékes munka Feledy Balázs új áramlatokra figyelő monográfiája.

(királd)

VASÁRNAPI VIDEÓ

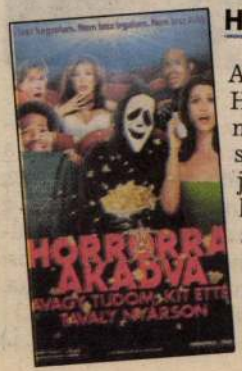

Horrorra akadva

A paródiák többnyire túlzóak. Ha egy filmben (Keresd a nőt) néhány csepp sperma kerül a főszereplő hajára, akkor paródiájában valóságos spermaszökőkút lövell a magasba, miként az a Scary Movie, magyar címén *Horrorra akadva*, avagy Tudom, kit ettél tavaly nyárson című filmben látható. A fekete bőrű színész-rendező, *Keenen Ivory Wayans* főként a manapság divatos tinihorrorok persziflázsát adja filmjében, olyanokét, mint a Sikoly, a Tudom, mit tettél tavaly nyáron vagy az Ideglelés. Rögtön felismerhetjük az utóbbiban látott vészjósló, sűrű erdőt, s jókat nevetünk, amikor a Mátrix lassú mozgásos effektje köszön vissza a vásznon. Épkézláb, elmesélhető történet nincs, viszont a film teli van gegekkel (némelyik ugyan gyomorfordító), trágár viccekkel, mert az alkotók mindent bedobtak, csak hogy megnevettessék az alsótesti humort kedvelő nézőket. És mégis – vagy éppen ezért? – a Horrorra akadva sikert ért el a mozikban, s a hírek szerint Keenen Ivory Wayans már belekezdett a film második részének forgatásába.

Burkus József (Miskolc.)

Szegeden országos levegőzemlén diák várban találkoztak a diák-képzőművészek. E kiállításon szerepel munkája: „Tanulmány" c. (rézk.)

Molnár Zsolt: Diákképzőművészek Szegeden. Magyar Ifjúság, 1945. máj. 9.

BURKUS JÓZSEF FESTŐ

Képzőművészeti jövendölések

Jön a tehetség évszázada

Vannak még igazi bohémek – dünnyög az ember, amikor olyan művészekkel akad össze, mint *Burkus* József. A festővászonnak ez a virtuóza ugyanis – meghazudtolva korunk racionális üzletembereszményét, amely a képzőművészetekben is mindinkább hódít – többször meggazdagodott már műveiből, de többször el is veszítette vagyonát. Nem baj – mondja, a pénz csupán kellék az élethez és a kifejezés szabadságához. Harmincnégy saját, és számolatlan csoportos kiállítás után már joggal mondhatja ezt. Nemrégiben hosszabb amerikai tartózkodásból tért haza, s amikor leül a hírlapíróval beszélgetni a Gerbeaud-ban, maga is „amerikás" úr benyomását kelti. Pedig nem csinál titkot belőle: voltak idők, amikor maga is újságíróként – korábban, Debrecenben pedig rajz- és művészettanárként – kereste a kenyerét.

Az elmúlt hetekben nagyvonalú „hazatérésének" lehettünk tanúi az Operaház vörös szalonjában. Festménykiállításának vernisszázsán *Pitti* Katalin adott szabályos koncertet, de *Gyurkovics* Tibor és *Czeizel* Endre sem fukarkodott a dicsérő szavakkal. Burkus az emberi lélek atavisztikus, történelem előtti mélységeit festi vászonra, triptichonra – olykor unikális módon konyhaszekrényre. A napfogyatkozás-élmény nála csillogó aranyszikrázás, legújabb kedvelt motívuma pedig a kötél: az emberi kötések és kötődések korántsem didaktikus képi kifejezése.

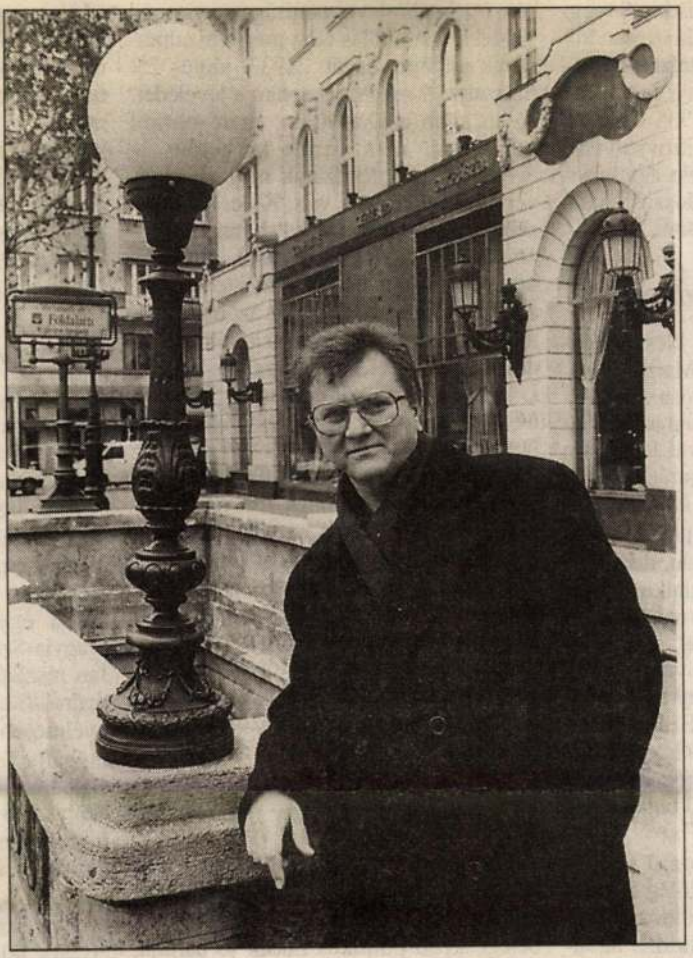

Burkus József: Legyen a festő nyitott a nagyvilágra – de közben maradjon speciálisan magyar SIMON ERIKA FELVÉTELE

Az új évezred képzőművészeti kilátásairól kérdezzük – úgy is, mint aki egyaránt otthonos Magyarország, Svájc és Amerika képzőművészeti életében. Képei kaszinókat ékesítenek, a zürichi tó partján saját kiállítóterme volt, Floridában pedig a neves Addison galéria foglalkoztatta. Egyszerre optimista és szkeptikus. Úgy véli, itthon egyelőre nincs a nyugatihoz mérhető vásárlóerő, hiányzik a középosztály – de ez szerinte átmeneti jelenség: egy nemzedékkel elcsúszva az újgazdagok pénzéhez felzárkózik majd a kulturáltság és az igényesség. Nyugaton sem a sznobok vagy a dúsgazdagok tartják fenn a művészeket, hanem a művelt középosztály. Nálunk ez a réteg nyomaiban még létezik: a rendszerváltozás viharai sem tudták elvenni a kedvét az esztétikum élvezetének vágyától. Csupán a pénze hiányzik a képvásárláshoz – de az nagyon.

Burkusnak magyar művésztársaihoz is van néhány keresetlen szava. Olykor a legfelkapottabbakat is provinciálisnak érzi – hiába delegálják őket nyugati aukciókra, ha egy képet sem vesznek meg tőlük. Az izgalmas útkeresések viszont nem mindig jutnak nemzetközi bemutatkozási lehetőséghez – a honi „képzőművészeti ipar" éppolyan belterjes, mint a hetvenes években. Szerinte két szempont együttes érvényesítése tehetné versenyképessé a magyar festészetet a világpiacon. Egyrészt legyen nyitott a világfolyamatokra – egy festő utazzon minél többet, tapasztaljon, fogadja be az új impulzusokat. Másrészt legyen eredeti és magyar – hiszen a kutya sem érdeklődik iránta a kínálati áradatban, ha nem mutat valami speciálisat, valami utánozhatatlant, valami helyi színt.

Burkus szerint a XXI. század a tehetség évszázada lesz, a kreatív egyéniség diadala a tömegtermelés fölött. Mit mondjunk: jó volna hinni neki.

MAGYAR NEMZET
2000 III 4.

pongásaival talán ifjúkori félszegségét kompenzáló grúz politikus olykor tényleg visszaélt helyzetével, és tucatjával csalta ágyába a tőle függő nőket. Archívumában számos erre utaló magánlevelet találtam. Egy pályakezdő gyönyörű balerina szülei például hosszan hálálkodnak neki külföldön turnézó lányuk nevében. A „szereposztó díványt" megjárt neves énekesnő pedig alázatosan köszöni az ő „drága Avel Szafronovicsának" a segítségét. Az élveteg Jenukidze „kisiklásai" azonban nem 1935 tavaszán derültek ki: azokról a teljes szovjet vezetés, nem utolsósorban a vele együtt vidám lakomákon mulatozó Joszif Sztálin kezdettől szinte mindent tudott.

A botrányos magánélet

A befolyásos politikus kicsapongásairól sokat írt naplójában Marija *Korona*, Sztálin sógorának, Aljosa *Szvanyidzének* a felesége. Az asszonyt az háborította fel legjobban, hogy Avel Jenukidze – aki férje egyik legjobb barátja volt – egy idő után *főleg kiskorú lányokra vetette ki hálóját*. Erről ki is pakolt Joszif Sztálinnak 1935. június 28-án, nem sokkal a Jenukidze-üggyel foglalkozó központi bizottsági tanácskozás után. „Mivel Avel ilyen posztot foglalt el, a forradalom óta, tizenhét éve rendkívüli mértékben hatott mindennapi életünkre. De züllött ember volt! És kéjenc! Ezért igyekezett mindent besározni maga körül. Élvezetet talált abban, hogy kerítőként lépjen fel. Éket vert egy-egy család tagjai közé. Gyereklányokat csábított el."

Ezzel szemben a kényszerű száműzetésben élő Lev *Trockij* főleg Sztálin politikai kurzusváltására és üldözési mániájára vezette vissza Jenukidze látványos bukását. *A Kreml falain túl* című, emlékmozaikokból álló esszéjében, amelyet 1938 januárjában vetett papírra emigránskiadványa, a Bjulletyeny oppozicii számára, így írt: „Jenukidze politikailag másodrendű volt, személyes ambíciók nélkül, a környezetéhez való alkalmazkodás tehetségével. (…) A bibliai Abel fiatalabb Káinnál. Jenukidze éppen fordítva, két esztendővel idősebb volt Sztálinnál. (…) A Kreml kiszolgálóhogy a politikus kárt tegyen magában. Az együttérző családtagok és barátok alig öt év múlva börtönbe vagy kivégzőosztag elé kerültek.

Jenukidze nyitotta meg a sort. A szovjet diktátor váratlanul csapott le rá: a szívpanaszokkal bajlódó, magát Németországban gyógykezelő Jenukidzének írt Sztálin-levél tanúsága szerint röviddel a leszámolás előtt még a bizalmasának mutatta magát. „1933. június 25. Szervusz, Avel! Megkaptam a leveledet. Azért nem válaszoltam, mert semmi konkrétum nem derült ki belőle az egészségedről. Rudzutak megérkezésével a kép világossá vált. Kiderült, hogy nem szívér-elmeszesedésed van (zsába), amint ezt a moszkvai orvosok állították, hanem zsírtúltengés következtében előálló szívelégtelenséged. Ez azonban már nem annyira veszélyes: meg kell szabadulnod a zsírtól, és egészséges leszel. Légy szíves, próbáld betartani a diétát. Mozogj többet és meggyógyulsz! Meghosszabbítjuk a szabadságodat egy hónappal. A többi már rajtad múlik.

Nálunk nem mennek rosszul a dolgok. Felpörgettük a mezőgazdaságot meg a széntermelést. Most fel akarjuk kurblizni a vasúti közlekedést. Délen már megkezdődött az aratás. Ukrajnában és az Észak-Kaukázusban biztosítva van a termés. És ez a legfontosabb. Más régiókban is egyelőre jók a kilátások. Egészséges vagyok. Üdvözöllek! A te Sztálinod."*

Két férfi, egy nő

A levelet Joszif Sztálin a Fekete-tenger partján, pihenés közben vetette papírra. Ugyanott üdült azokban a napokban a betegeskedő politikus másik jó barátja, Klim Vorosilov is. Vele nagyon szövevényes kapcsolata volt Jenukidzének, amelyet meghatározott, hogy a századelőn mindkettejüknek ugyanaz az eszer varrónő tetszett: az Odessza környéki Mardarovkából származó Golda *Gorbman*. A három fiatal az arhangelszki kormányzóságban töltötte száműzetését, s az élénk, fekete szemű Golda először Jenukidzéval kötötte össze sorsát. A nyalka grúz azonban – miután elcsábította és tesevik militánsnak számított. 1917 késő őszén a rövid időre lényegében a pétervári rendőrség élére kerülő Klim Vorosilov mintha utolérte volna a láthatatlan mozgalmi ranglistán a fővárosi katonaszovjetben tevékenykedő egykori száműzött-társát. De azután ismét fordult a kocka. Az 1920-as évek közepén Vorosilov egymás után két kulcspozíciót szerzett. Mihail *Frunze* rejtélyes halála után megkapta a hadügyi tárcát, majd tagja lett az állampárt legfelső grémiumának, a Politikai Bizottságnak. Ettől kezdve – igaz, általában tapintatos formában – hivatalból osztogatta a parancsot Jenukidzénak. S alig néhány év alatt megszokta, hogy csak csettinteni kell, s „Avel barátom" minden praktikus kérdésben a rendelkezésére áll.*

A jóságos Koba

A szovjet vezetés megsárgult leveleit olvasva először bárki azt hihetné, hogy a Kremlben élő, összeszokott társaság egyetlen nagy családot alkotott, egymás ügyes-bajos dolgai iránt figyelmes családtagokkal. „Jan (Rudzutak) még pihen, de kitűnően érzi magát", írta Vorosilov Jenukidzének, „1933. június 24-én együtt voltam vele K/oba/nál (vagyis Sztálinnál), az utóbbi dácsáján. Jan részletesen beszámolt nekünk mindenről (…) és mesélt rólad. K/oba/ figyelmesen hallgatott és részletesen kifaggatta Jant a kezelésedre és külföldi életedre vonatkozó rengeteg apróságról. Nagyszerű ember ez a Koba. Szinte felfoghatatlan, miként egyesítheti magában a proletár stratéga hatalmas eszét, az államférfi és forradalmár épp olyan akaratát a teljesen hétköznapi, egyszerű, jó elvtárs lelkületével. Aki mindenkiről gondoskodik. A legapróbb dolgokra is emlékszik, ha olyan emberekről van szó, akiket ismer, szeret, értékel. Jó, hogy van nekünk egy ilyen Kobánk."*

A diktátor agya azonban közben azon munkált, hogyan szabadulhatna meg mielőbb Avel Jenukidzétől. A kiszemelt áldozat még ekkor sem érezte igazán, mi vár rá, amikor az 1935. március harmadiki politikai bizottsági döntés értelmében szűkebb pátriájába, Tif-

BURLAN Elena

M.D.K.

1926-ban Nagybányán a szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya... 33 l.

[illegible]

Burna György iparmüv.

s.l: Hét művész kiáll. a H Uteromben. Pesti Hirlap, 1939. nov. 26. 7 l.

0

Burnaccini, Ludovico Ottavio

~~festo~~ (sepitem)

l.

Tolgyesy Pozsony

16. l.

Győr.

A diszes keretbe fogla
el, hová az előtérből a [illegible]
ta fölül:

RAAB.

Rm., mér. a vk. 9.3

140-95.

Bůrnacini Lodovico

Ottavio

épitést

l:

Tölgyesy Pozsony

57 l.

Csont ember VII. 190

Burnacini, Lodovico Ottavio

isánari főépítész
1674

l.

Kem Pozs
21. l.

vösség.

z.vége,
agy
z.eleje.

TÁRGYMUTATÓ-CSOPORT

SZÁRMAZÁSI HELY

MESTER

SZEMÉLYI VONATKOZÁS

EGYÉB MUTATÓBA VALÓ ADAT

LZÉS):

...ztán filigrán díszű mű volt, s csak később
...ecal. A díszként alkalmazott virágokon helyen-

Burne-Jones Edward, angol festő-üvegfestő (1833-1898).

Varga Vera: Róth Miksa munkásságáról.

Róth Miksa munkássága

1893. a Tiffany-féle opalizáló üveg döntő befolyása mellett igen jelentős még a két jeles angol prerafaelita művész Edward Burne-Jones és William Morris üvegfestményeinek és terveinek hatása.

Művészet, 1979, január, 18- old.

MDK

Burnier Richárd

A mezőn, o.

Szépműv. Muz. háborus veszteségeinek jegyzéke
Bp. 1952.

O Burodics Imre

autoterverō

l. Budiparrajzisk

1939-40. 11. l.

Sirtégla, római peremes X. 148.

Burodics Imre

Jaipar

l. Budiparnajzisk

1939-40. 17. l.

Testaccio városrész Rómában

IV. 211.

Burodies Imre

faipar

l-

Budiparrapisk

1938/39. 15. P.

Jubál

Mellig, kissé jobbra ne
szeme farn
sza s körszakála fekete, (. Csom
nak s atillája zsinóros.

Olajfestés, vászon.
Az 1848-diki e

O Buron Bálint

zobrázy

1928–29

Évinisk 1930. 82. l.

Burodics Imre formatervező M.D.K.

Fordulatszámláló 1957 repr.
Kivitelező:Közlekedési Mérőműszerek Gyára

Ipari művészet 4p. 1960.

Burodics Imre, formatervező MDK.

Tranzisztoros rádió, táskarádió
külső formájának megtervezése
Repr.

Tokár Péter: Szlüvén a iparban.
Népszabadság, bp. 1959. jan. 7. 8. lap.

Burodics Imre
Sesverő

M.D.K

Gumi gyári gépegységét mutat-
ta be a tárlaton.

Geszti László: Formatervek az V. Sparmüvészeti Kiállitáson.
Művészet, 1966. április - 28 lap.

Burodics Imre formatervező M.D.K.

Tranzisztoros zsebrádió 1957.

Kivitelező Elektromechanikai Vállalat.

'Ipari művészet Bp. 1960.

Burodics Imre formatervező M.D.K.

Bütykös kapcsoló 1957 repr.

Kivitelező:Ganz Kapcsolók és Készülékek Gyára

Ipari művészet Bp. 1960.

Burodics Imre

tervezte a Tünde elnevezésü tranzisztoros zsebrádiót/1977,Elektromechanikai Vállalat/

Ernyei Gyula:az ipari forma története Magyarországon Akadémiai Kiadó 1975 51 old.

Burodics Imre

tervezte a bütykös kapcsolót/1957, Ganz

Kapcsolók és Készülékek Gyára/

Ernyei Gyula:az ipari forma története Magyarországon Akadémiai Kiadó 1974 51 old.

Ő Buron Bálint

Jenő

Szabad Művészet

1957. 220. l.

ta.

az Kettő-
ncvenőt
llerről. Mely
7 év folyamán
árhegyjen a
ágos Bizottsága
lló Ásatásoknál
atokért a látoga-
inak a Műem-
ottságát illető
alanul felvettem.

Buron Bálint köszörüs

Ganz Vagongyár

Csendélet, of.

Ifjuségi Képzőm. és Iparm. Kiáll. M.Szal. 1950. jun.

lo l.

Burotzki Pál, kőműves M.D.A.

1845-ben szerepel az egri összeírásokban.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 315. old.

BUROTZKI Pál egri kőmüves, aki a XIX. század-
ban Egerben müködik és 1845-ben irják össze.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Burr Evelin

2 polg.

nyilv. nyitereinben

jeles eredmény mel végzett.

Tanár: Lechner Gyula -

Ipomajtiskola 1893

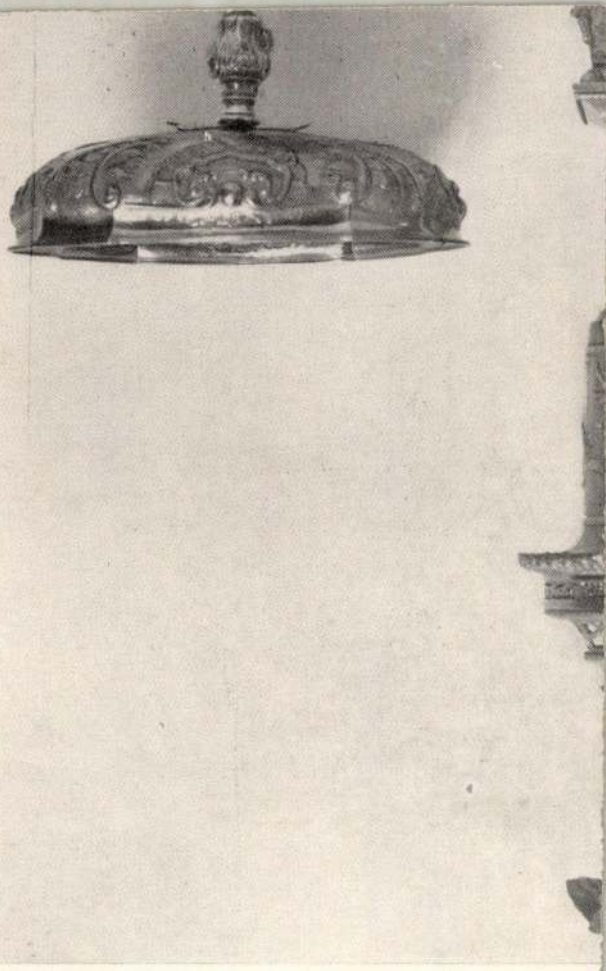

Ø Bús Lajos

Ltáb IV. 105

Bus Lajos rajza az óbudai szigetekről a Kegélőben jelent meg 1836. 66. számában. (Műv. 1903.)

Kohlmann metszetében

Tombori kamarai ~~bi~~ erdéczeti hivatal h. mérnöke 1848.

Fényes E. Magy. Gasdatiszti névtár, Pest, p. 96.

(Lyka K. közlése.)

„Az Óbudai szigetek rajza. Felmérte és rajzolta Bus Lajos. [Jelzése:] Kohlmann metsz. [az 50-es évekből!?] 12 x 20 cm. —

Föv. Kvt. Bq. 769/27. —

Bus Lajos rajza az Óbudai vige-
lehről a Kegyelőben jelent meg
1836. 66. számában. (Hüv. 1903.

Bus Lajos

Bús Lajos

Budapest. T. 4315.

A Nagy-Duna és a Duna-ág között látjuk a Nagy Sziget és a Kis Sziget térrajzát a Gőzhajó épitőhely-lyel és a Vidra hegygyel, mig az előtérben Ó-Buda terül el a Kaszárnyával, a Költözet raktára-val és a Templom-mal. Felirata a bal sarokban:

Az
Ó-budai Szigetek rajza

ezután: Felmérte s rajzolta Bús Lajos.
alól jobbra: Kohlman metsz.
a kép alatt: Ó-budai szigetek
legalól jobbra: 1836. 66-dik Regélő mellé.

Rm., mér. a rl. 14.3 : 22 cm.

112-93-242.

Budapest:

Az ó-budai szigetek.

A „nagy Duna" s a „Dunaág" között a „Nagy sziget" köti le figyelmünket, melynek felső részén a „Jégtörő" s alsó réfén a „Kis Sziget" van a „Gőzhajó építőhely"-lyel s a „Vidra hegy"-gyel. Az előtérben a mértékegységtől jobbra „Ó-Buda" fekszik, hol a „Kaszárnya", a „Költöret raktára" s a „Templom" van kiemelve. Feliratai a bal sarokban:

„Az
Ó budai Szigetek rajza
Fölmérte's rajzolta Bús Lajos"

alól jobbra: „Kohlman metsz";
a ~~kep~~ tetkajz alatt: „Ó-budai szigetek"
s legalól jobbra: „1836. 66-ik Regélő mellé".

Rézkarcz, méretei a keretnek 8.6:17.6 cm.
Metszette: Kohlman.

Ltsa T. 4315

112/93 N: 242

Bús L a j o s, mérnök és rajzoló. Az 1830-as években Budapesten élt.

Regélő. 1836. 66. sz. — *Művészet.* 1903. 347. l.

Bús Lajos

mérnök és rajzoló

D. Kendrey - kentiványi

292. l.

Bús Lajos

pesti mérnök

l.

LykaMagymű1300-50

49. l.

1836. Óbudai sigeter

6.

Bus Lajos

festő

Pataky 1951

157. l.

Burres József, livai származású ötvöslegény. 1826-ban Brassóban Kasten Tamás (l. o.) mesternél dolgozott.

Gyárfás Tihamér: A brassai ötv. tört. Brassó, 1912. 62. l.

si kiállitás alkalmából készült

rmek tárgyában.

Burró Ilona

Vádányház- és erdészeti központ-
terve díszoletben részesült a MÉSZ
diplomaten-kiállításán

Magy ar Nemzet 1973 október 4. 3.old.

Ø Bursza István

grafikus

Szül. Szliácson (Zólyom vm) 1895

1930-ban Bperten

Cikkei a élt Könyvkötőmesterek Lapjában.

Gulyás Magyarirók

IV. k. 295. h.

Budapest székesfőváros polgármestere

224.378 szám

19 43-XI.

Méltóságos
Nagyságos
Tekintetes

A Miemlékek Országos Bizottságának

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS POLGÁRMESTERI XI. OSZTÁLY

Hivatalból
Közszolgálati ügyben
Díj átalányozva

Bpest.

IX., Hőgyes Endre-u.10.

Központi borítékok 11. számú mintája — 30.389.

Burszky István festő.

A 1860-as évektől Debrecenben élt és csendéleteket, tájakat és portrékat festett. Nevezetes művei: „Madonna", „Krisztus fej"

A képzőművészetek Debrecenben, 1961

53 oldal

MDK

Burszki István, 19.sz. közepe

Parasztpár, of.

M. Studio 2. aukc. 1921. 8 l.

Burszky István

Virágcsendélet /repr./

A képzőművészetek Debrecenben /szerk.Bőgel József/
1961. Debrecen **Képjegyzék** 66.

Burszky István

1860-as évektől Debrecenben csendélet táj, arckép festő. Madonna, Krisztus-fej képei a Debreceni Déri Muz.-ban. 1863. Hortobágy c. folyóirat 42. sz. szerint kiállítása Gyulay helyi festővel.

/szerk.Bőgel József/

A képzőművészetek Debrecenben 1961. Debrecen 53.l.

Buksky István

Vizágszendélet (vegza)

A Képrőművészeti Debrecenben

1961

66 ~~oldal~~ Kép

Debrecen: Burszky István festő otthona.

Ld.: Müvészet VII. 1908. 207-208.

Meszlényi Zoltán egy Burszky csendélet tulajdonosa.

Ld.:Müvészet VII.1908.207-208.

Burszky

Komlóssy Artur debreceni ügyvéd három Burszky kép: Deák F. arcképe, Hortobagyi táj és egy csendélet tulajdonosa.

Ld.: Müvészet VII. 1908. 207-208.

Burszky festö.

Atheneum. 1874. VI. 953.

MDK

Busszley István festő

1867-i párisi világkiállítása egy „műfestését" jelenti be, és ésterítést kért a KT-től egy régebbi beküldött képéről.

MDK-A-I-1/318

MDK.

Bursaky István

1865. A KT-nek bejelenti magát, mint „műfestő."

MDK-A-I.-1/243.

MDK

Burszky István festő

Debrecenből küld képet („Gendélet") a KT-nek 1871

MDK-A-I-1/596.

MDK

Burszky István festő

1860 körül Debrecenben telepnik le

„Férfi archép" } Déri Múzeumban, Debr.
„Női archép" }

Déri Museum Képtára Debrecen 1949. 6. lap

6

MDK

Burszky István

Virágcsendélet

Debrecen festőművészetének 200 éve.
Kiállitása Debreceni Déri Múzeumban 1950-ben.

M. D. K.

BURSZKY István festő

Debreceni festő a XIX. sz. közepén

Portréfestő

Balogh István: Izsó Miklós és a Csokonai
szobor 100. l.

művért. 1953. 1-2. sz.

megírva

Burszky István

debreceni festő

Virágcsendélet, 1866-ból.

1933. évi szerzeménye

a Déri Muzeumnak

Erik Déri 1933. 27. l.

8

9

Bürszky István

Burghardt Rezső

Burszky István

tovább

lásd

Magyar Studió

II. anke 1921.

Parasztpár (1861)

of.

373

Gyüjter

A hely neve	A tárgy megnevezése
Bártfa,	Szt. Egyed tplom. A diadalív alatti Kálvária

Burszky István

1860-as évek

l.

Oelmacher Déri

6. l.

od kezeihez a jáki román-kori freskók
s költségekre az 1937.évi 11556.sz.ren-
pengő utalványoztatott ki elszámolás

kiutalt összeg felhasználásáról szóló
indezideig nem mutattatott be, felkérem
sát mielőbb terjessze be.
1938. évi január hó 29-én.
szter rendeletéből:

Buszky

Jesto 1872

l.

Manordebskiâll

~~95. ff.~~ 12. l.

Müvészet. 1928.

207. l. (F. J.:

B. J.)

N= 38

4259 Fr. Francia il Raibolini:
Sz. Bolognában 1450-ben. ✝ ugy

Krisztus a keresztfán.

van ábrázolva, a

Az előtérben (középütt ~~[illegible]~~ fe
názott Krisztust, kinek lágyékát f
a kinek feje fölé táblát szegeztek
Mária térdel, jobbról pedig szent
ra tekintenek ✝ Madonna, a ki fej
visel, kezeit széttárta, János ~~[illegible]~~
se zöld, azokat egymásra téve jobb
vidék Jerusalem városával, hová kanyargó út v
menő férfi távozik. Az égbolt felh

✝ Körülök a ✝ és siránkoznak.

Fa, méretei 24.2:15.3 cm.
Gróf Pálffy János hagyomán

Jegyzet. Száma a Ró
Ábban VI: 1 és X: 17.

~~Jegyzet. A leltár szerint:~~

Auf dem einen Bibliot
runder Form in modernen ha
auf Holz gemalt von France
land, ~~[illegible]~~ M
Kreuzes, Paris Moreau 1871,
cabinet No. 17)

30 (5)

Na

Burszky István

laid festő

Évkdéri 1939-40.

48. l. 2 helyen

is!

Burszki István

másolata Orlay Petrics Soma: Petőfi Debrecenben c. képéről a déri Múzeumban.

Sör Vezető. 217 l.

Magdolna és Krisztus fej c. képe. u.o. (1874)

Boros Sándor és neje arcképei (1874)

u.o.

Nagy József debr. kereds. arcképe (1872) a debr. ref. kolt. tulajd.

— Fogadj Isten!

— Nem haragszik ugy-e már, szomszéduram, azért a tizennégy kis napért?

— A magyar ember megbékül, de nem felejt, — mondok.

— Hát aztán ki éljen?

— Majd kifeslik, — feleltem én.

— No látja, szomszéd uram, ez már okos beszéd. Nem kivánja ám a magas mány sem a kigyelmed voksát ingyért. Ma estére is szivesen látjuk egy kis rátságos vacsorára. Lesz inni-enni való rogyásig. De mivel vége a régi jóvilágnak az uj törvény erősen tilalmazza azt, hogy a szegény választó pógár öt esztendőbe rszer uri kosztot ehessen, hát ugy csináltuk ki, hogy ma az öreg Kozma fogja aranylakodalmát megtartani.

— A görög Kozma?

— Az a!

— Hátsze, — mondok, — soha se vót annak a vín görögnek felesége. Rideg ény vót az világ életébe.

— Baj is az! Kinek mi köze hozzá. Meg azután nem vezettek akkor még trikulát, mikor a fiatal ember volt.

Burszky István

l.

Sör Vezető 297. l.

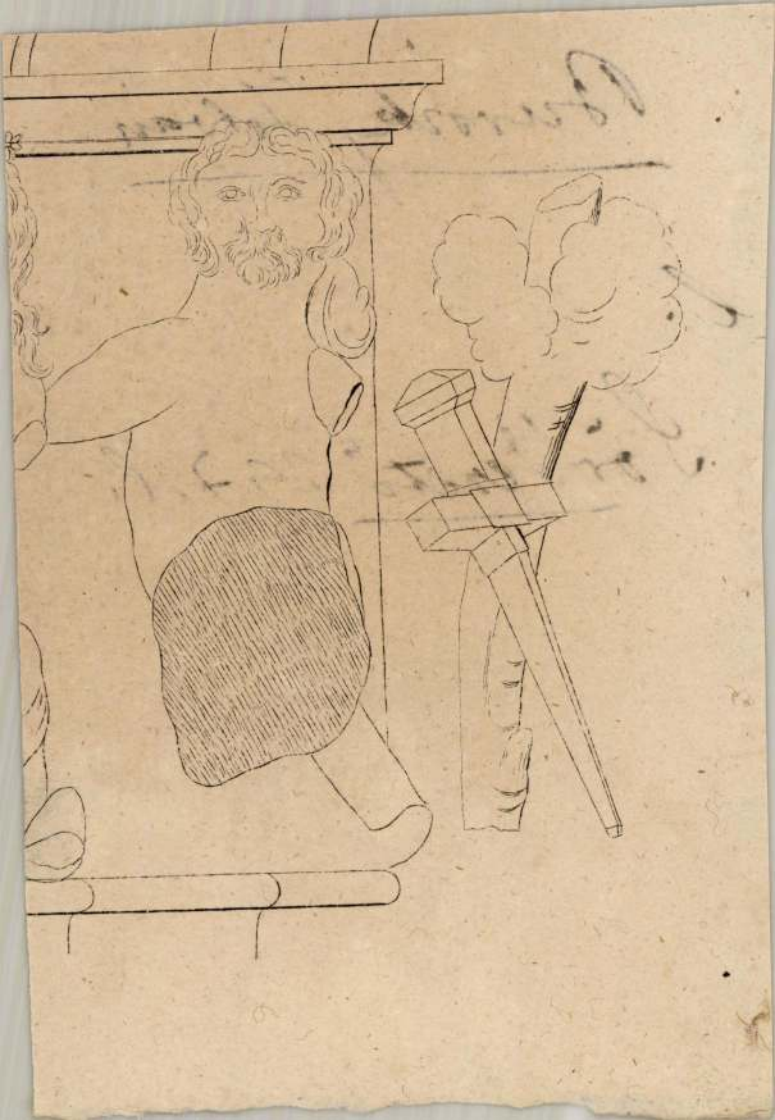

Bunsky István

fartő

l. Kendrey-kertiványi

290. l.

MDK

Burszky István festő

Boros Sándorné arcképe 1862. (olaj)
Boros Sándor arcképe 1879. (olaj)

Déri Muzeum Debrecen. Vezető a képtárba Bp 1952. 4. lap

Fest Burszkij 1861.

jelenése

Utolsó óra c. Lajfestunje

Huszár László főtörtelmedi

Kistarcsai plébános

tulajdóma.

Látta 1929 II. 25

rab a börtönben

cschéf tudás, pleitek-

telen magyar

fest

Hav B. A.

Hétfő
6
Úr színevált.

Kedd
7
Kajetán hv.

Szerda
8
Cirjék vt.

Csütört.
9
Román vt.

Péntek
10
Lőrinc vt.

Szombat
11
Zsuzsanna vt.

32. hét 1928 **AUGUSZTUS** 31 nap

Burszky István, festő. Az 1860-as években Debreczenben élt s nemcsak csendélet- és tájképfestéssel foglalkozott, hanem arczképeket is festett. Fiatalabb korában sokáig szolgált a katonaságnál, honnan kiszabadulva Debreczenben telepedett le, s kizárólag a festészetből tartotta fenn magát és családját. Nehány képét a Képzőművészeti Társulat tárlatain is kiállította. Művei közül Deák Ferencz arczképe, Hortobágyi tájrészlet és egy csendéletkép Komlóssy Arthur debreczeni ügyvéd, egy másik csendéletképe pedig Meszlényi Zoltán ny. segédtanfelügyelő (Budapest) tulajdona.

Évkönyve, Az Orsz. Magy. Képzőművészeti Társulat —. 1865—66. Pest, 1867. 241. l. — *F. J.*: Művészet. 1908. 207. l.

Fiatalabb korában sokáig katonaskodott és 1860-as években Debreczenben élt, sarc-, csendélet- és tájképeket festett. Nehány képével a képzőm. Társulat kiállításain is szerepelt. Utolsó óra (1861) c. képe Hunyadi László kistarcsai életéből. Deák Ferenc, Hortobágyi táj-

részlét és Csendélet
c. képei Komlóssy Ar-
tur debreceni ügyvéd
tulajdonában voltak.

Petőfi Debrecenben (má-
solat Oslai Petrich
Soma után), Virág-
csendélet (1866), Mag-
dolna és Krisztusfej
(1874) Boros Sándor
és neje arcképei (1874)
a debreceni Déri Mu-
zeumban vannak.

Nagy József debreceni
kereszedő képmása
(1872.) a debreceni
ref. kollégium tulaj-
dona. Az 1870-es cík-
ben Pestre költözök
s alighanem itt is
halt meg.

Burszky

Lykanemzromantika
193, 206, 210-6,

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

V., Visegrádi-u. 36. IV. em. 1.

Burszky István

Eletrajza

Művészet 1908. 207. l.

Szamosújvár limes castellum

VIII. 208.

Burszky

— **A képzőmüvészeti társulat** már régen fáradozik, hogy saját helyiséget épithessen, hol tárlatait jobban elrendezhesse. Elnöke: Ráth György e tekintetben már régen buzgólkodik, és pedig (mint a legutóbbi választmányi ülésben kiderült) a legjobb sikerrel. A sugáruton a főváros hatósága előlegesen kikötött maga részére egy telket oly árban, mennyibe az épitő társaságnak került. E telek elsőbbségi megvételi jogát aztán a képzőművészeti társulatra ruházta. A telek 687 négyszögnyi öl, melynek felét a közoktatási miniszter a mintarajztanoda számára megvásárolván, a másik fele a társulatnak ingyen jutott, a műcsarnok számára. Ez épület akként lesz berendezve, hogy ideiglenesen az iparmuzeum is helyet találjon benne. Az épitkezési költség tetemes részét biztositja a társulat törzsvagyona, a hiányzó összeg részint egy e czélra rendezendő nagy műsorsolás utján, részint gyüjtések és alapitványokból fog kikerülni. E pénzalap előteremtését, valamint az egész épitkezési ügy igazgatását egy nagy országos bizottság veendi kezébe, melyre nézve a magyar társadalom szine-javából számos kitünőség ajánlotta föl közreműködését. Az ügy sikere ez által biztositottnak látszik annyival inkább, mert a műsorsolás terve is a legszebb eredménynyel biztat. A műsorsolásra eddig 24 művész ajánlott föl festményeket. Névsoruk eddig a következő: Burszky, Than, Lotz, Molnár, Telepy, Jakobey, Kugler, Haske, Ligeti, Izsó, Brodszky, Gre-

Vas. Ujs. 1874. 235 l

guss, Landau, Keleti, Rauscher, Morelli, Kern, Jankó, Székely, Adler, Dunaiszky, Wagner, Barabás, Mészöly, Hauszman és Madarász. A ölajánlt müvek értéke 15,000 frt. Az adakozá- ok is megindultak. Pfeffer Ignácz fővárosi polgár ezer forinttal, Podmaniczky László báró 500 frttal, Csáky László gróf a branyiszkói onvédemlék vasöntetü mintájával járult a zép czélhoz, Reiter 50 frttal stb. E hó 15-ikére műcsarnok terveire már a pályázatot is kitü- ik 100, 60 és 40 db. huszfrankos magyar ranyból álló dijakkal. A társulat másképen is gyarapodott; a rendes tagok száma utóbbi etekben 210-zel szaporodott, s 200 frtos ala- itványokat tettek: Groman Dezső, Mihalovics ágrábi érsek, Keleti Gusztáv, gr. Erdődy Sándor, gr. Degenfeld Lajos, Barabás Miklós s Szentgyörgyi Ottó. Szóval e derék, a magyar művészeteket annyi kitartással gyarapitó válla- atnál örvendetes lendület állt be. Azt is meg- mlitjük, hogy évi közgyülése e hó 19-én . e. 10 órakor lesz.

Burtt J á n o s (Hans), nagyszombati születésű ötvöslegény. Öt évig tanult Güntter Lambert (l. o.) pozsonyi mesternél, aki 1639-ben szabadította fel.

Mihalik József: Háromszáz év a pozsonyi ötvösség történetéből. *Múzeumi és Könyvt. Ért.* 1911. 117. l.

Burtt, Hansz

Burtt, Hansz, pozsonyi ötvöslegény

Muz. és Kvt. Ert. V. 117.

Birtt János (Hans)

nagyszombati ünletéve
ötvöslegény

L.

Lendrey Lentivényi

290. l.

MSAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Építők Otthona
Buru Ferenc
1982 szeptember

1021

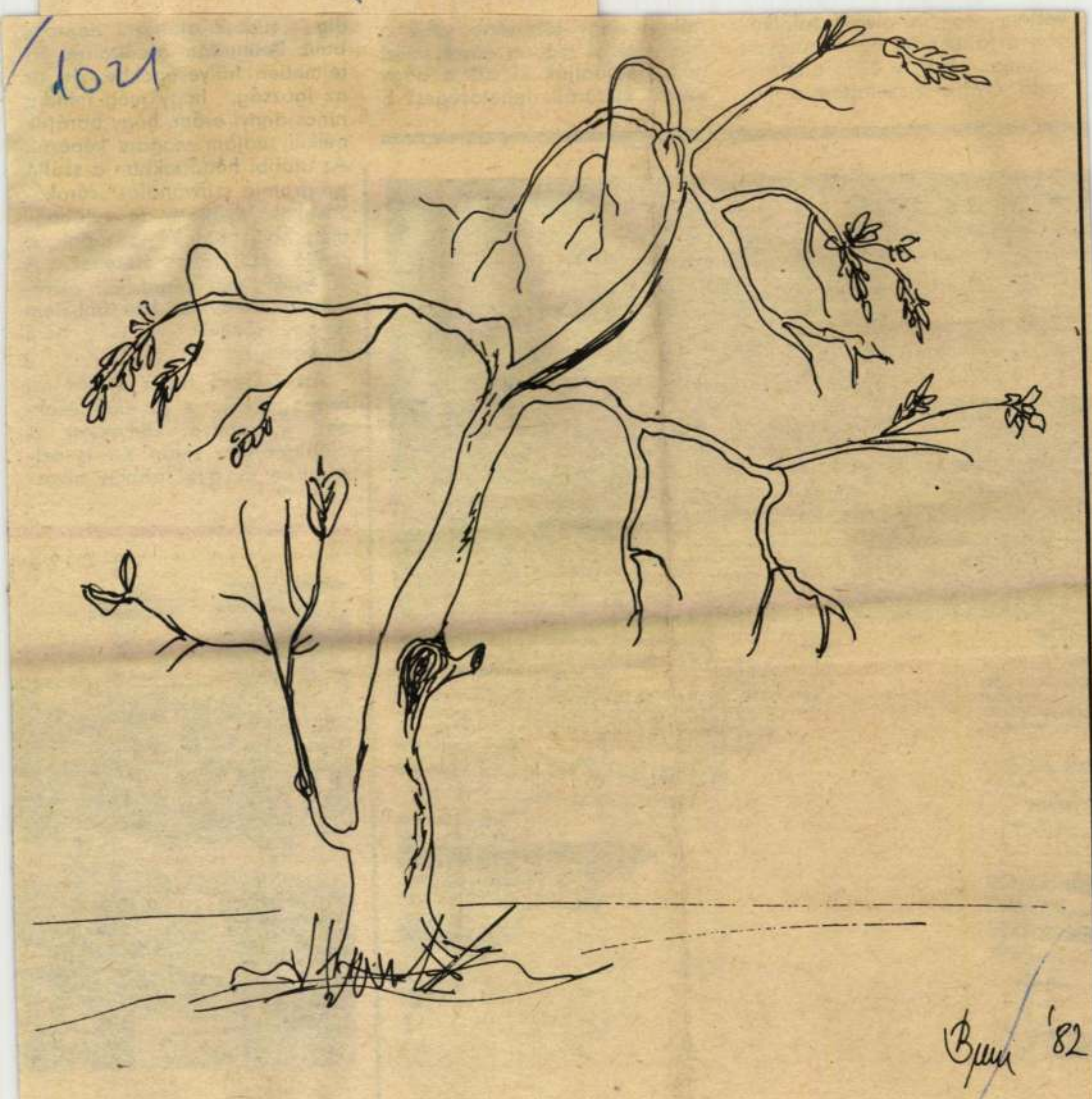

Buru '82

Buru Ferenc rajza – Bartók szálló képzőművészkör

vettem egy író-olvasó találkozón a falumban, de az nagyon unalmas volt, s el is aludtam rajta. Győrben szerettem a me-

nek a na
budatétény
nem haszn
szerű kult

gy
r-
az
ig
ok
ni.
ló
o-

zásokat nyújtott, de valahogy még nem tudok igazodni a szálló kulturális életéhez. A könyvtárt már régebben észrevettem, s egyszer kölcsönöztem is egy könyvet, de még nem olvastam ki.

Azt hiszem, ha a könyvtárat propagálnák, s az előadásokhoz különböző könyveket is ajánlanának, talán én is szívesebbn és gyakrabban olvasnék.

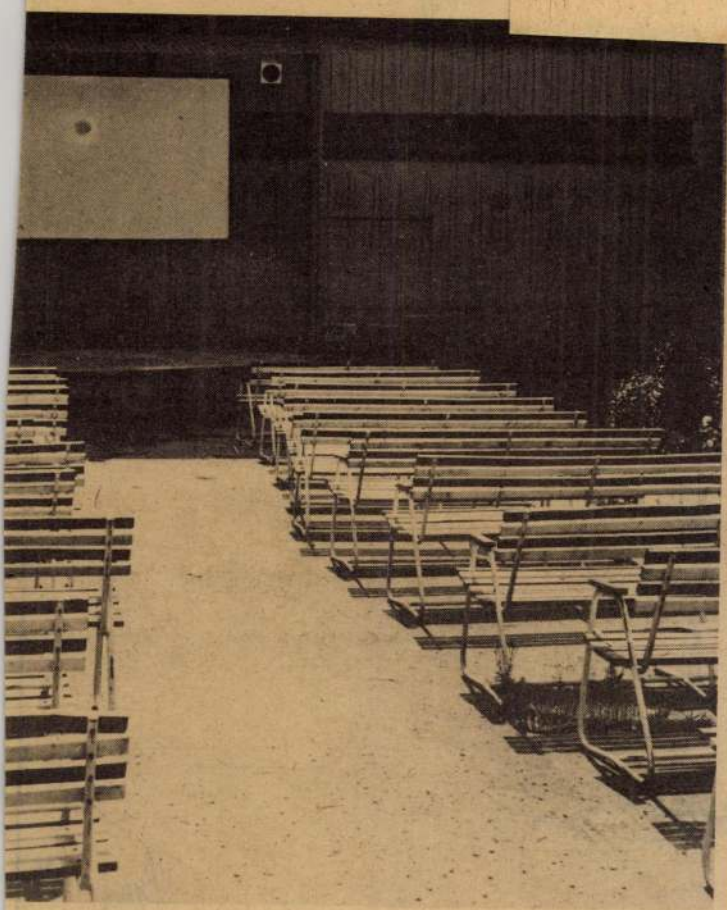

(Babits Gaszton felvételei)

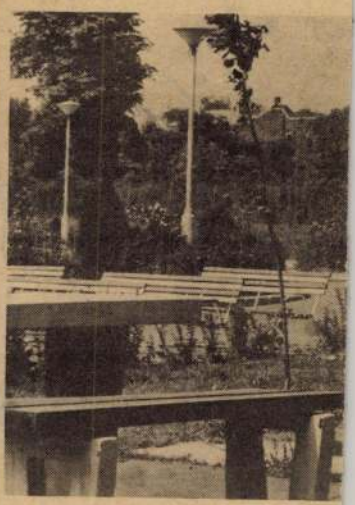

A szabadidőpark egyik szö

BURUS János
?
grafikus

Banner Erdély

II. Amikor a hidak cs
/imaginárius vo

Festészet A/ Szétána
A két v

Motto: "Erintkez
nélkül"
nemzeti
egyéni u
Hagyomán
szimbióz
- Csehszlov
- Lengyelor
- Ausztria
- Magyaror

B/ A máso
proviz

vezér

SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Burúzs Csaba, grafikus és díszletfestő

ZALAI HÍRLAP

1984 JUN 2

1021

Burúzs Csaba: OLVASÓ (ceruzarajz)

(A Hevesi Sándor Színház díszletfestőjének, az MMIK kis-galériájában nyílt kiállítása június 5-ig tekinthető meg.)

Gabnai Gábor:

A történés

„Ugye, Te is ismered az érzést, Barátom, amikor tudatosan késlelteted a hazaérés időpontját, még egy utolsó sörre bemész a zárni készülő kocsmába, csakhogy minél később kelljen otthon lenyomni a kilincset. Ha beléptél a lakásba, lerúgtad a cipődet, kigomboltad az ingedet, már nem kívánkozol annyira el, de éppen ezért nem akarsz hazamenni, hiszen mindig szeretnéd, ha történne Veled valami sivár életedben, s ez az, ami a lakásod négy falai közt teljesen kizárt dolog".

Így kezdte Bihari levelét kedvenc haverjának, akit már két éve nem látott, s azt híresztelték róla, hogy másodszor is nősülni készül.

Bihari előző nap este, vidéki kiszállásról hazajövet tíz óra után pár perccel kétrét görnyedve még bebújt a kocsmaajtó félig lehúzott rácsa alatt, a külvárosban — ismerős lévén — még kiszolgálták s rendelt egy üveg Steffl sört meg egy szendvicset. Nem sokan voltak már az ivóban, a zárást is csak az késleltette, hogy a főnök még egy utolsó kört kisnóblizott három félrészeg szobafestővel, akik munkájuk porát tértek be leöblíteni, szintén nem sokkal a záróra előtt.

A lány olyan észrevétlenül ragadt a csehóban Biharihoz, mint kutya szőréhez a bogáncs. Kreol bőréről lehetett volna éppen cigánynak is nézni, de beszéde meglepően választékos volt, s a „romás" hangsúlyt, hanghordozást sem lehetett fellelni benne.

Nem is látta, honnan, egyszerre csak Bihari előtt termett, s két ujjával kicsípte az egyik kilógó téliszalámiskaréj

Hajdúböszörmény, Hajdúnánás után debre

Erdős László hajdúsági kiáll

Képzelőerő és lényeglátás a Kisgalériában

Mintha beszélgetne az alkotóval, annyi mindent megtud a néző *Burúzs Péterről*, amíg a zalaegerszegi MMIK kisgalériájában végigsorjázza képeit. A megyeszékhelyi Hevesi Sándor Színház díszletfestője láthatóan tele van mondanivalóval, aminek kifejezéséhez a színpad hatalmas felületei kicsinek találtattak, ám a pár tenyérnyi rajzlap tökéletesen elégnek bizonyult.

Izgatja a nemzedékek kapcsolata épp úgy, mint az adott korosztályon belüli viszonyok sora, s műveiben idő, tér egyaránt keveredik. *Nosztalgia* című rajzán például a hideg, mértani hatású panelházak előtt nagyanyáink ebédlőasztalát körbeülő kedélyes baráti társaság (ahol a gyerekeket még külön kisasztalhoz ültették), s egy másik képén a zebrán arccal a néző felé tódulo szögletes, robotalkatú zárt tömeg és a velük szemben ballagó hús-vér emberek laza csoportja az ellentmondásra építve közelíti meg a témát. Burúzs Péter nem válogat a kifejezőeszközökben. Kidolgozott, műves munkáival — mint a MŰ-VÉSZ tótágast álló figurájával, és a néhány vonallal megfogalmazott rohamsisakos férfifejjel — egyformán sokat közöl a világról alkotott véleményéből. Portréi sem csupán arcokat, hanem karaktereket, sorokat tükröznek. A *Kétszínű*, *A csomagolás módja* című rajzain ábrázolt alakok jellemkarikatúrák a javából, míg a *Házinéni ablaka* feliratú képe figura nélkül is a bezárkózottság, az emberi önzés kiáltó jelképe.

Érdekes ötlet *Vaszilij Tropinyin* orosz festő *Csipkeverőnő* című festményének másolata, melyen a készülő csipke helyére a Vadász György [illegible]

Burúzs Péter grafikus- és díszletfestő

Vadász Hírlap, 1984. jan. 6. 5. old.

Ezúton mondunk hálás kö-
szönetet mindazoknak, akik
felejthetetlen halottunk

DR. BENEDEK IMRE

temetésén részt vettek, sír-
jára koszorút, virágot he-
lyeztek, mély gyászunkban,
fájdalmunkban együttér-
zéssel osztoztak.

Gyászoló család

301

Ezúton mondunk hálás kö-
szönetet mindazoknak, akik
felejthetetlen halottunk

özv. HERCZEG ZOLTÁNNÉ

temetésén részt vettek, sír-
jára koszorút, virágot he-
lyeztek, gyászunkban
együttérzésükkel osztoztak.

Gyászoló család

338

Köszönetet mondunk a ro-
konoknak, barátoknak, is-
merősöknek, munkatársak-
nak, a zalaegerszegi Ren-
dőrkapitányság körzetmeg-
bízotti alosztálya állomá-
nyának, a csonkahegyháti
községi közös tanács veze-
tésének és dolgozóinak, az
általános iskola pedagógu-
sainak, a napközis konyha
és az óvoda dolgozóinak, és
mindazoknak, akik felejt-
hetetlen halottunk

TUBOLY ISTVÁN

temetésén részt vettek, sír-
jára koszorút, virágot he-
lyeztek, gyászunkban bár-
milyen módon osztoztak.

Gyászoló család

151

Köszönetnyilvánítást [illegible]

Nagykanizsa, Oswald u. 47/10. Telefon: 14-679. 38

Most műszakizott kilencéves, 1500-as Lada extrákkal, 72 ezer forintért eladó. Nagykanizsa, Rózsa u. 11. VI/37. 84

Friss műszakival, tíz-éves Zsiguli 45 000,— Ft-ért eladó. Nagykanizsa, telefon: 17-129. 83

PN rendszámú, világ-

zsa u. 85.

INGAT

Debreceni, zetben lévő, szobás, tanác somat kesz cserélném. jeligére, Mag dető Keszthe

---

Elcserélném, tonhoz 13 km

Ivete a Vadász György tervez-te csikkházakat cserpészte. a másfél évszázaddal későbbi állomótárs.

Burucs Péter nem ismer át-hágható akadályokat, könnyed, lezser mozdulattal dönti le a konvenciók falait kézzelfogható, mondanivalóia előtt. Mivel lényegreláták, szóraakozlatók és egyben el-gondolkoztatók. Kétségtelenül sokat adnak közönségüknek.

(Bruckner)

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Burúzs Csaba

ZALAI HÍRLAP

Szakirat

1984 JUN 23

1021

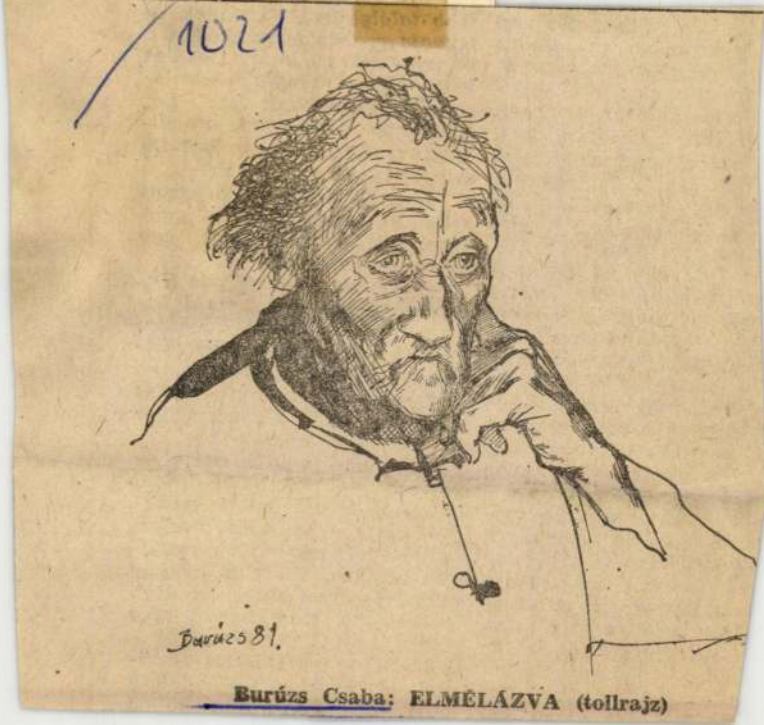

Burúzs Csaba: ELMÉLÁZVA (tollrajz)

... De mikor? Tegnap
ég barátságosan köszön-
egymást az igazgatóval,
mondta meg neki a ki-
lottószámokat. 4, 12, 16,
Tehát este még nem.
hát éjszaka vagy ma
? Sercegi...? Megszeg-
na az egyezségüket, é
hátba fúrta? Ez bizon
éges... Esetleg Televé
.? Televényivel két nap
m is találkozott. Persz
még elejthetett egy meg-
est, hiszen minden nap
t ebédelnek az igazgató-
De most még délelőtt ti-
y óra, még nem ebédel-
k együtt, a tegnapi étke-
l meg nem mondhatott
nit, mert akkor az már
érződött volna. Most áz-
bent? És az áztatási szü-
n szólt ki az igazgató a
nőnek, hogy hívja be őt?
n valószínű, mert már a
várta az üzenet, reg-
nint bejött a színházba.
tizenegyre jöjjön az
óhoz. Televényi hát
n lehet... Akkor hát
levényi Tófölditől, hogy
vesz egy cukrot a kávéfőző
mellett álló cukortartóból, fel-
dobja, elkapja, bekapja. —
Margitka, szépségből, mint
mindig, most is kitűnő. Mikor
jön velem nászútra?

— Ne vicceljen, Televényi —
csilingel —, figyelmen kívül
hagyja, hogy férjnél vagyok?

— Igen — mondja Televé-
nyi —, teljesen figyelmen ki-
vül hagyom. Mert a szénség
nem lehet egy ember sajátja.
Ez törvény. Nem hallott még
róla?

Tóföldi a párnázott ajtót fi-
gyeli. Udvaronc — gondolja
Televényiről, de különösebben

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Burúzi Csaba

ZALAI HÍRLAP

1984 SEP 22

Grafika

8

/1021

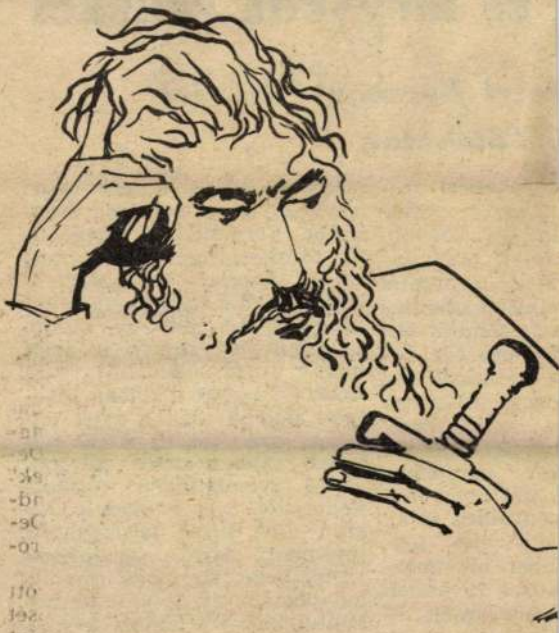

Burúzs Csaba: SZÍNÉSZ (tanulmány

és megyenk érdekei

ıelyi Berzsenyi Dániel
ő Főiskolán

egy tanári sza-
s azt a tanítói
án egy további
fejezi majd be.
hogy a tanítói
etnék kialakíta-
zett tömbös ok-
án egy-egy ta-
z eddiginél ala-
ezért várhatóan
sajátíttatnak
kal, fél éves in-
és keretében.
ozza, hogy mo-
gényeihez és az
ektívához job-
bban alkalmaz-
sokat kívánnak
tömegesen —
ert erre van
a képzési célok
ai perspektívák

mindent újabb lehetőségei eredményes propagálása érdekében. Formálódnak ugyan az új természettudományos tanszékek kapcsolatai Zalával, s közelebbről a megye egyes középiskoláival, ám *az utóbbi években megszűntek a zalai napok a főiskolán* és a vasi főiskolai napok Zalában, ehelyett inkább csak a zalai városok összevont egyetemi felvételi tájékoztatóira jutottak el a szombathelyi főiskola képviselői. S ez édeskevés, hiszen több tucat felsőoktatási intézmény közös szereplésén vajmi kevés figyelem irányulhat például az új vasi természettudományos képzés lehetőségeire. Ezért most azon vannak, hogy — az egyes zalai oktatási szervekhez fűződő jó kapcsolatokon túl felújít-

Ø Berry, svájci festő

Lyka München

66-l.

NIKELSZKY GÉZA :

Jegenyés ut a gödöllői parkban (vízfestmény)

Bury-Pravotinszky Lajos MDK

Zsidótemető Wladimir-Wolynskyban, vizf.

Műcsarnok 1918. Sajtóhadiszállás katalógusa

Bury-Pravotinszky Lajos

Zsidótemető Wladimir-Wolynskyban, vizf.

Cs.Kir. sajtóhadiszállás kiáll. 1918. máj. O.M.K.T.

21 1.

Bury-Pravotinszky Lajos
Utca Wladimir-Wolynskyban, rajz

Cs.Kir. sajtóhadiszállás kiáll. 1918. máj. O.M.K.T.
21 1.

Burg-Pravotinszky Lajos
Wladimir Wolynskij, rajz
Utca Wladimir Wolynski-ban, rajz
Utcarészlet Wladimir Wolynskiban, rajz

Cs.Kir. sajtóhadiszállás kiáll. 1918. májn. O.M.K.T.
28 1.

Bürza János

ivegfestő
6 elemi 1 iparrajz
9 hónap, jeles eredm.
Tanár Prenoszil Sándor

Iparrajziskola
1894

BÍRÓ BALINT
hirlapbizomány
MÁTÉSZALKA

MDK

Bus Antal festőművész

Hivatalos állami ösztöndijjal küldték ki Rómába.

Fóthy Ernő: Megkezdték munkásságukat az ösztöndijasok a római Magyar Akadémián.

Magyar Nemzet 1947.5. márc.

5 JUN 28

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 JUN 28
Kisalföld

Bús Barna László

1021

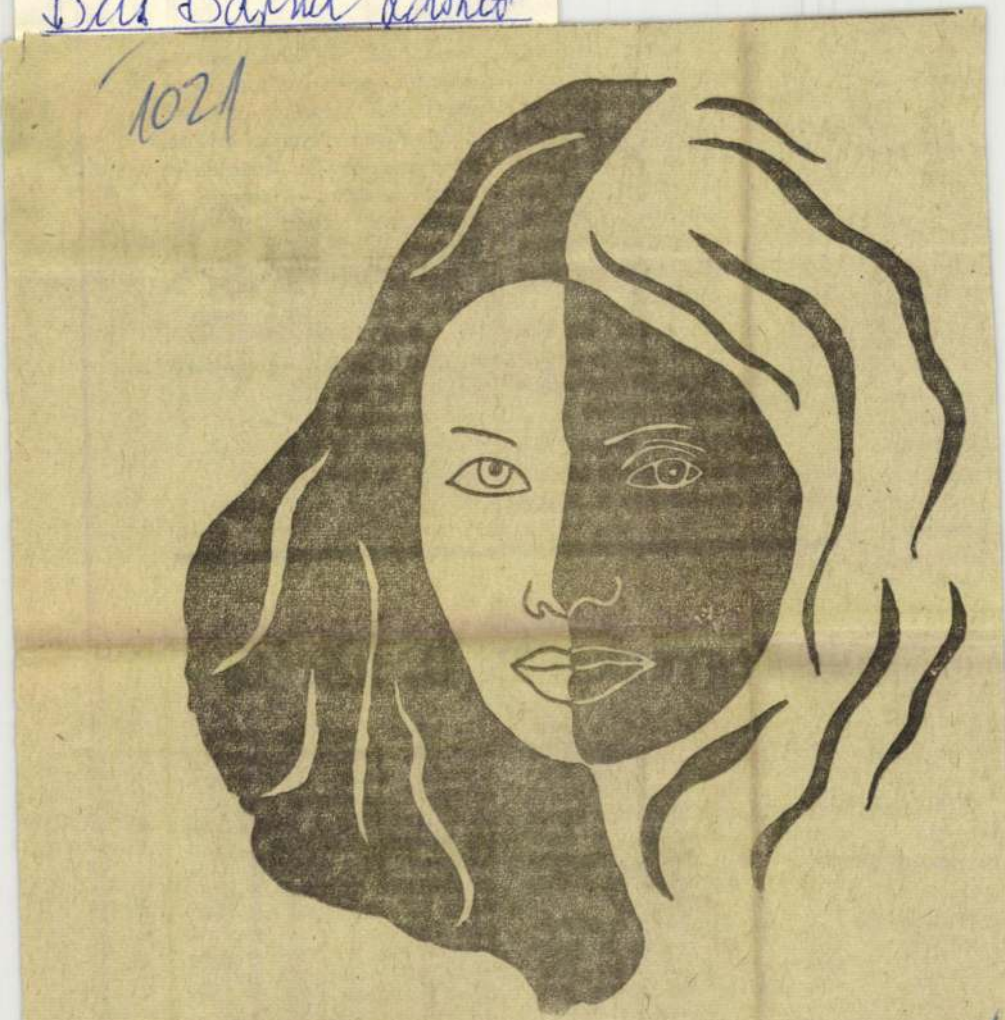

● PORTRÉ

(Bús Barna László rajza)

gánkérdést.

én színész-
ínes lenne
gy az bár-
e Magyar-

mondatból
ne meg-
jtó interjú-
nösen arra
csillagként
elé. *Pedig*
filmcsillag
a hétköz-
cosa. Haja
rendezett
festék. Ru-
elegáns. Az
fel tudja
lődésünket
lehet nem
ülsején lát-
endet jelez
getőzés után
nel és fesz-
int általá-
erek. akik-
kaik:
m éves va-
. Ezt a ko-
dom, de a
megtartom.
fontos az
mpontjából.
lalmi fel-
unkámat a

hunk, dolgozhunk. Ez ez
a tapasztalataimat a kü
böző lapokból, többi k
a *The Lady*, *Nova Maga*
Woman's Own (Nagy-Bri
nia), *Libelle Rosita*, *Uns*
Notre Temps Elle (Fran
ország), *Annabella*, *An*
Grazia (Olaszország), *Fer*
Frau (Svájc) lapok olvasása
közben szereztem.

— *Milyen céllal alakult meg az AIJPF, vagyis a Női és Családi Sajtó Újságíróinak Nemzetközi Szervezete?*

— Egyetlen és fontos célunk: a gondok közös leküzdése. A szervezetet a belga

Egy megjegyzés csupán a „nem politizálunk" hangsúlyozáshoz. Véleményem szerint az AIJPF megalakítása, vagyis az egy cél érdekében megszervezett tömörülés már önmagában is politizálás.

Nem is akármilyen!

(Sindulár)

A Vegyeskarok II. kötete

„Opera Ladislai Halmos / Volumen III." — olvasható azon a 130 oldalas kiadvány címlapján, amely nemrég jelent meg Mosonmagyaróvár város Tanácsa kiadásában. A címlap közepén pedig: *Halmos László / Kórusművek / Vegyeskarok / II. kötet.*

A kiadó ezekkel a sorokkal bocsátja útjára a győri zeneszerző új albumát: *„Halmos László műveinek eme harmadik kötetében — a nagyrészt könnyebb és rövidebb műveket tartalmazó Vegyeskarok I. és Egynemű karok I. kötete után — a szerző nagyobb, megbízásból* [illegible] *kórus-*

A kötet negyedik műve, a *Györkös László* versére írt *Ünnepi ének* Győr-Sopron megye Tanácsának megbízásából született a felszabadulás 30. évfordulójára. Első díjat nyert Pécs város Tanácsa megbízásos pályázatán a *Jövönk el* című mű (*dr. Vargha Károly* versével) a felszabadulás 25. évfordulóját köszöntve. Három feldolgozás következik ezután: a *Bécsi munkásinduló*, a *Fel vörösök, proletárok* és a *Vörös Csepel.*

Két *Ady-versre* készült kórusmű, az *Új várak épültek* és *A csillagok csillaga* után a Pákolitz István verse ihlette

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

Kisalföld

Bus Barna László

1975 JUL 2 6

1021

MICK JAGGER
Bus Barna László rajza

tartozik a polgári védelem is. Hatásos megszervezésétől és működésétől nagymértékben függ nemcsak a hátország védelme, a háború kezdeti időszakában a fegyveres erők mozgósítása, hanem mai biztonságérzetünk is.

A polgári védelem segíti és képessé teszi az embert arra, hogy a legnehezebb megpróbáltatásokat is túlélje és úrrá legyen minden nehézségen.

Finta Lajos

Tűzoltópokróc

A Magyar Vagon- és Gépgyár Polgári Védelmi Parancsnokság dolgozói állandóan keresik az újat a job-

Bus Gabriella

Alvannadit balatonfüredi tárlatan Miállít

Balogh Elemér: Szünvesztelőszabéjában

Napló, Vasarnap 1969. aug. 23.

Bus Gyulané

Meltatás.

Székely András: A magyar pénzverés története.
Tükör, 1977. szeptember 18 - 4 lap.

Ø Bus János

kurdi (Tolna m.)
antalos festett butora
a XX. elejen
azinesen repr.

Malmagnépunv. IV.

39. tabla

emlitve
n.o. 331. l.

Kelt

Gerevich Tibor

professor úr

H. Ráhmer Mária

kerámia

Budapest, IV., Galamb-u. 6.

Telefon: 385-063.

Ø Bus Károly

dinletfestő

l.

Lykanemzromantika

212 l

Grafika, rézmetszet
óbudai szigetek, Bus Lajos után

Művészet, II., 1903. 346-47.

A Honmüvész képmellékletei

Bús Miklós

festő

arelőtt Finsterbusch

illusztrálta

Dienes Adorján:

Regelő romok.

Rozsnyó (Nagyrövesd,) 1940.

II. kiadás.

c. könyvét.

BÚS MÁRIA

TŰZZOMÁNC-KÉPEK

A Majakovszkij utca 31. alatti Új Tükör Stúdióban nyáron bemutatógaléria alakult ki: több művész alkotásait lehet egyszerre megszemlélni: Képünkön Bús Mária szivárvány-színekben tündöklő tűzzománc-képeit láthatjuk.

ÚJ TÜKÖR 1983. XX. évf. 28. sz. 26 o.

Busa, Peter festő, graf.,

magyar származása művész, c/o University of Minnesota, Art. Dept. Minneapolis 14 /Minn/ USA.

International Directory of Arts I.

Berlin 1965/66 8 közlése alapján

Peter Busa

Működik: USA, Minneapolis (Minnesota): Art Department, University of Minnesota, 108 Jones Hall, (14); rajzot és festéket kamit.

International Directory of Arts. 8th Ed. 1965/1966 I. /Ed.: H. Rauschenbusch/, Berlin, é.n. Deutsche Zentraldruckerei AG. 1004 l., M., 140.l.

Busa, Peter

Festő, grafikus.

c/o. University of Minnesota, Art Dept.
Minneapolis 14 (Minn.)/USA.

International Directory of Arts. 8th Ed. 1965/1966
I. /Ed.: H. Rauschenbusch/, Berlin, é.n. Deutsche
Zentraldruckerei AG. 1004 l., ill., 597 l.

Busa Irma

A-tól Z-ig
SZOLGÁLTATÓ IRODA
Ct.:Balga József
6640 Csongrád, Dózsa György tér 4.

Tiszai

GALÉRIA

MEGHÍVÓ

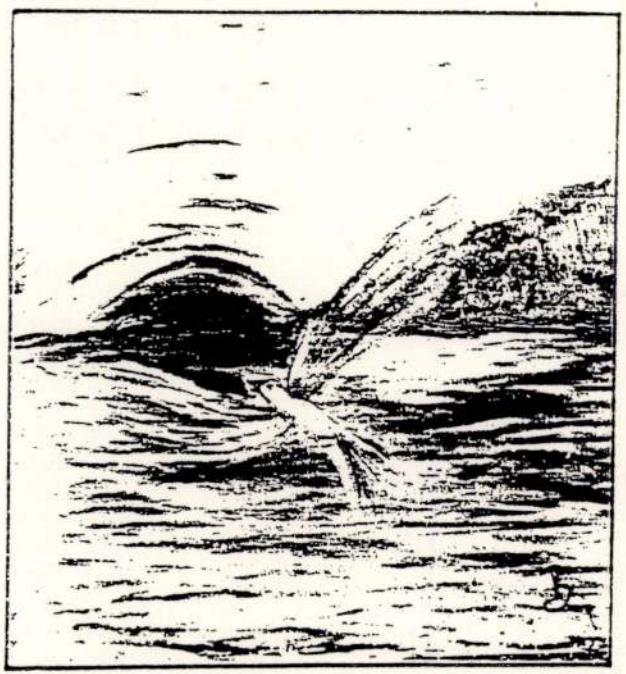

Tiszai

GALÉRIA

Csongrád Dózsa György tér 4.
(A Népkert bejáratánál)

BUSA ZSUZSA
ALKOTÁSAINAK

KIÁLLÍTÁSA
1993. Június 25-Július 17-ig

NYITVA
HÉTFŐTŐL-PÉNTEKIG
9-17 ÓRÁIG
SZOMBATON 9-12 ÓRÁIG